

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 15 / Sayı: 172 / Nisan 1996 / 5,- DM

ORTADOĞU'DA PKK'SİZ ÇÖZÜM VE DEMOKRASİ MÜMKÜN DEĞİLDİR

● **Önümüzdeki dönem gerilla savaşı, gerek ulusal kurtuluşta, gerek halkların demokratik kurtuluşunda, siyasal gelişmelerde muazzam bir rol oynayacaktır. Denilebilir ki, gerilla tarihte en anlamlı rolünü ulusal direnişte, ulusal kurtuluşta, halkların demokratik kurtuluşunda gösterecektir.**

Başkan APO'nun değerlendirmesi *16. sayfada*

Ortadoğu'da emperyalizmin çekilmiş iki kılıcı

Hitler, bütün çağların gelmiş geçmiş en büyük canisi olarak bilinmektedir ve öyledir. Hitleri ortaya çıkaran şey, tıpkı bugünkü siyonist İsrail devletini de ortaya çıkaran emperyalizmdir. 1920'lerin sonlarında doruk noktasına ulaşan dünya kapitalizminin büyük bunalımı Hitler'i ortaya çıkardı. Sömürgecilik sofrasına oturmakta geciken Alman emperyalizminin, sömürgelerin yeniden paylaşımında en büyük payı kapması için Hitler gibi bir canavara gereksinimi vardı. *"Bizim gücümüz tezcanlılığımızda ve acımasızlığımızdadır. Cengiz Han kendi isteğiyle, hiç keyfini bozmadan milyonlarca kadın ve çocuk öldürdü. Tarih onu yalnız büyük bir fatih olarak görüyor. Şu cılız Avrupa uygarlığının hakkımda ne düşüneceği bana vız gelir. Savaşın ama-*

● *Devamı 4. sayfada*

ZAFERE AÇILAN BİR SÜREÇTEN GEÇERKEN

Uzun süreli halk savaşlarında denge süreçlerinin en az kurtuluş savaşımına adım atmak kadar tarihsel önemde oldukları bilinen bir gerçektir. Bu tarihsel dönem, kuşkusuz ki, denge durumunun nitelik ve karekterinden ileri gelir. Savaşan taraflar ortaya çıkan bu denge durumunu kendi leyhlerine olacak şekilde bozabilmek için, mücadelenin bütün yol, biçim ve araçlarını seferber ederler. Siyasi, askeri, ekonomik, diplomatik vb. bütün sahalarda bu tarzda bir yüklenme, dönemin kareketerini de tayin eder. Bu nedenle kazanma ve kaybetme, diyebiliriz ki, hiçbir dönemde denge dönemindeki kadar açık ve net bir anlam ifade etmez. Çünkü bu zorluklarla, imkansızlıklarla mücadele edilerek gelinen aşama, denge süreciyle birlikte kazanma ve kaybetme olasılıklarını en açık şekilde öne çıktığı bir dönemeç noktasına tekabül eder. Bütün bu güç ve olanakların, taktik ve politik yeteneklerin, ustalıkların bu süreçlerde kazanıldığı bilinmektedir. Neresinden bakılırsa bakılsın, denge dönemleri kritik süreçlerdir. Doğru anlam vermek ve gereklerini de ustalıkla yerine getirmek gereken bir süreçtir. Kazanmak ve kaybetmek durumu bütünüyle buna bağlı olarak ifadesini bulur. Kürdistan devrimi de ulaştığı aşama itibariyle, tam da bu gerçekliği yaşamaktadır.

● *Devamı 2. sayfada*

DEVLET, ANAYASA VE VATANDAŞLIK

Ulus ve birey olarak, uygarlık tarihimizde ilk kez kendimize ait gerçek yasalara kavuşuyoruz. İkibin beşyüz yıllık sömürge olma konumu, derinleştirilen ulusal kurtuluş mücadelesiyle parçalanmıştır. Ulaştığımız bu aşama, uygarlık tarihimizin devrimle yaratılan en yüksek aşamasıdır. Hep hayal ettiğimiz, onun uğruna defalarca isyana kalktığımız devlet, anayasa, önderlik, ideoloji ve vatandaşlık gibi yüce olguları bütün görkemliliğiyle yaşıyoruz. Bizlere düşen görev bu yüce ve bu derece kutsal olan kural-kaide ve ölçülere uyma, bunu ruhta, düşüncede, beyinde ve bilinçte yaşamaktır. Bunlarla beraber parti temsilini yapmaktır. Buna ulaşmak için de yasaların tarihimiz ve halkımız açısından anlam ve öneminin bilince çıkarılması; bizi ulusal, toplumsal parçalanmışlığa götüren yasasız yaşam ve kişiliğe karşı yasalaşmış, anayasalaşmış yaşama ve kişiliğe kavuşturacaktır. Dönem de, önderlik de, devrim de, halk da bunun dışında, yani savaş, devrim yasaları dışında yaşamın, savaşımın ve kazanmanın mümkün olmadığını göstermiştir.

"Kürdistan'da siyasi nizam gelişiyor. Artık kural-kaide dönemine girilmiştir. Yani bir yerde anayasamız oluşuyor. Belki tam olarak henüz hayata geçirilmedi. Ama kurallar yavaş yavaş teşekkül ediyor. Ulusal anayasanın kuralları da yavaş yavaş oluşacaktır. Netleşme sürecine adım adım ilerliyoruz. Şimdiden yeni yaşamın normları, yani yasaları oluşuyor. Ben de bu yasalara uymaya çalışıyorum. Herkes uymalı bu normlara ve işlerlik kazandırmaya çalışmalı.

Kürdistan vatandaşları (ki bu deyimi ilk kez kullanıyoruz) bu normlara, yasalara uymayı bilmelidir. Bizim de yasalarımız, anayasamız olduğuna ve buna uymanın bir vatandaşlık görevi olduğuna inanmalıyız. Vatandaşlık bağının önemi-

Devamı 6. sayfada

PKK 1996 KÜRDİSTAN ESKİ KÜRDİSTAN DEĞİLDİR

İsmail Beşikçi

● *Devamı 22. sayfada*

TARİH GELECEĞİN TAVRIDIR

● **Tarihsiz bırakılmak, kendi doğal sürecinin sekteye uğratılması demektir. Bu, bilinçsiz, örgütsüz, siyasetsiz, iradesiz ve önderliksiz bırakılmaktır. Bilinçsiz, örgütsüz ve önderliksiz halk; tarihsiz halk, tarihi başkaları tarafından yapılan halk kategorisine giriyor. Sömürge halk, aynı zamanda, tarihin nesnesi demek oluyor. Kürtler daha düne kadar tarihin nesnesiydiler."**

● **Yazısı 14. sayfada**

Şehitlik yaşam ve savaş gerçeğimizdir

Yıldız Durmuş, Emine Atmaca, Safura Yıldırım, Talat Varış ve Hüseyin hevallerin anı yazıları

● 11-12 ve 13. sayfalarda

Serxwebûn'dan...

ZAFERE AÇILAN BİR SÜREÇTEN GEÇERKEN

Baştarafı 1. sayfada

Ortadoğu'da bir devrim seçeneği yükseliyor

Jeo-politik önemi ve zenginlikleri itibariyle, Ortadoğu dünyanın kalbidir. Bu özelliğine bağlı olarak da öteden beri başta emperyalist güçler olmak üzere, dünya siyasetinde etkili olmak isteyen bütün güçler, Ortadoğu üzerinde ekonomik ve siyasal bir nüfus sahibi olmaya büyük önem vermektedir. ABD ve Avrupa emperyalizmi bölgeyle oldukça ilgilidirler, işbirlikçi güç ve rejimler eliyle siyasal egemenliklerini pekiştirmek, bunun önündeki engelleri ortadan kaldırmak ya da etkisiz kılmak için, olağanüstü bir çaba içinde oldukları bilinen bir olgudur. Bu çerçevede de sosyalist sistemin dağılmasının ardından ABD'nin öncülük ettiği ve "yeni dünya düzeni" olarak formüllendirilen yeni egemenlik politikasının bir parçası ve sonucu olarak, Ortadoğu'da emperyalizmin çıkarlarını güvence altına almak amaçlı bir dizi önlemler geliştirildi. Son derece sahte ve gündemdeki hiçbir sorunu kalıcı ve halkların çıkarlarına olmayan yapay çözüm süreçleri başlatıldı, "barış" rüzgarları estirildi. Arap-İsail barışını sağlama yönünde görüşme ve girişimler birbirini izledi. Hatta Filistin sorunu silik bir özerklik temelinde de olsa, belli bir "çözüm"e bağlandı, uykuya yatırılmak istendi.

Ancak gelinen noktada, emperyalizmin bölge için öngördüğü ve hesapladığı nitelikte bir sonuca ulaşılmış değildir. Çelişkiler yeniden ve eskisinden daha yakıcı tarzda siyasal gündeme olanca ağırlığıyla damgasını vurmaktadır. Ne sahte barış rüzgarları, ne de emperyalizmin siyasi, askeri ve ekonomik gücünü kullanarak devreye soktuğu baskılar, bugünkü gerçekliğin oluşumunu engellemeye yetmemiştir. Kalıcı olmaktan uzak durumdaki yapay çözümler, Filistin örneğinde de çok açık görüldüğü üzere kısa bir süreç içerisinde iflas etmiş, son derece kaygan ve hassas dengeler üzerinde kurulu Ortadoğu siyaseti, emperyalizm açısından çok daha içerisinden çıkılmaz bir hal almıştır.

İşbirlikçi FKÖ önderliği aracılığıyla işgal altındaki Filistin topraklarının bir bölümü üzerinde kurulan "Özerk Filistin devleti" özellikle radikal dinci ve milliyetçi bir hareket olarak, Hamas'ın geliştirdiği eylemlilikler sonucu oldukça çözümsüz bir duruma sürüklenmiştir. İsrail'le yürütülen ilişkiler, belirsiz bir geleceğe ertelenmiştir. İsrail'in misilleme tarzında, Filistin halkı üzerindeki baskı ve katliamları yoğunlaştırması halktaki tepkileri boyutlandırmış, radikal eğilimler güç kazanmıştır. Son günlerde İsrail'in Lübnan'a yönelik hava bombardımanlarında, sivil, kadın, çocuk gözetmeksizin tam bir katliama dönmüştür. Ancak bu katliamcı yönelim, bölgede Arap milliyetçiliği, anti-siyonist ve özellikle de gelişen dinsel radikalizmi daha fazla geliştirmekten başka bir sonuca yol açmayacaktır. Bu çerçevede, özellikle Ürdün, emperyalizmin ekseninde bir işbirlikçi konuma çekildikten sonra, Suriye ve İran üzerinde yoğunlaşan baskılar herhangi bir sonuç vermekten uzak kalmıştır. Bu noktada Suriye'nin işgal altındaki Golan Tepeleri'nin geri verilmesi başta olmak üzere, dayatılan emperyalist "barış" planları karşısında tutarlı bir konumda bulunması önemli ve dikkat çekici bir gelişmedir. ABD'nin Libya benzeri bir ekonomik-siyasal abluka altına alma tehditleri de Suriye'yi bu tutarlı duruşundan vazgeçirmeye yetmemiştir. Kuşkusuz ki, emperyalist baskı ve tehditlere karşı, Suriye, bölgede önemli ve etkili bir güç odağı olması nedeniyle, mevcut tavır konumunu sürekli kılabilecek imkanlara sahiptir.

Öte yandan, bölgenin diğer bir siyasal güç merkezi olarak, İran da emperyalizmin hedef ve gündeminde bulunmaktadır. Ancak gerek sahip olduğu devlet gereği, gerek bölge üzerinde etkin bir güç konumunda bulunması ve gerekse de ideolojik anlamda İslam kitleleri üzerindeki etkisi ve birtakım dinsel motifli hareketleri sürükleyen bir konumda bulunması, İran'ı ABD emperyalizmi karşısında ayakta tutan temel unsurlar olmaktadır. Kendi bünyesinde yer yer kimisi siyasal güç çatışmaları yaşanmaktaysa da, en azından anti-Amerikancı tarzında kendisini gösteren bir politik tavır, İran politikaları üzerindeki tayin edici önemini korumaktadır. Bunun yanısıra Libya da, bu çerçeve içerisinde değerlendirilmesi gereken bir diğer güç durumundadır. Yıllardır ekonomik ve siyasal bir emperyalist abluka ve ambargo altında tutulmasına rağmen, hem sahip oldukları doğal zenginlikleri, hem Arap ülkelerinin bir kısmıyla da olsa, ekonomik ilişkilerini sürdürme imkanına sahip olması ve hem de rejimin halktan destek alan bir konumda bulunması nedeniyle, söz konusu abluka ve ambargo boşa çıkartılmış, iflas etmiştir.

Bu tablo karşısında emperyalizmin bölgede TC ve İsrail başta olmak üzere, Mısır vb. güçlere de dayanan bir egemenlik politikası olduğu bilinmektedir. Emperyalizmin çıkarlarının bekçiliğini yapan mevcut gerici oluşumun esas olarak TC ve İsrail'e dayalı olarak geliştirildiği, özellikle belirlenmesi gereken bir durum oluyor. Çeşitli diplomatik manevralarla bugüne kadar muğlak bir görünüm içerisinde tutulmak istenmesine karşın, son dönemlerde her alanda geliştirildiği gözlemlenen TC-İsrail ilişkileri, bu gerici faşist oluşumu bütün çıplaklığıyla gözler önüne sermiştir. Bölge halkları karşısında emperyalist destekli güçler, artık bütünüyle deşifre olmuş durumdadır. Özellikle TC-İsrail arasında imzalanan stratejik işbirliği anlaşmalarıyla, İsrail uçaklarının, İran ve Suriye'ye gözdağı verircesine Türkiye semalarında boy göstermesi; emperyalizmin bölge politikaları açısından da içerdiği mesajları açık olan bir gelişmedir. ABD emperyalizmi desteğindeki bu güçler bölge halkları üzerinde en başta gelen tehdit unsurları olduklarını apaçık sergilemektedirler. Öteden beri süren, ama günümüzde bütün çıplaklığıyla ortaya çıkmak durumunda kalan bu işbirliği, bölgede sürece ivme kazandıran bir gelişmenin de habercisi oluyor. Kuşkusuz bu kirli ve halk düşmanı ittifağını böylesine açığa çıkmaya zorlayan, en başta Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesidir.

Irak'ta bilinen CIA operasyonlarına rağmen, hesapladıkları sonuçlara ulaşamamış olan emperyalizm, son dönemlerde daha çok açık bir biçimde gözlemlenebildiği gibi bütün dikkatlerini Ortadoğu üzerinde toplamıştır. Kürdistan ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, yoğunlaşan bu politik hesap ve yönelimlerin odağında yer almaktadır. Çünkü Ortadoğu dünyanın kalbi değerinde bir öneme sahip ise, Kürdistan'da önem ve ağırlığı, yol açacağı gelişmelerin sarsıcı etkileri nedeniyle, Ortadoğu'nun kalbi durumundadır.

Bu noktada mevcut durumun bölgede bir siyasal bloklaşma zemini yarattığını belirtmek gerekiyor. Bir yanda TC-İsrail ve Arap gericiliği, emperyalist egemenliğin "teminatı" rolüyle sahnede yerini alırken, diğer yandan halkların ortak çıkarları temelinde bir ilerici bloklaşmanın da zemini ortaya çıkmıştır. Kuşkusuz bu süreçte söz konusu bloklaşma durumunun belirli plan ve programlar etrafında şekillenmesini beklememek gerekir. Bu, gerçekçi değildir. Ancak resmi plana yansıyan veya yansımayan düzeyde, taktik alanda politik ilişkilerin daha da gelişeceğinin güçlü işaretlerinin de olduğu ortadadır. Bölge halkları nezdinde, düşman hiçbir zaman bu denli açık ve gözler önünde olmamıştır. Süreç ve koşulların bu yönde oldukça dayatıcı bir karekter kazanması söz konusudur. Bu Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi açısından olduğu kadar bölge halklarının tamamı açısından da kesinlikle değerlendirilmesi gereken tarihsel bir şans olarak görülebilir. Bölge halklarında oluşan tepkinin daha da boyutlanması, giderek örgütlü ve ittifaklara dayalı bir gelişim göstermesi, beklenebilir gelişmelerdir. Aslında emperyalizm ve işbirlikçilerini korkutan da budur.

Güney Kürdistan'da gelişen halk iktidarı

Ortadoğu'nun kaygan, hassas, çok yönlü çelişki ve taraflar üzerinde kurulu dengeleri içerisinde, öne çıkmış, mevcut düğümlerin halkların lehine çözülmesinde öncülük misyonu oldukça belirgin, en temel düğüm noktasının Kürdistan devrimi olduğu açık bir gerçektir. Kürdistan'ın dört parçaya bölünmüşlüğü, aynı zamanda bölgede devrimci-demokratik bir seçeneği de objektif zeminini meydana getirmektedir. Bu temelde bölge üzerinde etkili olmak isteyen en önemli güçlerden biri olan İran'ın, Güney Kürdistan'a yönelik politikalarında partimizin politikalarına paralel düşen federatif bir çözüm noktasına gelmiş olması, önemli bir gelişmedir.

"Dublin Planı" olarak emperyalizm tarafından Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve öncülüğüne karşıtlık temelinde geliştirilen "çözüm" hatırlanacağı gibi, görüşmeler yoluyla sonuç alınamadığı noktada devrimci zor ile püskürtülmüştür ve boşa çıkartılmıştır. Gerek Saddam'ın faşist otoritesinden arınmış olması, gerek Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bir bütün olarak ulusal kurumlaşmalarını geliştiren bir aşamaya ulaşmış bulunması, gerekse de partimizin ülkenin bu parçasında giderek daha derinleşen ve kitleselleşen bir güç durumuna gelmesi, Güney'i belirgin bir biçimde Kürdistan devriminde öne çıkarmış, bölge üzerinde hesapları olan hemen tüm güçlerin ilgi ve dikkatlerini üzerinde toplamıştır. "Dublin çözümü" bizzat ABD'nin doğrudan devreye girmesiyle, tam da bu noktada ve bütünüyle bir dayatma biçiminde gündeme getirildi. Günümüzde Kürdistan'da siyaset yapmak, en genel anlamda ulusal-demokratik bir çizgide bulunmayı gerekli ve zorunlu kılmaktadır.

Dublin dayatması tasfiye edildi. Halkımızın iradesini hiçe sayan, hiçbir çözüm şeklinin hayat bulamayacağı, en kesin bir tarzda kanıtlanarak, ulusal-demokratik gelişmenin önü açıldı.

Gelinen noktada demokratik bir halk iktidarlaşmasının olanakları, Güney Kürdistan'da son derece olgunlaştırılmıştır. KDP ile yapılan ateşkesin ardından ulaşılan zemin ile demokratik federasyon gerçekleştirme safhasına girilmiştir. Bu iktidarlaşma olgusundan partimizin konumu, egemen çevrelerin iddia ettiği gibi "üçüncü bir güç" olma değildir. Aksine tamamen öncü bir misyonun sahibidir. Emperyalizm ve sömürgeciliğin korku ve paniklerini derinleştiren temel olgu da zaten budur.

Emperyalizmin kendi elleriyle oluşturduğu bugünkü statü tıkanmış ve içine girilen iktidarlaşma yönelimi, bu tıkanmayı devrimci bir tarzda aşmaktadır. İşbirlikçi oluşumlara tarihte çokça örneği bulunan uğursuz rolleri bir kez daha oynatılmak istenmişse de, bu başarılamamıştır. KDP'nin hiç değilse mevcut durumda zararsız bir noktaya getirilmiş bulunması, denilebilir ki, son ve en sağlam gördükleri bir dayanaklarını da yitirmelerini beraberinde getirmiştir. Ulaşılan bu gerçeklik, önemli ve tarihseldir. Çünkü Güney'deki iktidarlaşma, sadece kendisiyle sınırlı bir gelişme değildir. Bunun etki ve sonuçları ülkemizin diğer parçalarını da kapsayacaktır. Aynı şekilde bu gelişmenin etkisini en yakın ve doğrudan hissettirdiği alanın da, Kuzey olduğu ortadadır.

Bu durum partimizin Ulusal Kongre politikasının hayat bulması konusunda da son derece elverişli bir zemin yaratmış ve nitekim bu yöndeki çalışmalar oldukça hız kazanmıştır. Ulusal Kongre'nin siyasal ve tarihsel anlamının büyüklüğünü ve derinliğini iyi görmek gerekiyor. Dışımızdaki güçlerin biraz daha cesaretli ve güvenli yaklaşımları kuşkusuz ki, özgücü esas almaları halinde, Ulusal Kongre ile birlikte girilecek olan süreç, Kürt halkını tarih ve dünya önünde layık olduğu yere oturtacak bir nitelikte olacaktır. Jeo-politik açıdan bulunduğu alan, dayandığı halk gücü, silahlı ve örgütlü yapısı, bölge halklarıyla geliştirilen ve daha da boyut kazanacak olan enternasyonalist ilişki ve ittifakların doğuracağı anlamlı sonuçlar ve daha da çoğaltılabilecek bir dizi etkenden dolayı, güçlü bir devletleşme adımı atmak, son derece olanaklı hale gelebilecektir. Ve böyle bir devletleşmeyi de dünya tanımamazlık edemez. Sorunun gelip düğümlendiği nokta, Ulusal Kongre'de anlamını bulan dört parçaya bölünmüş halkımızın ulusal birlik ve bütünlüğü, ihtiyaç duyulan kurum ve örgütlenmelerle güvence altına alabilmektir. Bu durumun halkımız üzerindeki moral etkisi ve en geri kesimleri dahi örgütlülüğe çeken bir birliği yaratması, şimdiden öngörülmesi zor olmayan bir gelişmedir.

Düne kadar "hayal" olarak görülen gelişmeler, günümüzde parti öncülüğünde yükselen ve kurumlaşan ulusal kurtuluş mücadelesinin doğrudan bir sonucu olarak, artık somut gerçeklikler olarak yaşamın bir parçası haline gelmiştir. Ve halkımızın örgütlü, doğru bir öncülük altında, bütün saldırı ve yönelimleri göğüs gerebilecek, kazanacak güç ve kudret olduğu da kanıtlanmıştır.

Savaşta gelinen denge durumunun kendi lehine bozulmasına yönelik yüklenmenin, esas olarak Güney Kürdistan'da odaklaşması söz konusudur. "Çekiç Güç" konulu tartışmaların bir türlü gündemden düşmemesi, "yeni" güvenlikli planlamaları, diplomatik, seferberlikler, Saddam'la alttan alta geliştirilen ilişkiler, yer yer gündeme gelen işgal provaları, Güney'li örgütler üzerinde kurulan baskı ve provokatif girişimler vb. bir bütün olarak bu temelde anlam bulmaktadır. Amaç, Güney'deki hızlı iktidarlaşma sürecini sabote etmek, yaratılan tarihsel imkanın değerlendirilmesini engellemek ve bu çerçevede Güney'de elde edilecek inisiyatif eliyle denge durumunu kendi lehine çevirebilmektir. Fakat sömürgecilik, bütün imkanlarını tüketmiş durumdadır. Ve gelinen aşamada yaşanan durum üzerinde hakimiyet sağlaması mümkün değildir. Verili koşullar itibariyle, denge durumu tarafların lehine ya da aleyhine bozulmasının en temel göstergesi, Güney Kürdistan'daki durumdur. Ve Güney Kürdistan'da da inisiyatif kazanan taraf, gelişen, güçlenen, yerleşen ve kazanan mevziler temelinde demokratik bir halk iktidarlaşmasına yönelen, bunun olanaklarına sahip olan taraf, bellidir.

Bu noktada belirlenmesi gereken diğer bir husus da, ABD ve sömürgeci TC rejimini Güney'e yönelik politikalarında birebir örtüşen bir uyum içerisinde olmadık-

Serxwebûn'dan...

larıdır. ABD emperyalizmi, Güney güçlerini Saddam karşısında bir unsuru olarak kullanmak istediği gibi, Kürt sorununun işbirlikçi bir temelde çözümüne yönelik hesaplar içerisinde bulunmaktadır. Buna karşılık TC, kemalist inkarcı zihniyetinin bir sonucu olarak, Güney'de hiçbir biçimde devletleşmeye dönük bir girişime hazır ve açık değildir. Uydu bir oluşumun dahi, Kuzey'e dönük yansıtmalarını kendi egemenliği açısından olumsuz sonuçlar doğuracağı kaygısı içerisindedir. Bu nedenle politikası daha çok Saddam'a yeniden güç kazanması hesabı üzerinde şekillenmektedir. Son dönemlerde bu politik tercih daha açık bir şekilde kendisini ele veren bir duruma gelmiştir. Tali düzeyde de olsa, bu çelişkili durumdan da taktik planda yararlanmak mümkündür. En azından karşı tarafın kendi bünyesinde soruna farklı bakış açılarına sahip olması bile, ulusal kurtuluş mücadelesi açısından hareket alanını genişleten bir sonuç yaratması bakımından olumludur.

Gelinen noktada, özellikle Dublin dayatmasının boşa çıkartılması, KDP ile yapılan karşılıklı ateşkes ve varılan anlaşma düzeyi ile birlikte hızlanan gelişmeler, ulusal kurtuluş güçleri açısından Güney'de amaçlanan statüye ulaşıldığı açıklıkta göstermektedir. Artık Güney, Kürdistan devriminin iktidarlaşması açısından hem ileri bir mevzi ve hem de bir devrim karargahıdır ve bu misyonundan artık geriye gitmesi mümkün olmadığı gibi, daha ileri devrimsel kazanımların da zemini ve güvencesi olacaktır.

Sömürgeciliğin açmazları ateşkes ve sonuçları

Taktik, zenginlik ve ustalık, büyük önem taşır. Partimiz tarafından ilan edilen ateşkes, bu üstünlüğe, inisiyatife sahip olan tarafı bir kez daha açıklıkla ortaya koymuştur.

Nitekim ateşkes ilanından bu yana ortaya çıkan ve yaşanan gelişmeler oldukça somuttur. Bunları genel hatlarıyla şu şekilde özetlemek mümkün:

Özel savaş rejiminin öteden beri Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı uluslararası siyasi ilişkileri başta olmak üzere kullanmaya çalıştığı, bunu çaresizce sürekli gündemde tutmaya çalıştığı taktiklerinden biri de "terörizm" edebiyatıdır. Son derece temelsiz, nesnelsiz ve psikolojik savaş unsurlarını da devreye sokarak, hâlâ bu taktikten medet umuyor olması, aslında TC'nin içerisine bulunduğu tıkanıklığı sergilemesi bakımından ilginçtir. 1993 yılında ilan edilen ateşkes, özel savaş rejimine bu alandaki çabalarına etkili bir darbe vurdu. Ancak TC aynı tekerlemeleri bir "siyaset" tarzı olarak gündemde tutmaktan başka çıkar yol da bulamadı.

Ateşkes, TC'nin gerek iç ve gerekse de dış kamuoyu nezdinde ve siyasal diplomatik ilişkilerinde yeniden tırmandırmaya çalıştığı, "terörizm" edebiyatını boşa çıkarmış, temelsizliğini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Toplumdan gelişmeye başlayan kirli savaşa yönelik duyarlılık da göz önüne getirildiğinde, kirli savaşı sürdürmekte istekli olan tarafın kimliği açık ve net olarak bir kez daha ortaya çıkmıştır. Hatırlanacağı üzere Güçlükonak katliamı, ateşkesi boşa çıkarmak için geliştirilen tipik bir kontra katliamıydı. Bu katliam, ateşkesi boşa çıkarmaya yol açmadığı gibi, TC, bu kez suçüstü yakalanmaktan da kurtulamadı. Katliamın kendisi, etkili bir teşhir aracına dönüştü. Egemenliklerini silahsız, savunmasız insanlarımıza yönelik katliamcı terörle yaşatmaya çalışanlar, panik halinde savaş ortamını yeniden yaratmak için kirli hesaplar içerisindeyken, 11 insanımızın kanına bulanmış olarak, tarihin yargısıyla karşı karşıya kalmaktan kurtulamadılar. Rejim: Kan, terör, katliam ile beslenen bir gerçeğe sahiptir. Ateşkes süreci bu gerçekliği, en açık haliyle insanlığın gözleri önünde gün ışığına çıkarmış, TC hiçbir şekilde kendisini gizleyebilme imkanı bulamamıştır.

Uluslararası siyasi arenada, diplomatik çalışmalar bu süreçte boyutlanmış, sömürgeciliği aksi yöndeki tüm çabalarına rağmen yeni mevzilere ulaşılmıştır. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, bu ateşkes süreciyle birlikte haklı ve meşru davasını uluslararası siyaset platformlarına taşımasını bilmiştir. Ateşkes süreci, bu yöndeki çalışmalar açısından son derece elverişli bir zemin oluşturmuş ve bu zemin üzerinde önemli siyasi ve taktik ilişki imkanları ortaya çıkmış; var olanlar da genişletilmiştir. Sömürgecilik, tıpkı iç politikalarını olduğu gibi dış politikasını da neredeyse tamamen PKK'ye endekselenmiş olmakla beraber, MED-TV, Sürgün Parlamentosu'nu normal oturumlarını değişik ülke parlamentolarında yapması ve daha birçok örnekte de açık görüldüğü üzere, hiçbir sonuç alamamıştı. Ateşkes süreci, uluslararası alanda PKK'nin tam bir siyasal atılımı gerçekleştirebilmesinin, diplomatik hamlelerle son derece yaygın bir yelpazede ifadesini bulan taktik ve siyasal ilişki, destek, dayanışma imkanlarının genişletilmenin maddi zeminini güçlendirmiş, bir taraf olma konumunu tartışmasız bir noktaya taşırmıştır.

Ateşkes süreci, özellikle 24 Aralık seçimleriyle birlikte hız kazanan, somutlaşan bir tarzda, Türkiye'nin toplumsal dokusunda da "kirli savaşa hayır" ekseninde bir hareketlenmenin önünü açmıştır. Ateşkes ve buna bağlı gelişmeleri ortaya çıkarmıştır ki; 12 Eylül'den bu yana, üzerine ölü toprağı serpilmiş, özel savaş taktikleriyle bastırılan, duyarlılıkları köreltilen Türkiye toplumu, giderek daha da boyutlanacağı rahatlıkla öngörülebilecek bir ayağa kalkış sürecine adım atmıştır. PKK'nin gelişimi ve kendi gelişim sürecinde yol açtığı devrimsel değerdeki sonuçların, Türkiye emekçi kesimleri üzerinde doğrudan bir etki yaratmış olması, önemli ve açıkça gözlemlenebilen bir husustur. Her şeyden önce toplumda yer etmiş "yenilmez", "yıkılmaz" ve "karşı gelinmez" devlet tabusunu, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında içerisine düştüğü durum bile başlı başına güven veren bir hareket ettirici olgu değerindedir. Günümüzde bu çok daha hissedilebilir bir duruma ulaşmıştır. Özel savaş rejimi kirli savaşın maliyetini her açıdan emekçilere fatura ettiği kimse için sır değildir. Günlük maliyeti bile trilyonlarla ifade ettiği ve halkımızın en ufak bir çıkarının dahi bulunmadığı bir kirli savaş gerçekliği, toplumsal sorun ve çelişkilerin keskinleşmesinde de temel bir rol oynamıştır.

Türk halkı için yaşam artık çekilmez bir hal almıştır. Enflasyon, pahallılık, sürekileşen zamlar, işsizlik ve buna bağlı olarak derinleşen toplumsal ve ahlaki çöküntü, yozlaşma, bunalım vb. olgular, mevcut kirli savaş olgusuyla doğrudan ilintili yaşam gerçekleridir. İşte ateşkes süreci rolünü de tam bu noktada oynamıştır. Türkiye toplumunun dikkatleri yaşadığı sorun ve çelişkilerin kaynağına çekilmiştir. Hem Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi karşısındaki doğal ve enternasyonalist sorumluluğu bakımından, hem de daha yaşanılabilir bir toplumsal hayat düzeyini yaklayabilmesi ve kendi devrimci-demokratik savaşımını yükseltebilmesi bakımından "kirli savaşa hayır" ekseninde bir temel üzerinde harekete geçmek doğru, yerinde ve kaçınılmazdır. Ateşkes süreci, bunun için eşsiz bir fırsat olmuştur. Nitekim bu yönde önemli adımlar da atılmıştır. Kirli savaşta çıkarı bulunmayan tüm sosyal ve siyasal güçlerin böylesine demokratik bir zeminde bir araya gelmesi ve hiçbir şey yitirmeden gündemdeki ağırlığını korumaktadır. Türk solunun büyük oranda bu konuda somut ve güncel sorumluluklarından uzak bir tutum içerisinde bulunuyor olmaları kuşkusuz ki, bir talihsizliktir.

Buna bağlı olarak vurgulanması gereken diğer bir olgu da Türk metropollerinde nüfusları göçlerle, göç ettirmelerle birlikte daha artan halkımızın bu süreçte sahip olduğu dinamizmi, bu alanlara da taşırmasıdır. Özel savaş rejimini kara kara düşündüren ve çözümsüz kılan sorunlardan birinin de bu olduğu bilinmektedir. Metropollerdeki Kürt kitlesi, gerek Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı sorumluluklarını, gerekse de metropollerde gelişen toplumsal demokratik muhalefetteki yerini bilen bir kitle olduğunu bugüne kadar değişik biçimlerde göstermiş, bundan sonra giderek daha ağırlıklı olarak göstermesinin de bilecektir. Açlığa, yoksulluğa, sefalete, yurtsuzluğa mahkum edilmek istenen insanlarımızın her biri, özel savaş rejimi için potansiyel bir bomba anlamında görülmektedir ve bu doğrudur. Nitekim ateşkes süreci, göç erttirilen halkımızın örgütlülüğünün derinleştirilmesi açısından olduğu kadar, temel hak ve istemlerini en yüksek bir sesle dile getirmeleri bakımından da oldukça motive edici bir rol oynamıştır.

"Barış" ve "kirli savaşa son" istemleri içerisinde geçilen süreç açısından, özellikle Türkiye toplumundan yükseldiği oranda anlamlı ve değerlidir. Sürecin önünü açan demokratik bir muhtevaya sahiptir. Kimi Türk sol gruplarının dar, dogmatik yaklaşımlarıyla yaşamın ve mücadelenin gerçekliğinden kopuk duruşları, süreci değerlendirmedeki düzey ya da düzeysizliklerini de ortaya koymaktadır. Buna rağmen, bir gelişme sürecine adım atılmıştır ve PKK bugüne kadar olduğu gibi, bugünden sonra da halkların devrim-demokratik çıkarları önünde son derece sorumlu bir tavır olmaya devam edecektir. Ateşkes kararı ve ilanı aslında bu sorumlu tavrın bir sonucu ve parçası olma anlamına sahiptir.

Yine ateşkes sürecinin rejim bünyesinde de yol açtığı doğrudan sonuçlar da olmuştur. Denilebilir ki, özel savaş rejimi, bugüne kadar, hiçbir zaman bu boyutta bir tıkanma, bunalım ve çözümsüzlük yaşamamıştır. Bu çok açıktır. En az bunun kadar önemli diğer bir olgu da, bu bunalımlı sömürgeci egemenlik yapısının bütün boyutlarıyla teşhir ve deşifre edilmesidir. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde gelinen aşamanın nitelik ve karekterini de ortaya koyan ateşkes süreci, sömürgeci egemenliği tüm çıplaklığıyla gözler önüne sermiştir. Sergilenen bu gerçeklik baştan sona bunalım, tıkanma, çözümsüzlük ve kendi bünyesinde bozulmuş, bataklığa dönmüş "klikler çatışması" tarzında bölünen bir yapı arzetmektedir. "Ulaşılamaz" ve "dokunulamaz" TC devlet yapısı, her düzeyde bir yozlaşmaya uğramış, yenilgili bir egemenlik sistemidir. Ve çürümüştür, kokmuştur, kendini yürütemez bir durumdadır. Bu durum artık en geri düzeydeki insanlar nezdinde bile görülebilen bir gerçekliğe işaret etmektedir. Ve bunun mücadelemizle, son olarak ateşkes sürecinin yol açtığı sonuçlarla doğrudan ilişkili olduğu açıktır.

Ateşkes süreci, TC sömürgeci egemenliğinin kasıtlaşmış, statükocu ve hiçbir biçimde demokratik tarzda reforme edilmeyecek, kemalist-şoven yapısının tıkanmışlığını, acizliğini teşhir etmiştir. Ateşkes, rejimi kendi bünyesindeki klikleşmeleri kanatlaşmaları ve bunun devletin bütün kurum ve katmanlarında içten içe büyüyen bir gerçekliği olduğunu açığa çıkarmıştır. PKK ve halkımızın özgürlük savaşımı karşısında bu yapıyla daha fazla yol almanın mümkün olmadığını gören ve devletin en temel politika ve kurumlarına dahi eleştirel yaklaşmaya başladığı, sesleri daha duyulur bir düzeye gelmiştir.

En şoven, inkarcı ve katliamcı kanatlar da dahil olmak üzere, bugünkü durumun savunulabilirliğinin kalmadığı görülmüştür. Rejim tıkanmış ve kendi mekanizmaları içerisinde seçenek ve politika üretemez bir duruma sürüklenmiştir.

"Bitti", "belleri kırıldı" türünden ucuz psikolojik savaş taktikleri tümüyle inandırıcılığını yitirmiş, PKK'nin kendine güvenli siyasal hamleleri karşısında çaresizce ve sonuç alınamayan engellemeler yapmaya çalışmanın ötesine gidilememiştir.

Seçimler, siyasal planda bir inisiyatif kazanmanın ve nefeslenmenin aracı olarak devreye sokulmasına rağmen, hesaplanan hiçbir hedeflerine ulaşamamışlardır. HADEP'in Kürdistan'daki başarısı karşısında şaşkına döndükleri gibi, ortaya çıkan siyasal yelpaze, değil nefes almak, tıkanıklığın boyutlarını sergilemek sonucunu vermiştir.

Ateşkes süreci, sömürgecilik cephesinde yarattığı bütün sonuçlar itibariyle tam bir başarı kazanmıştır. Denilebilir ki, birçok gerilla eylemliliğiyle bile yaratılması güç olan bu sonuçlar, bu siyasal hamle ile elde edilmiş ve sömürgecilik her alanda önemli düzeyde güç kaybına uğrayarak yenilgili bir pozisyona sürüklenirken, partimiz önemli mevziler ve büyük bir prestij kazanmıştır. Özellikle rejimin açığa çıkartılan bunalımlı veya çözümsüz yapısının, sadece bugün için değil, bundan sonrası için de önemli bir anlamı ve siyasal sonuçları vardır. Çünkü varlığını önemli oranda özel ve psikolojik savaş taktikleriyle sürdürme durumunda kalmış, kendini buna mahkum kılmanın ötesinde bir açılım yeteneğinde olmayan bir savaşan tarafın gerçekte kof ve çürümüş, tıkanmış, yenilgili bir gerçeği yaşadığının açığa çıkartılması, büyük bir siyasal kazanım ve avantajın elde edilmesi demektir. Üstelik yürütülen savaşta çıkarı olmayan geniş yığınların muhalefetinin de yükselmeye başlaması ve savaşta ısrarlı olan tarafın hiçbir kuşkuya yer vermeyecek şekilde belli olması, bu güç ve avantajı daha da açılan bir meceraya girmiştir. Neresinden bakılırsa bakılsın, sürecin kazandığı, bu anlamda kendisini çok açık göstermektedir.

Bütün bunlar ateşkesin ulusal kurtuluş mücadelesine getirdiği kazanımlar olmakla beraber, sürecin partimize olanaklar sunan başka boyutları olduğunu da belirtmek gerekir. Öncelikle Güney Kürdistan'da, uygun ve gelişmelere elveren bir statüye ulaşılmış olması söz konusudur. Güney'de iktidarlaşma rotasına giren sürecin, mücadelemiz açısından yeni bir aşama ifade etmesi, tarihsel değerdedir. Bu durumun, tam da yerinde ve zamanında devreye sokulan ateşkes ilanının yaratmış olduğu uygun siyasal ortamla son derece yakından ilişkisi olduğu açıktır.

Bunun yanında, ateşkes süreci boyunca Ulusal Kongre başta olmak üzere, ulusal kurumlaşmaların oluşturulması, var olanların güçlendirilmesi, cephe örgütlülüklerinin her düzeyde sağlamlaştırılması konusunda da ateşkes süreci, oldukça elverişli bir ortam sağlamıştır. Aynı şekilde ulusal kurtuluş güçleri Güney'de mevzilerini sağlamlaştırırken, Kuzey'deki güçlerin düzenlenmesi, mevzilendirilmesi, gücün büyütülmesi, eğitilmesi ve çizginin bir bütün olarak egemen kılınması açısından da, ateşkes sürecinin yarattığı elverişli ortam, yetkince değerlendirilmiştir. Kurtuluş güçlerimizin, ülkeye baştan sona derinlemesine ve genişlemesine nüfuz etmiş, kendi örgütlülük ve kurumlaşmasını geliştirme imkanını bulmuştur.

Ayrıca askeri olarak da ateşkes nedeniyle, özel savaş güçlerinin rehavete uğratılmasının da önemli bir sonuç olduğu vurgulanmadan geçilemez. TC askeri güçleri, ateşkes nedeniyle savaş ve normal yaşam arasındaki ayrımı netçe görmüştür. Ve bu durum kendi bünyelerindeki savaşma iradesi ve istekliliğini oldukça geriletmiş, yıpratmış ve bozmuştur. Zaten derin boyutlarda yaşadıkları moral bozukluğu ve psikolojik yıpranma, önünü alamadıkları bir "savaş sendromu"na yol açmışken, ateşkesin yarattığı psikolojik etkilenmeler bu durumu körükleyen bir sonuç yaratmıştır. Haklı bir amaç uğruna mücadele etmenin moral değerlerinden yoksun, işgalci, katliamcı, halk üzerinde terör uygulayan bir ordu, uzun süreli savaş karşısında, belli bir aşamadan sonra bir iç bozgun durumla yüz yüze kalmıştır. Savaşma isteği ve iradesi kırılmaya başlar ve bu gerçekleştiği oranda da yenilgi kaçınılmaz demektir. Özel savaş ordusunun yaşadığı gerçeklik tam da budur. Ve ateşkes süreci, ordunun bu iç çalkantılarının derinleşmesine doğrudan etkide bulunmuştur. Öte yandan ateşkes sürecinin kazandırdığı önemli bir prestij kaynağı da, başta ordu gücü olmak üzere öncülüğünü yürüttüğü son derece yaygın bir askeri ve siyasi yapı üzerindeki kesin hakimiyet ve denetimdir. Bir savaş gücünü, uzun süre ateşkes konumunda tutulmasının, hele ki, düşman kuvvetleri provokasyon peşindeyken, ne denli, riskli bir siyasi karar düzeyinde olduğu anlaşılırdır. Bir ateşkes kararı varken, bunu pratikte işlemez kılan veya bunu karar düzeyinde yıpratan, zayıflatan tutum ve davranışlar, yönelimler içine girilmesi, ateşkes kararı veren güce siyasi anlamda önemli ölçüde zarar ve kayıp verdirir. Bu açıktır. Bu anlamda dört ayı aşkın bir süredir devam etmekte olan ateşkes kararı ve durumu, tek yanlı olması gibi bir riskli özelliği bulunmasına rağmen, büyük bir disiplinle uygulanmıştır. Ve bu, PKK'nin merkezi koordinesinin, disiplin anlayışının, bütün bunların kaynağını bulduğu çizgiye ve önderlik gerçeğine bağlılığın parlak bir örneğini oluşturmuştur. Özel savaşın tüm provokatif girişimlerini boşa çıkartan bu disiplin, PKK'nin ciddiyetini ve disiplinini bir kez daha tüm dünyaya göstermiş ve kanıtlanmış, aksi yöndeki tüm beklentileri hüsrana uğratmasını bilmiştir.

ANAYOL hükümeti eskimiştir

Ateşkes süreci devam ederek, derin çalkantıların ardından tükenmiş ve iflas etmiş rejim, kendi bünyesinde oldukça allayıp pullayarak bir seçenek ortaya koydu. Anayol hükümeti. Bu hükümetin ortaya çıktığı günler hatırlanacak olursak, aylarca çeşitli yapay seçenek ve formüller peşinde koşulmuş ve sonuçta bizzat ordunun da müdahalesiyle, bir "umut" gibi lanse edilerek, Ecevit de adeta yedeğe alınarak bu hükümetin oluşumu sağlanmıştır. Gerçekten de bu hükümet, rejimin adeta "son kozu"dur. Çünkü önemli ölçüde sermayenin, başta ordu ve polis olmak üzere devletin egemen katmanlarının destek ve onayına sahiptir. Hükümetin bu oluşum özelliği önemlidir.

Fakat henüz iki aylık bir süreç geçmiş olmasına karşın, hükümet daha şimdiden önünde birikmiş ve çözüm dayatan sorunlar karşısında eskimiştir. Yıldızları dökülmüş ve mevcut çözümsüz tablonun tutsağı durumuna düşmüştür. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi merkezli iç ve dış sorunlar karşısında klasik politikalarla herhangi bir açılım yapabilecek güce sahip almayışın ağırlığı altında şimdiden ezilmektedir. Dış politikada tümüyle bir kuşatılmışlık söz konusudur. Sorun ve çelişkileri bulunmayan bir komşu ülkesi yoktur. İran ile yaşanan çelişkilerin son dönemde sivrilmesi söz konusudur. İran, kendi devlet çıkarları gereği bölgede emperyalizmin ileri karakolu durumundaki TC'nin güç kazanmasını istememekte, TC'yi kendi varlık koşullarına düşman bir konumda değerlendirmektedir. Aynı durum açık ki, tersinden TC açısından geçerlidir. TC de meşru ve gayri-meşru bütün yol ve yöntemleri kullanarak, İran'ı yıpratma peşindedir. Bu çelişkinin Ortadoğu'nun yanısıra, Kafkasya'da etkin olmaya dönük yan-

Devamı 31. sayfada

Ortadoğu'da emperyalizmin çekilmiş iki kılıcı

Baştarafı 1. sayfada

● İsrail, Türk özel savaşını en çok destekleyen ülkedir. Sadece desteklemekle de yetinmiyor. TC için 'Dünyanın en demokratik rejimi' diyor. Bu yönüyle kemalizm siyonizmin bir biçimidir.”

cını tek kelime ile bile eleştirmeye kalkışacak olanların kurşuna dizilmelerini emrettim. Çünkü savaş, yalnızca belirli hatlara ulaşmak değildir, aynı zamanda muhaliflerin fiilen yok edilmesidir. Böylece şimdilik Doğu'ya, yalnızca 'ölü kafalı birlikleri' gönderdim. Polonya ırkından olan, ya da dilini konuşan bütün erkekleri, kadın ve çocukları acımasızca yok etmelerini emrederek gönderdim. Ancak böylelikle, bize gerekli olan hayat alanını kazanabiliriz. Bugün hâlâ Ermenilerin katliamından söz eden var mı?" (Hitler-Kavgam)

Hitler'in bu görüşlerini aktarmakla amacımız, Alman emperyalizminin insanlık karşısında ne denli suçlu olduğunu ortaya koymak değildir. Günümüzde giderek güç kazanan aklama ve örtbas etme yönündeki bütün iğrenç çabalara rağmen dünya, nazizmin nasıl bir insanlık suçu olduğunu çok iyi bilmektedir. Buna karşın, o denli bilinmeyen başka bir gerçeklik daha var. O da Hitler'e öğretmenlik yapan başka güçlerin bulunduğudur. Kemalist Türk sömürgeciliğinin gerçekleştirdiği sayısız katliamlar, daha sonraları Hitler faşizmi tarafından düzenlenecek olan soykırımların habercileri olmuşlardır. Hitler'in bu görüşlerinden de anlaşılacağı gibi, Türk burjuvazisinin Ermenilere karşı tezgahladığı soykırımlar, Hitler faşizminin sıykırımlarına örnek olmuştur. Denilebilir ki, Türk egemenleri dünya çapında “halkların kasabı” ünvanını elde eden ilk egemen sınıflarından biridir. Hitler gibi bir caninin hayranlığını toplayan ve uygulamalarıyla ona örnek teşkil eden bu sınıfın en belirgin özelliği, insanlığa düşman olmasıdır. Buna benzer örnekler daha da çoğaltılabilir. Fakat burada görülmesi gereken kapitalist-emperyalist sistemin her zaman için yeni Hitler'ler yaratabileceğidir. Evet Hitler yenilmiştir, ama ölmemiştir.

PKK gerillaları Ortadoğu'da demokrasinin teminatıdır

Hitler'in ruhu bugün hâlâ yaşmaktadır. Hem de Kürdistan ve Ortadoğu halkları üzerinde. Siyonist İsrail ile kemalist TC neredeyse Hitler'i aratmayacak bir biçimde katliamlar uygulamaktadırlar.

Kemalizm ve siyonizm Ortadoğu halkları ve devrimleri için baş düşman niteliğindedirler. Her ikisinin de arkasında dünya emperyalizmi bulunmaktadır.

Hiç kuşkusuz, İsrail ve TC'nin mevcut konumları salt Filistin ve Kürdistan sorununa indirgenemez. Bütün bölge halklarını ve Ortadoğu devrimlerini yakından ilgilendiriyor. Dünya kapitalizminin gayri-meşru çocuğu olan İsrail'e ve 70 yıldır bölge halklarının başına bela olan kemalizme karşı tavır, emperyalizme ve bölge gericiliğine karşı tavırdan ayrı düşünülemez. Bunlar iç içe geçmiş sorunlardır. Ancak Filistin ve Kürdistan sorunları konunun temel bileşenleridir.

Yaklaşık yüzyıldır siyonist İsrail'in başta Filistin ve bölge halklarına karşı geliştirdiği katliamcı ve terörist yönelimleri her geçen büyük ivme kazanarak devam etmektedir. Bundan dolayı İsrail'e karşı yaklaşım ve tavır, yalnızca Filistinlilerle bir enternasyonalist dayanışma olarak düşünülmemeli. Halkları ve ilerici güçleri ilgilendiren boyutları var; halkların üzerindeki emperyalist egemenliğin arkasında ve yanında İsrail devletinin kendisi var.

Her şeyden önce İsrail, herhangi bir Ortadoğu devleti değildir. Bir Ortadoğu devleti gibi de ele alınıp değerlendirilemez. Bütün gerici karakterlerine rağmen, İsrail dışındaki devletlerin tarihsel meşruiyetleri, toplumsal ve ulusal dayanakları bulunmaktadır. İsrail ise gayrimeşru bir devlettir. Dünya kapitalizminin gayri-meşru çocuğudur. Bu karekteristik özellik, İsrail'in var oluş ve kuruluş gerçeğidir. Ve öyle es geçilecek, görmezden gelinecek bir olgu değildir.

Gayri-meşruluk başka halkların zararına, halkların imha edilmesi politikaları ve pratiği üzerinde hayat bulur. İsrail devletinin kuruluşu Filistin topraklarının Yahudileştirilmesi temelinde oluyor. Filistinlilerin vatanlarından sürülmesi, topraklarının işgal edilerek Yahudileştirilmesi ve bütün bunları zor ve şiddet yoluyla gerçekleştirmesi ortaya gayri-meşru bir devlet çıkardığı gibi, yapay ve zorla geliştirilen bir toplum ve uluslaşma olayını da oluşturuyor. Bu yönüyle gayri-meşruluk temelsizlik, haksızlık ve zorbalık anlamına da geliyor. Aynı duruma benzer bir politikayı kemalist Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarından günümüze kadar Kürdistan topraklarının Türkleştirilmesi ve Kürt ulusunu asimilasyona uğratmasında da görmekteyiz. Kemalist rejimin asimilasyon politikası hariç, kemalist ve siyonist rejimlerin en bariz benzerliğini burada görmekteyiz.

En başta İsrail devletinin doğumu normal bir doğum olmuyor, zorla ve yapay yöntemlerle oluyor. Dışarıdan bir müdahale ve etkin destek olmadan, böyle yapay bir döllenme ve gayrimeşru doğumun gerçekleşmesi mümkün olmazdı. Bu noktada İsrail'in kuruluşunu uluslararası emperyalizmin doğrudan müdahalesi ve desteği, emperyalizmin bölgedeki varlığı ve politikası dışında kavramanın mümkün olmadığı gerçeğine ulaşıyoruz.

Gayri-meşru çocuk İsrail'in babası emperyalizmdir. Filistin topraklarının Yahudileştirilmesi, bir ulusun yurtsuzlaştırılması, çok kanlı bir trajediye mahkum edilmesiyle sınırlı kalmıyor. Başta Arapların olmak üzere, bölge halklarının bağrına oturtulan ulusal ve tarihsel gelişimlerini sekteye uğratan, ulusal birliklerinin oluşmasını engelleyen, parçalanmışlıkları derinleştiren ve bunu sürekli yeniden üreten bir ur gibidir.

Kemalist Türk sömürgeciliğinin ideologlarına göre, Tanrı Türkleri kendi 'kırbaçı' olarak yaratmıştır. Bu 'kırbaç' Tanrı karşısında 'günahkar' olan halkların sırtında şaklamalıdır. Siyonizmin ırkçılığı ile kemalizmin Türkçülük felsefesi ikiz kardeş gibidir.

Arap gericiliğini geliştiren, buna güç veren yine İsrail'den başkası değildir. Ya da ABD ile siyonizmin toplumsal dayanağıdır Arap gericiliği. Arap gericiliği yıkılmadan Filistin halkının kurtuluşu da sağlanamaz.

1. Dünya Savaşı sonrasında emperyalizm tarafından gerçekleştirilen parçalanmışlık, İsrail'in kuruluşu ve oluşturulan yeni statükoya derinleşmiş, iflah olmaz boyutlar kazanmasına ivme kazandırmıştır.

Gayri-meşru bir doğum, yapay ve başka halkların toprakları üzerinde geliştirilen bir uluslaşma ve toplumsallaşma hareketi doğası gereği saldırgan ve yayılmacıdır. Saldırganlık ve yayılmacılık bir var oluş nedenidir. Bu özellikler yaşatılmadan, gayri-meşru çocuğun varlığını sürdürmesi mümkün değildir.

Saldırganlık ve yayılmacılık son derece gelişmiş ve yetkinleşmiş bir askeri örgütlenmeyi, militarize edilmiş bir toplumsallaşmayı koşullar. Yetkinleşmiş bir askeri örgütlenmeyi ve militarize edilmiş toplumsal yapıyı en açık olarak tarihten günümüze kadar Türk egemen sınıflarında da görmekteyiz. Türk egemen sınıfları tarihleri boyunca talancı ve yayılmacı bir politikayı esas alarak yüzyıllar boyu halklar üzerinde büyük katliamlar gerçekleştirdiği bilinmektedir.

Kemalizm ve siyonizmin var oluşu, başkasının sürülmesi, imhası ve topraklarının gaspı temelindedir. Bunun için kemalizm ve siyonizm sürekli yaşayabilme, var olabilme kaygısı ve korkusu içindedir. Kaygı ve korku sürekli güvensizlik, sürekli saldırganlık üretir. Bu siyasal ve ruhsal şekilleniş, saldırganlığı, militarizmi, yok etme mekanizmalarını sürekli ayakta tutulmayı koşulluyor. Baskı ve saldırganlıkta sınırsız olmayı, terörizmi sonuna kadar kullanmayı bir varlık gerekçesi yapıyor.

Saldırganlık ve yayılmacılığın yanısıra, İsrail ırkçı bir devlettir. Irkçılık, ideolojik ve dinsel yapısından kaynaklanmaktadır. İsrail'i daha iyi anlayabilmek için Başkan APO'nun Yahudi dini hakkında şu değerlendirmesine bakmak gerekiyor: *“Yahudi dini, milli bir din olma açısından hem en eski, hem de sınırları en dar çizilmiş bir dindir. Bu dinsel felsefede, Yahudi toplumunun Tanrı tarafından en yüce kılınması, bütün insanlığın üstüne oturtulması ve bütün insanlığın, egemenliği altında olması, toplum olarak kutsallaştırılıp yüceltilmesi durumu vardır. Yahudi dini ne bir kabile dinidir, ne de bütün bir insanlığın dinidir. O, 'seçkin' Yahudi kavminin dinidir. Yahudi'den başka hiç kimseye asla üstünlük hakkı vermez, sonuna kadar egemen olmak durumundadır. İşte Yahudiler bu düşünce yüzünden sürekli saldırılara uğrarlar.”* Yahudiliğin siyonizm biçiminde siyasal bir kimlik kazanma durumu, yani ırkçışovenizm sınırsız boyutlar kazanır, Filistin trajedisinde bütün saldırganlığını ve vahşiliğini ortaya koyar. Siyonizm, “var olmak için öldürür” çizgisi ve pratiğin meşrulaştırılması oluyor.

Irkçılık çok çirkin bir şeydir, başka halkların haklarına yöneltilmiş iğrenç bir saldırıdır ve özgürlüğün düşmanı olan faşizmin temel özelliklerinden biri olarak karşımıza dikilmektedir. Halkları mensubu oldukları ırklara göre sınıflandırmak ve bazılarına yönetici rolünü yakıştırırken, bazılarını da yönetilmeye layık olarak görmek asla kabul edilemez. Irkçılık yalnızca Hitler veya Güney Afrika rejimlerinin bir özelliği değildir. Bugün kemalist Türk sömürgeciliği ve siyonist İsrail devleti de “üstün ırk” adı verilen bir teorinin şampiyonluğunu yapan güçlerin başında gelmektedirler. Örneğin kemalist Türk sömürgeciliğinin ideologlarına göre, Tanrı Türkleri kendi “kırbaçı” olarak yaratmıştır. Bu “kırbaç” Tanrı karşısında “günahkar” olan halkların sırtında şaklamalıdır. Siyonizmin ırkçılığı ile kemalizmin Türkçülük felsefesi ikiz kardeş gibidir. Dünya halklarının “üstün ve aşağı ırklar” tarzında sınıflandırılması geçmişte Hitler faşizminde, günümüzde ise kemalizm ve siyonizmde görülmektedir. Kemalizm yetmiş yıl boyunca var olmak için hep başka halklara saldırmıştır, halkları katletmiştir. Talancılık ve gaspetme ulusal bir politikaya dönüşmüştür. Ermeni, Rum ve Kürt halkları sürekli kemalizmin katliam ve yok etme politikalarına maruz kalmışlardır. Ve bu yok etme politikaları sonucu birçok uygarlık yeryüzünden silinmiştir. Başkan APO'nun da belirttiği gibi, *“Kemalizmin eşi ve bir benzeri daha yoktur. Bu, kaskatı kemalist cumhuriyet, belki de bir Hitler, bir Mussolini cumhuriyetinden çok daha halk düşmanı bir rejim olarak varlığını sürdürüyor. Diğerlerinden farklı yanı da, kendini gizlemiş bir cumhuriyet olmasıdır. Anti-halkçılığını, halkçılık adı altında gizlemiştir. En anti-demokratik, en çapulcu kapitalizmiyle kendini yaşatmak isteyen ve bu anlamda en büyük gericiliği yaşayan bir cumhuriyettir. Doğarken kanlı, büyürken kanlı ve şimdi de en kanlı cumhuriyettir.”* Bu yönüyle kemalizm de tıpkı siyonizm gibi Filistin ve Kürdistan devrimleri başta olmak üzere bölge ve halk devrimleri karşısında emperyalizmin çekilmiş kılıcıdırlar. Burada gözardı edilmemesi gereken bir durum ise kemalizmin siyonizmden daha farklı boyutlara ulaşmış olmasıdır. İsrail siyonizmi sömürgecilik politikasını açıktan uygulayan bir güçtür. Kemalizm ise sömürgecilik politikasını yıllar boyu gizli bir biçimde değişik maskeler adı altında yürütmüştür.

Saldırgan İsrail siyonizmi, bugün terörizmi bir devlet politikası haline getirmiştir. Sadece içeride Filistin halkına ve direniş güçlerine karşı terör uygulamakla yetinmemekte, terörü İsrail sınırlarının dışına taşırmaktadır. Lübnan'a saldırıları, sivil insanları katletmesi, işgal harekatlarına girişmesi, çeşitli ülkelerde ajanları eliyle cinayetler işlemesi bunun en açık örneğidir. İsrail siyonizmi Filistin halkının bütün ulusal ve demokratik haklarını gaspetmiştir. Bunlar açıktır. Ama İsrail yönetimi hiçbir zaman kemalizm gibi, “Ben Filistin halkı denilen bir şeyi tanımıyorum, sizler İsraillisiniz” türünden saçma tezlerle ortaya çıkma gereği duymamıştır. Benzer bir biçimde, Güney Afrika rejimi de kendi egemenliğini ırk ayrımcılığı üzerinde temellendirmiştir. Bu rejim, kara derili Afrika insanının “beyaz adam”a hizmet etmekle yükümlü olduğunu savunmaktadır. Ancak bütün insanlık düşmanı karakterine karşın, bu rejim yerli Afrikalı'nın ulusal kimliğini inkar etmenin anlamsızlığının bilincindedir. Böyle davranmasa da, iki halk arasındaki deri renginin farklılığı bile, değişik ulusal kimliklerin varlığına tanıklık etmektedir.

Örnekler daha da çoğaltılabilir. Yal-

nız bu iki örnekle karşılaştırıldığında, kemalist-sömürgeci egemenliğin özgül karakteri daha açık bir biçimde görülmektedir. Türk sömürgeciliği insanlık tarihinin tanık olduğu bütün klasik sömürgecilik uygulamaları arasında en inkarcı olanı, en acımasızı ve en ahlaksızıdır. Böyle bir sömürgecilik altında tutulan Kürdistan halkını köle bir halk olarak tanımlamak bile zordur. Kürdistan'ın Türk sömürgeci egemenliği altında bulunan parçasında yaşayan insanlar, gerçekte bir kölenin maruz bıraktığı uygulamalardan daha alçaltıcı uygulamalarla karşı karşıya bulunmaktalar.

Böyle bir ideoloji ve yapıya sahip toplulukların başka halkları ve ulusları dost görmesi mümkün müdür? Burada amacımız halklar düşmanlığı yapmak değildir, esas olarak İsrail-siyonizm ve TC-kemalizm gerçeğini ortaya koymaktır. Doğal olarak halklara karşı bir düşmanlık beslenemez ve böyle bir düşmanlığı da doğru görmek mümkün değildir. Tarihte Yahudi ve Türk halklarının çok ezilmiş ve katliamlara maruz kaldıkları bilinmektedir. Kürdistan halkı ve öncü mücadelesi, kimler tarafından geliştirilirse geliştirilsin, halklar arasında yapılmak istenilen her türlü yapay sınıflandırmayı şiddetle reddetmektedir. PKK öncülüğündeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, bu ve buna benzer anlayışlar ve politikalarla mücadele halindedir. Bizler bütün dünya halklarının kardeş olduklarına inanıyoruz. Bütün halklara derin bir saygı ve sevgi besliyoruz. En başta bu sevgi ve saygıyı soyut bir duygu olmaktan çıkararak somut bir kuvvete dönüştürmek için halkımızı ve ezilen bütün Ortadoğu halklarını özgürlüğe ulaştırmak gerektiğine inanıyor ve bunun savaşını veriyoruz. Fakat burada sorun veya değerlendirmek istediğimiz şey, Yahudi veya Türk halkı değil, siyonist İsrail ve kemalist Türk devletinin niteliğidir.

Yine İsrail ile emperyalizm arasındaki ilişki, herhangi bir devlet ile emperyalizm arasındaki ilişki olarak tanımlanamaz. Daha özel, özgün bir olguyla karşı karşıyayız.

İsrail, bölgede içsel dinamiklerin bir ürünü değil, dışsal bir olgudur. Özelde Araplara, genelde bölge halklarına dıştan dayatılan, bağrına zorla saplanan bir kara hançerdir. Bu nedenle varlığı ve geleceği emperyalizmin bölgedeki varlığına ve egemenliğine bağlıdır. İsrail'in ABD'nin Ortadoğu stratejisinde değişmez stratejik öğelerinden biri, birincisi, (ikincisi kemalizm) olması bu olgudan dolayıdır.

İsrail varlığını ve geleceğini salt emperyalizmin esirgemediği ekonomik, siyasal, askeri, diplomatik desteklere bağlamıyor. Bu, tek başına belki birinci derecede önem kazanmıyor. İsrail esas güvencesini ve devlet politikasını, bölgedeki emperyalist statükonun gücüne, sağlamlılığına ve istikrarına dayandırıyor. Sağlamlaştırılmış, bölgesel odaklara, devletlere dayanan ve güçlenen bölgesel statüko İsrail'in birincil tercihi olmuştur. Bunun için Arap gericiliğinin güçlendirilmesi, Araplar arası çelişkilerin canlı tutulması, TC-İsrail ekseninin pekişmesi ve İsrail için tehdit unsuru olabilecek devletlerin ve devrimci-ulusal kurtuluşçu güçlerin baskı altına alınması gibi esaslar, İsrail güvenlik stratejisini belirliyor.

1979 İran İslam devriminden önce bölgede emperyalist statükonun üç sacayağı vardı: İsrail, TC ve İran Şahlığı; Arap gericiliği da bu ekseni tamamlıyordu. Bu üçlü eksen, emperyalist egemenliği güvence altına aldığı gibi, bölge halk devrimleri önünde duran temel karşı-devrimci blok konumundaydı. Eğer 1970'li yılların sonlarına kadar bölgede ulusal ve toplumsal devrimler gelişebilme olanağı yakalayamamışsa, diğer nedenlerin yanısıra, en temel nedenlerden biri ABD önderliğinde kurulan bu üçlü karşı-devrimci eksenin varlığı ve güttüğü kolektif politikalardır.

İran devrimiyle birlikte statükoda gedik açıldı, emperyalist egemenliğin sacayaklarından biri kırıldı; emperyalizm, siyonizm, kemalizm ve Arap gericiliği büyük bir korku ve telaşa kapıldı. Hem statüko yara almıştı, hem de İran devrimi yayılma eğilimini taşıyordu. Emperyalizm ve bölgesel ortakları hızla bu tehlikeye karşı önlemler geliştirmeye çalıştılar. Saddam'ın İran'a saldırtılması bu önlemlerden birisidir. Yine 12 Eylül faşist-askeri cuntasının da bölgesel boyutları var.

Statükoyu onarma, İslam devriminin önüne set çekme politikasının bir boyutunu İsrail'in "güvenliği" ile ilgilidir. Bir taşla birkaç kuş vurulmak isteniyordu. İslam devriminin hızının kesilmesi, İsrail için potansiyel bir tehdit durumunda olan Irak'ın savaşta yıpratılması, Arap gericiliğinin ayakta tutulması planlarında İsrail'in durumu hesaplanan en önemli etkenlerden biridir.

Yine Körfez Savaşı'nda emperyalist müdahalede İsrail'in konumunun güvenlik kaygıları önemli bir yer tutar. Petrol, bölgesel statükonun devamı ve güçlendirilmesi, bölgeye "yeni dünya düzeni"nin dayatılarak yerleştirilmesi gibi stratejik etkenlerin yanısıra, İsrail öğesi bu stratejiyi tamamlıyor. Irak milyonluk ordusu, bölgesel güç olma iddiası ve Arapların liderliğine oynaması ile İsrail için ciddi bir tehdit durumu oluyordu. İşte emperyalist devletlerin Irak'a müdahalesi, Amerika'nın politikalarının yerleştirme çerçevesinde İsrail'in varlığı için tehdit durumunda olan Irak'ı tehlikeli bir güç olmaktan çıkarma hesabının da söz konusuydu.

Aynı şekilde Suriye, Lübnan, Libya, İran bölge devletleri ve PKK gibi ulusal kurtuluş hareketleri ABD tarafından "terörist devlet", "terörist hareket" olarak damgalanıyorsa, bunda özellikle İsrail'in ve ardından TC'nin güvenlik kaygıları önemli bir rol oynuyor. Bölgedeki güç ilişki ve dengelerinden hiç kimse İsrail ve TC için tehdit olmamalıdır isteği, emperyalist bölge stratejisinin önemli bir belirleyenidir.

Mevcut devletlerde yaklaşımda emperyalizm, İsrail'in varlığını önemli ve değişmez bir etken olarak düşündüğüne göre, bölge gericiliği ve emperyalist statükoyu radikal tarzda cepheden hedefleyen ulusal ve toplumsal devrimlere hoşgörüyle yaklaşması mümkün değildir, somut pratik de bunun kanıtıdır.

Bölge halk devrimlerine "terörizm"le suçlanarak ve ezilmeleri için ne gerekiyorsa o yapılmış, yapılıyor.

İsrail, dışsal bir olgudur. Dünya kapitalizminin gayri-meşru çocuğu olduğu için varlığı ve geleceği emperyalist statükoya, emperyalizmin her türlü desteğine bağlıdır.

Bugünkü bölge statükosunun sacayağını İsrail ve TC oluşturmaktadır. Emperyalizm Ortadoğu'da bu ikili eskene dayanıyor. Bölgesel statükoda, güç dengelerinde özellikle İsrail'i ve TC'yi tehdit eden gelişmelere izin verilmez; bu gibi gelişmelerin gerektiğinde geçmişte Irak'a yapıldığı gibi, tepesine binilir. Bundan 3-4 yıl önce Irak yapılan bugün ise İran ve Suriye başta olmak üzere PKK önderlikli Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı yapılmak istenmektedir. Bütün çabaları bunun içindir.

Emperyalist bölge egemenliğini ve statükoyu cepheden hedefleyen halk hareketleri, İsrail, TC ve emperyalizm için tek kelimeyle kabustur.

Bütün bu olgular, olayın bir yanıdır. Bir de İsrail'in emperyalizm açısından önemine bakmalıyız. Bölge politikasının en önemli değişmezlerinden biri olan İsrail'in emperyalizm için özel bir anlamı var. Emperyalizmin stratejik desteği ve duyarlılığı boşuna değildir. Bölgedeki statükonun korunmasında, İsrail önemli bir ileri karakol durumundadır. Bu özel ilişkide gayri-meşru çocuk ve gayri-meşru baba durumunu bir anlık bile unutmamak durumundayız.

İsrail'in varlığı ve konumu salt Filistin sorununa indirgenemez. Ancak Filistin sorunu İsrail devleti açısından birincil derecede önemli ve yaşamsal düzeyde bir konudur. Doğası gereği uzlaşması mümkün olmayan bir çelişki söz konusudur.

Siyonizm ve kemalizm oldukça benzer özellikler arzetmektedir. Her iki rejimin de kuruluş ve var oluş özellikleriyle emperyalizmle iç içe geçmişliğinde, dünya ve bölge çapında karşı-devrimci bir konumda duruşunda yatıyor. Karşı devrimcilik, bölge ve dünya devrimlerine karşı olmak, İsrail ve TC için bir var oluş özelliğidir, karekteristliğidir.

Siyonizm ve kemalizmi emperyalizmden ayırmak mümkün değildir, onun ayrılmaz bir parçasıdır, bölgesel bir organı-uzantısı konumundadır. İsrail ve TC emperyalizmin ırkçı şovenizmin ve bölge gericiliğinin en uç özelliklerinin bir bileşkesidir.

İsrail ve TC emperyalizmin bölgesel bir organı-uzantısı, dünya kapitalizminin vurucu gücü olmakla kalmıyor, aynı zamanda emperyalizmi ve kapitalizmi içselleştiren Batı değerleri ve kültür sisteminin modeli ve taşıyıcısıdırlar. Bu anlamda Müslüman Ortadoğu toplumları için bozucu, dejenere edici bir tehdit konumundadırlar; emperyalizm içinse, Müslüm toplumları tarihlerinden-kültürlerinden koparmanın sıçrama tahtası oluyorlar.

Ortadoğu toplumlarının İsrail'e yönelik yoğun ve derin düşmanlığının bir boyutu da budur. Aynı tepki ve düşmanlık kemalizme karşı da vardır. Çünkü kemalizm de Ortadoğu toplumlarının öz değerlerini tümden yıkarak direnme güçlerini kıran Batı değerlerinin ajanlığını, taşıyıcılığını yapıyor. Bu noktada ve benzer birçok noktada siyonizm ile kemalizm aynı noktada kesişiyorlar.

İsrail ile emperyalizmin iç içeliğini koşullayan ve sürekli kılan güçlü maddi bağlar da var. Yahudi sermayesinin uluslararası sermaye içinde yeri ve etkinliği biliniyor. ABD'de ekonomi, kitle iletişim araçları, siyasal iktidar vb. alanlarda Yahudilerin etkin gücü hiç kimse tarafından inkar edilmiyor. Yahudi sermayesi ile dünya kapitalizmi özel olarak ABD arasındaki iç içelik ve etkinlik ilişkisi, İsrail'in bölgesel ve uluslararası durumunu açıklığa kavuşturan diğer bir maddi kanıt oluyor.

Kuruluşundan bu yana İsrail'e bölgede güç veren devletlerin başında TC gelmektedir. İsrail'in kuruluşunda da TC'nin Türk egemen sınıflarının hizmetleri var. Bugün ise TC'ye en büyük yardım İsrail tarafından yapılmaktadır.

Bu iki katliamcı gücün emperyalizmin vurucu güçleri, statükonun bekçileri olması, Batı değerlerinin temsilcileri ve taşıyıcıları olmaları, uluslaşmalarını, Kürt ve Filistin halkının inkarı, sürülmesi ve imhası üzerine geliştirmeleri, özetle varlıklarını ve geleceklerini bölge halklarının zararına bir ideolojik ve politik statüye bağlamaları, İsrail ile TC'yi kader ortaklığına, kader birliğine götürmektedir.

İsrail ve TC, doğal müttefik ve kader ortaklığına sahip iki devlettir. İkisi de karşı-devrimcidirler, ikisi de emperyalizmin ve gericiliğin bekçisidirler. Başından günümüze kadar Ortadoğu'da emperyalist statükonun iki temel direklerinden biri TC, diğer İsrail'dir.

Hem İsrail, hem TC bölge dengelerinde bugünkü güçlü konumunu sürdürebiliyorsa, bunda her iki devletin birbirlerine dolaylı-dolaysız, açık-gizli desteği ve birbirini karşılıklı güçlendirme durumu önemli bir etkendir.

Yaptığı bir değerlendirmede Başkan APO, *"Bütün incelemeler şunu gösteriyor ki, dünyada Türk terörüne en çok arka çıkan ABD'dir. Dahası bu devletin içinde terör politikasını destekleyen bir Siyonizm lobisi buluyor. Kirli ittifaklarla bunu yürütüyorlar. Yine Türkiye Cumhuriyeti'nin, İsrail'in oluşumundaki temel bir araç olduğu, hatta onun ön oluşumunu sağladığı tarih tarafından yazılmaktadır. Yani TC oluşumunun böylesi bir dönemde Siyonizm olayıyla ilişkisi çok somuttur. Tabii bütün bunlar gizli yürütülen çalışmalardır.*

Türkiye Cumhuriyeti yıkılışa ve çözülüşe doğru giderken, İsrail'e ziyaretlerinin de sıklaştığını görüyoruz. TC Başbakanı 'Biz kaldıramıyoruz, bu devleti siz kurtarın' diyor. Şimdi çok daha iyi tespit ediliyor ki, Amerika'yı, İngiltere'yi ve bu biçimde etkiledikleri bazı çevreleri kullanarak, özelleştirmeyle Türkiye'yi daha fazla İsrail'in kontrolüne çekmeye çalışıyorlar. Yine buna medyayı, turistik sahaları da eklemek gerekiyor. Burada da görüldüğü gibi devletin asıl sahiplerinin kimler olduğu, yardakçılarının kimlerden oluştuğu biraz daha açığa çıkıyor.

Siyonizm bir dünya gücüdür, gizlidir ve hakim olan güçtür. Bu gücün reel sosyalizmin çözülüşünde de rolü belirgindir. Yine şu da söylenir: Siyonizm her ulusun nerdeyse bir gizli yönetim gücüdür ve çoğunda da yürütücü güçtür. Bu, Türkiye Cumhuriyeti'nde daha fazla böyledir.

Bu gizli gücün etkisini çok büyük bir önemle göz önüne getirmemiz gerekiyor. Çünkü partimizin dünya çapında "en tehlikeli terör örgütü" olarak ilan edilmesinde bu gücün belirleyici rolü vardır. Yoksa bu Türk işbirlikçileri tek başlarına özgürlük savaşını terörist ilan ettirecek güçte değildirler. Böyle bir gizli gücün desteği olmaksızın, dünyada bu propaganda yürüyemez. Kaldı ki bunu açık yapıyorlar. Tabii bu güç Clinton'u idare ediyor. Clinton da biraz dünyayı idare ediyor. Bir küçük Kıbrıs, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini desteklemeye kalkıştı, ikinci gün ABD elçisi devreye girerek; 'Terör hareketi ile tek bir resmi ilişki geliştirmeyeceksiniz, yoksa gözünüzü çıkarırız' diyor. TC'den en çok zarar gören Yunanlılar var, onları da susturuyorlar. Yine Ruslar Kürt halkıyla biraz ilişki geliştirmek istediğinde, ABD 'olmaz' diyor. Bütün bunların arkasında siyonizm gücü var. Uluslararası alanda kemalizme bu dayanağı sağlayan, ABD'ye bu tür kararları aldırtan İsrail'dir, siyonizmdir, masonlardır. Yine Türkiye bugün İsrail ittifakıyla bütün İslam ülkelerini kendi nizamları altında toplamak istiyor. Bu nedenle İsrail Türk özel savaşını en çok destekleyen ülkedir. Sadece desteklemekle de yetinmiyor. TC için 'Dünyanın en demokratik rejimi' diyor. Bu yönüyle kemalizm siyonizmin bir biçimidir" demektedir.

TC ile siyonist İsrail karşılıklı olarak birbirine güç veriyorlar. Aralarında ekonomik ve siyasal ilişkiler çok karmaşık ve boyutludur. Türkiye'de masonluk denilen bir olay var. Tarihi oldukça eskilere dayanıyor. Selanik, masonluğun ilk merkezlerindendir. Selanik aynı zamanda İttihat Terakki'nin de merkezidir. Mason örgütlerinin Türk siyasetindeki etkileri, önemli iktidar noktalarına gelen şahsiyetlerin hemen hemen tümününe yakının mason oluşu, Türk egemen sınıflarıyla Yahudi sermayesi arasındaki karışık ilişkiyi anlatıyor. Örneğin bir Mustafa Kemal ve Demirel'in masonluğu oldukça meşhurdur. İttihat Terakki'ye güç verenlerin başında Selanik Yahudileri gelir. Kemalizm ile de benzer ilişkileri var. Bundan dolayı Türkiye-İsrail ilişkileri oldukça derin kökleri ve karanlık boyutları var. Kemalizm ile siyonizm birçok konuda ikiz kardeş gibidirler. Bir kez, ikisi de başka halkların topraklarını kendine vatan yapıyor ve üzerinde birer uluslaşma geliştiriyorlar. Kemalizm Kürtler ve Kürdistan'ın inkarı ve imhası üzerinde Türk uluslaşmasının geliştirilmesi hareketinin ideolojisi oluyor. Siyonizm, Filistin vatanının yahudileştirilmesi, Filistinlilerin yerinden yurdundan sürülerek Yahudi uluslaşmasının gerçekleştirisi hareketi ve ideolojisi oluyor. Bu, ırkçı-şoven milliyetçilikte bir sınırsızlığı ve ölçüsüzlüğü anlatıyor. Bundan dolayı siyonizm ve kemalizmin dünyada bir eşi ve benzeri daha yoktur. Kendine has ve benzersizdir. Dolayısıyla bu ideolojilerin, bu ideolojilere sahip devletlerin birbirine sahip çıkmaları, birbirlerinin doğal müttefikleri olmaları gayet rahat anlaşılmaktadır.

Türk özel savaşının arkasında İsrail ve Yahudi sermayesi var. Hatta Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesine karşı TC'nin bu kadar ayakta durması bütünüyle İsrail ve siyonist devletin destekleri sonucudur. Bütün katliamcı ve soykırımcı pratiğine rağmen, uluslararası alanlarda hâlâ tam bir teşhir ve tecriti yaşamıyorsa, bunda uluslararası emperyalizm ve özel olarak İsrail'in etkin bir rolü vardır. TC ile İsrail arasındaki ilişkiler, her zaman stratejik bir düzeyde sürmüştür. Arapların tepkisini çekmemek için ikiyüzlü bir politika yürüten TC, günümüzde açıktan ve resmi ilişkileri bölge halklarının nefreti ve tepkisini üzerine çekmiştir.

İsrail ve Türk devleti Ortadoğu'da halkları katlederek varlığını devam ettiriyorlar. Bugün her iki katliamcı güç imha politikalarını kolektif bir biçimde ve açıktan yürütmeye çalışıyor. Bu Ortadoğu halklarına açıktan bir tehdit ve açık bir saldırıdır. Bunun için Ortadoğu halklarının kemalizm ve siyonizme karşı ortak mücadele etmekten başka çıkar yolları yoktur. Kapitalizmin çürüme ve çöküş döneminin ürünü olan bu iki soykırımcı rejim halklara zulüm ve zorbalık dışında hiçbir şey vermemişlerdir. Bunun için de yaşamaya hakları olmamalıdırlar.

Halkları mensubu oldukları ırklara göre sınıflandırmak ve bazılarına yönetici rolünü yakıştırırken, bazılarını da yönetilmeye layık olarak görmek asla kabul edilemez. Irkçılık yalnızca Hitler veya Güney Afrika rejimlerinin bir özelliği değildir. Bugün kemalist Türk sömürgeciliği ve siyonist İsrail devleti de "üstün ırk" adı verilen bir teorinin şampiyonluğunu yapan güçlerin başında gelmektedirler.

Siyonizm ve kemalizm oldukça benzer özellikler arzetmektedir. Her iki rejimin de kuruluş ve var oluş özellikleriyle emperyalizmle iç içe geçmişliğinde, dünya ve bölge çapında karşı-devrimci bir konumda duruşunda yatıyor. Karşı devrimcilik, bölge ve dünya devrimlerine karşı olmak İsrail ve TC için bir var oluş özelliğidir, karekteristliğidir.

DEVLET ANAYASA VE VATANDAŞLIK

"Devrim yasaları kılıç gibi keskindir"

Baştarafı 1. sayfada

ni anlayıp, köylüsünden en elitine kadar herkes gereklerini yerine getirmeli. Yasalara saygılı olunması gerektiğini asla gözardı etmemeliyiz." (Parti Önderliği)

Kuşkusuz yaşadığımız mevcut savaş ortamında bu olguların savaşla, araştırma, öğrenme, bilme ile bağını bilmek en doğru ve gerçekçi olan tutumdur. Bu açıdan devlet, anayasa ve vatandaşlık nedir? Birbiriyle ilişkileri nasıl ve hangi düzeydedir. Tarihsel süreçte nasıl bir gelişme seyri izlemişlerdir? Halk gerçekliğimizin bu savaşla bağı nedir? Bu sorulara açıklık getirmek gerekmektedir.

Devlet, anayasa ve vatandaşlık nedir?

Devlet; burjuva tanımda belirtildiği biçimde *"asayişi sağlayan bir aygıt"* değil, *"bir sınıfın başka bir sınıf üzerindeki baskı aracı"*dır. Sınıflı toplumun bir ürünü olarak ortaya çıkmış ve egemen sınıflar tarafından kurulmuş, geliştirilmiş, her döneme uygun şekilde biçimlendirilmiş bir zor aygıtıdır. *"Devlet; üretim araçlarını elinde bulunduran sınıfın, sömürdüğü ve dolayısıyla ezdiği sınıf, zümre üzerindeki egemenliğini sürdürmek için kullandığı bir araçtır."* (Devlet ve Demokrasi)

Bu açıdan devlet, tek tek bireylerin egemenliğini sağlamak için kurulan bir organizasyon değil, bir sınıfın egemenliğini garantiye almaya yarayan bir organizasyondur. Dolayısıyla egemen sınıflar tarihinde ortaya konulan yasalar, aynı zamanda devletin temel işlevini de ortaya koyar. Bunun içindir ki, bir zor aygıtı olarak gelişen devlet, tarihten günümüze kadar egemen sınıfın çıkarı doğrultusunda şekillenen yasalar ve anayasa çerçevesinde bir öz kazanmış, hukuk ve yasalara dayanarak kendine meşruluk kazandırmaya çalışmıştır. Anayasa Latince bir kavramdır. Parçaların bütünleşmesi ve bir araya gelmesi anlamını taşıyan "constütutio" kavramı, aynı zamanda anayasayı ifade eder. *"Anayasa bir devletin yapısını, örgütlemesini, temel organlarını, görev ve yetkilerini, bireylerin devlet iktidarı karşısında hak ve özgürlüklerini düzenleyen kuralların bütünüdür."* (Ana Britanica)

Bir başka deyişle anayasa, bir toplumun hukuki-siyasi yapısına ilişkin, yazılı ve yazısız olarak düzenlenen bütün kuralları kapsar. Parti Önderliği *"Üzerinde temel noktalarda uzlaşılmış hususlara anayasa denilir"* demektedir. Yani bir toplumun bireylerinden tutalım bütün siyasi, kültürel, askeri, ekonomik kurallara kadar herkesin üzerinde uzlaştığı ve dolayısıyla toplumu da devlete bağlayan genel ilkelerin, kuralların sistemli bir hale gelmesidir. Burada anayasa ile yasayı birbirinden ayırt etmek gerekir. Her ikisi aynı olmadığı gibi, birbirinden ayrı, uzak olgular da değildir. Yasa, ilgilendiği konuyu (savaş, ekonomi ve devletler arası ilişkiler, askerlik vb.) bir düzene kavuşturmakta esas alınması gereken ölçüdür. Ve bu temel ilkelere göre belirlenen bir sorudur. Anayasa ise adından da anlaşılacağı üzere yasaların bütünüdür. Yasada olduğu gibi bir veya birkaç konuyla değil, yaşamın her alanıyla ilgilenir. Yine yaşamın düzenlenmesini sağlayan temel ilkeleri belirler. Anayasalar nitelikleri gereği bütün öteki kanunların üstünde, onlardan daha temelli, geniş, kapsamlı bir kanun teşkil eder.

Nasıl ki, yasalarla anayasa arasında kopmaz bir ilişki varsa, devlet ve anayasa arasında da öyle bir ilişkinin olduğundan bahsedilebilir. Çünkü bir devletin gerçek niteliğine kavuşabilmesi için o devletin sınıfsal, hukuksal bir temele dayanması zorunludur. Ancak bu durumda devlet temel yasalar çerçevesinde kendini örgütleyebilir, meşruluk kazanabilir. Devletin örgütlenmesiyle hukuk arasında sıkı sıkıya bir ilişki vardır. *"İktidar hukukla, hukuka başvurarak örgütlenir. Hukuk iktidarı örgütler derken, devlet organlarını belirlemesi, bunların birbirinden farklılaşmaları, giderek yetkinleşmelerini sağlaması anlaşılır. Tarihte devlet, iktidar ile hukukun gelişimi, birbirine paraleldir."* (Devlet ve Demokrasi)

Örneğin köleci yasalar köleci devleti, feodal yasalar feodal devleti, kapitalist yasalar burjuva devleti ve günümüzde sosyalist yasalar sosyalist düzeni yaratmıştır. Her örgütlenme, devlet örgütlenmesinde olduğu gibi kendi hukukuna, anayasasına ve yasasına göre biçim alır. Ve onun emrettiği çizgide faaliyetlerini sürdürür. Örneğin Kürdistan'da yaratılacak herhangi bir ulusal kurum, mutlaka ulusal yasalar esasına dayanarak çalışmak zorundadır. Toplumlar açısından da, yurttaşlık ve vatandaşlık konusunda da bu durum geçerlidir.

Vatandaşlık anayasal bir kavramdır. Çerçevesi, anayasa tarafından belirlenir. Aynı zamanda yurt-vatan kavramlarının da anlaşılmasını gerekli kılar. Yurt bir topluluğun, bir halkın üzerinde yaşadığı toprak parçası olup, onun üzerinde bütün kurum ve ilişkilerini kapsar. Halk, ülke ve ulus kavramlarıyla yakından ilintilidir. Lenin, "yurd"u şöyle tanımlar: *"İçinde yaşanılan kültürel, toplumsal ve siyasal çevre."* Yurt sadece bir toprak parçasını ifade etmemelidir. Eğer bir toprak parçasında, üzerinde kültürel bir üretim, toplumsal bir yaşam, örgütlülük, sosyal ilişkiler ve yasalarla yürütülen bir toplum varsa, yurt gerçek anlamına kavuşur. Ve burada yaşayanların bu toprak parçasıyla ilişkileri gelişir. Bu, vatan üzerinde var olan yaşam yasalarıyla örgütlendirilir. Burada en büyük örgütlenme devlet örgütlenmesidir. Anayasa bu noktada devlet ve toplum sınırlarını, hak ve özgürlüklerini, birbirleri karşısındaki konumlarını belirtir. Anayasanın ortaya koyduğu kural-kaide ve yasalara uyan, bunun gereklerini yerine getirenler devlet ve vatandaşlık bağıyla bağlanmayı kabul edenlerdir. Yani vatandaşlık; bir kimsenin hukuken bir devlete bağlı olması, onun yasalarınca korunması ve yine bu yasaların gerektirdiği yükümlülükleri yerine getirmesidir.

Başka bir deyişle vatandaşlık; birey ve devlet, birey ve toplum arasındaki ilişkiyi belirleyen statüdür.

Yurtseverlik ile vatandaşlık kavramları aynı anlamı taşımazlar. Yurtseverlik, ruhsal bir altyapıyı gerektirir. Yani toplumun tarihiyle, inancıyla, gelenekgörenekleriyle, kültürüyle, duygusuyla, umut ve özlemleriyle iç içe olması ve bunlarla yoğrulması sonucu olarak gelişir. Yurtsever yurduna sahiplenendir. Ve gerektiğinde yurdu uğruna ölmesini bilendir. Burada ahlaki yönde gelişen bir bağlılık, maneviyat ve sevgi vardır. Vatandaşlıkta ise durum ve ölçüler biraz daha farklıdır. Vatandaşlık görevleri yasalarla belirlenmiştir. Kişi, bunun gerektirdiği hükümlülüklere tabidir. Mesela, bir Almanya yasalarının gerektirdiği biçimiyle bir anayasa vatandaşlığına geçebilir. Ama bu, kişinin Amerikalı bir yurtsever olmadığı, orada doğup büyümediği anlamına gelmez. Bu, herhangi bir ulus açısından da geçerlidir. Kısacası tarihten bugüne kadar anayasa-devlet ve vatandaşlık olguları iç içe ve birbirini tamamlayan olgular olarak gelişmişlerdir.

Yasalar ve vatandaşlık bilincinin gelişimi

Nasıl ki, insanı insan yapan, onun bilinçli emeği ve düşünce gücüyse, insanlığın gelişmesinde, güç haline gelmesinde kural ve kaidelerin de önemli bir rolü vardır. Bu insanlık açısından olduğu kadar birey, toplum ve örgüt açısından da geçerlidir. Dikkat edilirse, ilk insanlar kendilerini doğa olaylarına karşı korumak için bilinçsizce de olsa yaşamlarını sürdürme amacıyla aralarında belli kurallar yerleştirmişlerdir. Kurulan bu birlikler ve ilişkiler, güçsüz olan insan topluluklarını güçlü kılmaya yöneliktir.

Üretimin, düşüncenin gelişimiyle birlikte, insanlar arasındaki ilişkiler daha da ölçü kazanıp, kurallara ve kaidelere kavuşuyor. Üretim, örgütlenişi zorunlu hale getirir. Ve bu temel üzerinde uygulanacak yasalar belirlenir. Örneğin ilkel komünal toplumda üretime bağlı olarak belli yasaların geliştirilmesi söz konusudur. Topluluk içinde yer alan bireyler de bu yasalara uymak zorunluluğu ile yükümlüdürler. Aksi bir durumda bireyin kendini koruması, doğa olayları karşısında kendini ayakta tutması, yaşatması imkansızdır. Bu dönemin yasaları çalışmayı, mutlaka üretmeyi ve topluluk dışında kalmamayı emreder. İnsan, bu dönemde henüz öğrenme durumundadır. Burada birey ile topluluk arasındaki kopmaz ilişkileri iyi görmek gerekiyor. Nasıl ki, ülkemizde bugün yaşamın kanunu "savaşmak ve başarmak" ise, o dönemde yaşamanın kanunu da çalışmayı gerekli kılan bu zorunlu birlikteliktir. Bu konuda Engels şöyle diyor: *"Birey topluma göbek bağıyla bağlıdır."* Yani birey ve toplum arasında sıkı bir ilişki ve bu ilişkiden doğan bir örgütlenme vardır.

Tarihteki ilk örgütlenmeler, kan bağına dayalı gens örgütlenmesi biçiminde gelişiyor. Bu bilinçli değil, zorunluluktan ve kendiliğinden gelişen bir doğal örgütlenmedir. Daha sonra bu örgütlülük kendini klan, kabile, aşiret düzeyinde gösterir. Üretimin gelişmesiyle birlikte tecrübe kazanan insan, yeni örgütlenme biçimleri ortaya çıkarmasını sağlamıştır. Üretimin, bilincin gelişmesi beraberinde dilin gelişmesini de yaratmıştır. Dilin gelişmesi sonucu daha önce var olan ve kan bağına dayalı örgütlenme biçimi de eklenerek yeni bir biçim almıştır. Ve bu biçim ise kendini kabile konfederasyonları biçiminde somutlaştırmıştır. Aslında bu durumda gelişen örgütlülük aynı zamanda devletin de ilk nüveleridir, taslağıdır. Yani burada devlet olgusunun ilk tohumları atılmıştır. Şüphesiz bugünkü biçimiyle modern bir devlet değildir. Var olan örgütlülük zorunluluktan kaynaklanan bir örgütlülüktür.

Yasalar, üretimin bir sonucu olarak gelişirler, üretimi düzenlerler ve kaynağını da ekonomik yapıdan alırlar. Üretimdeki her değişiklik, yasalar üzerinde de etkisini gösterir. Üretim araçlarının gelişmesiyle beraber insan artık kendi ihtiyacından fazlasını üretmeye başlar. Ve artı-ürünü meydana getirir. Bu, beraberinde sınıflı toplumu ve devleti de yaratmıştır. Aynı zamanda bu, insanlığın köleci topluma geçişinin ve köleci yasalarla tanışmasının da ifadesidir. Devlet, niteliğini hizmet ettiği sınıfın karakterinden aldığına göre, köleci devletin yasaları da bir bütün olarak kölelerin sömürüsü üzerine kurulur. Bu aynı zamanda tarihte ilk bilinçli siyasi örgütlenmedir. Ve bunlar köle sahiplerinin çıkarlarını güvence altına almanın yasalarıdır. Bu döneme tekabül eden toplumsal örgütlenme biçimi: Dil, toprak ve kültür birlikteliği anlamına gelen halklaşmadır. Dönemin iktidarları köle sahipleri olan efendiler tarafından kurulmuştur. Egemenlerin ideolojisi toplumun yasalarına yön vermiştir. Ölçüler ve yasalar bu yön verici güçlerce belirlenmiştir.

Bu yasalar kölelere hiçbir hak tanımayacak derecede katı ve ağırdır. Örneğin tarihte ilk defa yazılı yasaları çıkaran Hammurabi'den bahsedilir. **Hammurabi Yasaları** bütünüyle köle sahiplerini ve köleci düzeni geliştirmeye yönelik yasalardır. Birey, devlet ve yasalar karşısında bir hiçtir. Yasalarda köle sahiplerine tanınan haklar; özel mülkiyetin düzeyi ölçüsündedir. Yani ne kadar kölesi varsa yurttaşlık haklarından da o kadar faydalanır. Toplum ve devlet arasındaki ilişki böyle bir düzenlenişe kavuşturulmuştur. Örneğin Babil'de yurttaşlık sadece köle sahiplerinin ve özgür bireylerin sahip olduğu bir statüdür. Ve köleler bundan hiçbir şekilde yararlana-

"İster ilerici olsun, isterse gerici olsun tüm düzenlerin kurulmasında, geliştirilmesinde, mevcut yasaların hayata geçirilmesinde ve her şeyden önemlisi bunun önündeki engel ve tehlikelerin ortadan kaldırılmasında orduların rolü büyüktür. Ordular toplumsal yaşamın, yasaların, hukukun, siyasetin yaşam bulmasında bir teminattır."

mamaktadırlar. Bu durum köleci Atina sitesinde kendini gösteriyor. **"Dört yüzler"** ve **"Beş yüzler"** konseyinde yer alan köle sahipleri ve özgür bireylerdir. Ve bunlar **"özgür yurttaşlardır."** Buradan da anlaşılacağı gibi Hammurabi Yasaları sadece köleci Babil toplumunu anlatmakla kalmıyor, aynı zamanda bütün köleci toplum genelinin anlaşılmasına ışık tutuyor. Atina ve Babil örnekleri karşılaştırıldığında, biçimde bazı farklılıklar görülse de, özde farklı bir şey olmadığı rahatlıkla görülebilir.

Tarihin her döneminde olduğu gibi burada da yasalar ideoloji ve siyaset ile iç içe işlenmiştir. Dönemin ideolojisi çok tanrılı dinlerdir. Ve bütün ölçüler de bununla uyum içerisindedirler. Zaten yönetici egemen gücün yarı-tanrı, yarı-insan olmasının nedeni de budur. Ve hatta ilk çıkışta bu kişiliklerde birçok özellik somutlaşmaktadır. *"Siyaset adamları hukukla iç içedirler. Başlangıçta din ve devlet adamları hem hukukun sahipleri, hem de uygulayandırlar. Hem suç, hem de ceza aynı kişiliklerde somutlaşmıştır."* (Parti Önderliği)

Bu konuda hem tanrı, hem de önder, askeri deha vb. özelliklere sahip olan Zeus vb. gibileri örnektir. Örneğin bugünün devletlerinde geçerli olan yasama, yürütme, yargı organlarının birbirinden ayrılığı ilkesi köleci dönem için geçerli olmayan bir durumdur. Köleci toplumda kanun koyan, yürüten, denetleyen ve cezalandıran köle sahipleridir. Ve bütün özellikler bir tek kişide somutlaşmıştır.

Köleci dönemin bütün devletlerinde benzer durumlar yaşanmıştır. Köleci, egemenlerin hepsi topluma dayattıkları sömürüyü çok katı yasalarla yüzyıllar boyu sürdürmüşlerdir. Bahsedilen duruma en yoğun biçimiyle köleci Roma örneğinde tanık olmaktayız. Roma İmparatorluğu zor, savaş ve yasa gücüyle uzun süre hüküm süren bir imparatorluktur. Özellikle bu dönemde yürüttüğü savaşlar kendine edinme savaşlarıdır. Parti Önderliği bu dönemi şöyle vurguluyor: *"Bu köle imparatorluklarının bütün marifetleri unsurların önemli bir bölümünü anlamsız saldırılarla ele geçirmektedir. Özellikle ne kadar klan-kabile-aşiret varsa onlara karşı saldırıyı yöneltmek, onları ele geçirmek ve vahşi bir statü altına almaktır. Zaten bu Roma'da müthiştir. Roma yasaları ve diğer kölelik yasaları vardır. Günümüze kadar gelmektedir. Köleler hiçbir hakka sahip değildirler. Hayvanlıktan daha düşürülmüş bir derecede tutsaklığı yaşıyorlar. Bu insan soyunun kendisine yapabileceği en büyük kötülüklerden biridir."*

Yasalar bir aşamadan sonra ya kendilerini yenilerler, ya da yeni yasalar edinmişlerdir. Örneğin din ideolojisi temelinde ortaya çıkan İsa ve havarileri arasındaki ilişki, yine Muhammed ile yakın arkadaşları arasındaki ilişki son derece eşitliğe dayalı olduğu kadar, kendi içinde en kurallı-kaideli, moralli, ölçülü, öz ve biçim bütünselliğini en fazla sağlayan ve yeni yaşamın yasalarının en uygun ilişkileridir.

Burada da görüldüğü gibi devrim ile yasalar arasında çok büyük uyum vardır. Her yasa gücünü devrimden alır. Örneğin İslam hukuku ve yasaları, gücünü devrim ve savaş silahı olan kılıçtan alır. Söz konusu durum, köleci toplum açısından geçerli olduğu gibi, İsa ve Muhammed döneminde de geçerlidir. Günümüzde kapitalist toplumda ve gelecek için de geçerliliği olan bir durumdur.

Feodal dönemin toplumsal örgütleniş biçimi milliyettir. İnsanları birbirine yakınlaştıran milliyet bağlarıdır. Dil, tarih, kültür ve toprak birliği sağlanarak geliştirilen milliyet olgusu topluma egemenler ve kitleler arasındaki, yine birey ile kitleler arasındaki temel düzenlemeleri getirir. Dönemin yarattığı en önemli gelişme, köleci toplumda hiçbir hakka sahip olmayan insan yerine konulmayan köle, feodal toplumda serfleştirilerek, belli haklara sahip kılınmış ve bu temelde bir gelişim seyri izlenmiştir. Dolayısıyla köle artık bir üretim aracı olmaktan çıkmış, yeni dönemde üretim aracı olan toprağı işleme konumunda ele alınmıştır. Feodal yasalar, serflere evlilik ve ev kurma hakkı, toprağa sahip olma ve onu sürdürme hakkı vb. gibi birtakım sınırlı haklar tanımış ve birey egemenlere bu bağlarla bağlanmıştır. Bunlar serfin biraz daha sosyalleşmesine katkı sunmuşlardır. Daha sonra yaşanan dönemde bu yöndeki gelişme sürecini tam anlamıyla tanıyamamışlardır.

Tarih boyunca devrimler ve yasalar devrimci güç olmuşlardır. Parti Önderliği, *"Tarihin gelişim yasaları kendilerini dayatır, kabul ettirir ve uygulatırlar" demektir.* Gerek Ortadoğu'da gelişen İslamiyet, gerekse de Avrupa'da gelişen Hıristiyanlık bu temel üzerinde şekillenmiştir. Yasalar her ne kadar ilk dönemlerde ezilenlere hitap etmişse de, daha sonra tümüyle egemenlere hizmet eder hale getirilmişlerdir. Kısacası toplumlar tarihi boyunca yasaların temel amacı yaşamı ve ilişkileri, egemen sınıfların çıkarlarını korumak ve geliştirmektir. Bu güçler, yasalarla topluma kendi ölçülerinde bir yaşamı, terbiyeyi ve disiplini dayatmışlardır. Zaten egemenleri ayakta tutan da zor ve baskıyla uyguladıkları bu yasalar olmuştur. Şunu da vurgulamamız gerekir ki, yasalar egemen sınıfa hizmet etmiş olsa da, toplumun gelişmesinde büyük role sahiptir. Bunun içindir ki, Parti Önderliği *"Yasalar kutsaldır, bu, düzen yasaları olsa da kutsaldır"* değerlendirmesini yapmaktadır.

> "Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi sömürgeci hukuka, onun bütün anayasal, yasal hükümlerine temelde bir reddir. PKK ilk defa ulusal gelenek, ulusal yasa düşüncelerini ortaya çıkardı. Sadece söylem ve düşünce düzeyinde bırakmadı. Hayatta uyguladı."

karşısında yok olup gitmeye mahkum olurlar. Eskiyen, gericileşen ve dönemin ihtiyaçlarına cevap veremeyen köleci ilişkilere karşı, feodal toplum ve ilişkileri yeni bir yaşam biçimi olarak ortaya çıkar. Gerek İslamiyet'in, gerek Hıristiyanlığın günümüze gelinceye değin insanlar üzerinde büyük etki yaratmasının nedeni de budur. Köleciliğin çürütücü, maddi ve manevi yönde bitirici etkisine karşı, feodal yaşam tarzında insanlar cenneti, maneviyatı, iddiayı, tutkuyu, umudu ve hırsı bulmuşlardır.

Feodal dönemin ideolojisi ve bu temelde şekillenen yasaları insanlarda büyük bir manevi güç yaratmıştır. İnsanlar burada yeni ahlakı, yeni ölçüleri ve yeni terbiyeyi, yeni yasalarla birlikte

Ulusal devletin, ve anayasanın doğuşu

Gericileşen feodal üretim ilişkilerine karşı, yeni bir güç olan burjuvazi önderliğinde yeni bir devrim ve onun yaşamı doğar. Bu feodalizmin kapalı ekonomik yapılanmasına ve onun yasalarına, işleyişine karşı daha üstün bir örgütlenme biçimi olan "ulus"u, "ulusal devlet"i ve "ulusal anayasa"yı, tüm bunların üzerinde yeni vatandaşlık bağlarının doğduğu bir dönemin kendisidir. Yeni bir toplumsal örgütlenme biçimi olan, ulusu ortaya çıkaran burjuvazi, dinde, felsefede, ekonomide, politikada, bilimde, kültürde, sanatta vs. her alanda yeni düzenlemeye öncülük eder.

Ulusal devlet, ulusal parti, ulusal ordu, ulusal pazar ve ulusal birlik bağlamında ortaya çıkan burjuvazi, öncelikle feodal mutlakiyetçi yönetimleri, tek kişinin iktidarını etkisiz kılmak, kendi sınıf temelini hakim kılmak için yasalara oldukça önem verir. Burjuvazinin, **"yasaların ruhu"** demesinin ve bu amaçla çatışmalara girmesinin altındaki esas da budur. Kuşkusuz, o döneme kadar yasaların olmadığı gibi bir düşünce ileri sürmek, böyle bir kanıya varmak doğru olmayacaktır. Bu sürece kadar da yasalar vardır. Ancak ne bir halkın, ne de geniş toplumsal yasaların iktidarını yaratabilecek kapsamdadır. Tek bir kişinin ve elit bir kesimin iktidarını sağlamak amaçlıdır. Yasaların yazılı hale getirilmesi, burjuvazinin bu iktidar mücadelesinde başvurduğu en etkin bir silah olmuştur.

Neden anayasalar 18. yüzyılda yazılı hale geliyor? Burjuvazinin yasalar üzerinde böyle önemle durmasının nedeni nedir? Elbette bunun birçok nedeni vardır. Sosyal, siyasal, kültürel, ekonomik, askeri nedenleri vardır. Her şeyden önce burjuvazi yeni bir yaşamın adı olarak ortaya çıkıyor. İnsan en çok bu dönemde üretime katılmakta ve bir anlamda üretim toplumsallaşmaktadır. Yine bilimin gelişmesinin, bilincin büyümesinin etkisi de gözardı edilemez. Tüm bu nedenler yeni bir düzenlemeyi gerekli kılmıştır. Bunun için yasaların toplamı anlamına gelen anayasa hukuki temellere bağlanmış, birey ile toplum veya birey ile devlet arasındaki ilişki yeni statüye kavuşturulmuştur. Zaten insanda sürekli var olan eşitlik ve özgürlük istemini, özlemini, iyi bilen burjuvazi, bunu "eşitlik, özgürlük, kardeşlik" sloganında formüle ederek, insanları kendi iktidarını kurma mücadelesine kanalize etmiştir.

Bu döneme kadar toplumlar yasalarla yürütülürken, bundan sonra anayasa kavramı önemli oranda gelişir. Çağdaş anlamda anayasa düşüncesi rönesans döneminde ortaya çıkmış ve **"Toplumsal Sözleşme"** ile somutluk kazanmıştır. "Toplumsal sözleşme" düşüncesine göre (ki bu dönem açısından oldukça önemlidir), bir toplumu oluşturan bireyler, mutlaka özgürlüğün bir bölümünü kişisel güvenlik elde etmek karşısında, devlete devretmeyi kabul ederler. Bu düşüncenin sahipleri, **Thomas Hobbes, John Loecke, Jean Jack Rousse** büyük mücadelenin sonucu olarak gelişen bu sözleşme, aynı zamanda bireyle toplum arasındaki ilişkinin belli bir düzeye kavuşturulmasının en önemli ifadesidir. Ve bu sözleşme, anayasa tarafından güvenceye alınmıştır. Gerek bu dönemde gerekse daha sonraki dönemlerde anayasanın temel işlevi, kanun çıkarmakta, toplumu yürütmekte temel ilkeleri göstermek olmuştur. Bahsedilen ülkelerde bunlar büyük mücadelelerle elde edildiği için, direkt olarak yurtsever yurttaşların temel hak ve özgürlükleriyle ilgili olmuştur.

Anayasa sözcüğü ilk kez **Aristotales**'in devletleri; monarşiler, diktatörlükler, aristokrasiler, oligarşiler ve demokrasiler olarak sınıfladığı **"Politika"** adlı yapıtında konulmuştur. Ancak yazılı anayasa ilk kez 1787'de ABD'de kaleme alınmış, bir yıl sonra onaylanarak 1788'de yürürlüğe girmiştir. Bunu, 1789'daki Büyük Fransız İhtilali olan Fransız Anayasası 1791 yılında yürürlüğe girerek izlemiştir. Daha sonra **1812 İspanyol Anayasası, 1815-48 İsviçre Anayasaları, 1830 Belçika Anayasası, 1849 Danimarka Anayasası, 1850 Rusya Anayasası, 1867 Kuzey Almanya Milli Anayasası**, 18. yüzyıldaki "anayasacılık hareketi" denilen süreçle birlikte yaratılmışlardır. Osmanlı İmparatorluğu'nda ise, Batı'nın denetimi ve baskısı altında gelişen, 1876'da yürürlüğe konulan ve yüzde doksanı da değişikliğe uğrayan, **"Kanun-i Esasiye"** bu anayasacılık hareketinin bir yansıması biçiminde gelişmiştir.

Anayasalar yazılı ve yazısız olmak üzere ikiye ayrılırlar. Yazısız anayasa geleneklere (tahammül) dayanır. Sürekli uygulama sonunda herkesin, uyma bilincini kazanması bu zorunluluğunun bir sonucudur. Örneğin İngiltere'de yazılı anayasa yoktur. Ancak toplum süregelen yerleşik gelenekleri özümsemiştir. Bir devlet geleneğinin oturtulması durumu söz konusudur. Kurallar toplum içerisinde yerleşmiş ve İngiliz toplumu tarafından içselleştirilmiştir. Buradaki geleneksel anayasa yazılı olmayan ya da kısmen yazılı belgelere dayanan kurallardan oluşmuştur. Bir anayasanın geleneksel olması tüm anayasal kuralların belgelerde yer almaması değildir. Genelde birçok ana kuralları içeren, örneğin geleneksel anayasa düzenine sahip olan İngiltere'de anayasal kurallar 13. yüzyıldan bu yana yayınlanmış hukuk belgelerinde yer almıştır. *"1215 yılındaki **Magna Carta** olarak bilinen hukuk belgeleri bu niteliği taşımaktaydı. Yazılı anayasa ise, etkili organca uygulanan gerekli usüllere göre hazırlanan bir anayasada yer alması gerekli görülen kuralları içeren temel belgedir."* (Ana Britanica)

18. yüzyılın sonuna kadar anayasaya genel bakış ve onu yorumlama şekli yalnızca devleti örgütlendiren, düzenleyen, işleyişini gösteren, onun toplumdaki konumunu, hukuken statüsünü belirleyen, hukuk kurallarının tümü biçimindeydi. Ancak 1789 Fransız Devrimi'yle beraber bu bakış yerini daha çok anayasa; devletin iktidarının sınırlandırılması ve "yurttaşların temel hak ve özgürlüklerini güvence altına almasını sağlar" şeklindeki yoruma bıraktı. Bir anlamda anayasa, devlet ve devlet güçlerinin koyacağı yasaları üretir. Hemen şunu da vurgulayalım ki, burjuvazi yasalarında ve anayasada her ne kadar seçme, seçilme hakkı, eşitlik, özgürlük, insan hakları, askerlik yasası, vergi, seyahat özgürlüğü, düşünce özgürlüğü vs. hakların vatandaşa ait olduğunu kabul etmişse de, daha sonraki dönemlerde sınıf çıkarlarının gereği, onları pratikte uygulamamış ve bu yasalar, halklar üzerinde bir baskı aracı olarak kullanılmıştır. Çünkü burjuvazinin oluşturduğu anayasalar temel özel mülkiyeti ve çıkarlarını korumaya yöneliktir. Özel mülkiyet esasına dayanır.

"Anayasalar yalnızca devletin temel yasalarını, örgütlerini, bu örgütlerin işleyiş ve kurallarını göstermekle yetinmezler. Aynı zamanda çıkarılacak kanunların uymak zorunda oldukları temel ilkeleri de gösterirler." (Devlet ve Demokrasi) Toplumun ekonomik, sosyal ve siyasal yaşamını düzenlemek gibi yoğun faaliyetler, işte bu temelde oluşturulan organlar olan yasama, yürütme ve yargı organları tarafından yerine getirilir. Yani yasama, yasa ve kollarını çıkartır. Yürütme (bu bir hükümet, kurucu meclis veya komisyon olabilir) bunu hayata geçirir. Yargı organları yasaların işleve kavuşturulup denetimini yapar. Yargı burada denetleyici ve sorgulayıcıdır.

Yasaların çıkarılması ve hayata geçirilmesi her ülkenin özgün konumlarına göre gerçekleştirilse de, biçimsel anlamda hemen hemen aynı özelliklere sahiptir. Örneğin ABD'de en üst düzeyde kongre tarafından bu görevler yerine getirilirken, Türkiye'de ise parlamento aracılığıyla görevlere işlerlik kazandırılır. Ulusal kurtuluş mücadelesinde ise bu durum koşullardan dolayı bazen farklılık arzeder. Vietnam'da, Güney Afrika'da kongreler, Filistin Ulusal Konseyi ve bizde ise Ulusal Kongre ve Ulusal Meclis böyle bir hükümlülüğe sahiptir. Bizim gibi devrim süreçleri yaşayan ülkelerde bu organlar savaş içerisinde kanun ve yasa çıkarır, savaş, ekonomi, askerlik, vergi, diplomasi, halkın tüm yasaları bu yasalarla düzene sokulur. Bugün ülkemizde yaşanan da budur.

> "Yabancı yasalardan başka yasa görmeyen, Kürdistan'da bireyin anayasa ve devlet olgusuna karşı yaşadığı yabancılık, vatandaşlık ilişkisi için de geçerlidir. Bireylerde gelişen ulusal bilinç yerine aile-aşiret bilinci, ulusal bağ ve yurtseverlik yerine, aşiret-aile bağları, vatan-ulusal duygu, özgürlük ve bağımsızlık yerine, vatanı unutma, duygusuzluk, kölelik ve bağımlılık anlayışı olmuştur."

İster ilerici olsun, isterse gerici olsun tüm düzenlerin kurulmasında, geliştirilmesinde mevcut yasaların hayata geçirilmesinde ve her şeyden önemlisi bunun önündeki engel ve tehlikelerin ortadan kaldırılmasında orduların rolü büyüktür. Ordular toplumsal yaşamın, yasaların, hukukun, siyasetin yaşam bulmasında bir teminattır. Burada burjuva ordularıyla demokratik ve halk orduları arasındaki farkı görmek gerekir. Burjuva ordular gericileşen devlet ve yasalar düzenini ayakta tutma işlevini görürken, halk ve demokratik ordular ise yeni yaşamda bütünleşmenin, birliğin ve bireyin toplumsallaştırılmasının öncüleri olmaktadırlar.

İlk çıkışıyla beraber, insan, sosyal, kültürel ve siyasal yaşamda geliştirilen burjuvazi vatandaşlık olgusunun kapsamını geliştirmiştir. Her şeyden önce feodal derebeylik sisteminde katılımı sınırlı olan insan, daha geniş bir katılım, seçme-seçilme imkanına sahip olmuştur. Yine ulusal bilincin geliştirilmesi, en önemli gelişmelerden biridir. Yani artık kendini bir ulusa ait görme, onun değerlerini sahiplenme, ulusal bilince erişme ve bunun duygularını yaşama özellikleri belli oranda gelişiyor. Sosyal ilişkilerin bir parça daha gelişmesi insan doğasına daha uygun olduğundan dolayı ulusal ilişkileri de doğurmuştur. Yine yaşanan bilimsel, teknik devrimin gelişmesi vatandaşlık bilincinin de gelişmesini sağlamıştır. Bu ve benzeri yenilenme olumlu özelliklerin sürekliliğtirmediği gibi, zamanla bitip, yasa ve politikalar, vatandaşlık bilincinin köreltilmesine, insanın kendisine yabancılaşmasına yol açmıştır. Örneğin insana tanıdığı eğitim hakkıyla kendine sadık tipler, vatandaşlar yetiştirmesi, seçme ve seçilme hakkıyla vatandaşı seçeneksiz ve alternatifsiz bırakmış, sosyal güvence adı altında tam bir sömürüyü gerçekleştirmiş ve sonuç olarak da özgürlük adına sahte bireysel özgürlüğü ön plana çıkarmıştır. Sonuçta ortaya çıkan kapitalist tip ruhsuz, mekanik, ideolojiden, moral ve maneviyattan uzak, ulusal ve toplumsal değerlere yabancılaşmış, inisiyatifsizleştirilmiş bir insan tipi yaratılmıştır. Bu, vatandaşlık bilincinin panzehirini ve insana, insanın kendine, kendi emeğine ve faaliyetlerine yabancılaşmasını getirmiştir. Bu da bırakalım insanlığın kurtuluş sorununa çözüm ol-

masını, tam tersine insanlığın kurtuluş sorunu karşısında bir handikap gibi durmaktadır. İnsanlığın kurtuluşunu sağlayacak güç nedir ve kimdir, kim olacaktır, soruları karşımıza çıkmaktadır. Tüm bu olumsuzlukları yaşayan insanın gerçek kurtuluşu toplumsallığın, bilincin, gerçek sevginin ve yasaların özgürleştirici, bütünleştirici yönüyle olacaktır. Bu düzenin kendisi sosyalist yasaları ve düzeni ifade eder.

Çağdaş devrimlerde yasalar, devlet ve vatandaşlık bilinci

Castro; *"Devrim, sınıflar arasındaki savaştır" der.* Devrim süreçleri, yeni yaşamın yaratılması süreçleri olduğu kadar, kendine özgü özelliklerin de sahibidir. Yaratılan yeni ilişkiler olağanüstü bir dönemin sonucudur. Ve böyle bir niteliğe de sahiptirler. Büyük zorluklar karşısında harcanan bilinçli emek ve engin fedakarlıklar temelinde oluşmuşlardır. Yine büyük yıkım ve imha süreçleridir. Bu yeni sürece girmenin tek yolu devrim ve savaş yasalarına uyma gereklerini yerine getirme ve her yönüyle bunları yaşamadır. Çağdaş devrimleri de başarıya götüren bu olağanüstü yasalardır. Burjuva devlet çarkına karşı yaptıkları mücadelelerin yenilgiyle sona ermesi ardından dağılan, hatta tarihten silinen halklar da olmuştur. Bu halklara yenilgiyi yaşatan, dağılmaya ve hatta yok olmaya götüren neden büyük bir yasa gücü olamamalarıdır.

Devrim yasaları kılıç gibi keskindir. Bunun böyle olmasının nedeni eskiyen, çürüyen ve toplumun istemlerine cevap olmayan gerici yönetimler ve onun her türlü yasalarına karşı büyük bir red hareketi olmasıdır. 17 Ekim Devrimi ile başlayan süreç bunun en açık örneğidir.

17 Ekim Sosyalist Devrimi, 20. yüzyıla damgasını vuran yeni bir sistem yaratmıştır. Ekim Devrimi'yle birlikte ezilenler kendi iktidarlarına kavuşmuştur. Daha düne kadar burjuvazinin, aristokrasinin yasalarına, devletine, ahlakına, vb. boyun eğen, tutsak olma durumundaki bazı halklar, yeni süreçle beraber kendi yasalarına, hukukuna, iktidarına ve dolayısıyla ölçülerine ulaşmıştır. Artık bilimde, ideolojide, kültürde, moralde, sanatta ve diğer bütün alanlarda yeni ve köklü bir yapılanmaya gidilmiştir.

17 Ekim Devrimi ile iktidarlaşma sürecine giren sosyalizm, ilk önce Bolşevik Parti yasalarının işleyişinde, ilkesinde ifadesini bulmuş ve söz konusu yasalar giderek halka maledilerek toplum yaşamına denk gidilmiştir. Yasaların yoğunluğu anlamına gelen ideoloji bir parti somutu kazandığından dolayı, devrim sürecinde ve daha sonraki dönemde bu öncülük zorunlu olmuştur. Özellikle proletarya ve ulusal kurtuluş mücadeleleri söz konusu olduğunda daha hassas bir durum arzeder. Bu parti modeli, sosyalizme giden yolda temel bir araç olarak bir yüzyıla damgasını vurmuş, birçok halk bu temelde özgürlüklerine kavuşmuştur. Özgürlüklerine kavuşan toplumda daha bilinçli, daha katılımcı, daha yenilikçi ve taktikçi özellikler gelişmiştir. Bunlar demokratik sistemin geliştirdiği özellikler olduğundan yasalar ve anayasalardan insanın gelişimini sürdürebilmesine olanak yaratabilecek şekilde düzenlenmiştir. Bu bilinçle donanan, gerçek vatandaşlık olgusunun gereklerini özümseyen insanlar, emperyalizmin her türlü oyunlarına ve saldırılarına karşı ayakta durabilmiş ve kazanan halklar olmuşlardır. Halkların yürüttüğü bağımsızlık, özgürlük savaşları da bu çerçevede ele alınması gereken savaşlardır. Tüm bunların sonuçları olarak demokratik sosyalist anayasa düzeni şekillenir.

Bu anlamda çağdaş devrimlerde; anayasalar toplumun bütün yaşam, ilişki ve hareket tarzını belirler. Programlaştırır ve düzene sokarlar. Milli demokratik devrim süreçlerini yaşayan halklar, uluslar, kurulan halk demokrasilerinde demokratik anayasayı uygularlar. Bu anayasalar bir avuç hain dışında toplumun tüm kesimlerinin çıkarlarını korurlar. Sosyalist düzenin anayasası ise proletarya ve emekçi kesimin çıkarlarını esas alacak şekilde düzenlenir. Bu da ancak bilinç düzeyi oldukça yüksek bir toplumda yaşanabilir. Castro, *"Sosyalist demokrasi, herkesin siyasal faaliyetlerine sürekli biçimde katılmasına cesaret verecek uygulamalara yönelmelidir"* demektedir. Sosyalist demokrasi bireyi özgürleştirme, yaratıcı kılma, eğitme ve bilinç kazandırma sistemidir. Anayasalar ve yasalar da temelde buna hizmet etmek, toplumun bilinç düzeyini yükseltmek, yeni ve sorumluluk duyan yurttaşlar yaratmak için oluşturulur. Parti Önderliği'nin **"özgür birey"** Marks'ın **"toplumsal birey"** olarak nitelendirdikleri yurttaşlara, kişiliklere ulaşmak da ancak böyle bir tarzla olur. Bu doğal özelliklerine kavuşmaktır, gerçek anlamdaki yurttaşlıktır. Sosyalist devletin kapitalist devletten temelden farklı olan yanı da budur. Yani insanın katılımının en üst düzeyde olduğu katılımdır. Böyle gerçek demokrasilerde yurttaş gücünün özel haklarını başkasına devretmeden, doğrudan kendi katılımını sunma, kendini ifade etme ve iradeyi özgür temelde ortaya koyma imkanına sahiptir.

Dolayısıyla çağdaş anayasalar, temelde burjuva yasalardan farklı bir nitelik kazanmaktadırlar. Bu anayasalar, burjuvazideki özel mülkiyeti ve bireyselliği değil, demokratik düzenin has olarak toplumsallığı ve toplumsal mülkiyeti esas alan yasalar bütünlüğüdür. Üzerinde tartışılmaz, dokunulmaz yasalar değildir. İhtiyaca göre kendini yenileyen, döneme göre örgütleyen, yeni biçim veren nitelikte olan esnek yasalardır. Sovyetler Birliği, Çin, Küba, Vietnam, Doğu Avrupa ülkeleri ve diğer reel sosyalist ülkelerde döneme, koşullara ve insandaki gelişme düzeyine bağlı olarak birçok kez yasalar ve anayasaların düzenlenişi bu özelliklerin somutluk kazandırılmasına örnek gösterilebilir.

İlk ortaya çıktıklarında gerek Sovyetler Birliği'nde, gerek Doğu Avrupa ülkelerinde ve gerekse ulusal kurtuluş mücadelelerinde, ardından demokratik halk iktidarının oluşturulduğu ülkelerde yaratılan yasa ve anayasalar birtakım eksik ve yetmezlikleri barındırsalar da çok kapsamlıdırlar. Toplumun ihtiyacına denk olarak düzenlenen veya düzenlenmeye çalışılan yasalardır.

Örneğin 17 Ekim Devrimi'nin hemen ardından gelen süreç, toplumsal düzenin oturtulmaya başlandığı dönemdir. 4 Temmuz 1918'de yapılan anayasa, mevcut boşlukları doldurmaya ve bu toplumsal düzeni sağlamaya yöneliktir. Ancak iç savaş yıllarında oluşturulan bu anayasa koşulların ilk savaş sebebiyle değişiklik yaşamasından dolayı, 1922'de yeniden bir tartışma sürecine girilmiştir. Aynı zamanda bu bir yenilenme anlamını taşımaktadır. Çünkü koşullar değişmiş ve yeni düzenlemeleri zorunlu bir hale getirmiştir. Fakat en kapsamlı anayasa 1936 anayasasıdır. Çünkü ilk savaş büyük bir oranda sonuçlanmış, cumhuriyetler, Sovyetler çatısı altında birleşmiş, belli ölçüde *"SBKP safları netleşmiş ve 1936 anayasası bu temeller üzerinde şekillendirilmeye çalışılmıştır. 6 Şubat 1935'te Sovyet Kongresi anayasanın, ulusun değişen yaşamına uygun hale getirilmesine karar verildi. 31 tarihçi, iktisatçı, politik bilimci, Stalin'in başkanlığında yeni bir anayasa taslağı hazırlamakla görevlendirildi. Yeni taslak halkın isteklerine göre ve sosyalist devletin gereksinimlerine daha uygun olacaktır. Bir yıl süreyle komisyon ortak amaç için insanların örgütlendikleri hem devlet, hem de gönüllü kuruluşları, bütün tarihi biçimler incelendi. Sonra hazırlanan teklif 1936 Haziran'ında hükümetçe geçici olarak kabul edildi. Ve 6 milyon adet basılarak halka sunuldu. Tasarı 36 milyon kişinin katıldığı 557 bin toplantıda tartışıldı. Aylarca bütün gazeteler halkın gönderdiği mektuplarla doluydu. 154 bin değişiklik teklifi yapıldı."*

SSCB'de 1936'da yapılan bu anayasa oldukça kapsamlıydı. Yurttaşların temel hak ve ödevlerini, diğer tüm konuları yaşamı ilgilendirecek nitelikteydi. Ve eğer, gerçekten bu yasalara denk bir pratik takip edilen yıllarda sergilenseydi, en üst düzeyde bir katılımın sağlanması işten değildi. Yurttaşlığa yönelik alınan tüm kararlar Sovyet halkı tarafından alkışlanmasına rağmen, devletin yanlış politikaları yüzünden tam olarak hayata geçirilememiştir. Yine Küba'da yasa ve uygulamalar genelde tüm halk katmanlarının, özelde ise işçi sınıfının ve emekçi kesimin bizzat katılımıyla gerçekleşmiştir. Halk tartışma platformlarına çekilmiş ve karara ortak edilmiştir. Çin'de özellikle halkın bilinçlenmesinde ve katılım oranın yükseltilmesini esas alacak biçimde yasalar ve anayasal düzenleme konusunda önemli çabalar sergilenmiştir. Mao'nun kültür devrimini gerçekleştirmesinin nedeni de sosyalist topluma doğru gitmenin ancak bilinçle olacağını göstermesi açısından önemlidir. Teorik açıdan birçok reel sosyalist ülkede açıklanmasına ve kabul edilmesine rağmen, ki bu aynı zamanda sosyalist ülkelerdir, uygun hareket edilmemiş ve uygulanmamıştır. Yasalar, en başta yasa koyucular tarafından bozulmuştur.

Öncellikle SSCB'de bürokratik devlet içerisinde hapsedilen yasalar topluma taşırılmamış yurttaşların hak ve özgürlüklerini devlet mekanizması içinde köreltmiştir. Birey en doğal haklarından mahrum bırakılmıştır. Dolayısıyla bireylerin özgürce kendilerini ifade etmesi, katılım ve karar gücü haline gelmesi engellenmiştir. İnsanına, yurttaşına değer, bilinç, moral, inanç, ideoloji, maneviyat vermemiş, insan yerine, insanının ürettiğine değer vermiştir. Yaratılan tip ideolojiden, moralden, bilinçten yoksun, insanlık değerine ters düşen son derece duyarsız, edilgen bir tip olmuştur. Bu, aynı zamanda kendi yasalarına ters düşmektir. Ona yabancılaşma, halktan ve insandan kopmaktır. Böylesi bir kişilikten vatandaşlık görevlerini yerine getirmesini istemek; ölüye "yürü" demek anlamına gelmektedir, reel sosyalist düzenin bugünkü hale gelmesinin en büyük nedeni sosyalizm ilkelerinin böylesi bir tarzdaki ihlalidir.

1920'den başlayarak 20 milyon insanın, yurttaşın kanı pahasına koruduğu değerlerini, bugün koruyacak bir insanın çıkmaması, Sovyet anayasasının ihlali sebebiyle olmuştur. Yurttaş kavramı gerçek özünden boşaltılmıştır. Reel sosyalizm merkezli tüm Doğu Avrupa ülkelerinde gelişen durum budur.

Kürdistan tarihinde devletleşme, yasalar ve vatandaşlık olgusu

Devlet, yasa, anayasa ve vatandaşlığın tanımı, tarihsel süreç içerisindeki gelişimi, birbiriyle ilişkileri ve aldıkları ilişkileri ve bu olguların Kürdistan'daki gelişimleri diğer toplumlarda ve halklarda geliştiği gibi olmamıştır. Çünkü Kürdistan'da güçlü bir devletin sınırlarını, işlevini, vatandaşlığın hak ve ödevlerini gösteren bir anayasa şekillenmemiştir. Dolayısıyla her ne kadar belli dönemlerde devlet kurma girişimi olmuşsa da, bazı dönemlerde kurulmuşsa da bu döneme denk olmadığından dolayı, yıkılmaya ve dağılmaya yüz tutmuşlardır.

Tarihte ilk Kürt devleti olan Med organizasyonunun durumu buna en açık örnektir. Med organizasyonu toplumsal örgütlenmenin, daha doğru yaşamanın garantisi olan yasaları işletememiştir. Yine köleleşme zorunluyken, bunu yapmamıştır. Ve sonunda yıkılmıştır. Daha sonraki süreçlerde yaşanan durum yabancılaşma, nizama kavuşamama, ulusal ve toplumsal olarak bir çözüme konumuna gelme, çağdan ve medeniyetten kopmadır. Zaten tarihte birçok topluluk gelişimini sürdürememiş ve yok olmakla yüz yüze gelmiştir. Bunun nedeni kendini iktidara, devlete, yasaya ve kurumların güvencesine kavuşturamamasıdır.

Bugünün dünyasında toplumların çoğu kendini üst biçimde örgütlerden, buna ulaşamayan topluluklarda ise birbirini kırma, düzene ve bir bütünlüğe kavuşamama yaşanmaktadır. Çatışmaların temel sebebi de bu parçalanmışlıktır. Bunun en somut örneği Ruanda, Haiti, Güney Afrika, Afganistan, Somali, Kürdistan gibi ülkelerdir. Buralarda kabile ve aşiretler arasındaki çelişki ve çatışmalar uluslaşmayı ve ulusal yasaların gelişimini engellemiştir. Parti Önderliği'nin şu belirlemesi konuya daha açıklık kazandırmaktadır: *"Nizamı olmayan halklar aşiret yasalarıyla parçalanır, birbirine kırdırılır. Gerek geçmişte Kürdistan'da yaşanan başkaldırılara karşı ve gerekse ulusal birlik mücadelesini yürüten partimize ve ulusal kurtuluş mücadelesine karşı işbirlikçi ihanetin, koruculuk sisteminin vs. çıkarılmasını da bu çerçevede ele almak gerekiyor. Yaşanan tüm bu olumsuz durumların toplumun yasalarıyla, iktidarlaşmayla yakın ilişkisi vardır."*

O halde Kürdistan'da yasa ve anayasa var mıdır? Varsa özellikleri nelerdir? Bu konulara açıklık getirmek gerekmektedir. Parti Önderliği, *"Kürt anayasasına açıklık getirmek lazım. Yazılmamış, ama bin yıllardır uygulanan bir anayasa, üzerinde temel noktalarda uzlaşılmış hususlara anayasa denir. Kürdün de böyle bir anayasası vardır. Bu, bir devrim anayasası, bir toplumun özgürlük yasası, hakları da değildir" demektedir.*

Kürdistan'daki yasalar diğer ülkelerdeki gibi belli bir ideolojiye, düşünceye, politikaya, ülke sınırlarına dayalı bir biçimde gelişmemiştir. Devletin, toplumun, özgürlüklerin sınırını belirleyen vatandaşların devletle ve toplumla ilişkilerini düzenleyen bir niteliğe sahip değildir. Ülkesi belli olmayan, hatta adı belli olmayan bir halkın anayasası olarak da tanımlanabilir. Ülkesi ve sınırları yasada ve düşüncede netleşmemiş bir halk doğal olarak bir yabancılaşmayı yaşar.

Aslında Kürdistan'da partimizin çıkışına kadar yaşanan keşmekeşliğin, ulusal parçalanmışlığın, birbirini bitirmenin, ülkeden kaçışın, kanunsuz-kuralsız yaşamın oluşu da bu nedenledir. Bu aynı zamanda yabancıların üzerinde rahatlıkla at koşturabileceği bir toplumsal, siyasal zemin olma anlamına da gelmektedir. Yine bu toplumsal parçalanmışlık bireye de yansımış, birey nizamdan kaybetmiş ve sonuçta yurtseverlikten uzaklaştırılmıştır.

Bu tür toplumlarda bireyleri bağlayan toplumsal ve yazılı yasalar olmadığından dolayı her birey bir kurum, bir otorite ve bir kanun haline gelirler. Parti Önderliği, *"Kürdistan'da herkes bir kanun, bir yargıçtır. İşler aşiret ve aile usülüne göre yürütülür. Hem yargılar, hem de yargılanır. Anayasasında parlamento, bakanlar kurulu, bürokrasi, ordu, yargı vb. kurumlar yoktur. Meclisi olmayan bir halkın kanunları kahve köşelerinde ya da köy odalarında yaratılır. Yani dedikodu meclisleri de diyebileceğimiz lafazanlık, fitne-fesatla işlerin yürütüldüğü halka düşman meclislerdir. Her gün kırk kanun çıkarılır, kırk türü bozulur"* demektedir.

> "Şekillenen Kürdistan anayasası içinde yaşayan 'ben Kürdistanlıyım' diyen, yurtsever olan, 'devrimciyim' diyen herkesi, tüm kurum ve kurumlaşmayı bağlar. Bunu anayasa ilkeleri belirler. Ve Kürdistan üzerinde yaşayan kurum, örgüt, parti ve bireyleri bunlara uymakla görevlendirir.

> "Devrimleri de başarıya götüren olağanüstü yasalardır. Burjuva devlet çarkına karşı yaptıkları mücadelelerin yenilgiyle sona ermesi ardından dağılan, hatta tarihten silinen halklar da olmuştur. Bu halklara yenilgiyi yaşatan, dağılmaya ve hatta yok olmaya götüren neden büyük bir yasa gücü olamamalarıdır. Devrim yasaları kılıç gibi keskindir. Eskiyen, çürüyen ve toplumun istemlerine cevap olmayan gerici yönetimler ve onun her türlü yasalarına karşı büyük bir red hareketi olmasıdır."

Böyle bir konumda olmanın sebebi, ideolojisizlik, önderliksizlik, iktidarsızlık ve yasasızlıktır. Zaten Kürt diyalektiği denilen olgu da budur. Yani iktidarlaşamamaktır, yasalara kavuşamamaktır. Yasasız olmanın, güçsüzlük anlamına geldiği göz önüne getirilirse, bu yapının, yarattığı tahribatlara toplumsal ve bireysel açıdan bakıldığında oldukça güçlü olduğu anlaşılacaktır. Yaşadığımız devrimci yurtsever ortamda bugün dahi merkezileşmeye, örgütlülüğe, birliğe ve yasalı yaşama bütün yönleriyle uyum gösterilememesinin altında yatan temel neden de bu olmaktadır. Kürt anayasasının temel bir özelliği "egemene uyum sağlama" şeklinde belirtilen gerçeğin kendisidir.

Kendi iktidarı olamamanın, yasalara ve bu çerçevede temel ilkelere, anayasaya ulaşamamanın sonucunda egemenlere böyle bir uyum gösterme söz konusu olmuştur. Kürdistan tarihi bu açıdan böyle bir özelliğe sahiptir. Kısacası Kürt anayasasında düşüncesizlik vardır. İktidarsızlık, verimsizlik ve ilkesizlik vardır. Kendini bitirmenin ve düşmana peşkeş çekmenin yasaları vardır.

Böyle bir ulusal ve toplumsal yapıda şekillenen, yabancı yasalardan başka yasa görmeyen, Kürdistan'da bireyin anayasa ve devlet olgusuna karşı yaşadığı yabancılık, vatandaşlık ilişkisi için de geçerlidir. Bireylerde gelişen ulusal bilinç yerine aile-aşiret bilinci, ulusal bağ ve yurtseverlik yerine, aşiret-aile bağları, vatan-ulusal duygu, özgürlük ve bağımsızlık yerine, vatanı unutma, duygusuzluk, kölelik ve bağımlılık anlayışı olmuştur. Hemşehricilik, bölgecilik, yerel ilişki ve vatandan kaçma, parçalanmış bir toplumsal yapının ürünüdürler.

Evet, PKK öncesinde Kürdistan, sömürgeciler tarafından, kendisine ait yasa ve anayasalardan (yazılı) yoksun bırakılmışlığa esir edilmiştir. Ama PKK'nin doğuşu halkımız açısından yeni yasaların ve anayasaların doğuşu, kendine geliş, ulusal ve toplumsal değerlere sahipleniş döneminin başlangıcı olmuştur.

PKK ile şekillenen yasalar ve devletleşme

PKK hareketinin çıkışı bir anlamda, sömürgeci imha siyasetinin, onun her türlü anayasal, yasal ifadelerinin çiğnenmesi demektir. Denilebilir ki, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bu anlamıyla sömürgeci hukuka, onun bütün anayasal, yasal hükümlerine temelde bir reddir. PKK ilk defa ulusal gelenek, ulusal yasa düşüncelerini ortaya çıkardı. Sadece söylem ve düşünce düzeyinde bırakmadı. Hayatta uyguladı. Ve bunu pratiğiyle her gün kanıtlamaktadır. Devletleşmeme, iktidarlaşmama ve yasasızlığa karşı partimiz ulusal yasa, ulusal düşünce, ulusal bilinç temelinde bir çıkış gerçekleştirdi. Bu aynı zamanda ulusal parçalanmışlığa karşı, ulusal bütünleşmeyi esas alan bir hamledir.

Partimiz PKK, yürüttüğü savaşla yaşanan yabancılaşmaya, inkarcılığa, düşüncesizliğe, geri ve halk olarak bizleri geliştirici olmayan aile, kabile, aşiret geleneklerine karşı bir alternatiftir. PKK yasaları, Kürde ve insanlığa çağrıdır. Kölelikten kurtarmaktır, özgürleşmektir. Dolayısıyla partimizle birlikte şekillenen yasalar her türlü yabancılığa karşı öze dönüş, dağınıklığa karşı örgütlülük, görüşsüzlük ve düşüncesizlik yerine geniş ufuk ve düşünce gücü, iradesizliğe karşı irade, güç, iddia ve umut sahibi kılma savaşımımızın temelleri olmuştur. Bu da olağanüstü yasalarla gerçekleşen bir durumdur. Çünkü düşürülmüşlüğün, kendine yabancılaşmanın ve her türlü inkarın yaşandığı ortamlarda olağan yasalarla bir şey kurtarılmadığı gibi aksine kaybettirecektir. Partimiz bütün bu durumlara karşı olağanüstü yasa gücüyle, sosyalizmin ülke koşullarına uyarlanmasıyla, yüz yıllık gelişmeyi birkaç yıla sığdıracaktır. Yine olağanüstü çalışma temposuyla ve bunun kişilikleriyle Kürdistan'da yeni bir miladın da başlangıcı olmuştur.

Kürdistan halkı tarihte ilk defa kendi kendine sahiplenmekte, kendi adına siyaset yapmakta, kendini irade sahibi kılmakta, özgürce katılımını sunma gibi temel ve hayati silahlara kavuşmaktadır. Bu silahlardan en önemlisi yurtseverlik, ülke, özgürlük, bağımsızlık, yoldaş, vatandaş, vb. kavramların yerli yerine oturtulmasını sağlayan hukuku ve yasaları olmuştur. Aynı zamanda bu ulusallaşmayı, sosyalleşmeyi, halklaşmayı ve her şeyden önemlisi, insanlaşmayı en çağdaş biçimde yaratmanın ifadesidir. Bu anlamda PKK bir ulusu, ulusun bireylerini, bireylerin şahsında insanlığı yeniden yaratma, kimlik kazandırma, siyasallaştırma ve güçlü kılma hareketidir. Ve onun yasaları da tamamen bu temelde olduğundan yücedir.

Şekillenen yasalar özellikle Parti Önderliği'nden daha sonra parti ve parti kadrolarında ve giderek halk tabanına yayılarak somutluk kazanmış ve gelişmiştir. Mücadelemize de yön veren bu yasalar, savaşın birleştiriciliği etrafında toplanan kitleleri uyandırmış ve savaştırmıştır. Parti Önderliği'nin *"savaş halkların en büyük eğitim okuludur"* belirlemesi en çok halkımız açısından geçerlidir. En yalın ifadeyle halkımız bu büyük okulda savaşarak kendini bir nizama kavuşturmakta ve ayakları üzerinde yürümektedir. Bu savaşımın en somut ifadesi, bizzat yaratıcı gerilla savaşımımızdır. Bu, halkımızın tarihi çıkışı, tamamen halkımızın özgür kimliğiyle gerçekleştirmesinin adı oluyor. Halk savaşımımızda gerilla herhangi bir askeri araç değil, ulusal ve toplumsal sorunun vazgeçilmez temel aracıdır. Yani halklaştırılan da, uluslaştırılan da, yeni yaşamı yaratan da ve nefes alması sağlayan da gerillanın kendisidir ve onun yürüttüğü savaşımın birleştirici etkisidir.

Partimizin getirdiği yeni kurallarla, ölçülerle bugün halkımız nizama kavuşmakta ve yeni bir biçim almaktadır. Yine yaptığı bir değerlendirmede,*"Nizama kavuşmak eşkıya ortamından güvenliğe kavuşmak, ihanet, gaflet ortamında yurtseverce, namusluca ve onurluca yaşamak için düzene kavuşmaktır. Ulusal nizama kavuşmak oldukça ileri bir düzeye kavuşmaktır"* demektedir.

Ulusal nizama kavuşmak; toplumun kendini ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel, askeri alanlarda örgütlemesi, devletleşmenin tüm kurum ve kuruluşlarına kavuşması ve bu temelde toplumun kendini bir üst aşamaya taşırmasıdır. Yani, terbiye, disiplin, kural-kaide, ölçü kazanmaktır. Partimizin bütün uğraşısı da, hedefi de toplum olarak bizi bu duruma yükseltme olmuş, bunun uğrunda en üst düzeyde fedakarlıklar sergilenmiştir. Diğer bir anlamıyla Kürdistan'da nizam kanla, canla, emekle, en yoğunlaşmış bilinçle yaratılmaktadır.

Bugün yaratılan yeni ve ölçülü yaşam halkımızın katılımını sağlayan ulusal ve toplumsal dinamikleri açığa çıkaran, geliştiren özelliğiyle önem kazanmaktadır. Bu nedenle yasalara göre şekillenen bir irade ortaya çıkmaktadır. Zaten partimizin geleneksel hareketlerden farklı olan bir özelliği de halklaşma, halk bütünleşme ve halkın öz iradesiyle iç içe yükselmektir. Büyük emekler sonucu bugün artık cephe, koma gel, köy, ilçe, il, saha meclisleri, sürgün parlamentosu, ulusal meclis ve ulusal kongreyle halkımız öz kurumlaşmasına kavuşmaktadır. Bu aynı zamanda devletleşme ve siyasal iktidarlaşmanın ön aşamasıdır.

Bu kurumların en üstünde yer alan kongre kendi içerisinde Kürdistan'ın genelini ilgilendiren, yurtseverliğin esaslarına bağlı olarak Kürdistanlı tüm güçler arasındaki çelişkiyi giderecek olan ulusal meclisi çıkartacaktır. Bu meclisin bir özelliği de, kurucu meclis niteliğinde olmasıdır. Kurucu meclis ulusal anayasayı çıkarır. Bu anayasa bir yönüyle birliğin anayasası olup, tüm halkımızın ihtiyaçlarına göre yasalar ve düzenlemeler geliştirilirken, öte yandan savaşla yakından ilgilidir. Diplomasi, barış, ateşkes, savaş, yargı, suç, ceza, ekonomi, kısacası ulusun tüm yaşamının ve faaliyetlerinin çerçevesini çizecektir. Bu çerçeve aynı zamanda tüm Kürdistan vatandaşlarını daha fazla askerileşmeye ve savaşı beslemeye çekme anlamına geliyor. Kürdistan'da geliştirilen yasalar aynı zamanda insanlığı, onun gelişim sorunlarını da içermektedir. Yani bir bütün olarak evrensel özelliğe sahip olup, uluslararası yasaları ve ölçüleri dikkate alarak oluşturulmuş yasalardır. Parti Önderliği, *"Ulusal Kurtuluş Mücadelesi* ***Evrensel İnsan Hakları Bildirgesi****'ne bağlıdır. Uluslararası yasaları, insan haklarını sonuna kadar gözetir ve korur. Sahip olduğu ölçüler tümüyle evrenseldir"* demektedir.

Devletleşen Kürdistan toplumunda artık geçerli olan ilişki ne aşireti, ne de bir başka ilişkidir. Bütün toplumu sıkı sıkıya birbirine bağlayan ve sorumluluklar yükleyen, bunu anayasal kurumsal düzenlemelerde ifade eden yurttaşlık ilişkisidir. Bu ilişkilerde amaçsız, sorumsuz ve dağınık bir yapı değil, amaçlı, hedefli, programlı savaş ve siyasal bilince dayanan yasalara kendini terbiye etmeyi gerekli kılan, bilinçli ve özlü bir katılımı şart koşan temelde bir yanı vardır. Yurttaşlık bilinci, tüm ulusal yasalara uymak ve onların takipçisi olmaktır. Yurttaşlık bilinciyle savaşımın gelişimi birbirine paraleldir. Yani savaşım güçlü olduğu alanlarda yurttaşlık bilinci de o oranda gelişmektedir. Bu ülkemiz açısından daha çok geçerli olan bir durumdur. Örneğin ülkemizin dört parçasının her birinde savaşın gelişme düzeyine göre bu bilinç farklı ölçülerde olacaktır. Bu farklılıklar savaşım ve yasaların gelişmesiyle beraber adım adım eriyecek ve ortadan kalkacaktır. Bu durumda oluşacak anayasa, her parçanın özgül koşulları dikkate alınarak yapılacağından dengeli bir toplumsal yapıyı oluşturacak sistemleri de geliştirir. Aslında bugün parti ortamında geliştirilen ilişkiler, bilinçlenme, demokrasi ve sosyalizmin kültürünü kazanma, yurtseverleşme ve ülkeye karşı görevlerini yerine getirme bilincini geliştirme özelliğine sahiptir. Bir diğer ifadeyle ülkemiz koşullarında vatandaşlık bilincinin altyapısı parti ve savaş ortamında şekillenmiştir. O halde partilileşme; sosyalleşmek, sınıf gerçekliğine ulaşmak, halklaşmak olduğu kadar, yurttaşlık bilincinde en üst düzeyi yaşamaktır.

Vatandaş olmanın hükümlülükleri ve devrim yasalarına karşı görevlerimiz

Parti Önderliği, *"Kürdistan vatandaşları yeni yaşamın yasalarına uymalı"* demektedir. Ulus ve birey olarak bugün bütün yönleriyle bir devletleşmeyi yaşıyoruz. Dolayısıyla vatandaş olmanın gereklerini bilmeli ve bu çerçevede üzerimize düşen görev ve sorumlulukları en iyi bir tarzda yerine getirmeye kendimizi hazırlamalıyız. Zaten dönem de bunun dışında hiçbir şey kabul etmiyor. Yeni anayasaların gereklerini yerine getirebilmek için özellikle düşmandan ve onun yasalarından kopuşu sağlayıp kendi yasalarına, savaş yasalarına, yüzünü dönmek bir zorunluluktur. En büyük görevimiz budur. Çünkü yasalar kutsaldır. Kürdistan vatandaşı da bu ölçüler dahilinde yürümeyi kendisine bir görev olarak bilmelidir. Yasaya gelmek büyük yiğitliktir. Kendi yasalarına uyan kişi, PKK hareketinin yasalarıyla, kurallarıyla uyum içinde olan kişi en büyük önderdir.

Bizlerin görevi kişiliğimizi her yönüyle devrim ve savaş yasalarına göre ayarlamak ve biçim vermektir. Birey olarak her şeyin savaş ve devrimle ortaya çıktığının bilinciyle hareket edilmeli, bu bilinçle her şeyini devrime vermek en temel görev oluyor. Bunun için yaşam, vatana, onun özgürleşmesine bağlı olmalı, savaşın ve ülkenin ruhta ve düşüncede yaşatılması şarttır. Parti Önderliği; *"İnsanın her şeyi eksik olsun, yemesi ve içmesi eksik olsun, fakat insanın halkı için olan ulusal bilinci yok olmasın. Bu inanç yok olursa çok kötüdür"* demektedir.

Mevcut savaş koşullarında yasalara gelmek; parti yaşamı, üslubu, ahlakı, tarzı ve temposuna gelmektir. Yani savaşı özde ve biçimde yaşayıp onun gereklerini yerine getirmek ve ortaya çıkan iradeye tabi olmaktır. Halkımız bugün kendi öz kurumlarına kavuşuyor, bunları yaşatmak, korumak, geliştirmek ve bunların yasasına tabi olmak, vatandaş olmanın, devrimci olmanın, militan ve hatta insan olmanın temel görevleridir. Bu anlamda Kürdistan vatandaşlığı iradenin ortaya koyduğu kurallara uymak ve bunlara işlerlik kazandırmaktır. Örneğin SSCB'de 1936 Anayasası'nın hemen ardından anayasa, anayasa koyucuları tarafından ihlal edilmiş ve uyulmamıştır. Bunun verdiği sonuç ve tahribatları daha sonra gelişen reel sosyalist pratikte kendisini en yalın bir tarzda gösterdi.

Demek ki, kendi yasalarına uymamak bunların takipçisi olmamak, bu bireyin aldığı bir karar içinde olabilir, ama denetlememek ve uygulamamak, kaybetmekten başka bir yere varmamaktadır. O zaman yapılması gereken yasaların ruhuna inanmak, uygulamak ve uygulatmaktır. Böyle bir düzeye ulaşmanın yolu eskiye ait her şeyden kendini arındırmaktır. Yani aile, kabile, aşiret yaşamı ve alışkanlıklarından kurtulmak, parçalanmışlığa son vermek, halklaşmayı, siyasallaşmayı ve ulusallaşmayı yaşamak gerekir. Vatandaş olmanın da, savaşın gereklerini yerine getirmenin de temel koşulu budur. Böyle bir görevi yerine getirmek ancak ideolojik-politik, örgütsel ve askeri düzeye ulaşmakla, tavizsiz ve tutarlı bir kişiliği yakalamakla mümkündür. En büyük kişilik kendi kurallarını gözeten, uygulatan ve çiğnetmeyen kişiliktir. Bu en yiğit militandır. Esas alınması gereken bu yaklaşımdır. Böyle bir dönemde toplumun yaşamına ve yasalarına göre kendini düzenlememek; köleliliği kabul etmek, ulusallaşmayı, sosyalleşmeyi reddetmektir. Bu da insanlaşmayı kabul etmemek anlamını taşır.

Burada Kürdistan vatandaşlarıyla dünya insanlık ailesine giden yolu çok iyi görmek gerekir. "Yok benim çıkarıma göre değildir, duygularıma, bireysel, ailesel yaşamıma aykırıdır. Keyfime göre değildir. İstersem uyarım, istemezsem uymam" demek, düşmanı ve düşman yasalarını kabul etmektir. Dolayısıyla kölelikte diretmek ve özgür insanlık ailesine giden yolu terk etmektir. Oysa Parti Önderliği, *"Özgürleşmeyen başaramaz, başaramayan yaşayamaz, Kürdistan'da yaşamın kanunu budur"* demektedir. Yaşadığımız dönemde toplumumuzun ve savaşımımızın gerçekliğine aykırı düşüncelerle, halkın, ulusun karşısına çıkmanın yasalarca konulan kanunu vatan hainliğidir.

Şekillenen Kürdistan anayasası içinde yaşayan "ben Kürdistanlıyım" diyen, yurtsever olan, "devrimciyim" diyen herkesi, tüm kurum ve kurumlaşmayı bağlar. Bunu anayasa ilkeleri belirler. Ve Kürdistan üzerinde yaşayan kurum, örgüt, parti ve bireyleri bunlara uymakla görevlendirir. Anayasanın bağlayıcı etkisi toplum tarafından özümsendikçe toplumda büyük bir gelişme olur ve ilerleme sağlanır. Kürdistan'daki anayasa bu özelliğini sosyalizmin karakterinden almaktadır. Bu kurallara uymak hayatidir. Yaptığı bir değerlendirmede, *Bu işler gerçekten kural-kaide işleridir. Görünüşte ben son derece özgür hareket ediyorum. Ama bana yön veren anayasanın kesin yükümleridir"* demektedir Parti Önderliği. Anayasaya bağlılık, vatandaşlık ile ilişkinin bizzat kendisidir. Ama Kürdistan vatandaşlığı sadece Kürt halkını kapsayan bir kavram değil, "ben insanım, Kürdistan'daki insanlık değerine sahip çıkmak ve korumak istiyorum" diyen her insanı hangi ulustan, dilden, ırktan, cinsten olursa olsun, kapsayan bir olgudur. Bu anlamıyla partimizin amacı Kürdistan halkının insanlık düzeyini yükseltmek ve bir dünya vatandaşlığını yaratmaktır. Zaten Başkan APO'nun insanlık cumhuriyeti tanımı da buna işaret etmektedir.

Kürdistan vatandaşlığının gereklerini yerine getirmenin tek yolu; bugünkü koşullarda partilileşmek, partinin yasalarını, ölçülerini ve terbiyesini edinmektir. Özgürlük savaşçısı düzeyine kendini ulaştırmaktır. Partilileşmek de Kürdistan tarihinde, olup biten ne varsa onun hamurunun tekrar yoğrulmasıdır. Eski olan ne varsa onun silinip süpürülmesi, yerine ise ileri ve ileriye açık olanın konulmasıdır. Yaşamaya açık olanın yeni bir ruh haliyle şekillenmesidir. Buna uluslaşma diyoruz: Demokratikleşme, sosyalleşme, kültürleşme, maddi ve manevi olarak daha da gelişme. Partilileşme sadece bir PKK'li olma sorunu değil, ulusal düzeyde dönüşme, kurtulma, insanlaşma ve hatta günlük olarak karın doyurma sorunudur. Kürdistan'da partilileşme olmadan günlük olarak insanlar aç kalırlar. Bir birey Kürdistan halkı değil, bir insanlıktır. Böylesi bir kapsama ulaşıldığını rahatlıkla belirtebiliriz. Bundan sonra Kürt ulusu sadece insanlık ailesinin etkin, değerli, şerefli bir öğesi olmakla kalmıyor, ona birçok değer verecek iddialı bir kesimi oluyor. Bunun mümkün olabileceği her zamankinden daha fazla şimdi görülmekte ve inanılmaktadır. İddia gerekir. İddia oranında büyük çaba gerekir. Bunun ifadesi, tarihin önemli eylem adamları olmaktadır. Bunun da yolu bir bütün olarak Kürdistan'da yaratılan ulusal kurtuluş hukukuna sımsıkı sarılmaktan ve onu kendi kişiliğimizde somutlaştırmaktan geçer. Günümüz Kürdistan'ında ulusal hukuk her şeyden önce ulusal kurtuluş mücadelesini, kurtuluş örgütlenmesini, eylemini ve mücadelesini desteklemektir. Bu yapıldığı oranda ulusal hukukun gerekleri az çok yerine getirilmiş ve hukuka uyulmuş olur.

Eylül'de sekizlerin türküsü

Adı soyadı: **...**
Kod adı: **Fikret Ateş**
Doğum yeri ve tarihi: **Siirt-Kozluk, 1965**
Mücadeleye katılış tarihi: **1982**
Şahadet tarihi ve yeri: **Kasım 1994, Genç-Akdağ mıntıkası (Bölge sorumlusu)**

Şehit Fikret Ateş yoldaşın şehit düşmeden önce Eylül 1994 tarihinde yazdığı şiir

Eylül'de çiçeklendi dağlar
Eylül'de çiçeklendi Bandozlar
mangal yürekli sekiz kahraman
Kürdün direniş tarihine
genç bedenlerini
birer hançer gibi sapladılar

Siz bakmayın Peri'nin muhteşem derinliklerine
siz bakmayın
Şeytanların geçit vermez yüceliklerine
mangal yürekli kahramanlar
1994'ün Eylül safağında
birer şahin olup süzüldüler
barbarların ordu sürülerine

Nice muharebelere tanıktır bu dağlar
işgal ve istila döneminin meşhur İskender'i
sürmüş ordularını
Mekadonya'dan bütün Anadolu'ya
gelip dayanmış şeytanlara
bütün Anadolu dağları
boyun eğmiş, geçit vermiş
İskender'in namlı ordularına

Bandoz asi, geçit vermez
askerleri kırılmış tek tek
zaptedememiş bu dağları

Eylül'de yemyeşil dağlar,
Eylül'de yemyeşil Bandozlar
Eylül'de masmavi akar Peri
mavi akan coşkun sularda
cıvıl cıvıl oynaşır balıklar
nereye böyle coşkulu akarsın Peri

onbeş yaşında bir genç kız misali
rengarenk eteklerin savrulur
Eylül rüzgarında
alevler yükselir eteklerinden
köyler, evler kül olmuş
yeşil yapraklar birden sararmış
otlar siyah bir kül yığını
insanları unut artık
insanlar mahsun ve trajik
güler misin, ağlar mısın kararsız
ben ise
uzanmak istiyorum eteklerinde
ateşi henüz soğumamış korlar içinde
başımı koyup dizlerine

Bandoz tepesinde göğe uçuşan
el ele tutuşmuş
acemice halay çeken
yıldızlarla söyleşmek istiyorum
Dr. Bager halayın başına geçmiş
ince bıyıkları altında
dudaklarından dökülen incileri
tekrar tekrar dinlemek istiyorum
Çoktan dinmiş
topların, uçaksavarların gümbürtüsü
kulağımda
sadece Peri'nin coşturan nakaratları
ve fakat
hâlâ sesleri gelir
dağdan dağa yankılanır
savaş naralarının
Mehter Marşı ile gelen
tarihtekine çokça benzeyen
işgal ordularının vahşilikleri

Öfke ve kin doldurmuş yüreğimi
sana boşaltmak istiyorum Peri
uzun uzun akarsın geçmişten beri
1914 Çarlık Rusya'sının ordularını daha sonra
tek tek kılıçtan geçirilen
Ermenilerin katliamını
gören-yaşayan sensin
o zaman da hüngür hüngür ağlar mıydın?
Elma ve ceviz ağaçları
yemyeşil ve dimdik ayakta
yanar tutuşur muydu?
alevler içinde kalır mıydı
Eylül'de Peri
yükselir feryatlar
sadece insan feryatları değil
insandan daha canlı
yaşlı-genç çınarlar-söğütler
Haçlı orduları geçmedi buradan
Rusların gücü ulaşmaz şimdi
Ermeniler çoktan silinmiş
Dağlık-Karabağ'la uğraşır sadece
Amerika Vietnam'da yenildi
cesareti yok henüz
kılıcını çekmeye Kürdistan'da
20. yüzyıl son çeyreğinde
Türklük ve demokrasi kılığında
vampirler gibi dişlerini ve kamçısını bilemiş
emperyalizm ve sömürgecilik tezgahında
Kürdistan'ı yeniden yeniden
işgal-istila ve talan eden
meşhur barbarların gösterisidir bu

1994 Eylül'ünde Bandozlarda
kulağını ver
aç gözlerini Peri
bu topraklarda direnen
Şeyh Sait değil
Seyit Rıza hiç değil
Kürtlüğün en devrimci bileşkesi
kökleri Medya'ya dayanır
Eyübilerden alır savaşçılığını
Ali'nin kılıcından daha keskin kılıçları
Muhammed'ten daha güçlü inançları
Öcalan önderleri
Bilali Habeş'ten daha güçlü tükürür suratlarına
patlarım

Eylül'de peri
Eylül'de Bandoz tepesinde
özgürlük ve vatan aşkı ile yanan
genç kızlığına doyamamış genç kızlar
delikanlılığını yaşamayan
yüzlerinde tüy bitmemiş
genç delikanlılar
ayazı buz kesen
Eylül gecelerinde
diz çökmüş mevzilerde
düşmanını bekler dört gözle
diller lal olmuş soğuktan
dudaklar çatlamış
eller kalem tutamaz
dizler tutulmuş, bağlanmış
yüzlerde kin ve öfke okunur
parmaklar tetikte
gözden-gezden-arpacıktan
bir türkü gelip-gider
Ferhat'ın Şirin'e vurulmasından
daha vurgun bizimkiler
dağları delmek neki
zaptediyoruz tek tek

15 Ağustos 1984'te patlayan
ilk kurşun ardından
Cudi, Gabar
ve dalga dalga yayılır
Ağrı'dan Sipan'a
Andok-Sere Spi-Berbihiv'den
havalanan şahinler
hiç de konaklanmadan Şerefdinlerde
şahlanan kısrakların sırtında
bir adım da şeytanlara uzanır
oradan
Munzurlarla-Toroslarla birleşir
bizimkilerin öyküsü
bizimkilerin türküsü

Her birinde kahramanlar yatar bu dağların
yürekleri tetik tetik
namlulardan çıkan ateş gibidir
parıldar alev fışkırır gözleri
gömlekleri kan içinde
alınlardan
damla damla kıpkızıl ter akar
destan destan tarihte yazılıdır anıları

anıtlarını dikmedik daha
yasını hiç mi hiç tutmadık
ağıtlar yakmadık
arkamıza dönüp bakmadık
anılar kadar izlerimiz taptaze
söyleşilerimiz bitmemiş
ayak izlerimiz silinmemiş
geçtiğimiz patikalarda
sigara izmaritlerimiz duruyor daha
mevzilerimizin kenarlarında
mevzilerimiz dar gelirdi çoğunlukla
yine de uzanırdık sekizlerle
ve diğerleriyle
şeytanların Gazyan'a uzanan sırtlarında
açlığımızı
sigaramızın dumanıyla giderirdik
Eylül'de geceler soğuk Peri
Bandoz tepesinde Eylül geceleri
dizlerimiz karnımızda uyuklardık
cemre düşmüş müdür suya bilemem
ne fark eder ki
alçak düşman sinsi ve vahşi
gecenin ayazında
ay ışığında yürümek ister
ilerlemek ister
yeniden yeniden işgal etmek ister
bu toprakları
iyi vurmak için
uyanık olmak gerek
bizimkiler uyanık
mermi çoktan sürülmüş namluya
namlu alışık düşmana
parmaklar ikircisiz dokunur tetiğe
şafak atmak üzeredir
toz-duman içinde ortalık
bu savaşın gecesi gündüzü yok artık
“karanlıktan yararlanıp kaçtılar”
bu hikayeden çoktan bıktık
namlular bin yılların öfkesi ile konuşur
savaş amansızdır
mazlum köle bir halkın
intikam çığlığıdır her mermi
günboyu çığlıklar birbirini izler
ateş gibidir soğumaz namlular
hiçbir zaman bizimkiler
teke tek döğüşte yenilmediler
iradenin en yüksek noktasına kadar
hep direndiler

duyuyor musun Peri
duyuyor musun
gök gürültüsüne benzer
top-roket ve uçaksavar sesleri
bir an için yerinde dur
ve dinle
acelen ne
bu korkunç sesler içinde
sekizlerin türküsünü dinle
kulağını ver atılan sloganlara
senin de gövden alevler içinde
“dağ başını duman almış”
görüyorum yanarsın
ateşlere ulaşmak istersin
tersine akmak
alevleri içindeki bedenine
sularını salmak istersin
benim de bedenim tutuşmuş
Bandoz tepesinde
yanan insan ve et kokusu
yayılır dört bir yana
bundandır ayaklanman
bundandır topyekün isyanımız
bundandır sahte zeytin dalına karşı
yavukluya sarılır gibi
silaha sarılmışız
savaşa kara sevda ile bağlanmışız
aşk ilanı edercesine
intikam ve zafer haykırışlarımız
tutkularımız tutkularımız hep bundandır
İşte şimdi daha fazla
vurgunum sana Peri
Eylül'de
ateşler ve dumanlar içinde
nazlı ve edalı yürüyüşüne
ikide bir kaybolup görünme karşımda
öyle garip anlamsız bakma
al kanlar içindeki yüzüme
hiç de sızlamıyor yaram
kalbim dimdik ayakta
gümbür gümbür çarpar göğüs kafesime
“kalbim dinamit kuyusu”
Ahmed Arif'in deyişi ile
zamanı çoktan geçmiş patlamanın
zamanı çoktan geçmiş fitili ateşlemenin
Bandoz tepesinde
volkan volkan göğe fışkırmanın
her biri ayrı bir gül tanesi
Eylül şehitleri
ve senin özgürlüğü arzulayan bakışların

Daha da gürleştirir
içinde kaynayan bu volkanı
şehitler volkan volkan
şehitler direniş abidesi
ülkemin bütün dağlarında
ak taşlı ak saçlı Bandozlarda
Eylül'de
cümle alem tanıktır
eşit olmayan çarpışma düzeninde
bu görkemli muharebeye
ölümü kahramanca karşılayan
yukarda mavi gök
gökte beyaz bulutlar
ve havai fişekler gibi kayan yıldızlar
tanıktır

Eylül'de çiçeklendi dağlar
Eylül'de çiçeklendi Bandozlar
Bandozlarda düğünümüz var
kırmızı papyonlu devrimci yaşam
ve kan rengi gelinlik giyinmiş ölüm
şavkı namlularda parıldayan
ay ışığında
acemice dans eder
bir İspanyol tangosu eşliğinde
dansedenler
yüzyılların hasretiyle kucaklaşıp
gölgesi Peri'ye vurur
berrak bir ayna gibisin peri
yansıt gölgemi
yansıt bu muhteşem düğünümü
kıskanma ha!

Senin de güzelliğini bilirim
ama çoktan
çalmaya başlamış çanlar
şiddetlendikçe şiddetlenir çarpışmalar
sekizlerle ve zaferle
randevum var
yeteneksiz oluşumdan değil
inanki zamanım dar
uzun uzun aşk şarkıları çalamam
kuytu-sessiz ve sakin bir köşede
bağlılık nameleri dizemem
nutuklar atamam
anlarsın dilimden
kısa tok ve tek konuşur namlular
güzelliğine bakmaya doyamadığım
kara sevdam silahımla
çoktan yırttım karanlığın ar perdelerini
karanlığa ve düşmana inat mı inat
güneş bütün haşmetiyle doğmak üzeredir
ölümsüzlük şafağında
Kürdistan denen vatanda
işte şimdi haykırabilirim bütün avazımla
özgür ve insanca
yaşamak
ince ve onurlu sanat
yaşamak ölüme inat
karanlığa ve düşmana bin kez inat

Şehit Fikret Ateş
Eylül 1994

PKK savaşçılarında teslim olmak yoktur

Adı, soyadı: **Yıldız DURMUŞ**
Kod adı: **Jiyan**
Doğum yeri ve tarihi: **Karakoçan-Komık köyü (Yenikaya köyü), 1963**
Mücadeleye katılış tarihi: …
Şahadet tarihi ve yeri: **Ağustos 1995, Dersim**

Jiyan (Yıldız Durmuş) heval, Karakoçan'a bağlı Komık (Yenikaya) köyünde ortahalli bir ailenin 6. çocuğu olarak dünyaya geldi. Babası, Bingöl'de gece bekçilik yaptığı ve ağabeyleri orta öğrenimlerini Bingöl'de sürdürdükleri için evlerini Bingöl'e taşımış ve Jiyan heval yaşamını burada devam ettirmiştir. Bingöl'e taşınmak ve sadece babasının çalışması, ailenin ekonomik durumunu zorlamaktaydı. Dönem dönem, yazları köye gidiyor, birkaç inekten sağdıkları sütten kış için peynir, çökelek gibi ürünleri elde ediyorlardı.

Jiyan heval 7-8 yaşına geldikten sonra köyde yazlarını geçirmemeye başladı. Bir-iki ineği Bingöl'de besleyerek aile ekonomisine destek sunmaya çalışıyorlardı. Bu işlerin büyük ağırlığı artık Jiyan hevalin üzerine düşüyordu. Abilerinden biri hastalıktan ölmüştü. Büyük ağabeyi uzun zamandan beri evden ayrılmıştı; İstanbul'da hem çalışıyor ve hem de öğrenimini tamamlıyordu. Evle fazla bir bağlantısı kalmamıştı. **M. Hayri Durmuş** heval Ankara'da Hacettepe Tıp Fakültesi'ne başlamış, aynı zamanda mücadele ile de bağlarını oluşturmuştu. Bir ablası evlenmiş, şehit **Hüseyin Durmuş** heval orta öğrenimini görüyor, bir yandan da İstanbul'da ve Avrupa'da mevsimlik olarak çalışarak ailenin ekonomisine katkıda bulunmaya çalışıyordu. Jiyan hevalin küçük iki kızkardeşi daha vardı. Jiyan heval, aile içerisinde çok ağır sorumluluklar yüklendiğini artık biliyor veya fark ediyordu. Bir taraftan bu yaşama tepki duyuyor, bir yandan da o yaşamı yaşamak durumunda kalıyordu.

Ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimi ile birlikte Jiyan hevallerin ailesi artık bir örgüt ailesine dönüşmüştür. Günde 3-4 arkadaş evde kalıyor veya illegaliteye çekilen arkadaşlar bazen uzun süre burada kalmak durumunda kalıyorlardı. Jiyan heval, arkadaşların ihtiyaçlarını karşılar, mücadeleye ilgi duyar ve okumaya ağırlık verir. 1976'da Hayri arkadaş Suruç'ta tutuklanıp Diyarbakır'a götürüldüğünde ortaokul birinci sınıfa başlayacaktı. Bu durumda çok etkilenir. 1977'nin sonunda Hüseyin heval yakalanır. Bir aydan fazla Bingöl Cezaevi'nde kalır. Jiyan heval, ortaokuldadır ve hep aile sorunlarına çözüm aramaya çalışır. Devrimde rol üstlenmek için kendisini geliştirmeye çalışır. Daha fazla okumaya ve incelemeye koyulur.

1978'de Jiyan heval, artık çevresine devrimci düşünceleri yaymaya çalışır. Okul arkadaşları içinde saygın biri haline gelir.

Derslerinde oldukça başarılıdır. Fakat hiçbir zaman bunlarla gururlanmaz, hep daha fazla kendisine yüklenir. Hırslıdır, daha fazla gelişmek ister. Düşmüş, düşürülmüş yaşama karşı öfkelidir. Bu öfkesini her halükarda dile getirir. Bu dönemde Hüseyin heval liseyi bitirmiş, profesyonel olarak mücadelede faaliyet yürütmeye başlamıştır. Fakat ailesi Hüseyin hevali evlendirir. Evlilik vesilesi ile mücadeleden koparmak ve eve bağlamak isterler. Hüseyin heval kendi köyünde evlendirilir. Jiyan heval, bir anlamda sevinir. Aile sorumlulukları biraz hafifler, kendisi de mücadeleye aktif katılma fırsatını yakalar diye düşünür. Fakat sorumlulukları daha da artar. Yengesini de mücadelenin bir taraftarı haline getirmeye özen gösterir, bu konuda da müthiş başarı elde eder. Oldukça hırslı, kafasına koyduğunu mutlaka yapan bir militandır, Jiyan heval.

1980'lerde liseyi bitirdi. Aile yurt dışına çıkarak O'nu da evlendirmek ister. O ise, "ben yurt dışına çıkmam, evlenmek isteyen ülkeye dönsün" der. Bu kararında diretir. Ailenin bütün baskılarına rağmen başarılı olur.

Cunta dönemi karanlık yıllardır. Herkesin mücadeleyi terk etmeye çalıştığı, pişmanlık duyduğu, kimisinin yurt dışına kaçmanın çarelerini yaratmaya çalıştıkları düşünülürse Jiyan heval, çevresine mücadelenin yaşadığını, mutlaka bu dönemlerin de aşılacağını söyler ve ulusal kurtuluşçu düşünceleri etrafında yaymaya çalışır. Bu dönemde yakalanır. Hayri heval düşmanın zindanındadır, Hüseyin heval ise kırsalda şehit düşmüştür. Bu gelişmeler Jiyan hevali, daha fazla mücadeleye bağlamasına götürür. Daha fazla mücadeleye sahip çıkmasını geliştirir.

Bu dönemde kendisi de zindana düşer. Elazığ Cezaevi'nde 3 yıla yakın tutuklu kalır, en ağır işkenceleri görür, fakat Jiyan heval büyük bir kararlılıkla direnir. Mücadeleden, ideolojiden taviz vermez. Zindandan gönderdiği mektuplarında mücadelenin gelişimi ve düşmanın uygulamalarını teşhir eder. Bu tutumu düşmana boyun eğdirir ve çevrenin saygınlığını kazanır.

Jiyan heval, 1983'te bırakıldığında mücadeleye katılma düşüncesini, kararını pekiştirir. Ailesi her zorlukta kendisine sahip çıkmış ve yanında olmuştu. Bu sefer direkt aile ile çatışarak değil, farklı biçimde mücadeleye yönelmek istiyordu. Aileyi ikna ederek, bu dönemde ülkedeki keşif grupları, silahlı propaganda birlikleri ile ilişkiye geçerek, kırsalda belli bir süre kaldı. Daha sonra Parti Önderliği sahasına geçti. Bir-iki devre önderlik sahasında teorik ve pratik eğitimini tamamladıktan sonra, Küçük Güney'de propaganda ve örgütsel faaliyetlere katıldı. 1987'ye kadar bu sahada kaldı. 1987'den 1988 ilk baharına kadar yeniden önderlik sahasında eğitime katıldı.

Jiyan heval eğitimde yine başarı gösteren arkadaşlardandı. 1988 Mayıs ayında 10 yıllık aradan sonra önderlik sahasında O'nunla görüştüğümde, Jiyan heval fiziki olarak değişmiş olmasına rağmen, mücadele azminden, isteğinden hiçbir şey kaybetmemiş, tersine O'nu daha azimli görmüştüm. Çok kısa bir görüşmeden sonra ayrılmıştık. Ben Akademi'ye giderken, Jiyan heval de Avrupa sahasında örgütsel faaliyetlere katılmak üzere ayrıldı.

Jiyan heval, Avrupa'da 1990'ların sonlarına kadar çeşitli örgütsel faaliyetlerde (Eyalet sekreterliği, kadro eğitimi vs.) bulundu. Fakat hep ülke pratiğine katılmak istiyordu. Bu istemini sık sık partiye dayattı. Kendi önerisi ile metropol faaliyetlerinde yer aldı. 1991 yılında İzmir'de yeniden tutuklandı, yaklaşık 1 yıl zindanda kaldı. Serbest bırakılır bırakılmaz legal çalışmalarda yer aldı. 1992'de bir grup arkadaşla birlikte yeniden yurt dışına, önderlik sahasına gitti. Bir dönem gördüğü siyasi ve askeri eğitimden sonra Dersim Eyaleti'nde görev aldı. Jiyan heval bölgeyi-alanları çok iyi tanıyor ve özelliklerini biliyordu. Bu alanları mücadeleye katmada büyük rol oynadı.

Ağustos 1995 tarihinde düşmanın düzenlediği bir operasyon sırasında gerilla grubuyla birlikte büyük direniş gösterir. Operasyon sırasında bulundukları mağara düşman askerleri tarafından kuşatılır. Jiyan heval, şehit yoldaşları, büyük öncüleri olan M. Hayri Durmuş ve Hüseyin Durmuş'un anılarına olan bağlılığına, mücadeleye olan inancına ve önderliğe verdiği sözüne layık olma yeminini eder. Düşmanın tüm teslim ol çağrılarını reddeder. Ve büyük yaşam ve onur savaşçısı olarak son bombasını yüreğinde patlatarak, özgürlük bayrağını yoldaşlarına devreder.

Teslim olmak yoktur PKK savaşçısında. Jiyan heval böyle öğrenmişti büyük PKK direnişçilerinden. Ve son nefesine kadar bunun onurunu taşıdı.

Jiyan heval, hiçbir zaman övünmeyi sevmezdi. Yermeye imkan tanımamak için de kendisine yüklenir, tüm eksik ve yetersizliklerini gidermeye çalışırdı. Bu konumu ile çevre ve arkadaşları üzerinde olumlu intiba yaratıyordu. Ve her alanda kendisine karşı saygınlık gelişiyordu.

Jiyan hevale mücadele yoldaşının bir mektubu

Ağustos 1995'te şehit düştüğünü ancak ben, Aralık ayında öğrendim. Fakat hâlâ bu arkadaşın şahadetine inanamıyorum. Ölmediği kesin. Fiziki olarak aramızdan ayrılmış olabilir. Fakat Jiyan heval, Kürdistan halkının gönlünde yaşıyor.

Yıldız heval!

Elazığ Cezaevi'nden çıktığından bu yana sana mektup yazmadım. Yazamıyordum, ne benim artık böyle imkanım ve ne de senin imkanın vardı. Her dağ, taş, çalı, vadi, kaya, mağara artık senin adresin olmuştu. Bunlar benim de adreslerimdi. Nereye gönderebilirdin? Ancak silahlarımızla, yarattığımız örgütlerle birbirimize selamlarımızı yollayabiliyorduk. Belki kızmışsındır. Gelen yoldaşlara, çevreye benim seni sormadığım için.

18 yıllık bir ayrılıktan sadece ve sadece bir-iki günlük aynı evde ve ayrı odalarda yaşama, sadece yemek saatlerinde birbirimizi görme durumu ve buradaki anılar elbette ki hep canlı kalacaktır. Sen akrabalık bağlarını çoktan koparmıştın. Senin bağlılıkların ülke sevdasıydı; özgürlük ve bağımsızlığa olan özlemin, önderliğe, şehitlere olan bağlılığındı.

Sen bana güveniyordun, bunu daha önceki konuşma ve mektuplarında dile getiriyordun. Benim de sana güvendiğimi biliyordun. Bir seferinde bana, "bana güvendiğin kadar, ona da güvenebilirsin" (bir arkadaşı kastetmiştin) demiştin. Bu senin bana ve benim sana ne kadar güvendiğimin ifadesi olmaktadır.

Benden, mücadele içinde daha çok şey beklediğini de biliyordum. Benim de senden, belki bende olmayan bazı özellikleri sende gördüğüm için çok büyük beklentilerim vardı. Mesela her yerde resmiyeti esas alıyordun, her alanda mücadelenin çıkarlarını gözeterek hareket ediyordun. Duygularını buna göre şekillendirmiş, bunu bir yaşam biçimi haline getirmiştin. Bende ise, çabalarım olsa da eski toplumun yaşam tarzı içinde bazen kendimi kaybettiğim oluyordu. Sen zindan, dağ, metropol, Güney ve ülkenin her alanında hemen hemen kaldığın her türlü yaşamı taddın. Bende bunlar eksikti. Sen mücadelenin kaynağında uzun süre kaldın, ben de kaynağa ulaşmak, orada çelikleşmek istiyordum. Kahrolası bir kaza beni oradan uzaklaştırdı. Dolayısıyla bende olmayanları sende görüyordum. Gerçekten onlar vardı ve sen bağlı olduğun değerlere layık olmaya çalıştın. Şimdi mutlusun, fakat inanıyorum ki, kendinin şehit düşüşünü bile affetmiyorsundur. Hiçbir zaman bir yetersizliğin seni ebediyen götürdüğünü kabul etmiyorsundur. Kendine bunu yedirmiyorsundur. Buna karşı öfkelisindir.

Diğer taraftan mutlusun dedim. Çünkü inançların ve sevdanın yolundan sağa sola sapmadın. İnsanların ufacık hatalarının bile yaşamlarına mal olduğu biliniyor. Bu da doğa kanunudur. Bunları gidermek, doğa üzerinde hakimiyet kurmak, insanların temel iddiasıdır. Bazı konularda tamamen üstünlük kurulmuş olsa bile, insanlar bir bütün olarak hâlâ birçok şey üzerinde üstünlük kuramamışlardır. Bunları sana anlatmaya gerek yok, sen bunları çok iyi biliyorsun.

Sana bu mektubu yazarken bile zorlanıyorum. Yazamıyorum. Neyi nasıl ifade edeceğimi bilemiyorum. Senin silahını kaldırma ve siz şehitlere layık olabilme görevini bana yükledin. Seni de bağımsızlığa ve özgürlüğe taşımam gerektiğine inanıyorum. Binlerce senin gibi arkadaşlarım oldu. Tek tek, zafere ulaşma yolundaki engelleri aşmada kendilerini feda ettiler. Bize zafere ulaşmayı garantilediler. Her birisi taşıdığı bayrağı bize devrettiler, beynimizde çizikler, yaralar açarak.

Bedenimin bir kısmı gitmiş olsa bile, topal, kör, sakat da olsam zafere kadar bu beni yürütür. Her gün yeni şehit düşüşler bizlerden bir parça alıp götürürken, öfke gelişiyor.

Düşman, güzelim ülkemizde yine operasyonlarını başlatmış durumda. Her karış toprağımıza yine bombalar yağdırılıyor. Senin ve senin gibi hiç unutulmayan, her zaman beraberimde taşıdığım şehit yoldaşlarımın mezarları üzerinde yeniden tepinmek istiyorlar. Bu durum bana acı veriyor. Biz yaşayanların hepsinin acılarıdır.

Sana her şeyden bahsetmek ve senin ayrıldığından bu yana tüm gelişmelerden seni haberdar etmek istiyorum. Fakat duygularımı ifade edebilecek kadar kalemimi çalıştıramıyorum.

Yıldız heval, akraba olabiliriz. Fakat aramızdaki ilişkiler hep bir yoldaşlık ilişkisi oldu. 10 yaşına kadar dönem dönem aynı evde, dönem dönem de ayrı yaşamıştık. Fakat 18 yıl hep aynı mücadele içinde, onun duyguları ile yaşadık. Dolayısıyla sen ve senden önceki ve sonraki yoldaşlarımızın bize teslim ettikleri bayrağı yere düşürmeyeceğimize, bağımsız ve özgür Kürdistan'ın burçlarında dalgalandıracağımıza dair verdiğimiz sözü tutacağız.

İstemeyerek mektubuma son verirken yakının ve yoldaşın olarak siz tüm Kürdistan şehitlerini unutmayacağımıza söz veriyorum.

Mücadele arkadaşın
İ. H. Durmuş

"Ben yaşatmaya ve yaşamaya gidiyorum"

Ülkemizin toz, toprak yollarına vurmuş yürüyorlar. Güneşin doğuşu ve batışı, bu vakitler daha çok paylaşılıyor gerillalarla. Kimi zaman köylerin toprak damlarında çocuklar karşılıyor onları. El çırpıp zafer işareti yapan sarışın-esmer, mavi-kara gözlü kara lastikli şen çocuklar. Ülkemizin çocukları, kaldırdıkları iki küçük parmaklarıyla gelecek istiyorlar. Yaşamın en çok onların hakkı olduğunu onlar da biliyor.

İşte o çocuklar köye gelen askere nefretle bakan gözlere sahip. Oysa halkın savaşçılarına içtenlikle bakıyorlar. Bir gün gelip de askerlerin korkuttukları büyükleri düşünüyordu çocuklar. Büyükler fazla ses çıkarmamış dinlemişlerdi askerleri. Ama çocuklar alttan alta kinli bakışlarıyla oldukları yerde yargılamıştı askerleri. Çocukların gözleri korkusuz. Gözükara bakışlar fırlatıyor askerlere. Hiçbir yere sığmaz sezgileriyle, onlara kinleri gittikçe artıyor. Çocuklar askerleri gözleriyle kovuyorlardı köylerinden.

Geçenlerde gelen gerillaların başına üşüşmüştü hepsi. İçlerinden bir tanesi çocuklardan bahsetmiş, onları övmüştü. Çocuklar en çok bu sözleri sevmişlerdi. Silaha olan merakları büyüktü. İçten içe bir an önce büyümek ve güçlenmek istiyordu çocuklar. Gerillalar köyden çıkıp da uzaklarda kaybolmaya başladığında, çocuklar damın üstünde onları seyrediyordu. İçlerinden hep bir an önce büyümeyi geçiriyorlardı. Bir an önce büyümek, büyümek...

nın oğlunun şahadeti O'nu çok etkiler. Düşüncelerinde gerçekleşen uyanış daha da artar. Düşman gerçekliğini daha iyi görmeye başlamıştır artık.

Yaşamında oldukça düzenli ve saygılıdır Dicle heval. İlkokulu bitirdikten sonra Kilis Kız Öğretmen Lisesi'ni yatılı olarak okumaya hak kazanır. Bu süreçte abisinin tutukluluğu, yine akrabalarından birinin şehit olmasından dolayı Dicle heval okuldayken polisler tarafından gözaltına alınır. Kısa süre sonra serbest bırakılır. Bu olay O'nun için, düşmana olan kinini arttırmasında bir basamak olur.

Liseyi başarıyla tamamlar Dicle heval. Ancak daha önce gözaltına alınarak fişlendiği için hiçbir yerde çalışamaz ve öğrenimine devam edemez. Köyde tarla, bağ-bahçe işlerinde çalışmaya başlar. Irgatlık yapar. Ama bu arada kitap okumayı, kendini geliştirmeyi de ihmal etmez.

Dicle heval 1989 yılında Almanya'ya gider. Burada çalışır. Bu arada istemediği bir evlilik yapar. Avrupa'da yaşamak O'nun için zordur. Alıştığı ülke ortamından uzak, insan ilişkileri zayıftır. Avrupa'nın insanlara maddiyat dışında bir şey vermediğini görür. Tüm bunlarla birlikte yaptığı evlilik de O'nu mutlu etmez. Yaşamı Avrupa ortamında bulamaz.

Bu süre içerisinde Avrupa'da partili arkadaşlarla tanışır. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini daha iyi tanımaya başlar. Düşmana olan öfkesini, kinini siyasetle pekiştirir ve giderek kendisini Mahsum Korkmaz Akademisi'ne gönderilme kararı alınır. Buna çok sevinmiştir. Savaşı her yönüyle tanımak istemektedir. Artık her şeyiyle hazırdır sıcak savaşa. Ülkeye dönerken kararlılığını şu sözlerle ifade eder: *"Ben yaşatmaya ve yaşamaya gidiyorum."*

Ocak 1992'de Mahsum Korkmaz Akademisi'ne gider. Orada hem siyasi, hem de askeri eğitim devresine katılır. Yaşamın her alanında bütün gücünü kullanarak militanlaşmaya çalışır. Yeni tanıdığı mücadele arkadaşı olan silahını çok sever ve onu kullanmakta giderek ustalaşır.

Eğitim devresini başarıyla tamamladıktan sonra 1992 sonbaharında ülke sahasına giriş yapar. İlk gittiği alan Haftanin'dir. Dicle heval yapılan görevlendirmeyle Haftanin'de bulunan Şehit Berivan Eğitim Kampı yönetiminde yer alır. Henüz yeni olmasına rağmen dağ koşullarına, gerilla ortamına çok çabuk adapte olur. Gerilla yaşamı O'nun için bulunmaz bir yaşamdır. Kendi kendisini yeniden keşfetmeye başlar. Doğayla bütünleşmeye, onu daha çok tanımaya özen gösterir.

Ekim 1992'de işbirlikçi güçlerle olan savaşta O da yer alır. Savaş esnasında, ilk sıcak savaş deneyiminde üzerine düşen görevleri yerine getirmeye çalışır. Savaş O'na yaşamı daha da iyi öğretir. Dicle heval yanında birçok arkadaşın şahadetiyle karşılaşır. Yoldaşlarını kaybetmenin acısını da gerilla yaşamı içerisinde öğrenir. Bu olay O'nun için en büyük yaşam dersi olmuştur. En sevdiği ve değer verdiği yoldaşlarını kaybetmemek O'nu yaşama, savaşa, görev ve sorumluluklara daha sıkı bağlar. Sonsuz enerji sahibidir. Çünkü yoldaşlarının yaşam anılarını yerine getirme görevi de omuzlarındadır.

Güneşin doğuşu ve batışı, bu vakitler daha çok paylaşılıyor gerillalarla. Kimi zaman köylerin toprak damlarında çocuklar karşılıyor onları. El çırpıp zafer işareti yapan sarışın-esmer, mavi-kara gözlü kara lastikli şen çocuklar.

Adı, soyadı: **Emine ATMACA**
Kod adı: **Dicle**
Doğum yeri ve tarihi: **Halfeti-Cibin, 1967**
Mücadeleye katılış tarihi: **1989**
Şahadet tarihi ve yeri: **18 Şubat 1995, Hani-Diyarbakır**

İsyanın adı olan gerilla!

Ülkemizin vazgeçilmez mimarları. Onlar toprağın, sevginin ve insanlığın yaşatıcıları. Kürdün içindeki isyanın ayakta duran canlı abideleri. Yaratıcısı oldukları vatana günü gelip de cansız düşmenin hiçbir acısı yok onların içinde. Çünkü onların isyanının ardılları binlerce. Onlar büyümeyi bekleyen isyancılar bıraktılar arkalarında...

Şahadetleriyle toprağı yeşerten binlerce Kürdistan gerillası ve henüz vatana ebediyen kavuşan Dicle hevali her zaman yaşatacağız.

Dicle (Emine Atmaca) heval, 1967 yılında Urfa'nın Halfeti ilçesi Cibin köyünde doğar. Kalabalık bir ailenin altıncı çocuğudur. Dicle hevalin çocukluğu zorlu köy koşullarında geçer. Bu ortam O'nu cesur, atak, korkusuz bir kişiliğe ulaştırır. Aile içerisinde üzerine düşen sorumlulukların hepsini yerine getirmeye çalışır. Her şeyi yapmayı, başarmayı hedefler.

Dicle hevalin abisi 12 Eylül faşist rejiminin iş başına gelmesiyle gözaltına alınır. Cezaevinde büyük işkenceler görür ve PKK üyeliğinden 9 yıl hapse mahkum edilir.

Bu durum hem aileyi, hem de Dicle hevali oldukça etkiler. O'nun en çok sevdiği insanlardan biridir abisi. Bu yüzden ona yapılanları kabullenemez. Bu olay O'nda devrimci bir bilinç ve uyanışı sağlar. Olaylara yaklaşımı daha gerçekçi temeldedir artık.

1982 yılında parti saflarına katılan amcasının oğlu **Mehmet Atmaca** arkadaşın şehit olduğunu öğrenir. Amcasısinde devrimci bir bilinç gelişir. Abisinin zindanda oluşunu, amcaoğlunun şahadetini artık daha iyi anlamaya başlamıştır.

Partiyle olan bağlarının daha da güçlenmesiyle Dicle heval karar aşamasına ulaşır. Devrimci bir çıkışın yapılması gerektiği artık netleşmiştir kafasında. Kürdistan mücadelesi, özgür bir yaşam, özgür bir gelecek mücadelesidir aynı zamanda. Avrupa ortamında özgür bir yaşam sahibi değildir.

Tek çıkış yolunun bu olduğu açıktır, O'nun açısından. Kürdistanlı bir Türk olarak böyle bir mücadele içinde yer almanın onurunun bilinciyle hareket eder. İç içe geçmiş Türk ve Kürt halkının tek kurtuluş yolu PKK mücadelesidir. O bunu yüksek kavrama gücüyle çok çabuk anlar. Dicle heval özgürlük mücadelesine katılmaya karar vermekte zorlanmaz. Bu istek ve coşkuyla ilk parti eğitimini alır.

Eğitimden en iyi sonuçları çıkarmayı başarır. Geçmişin bütün kötü izlerini kişiliğinden silmeye çalışır. Kişiliğini dönüştürmekte müthiş çaba sahibi olur.

İlk eğitimini aldıktan sonra Avrupa sahasında halk içerisinde çalışma yürütür. Halka ve görevlere yaklaşımı olgun, sorumlu devrimcilik temelindedir. Halk tarafından sevilen ve taktir edilen bir devrimcidir. Yaşamının her anına çok yönlü bir savaşım ilkesini oturtur. Çalışmaları çabaları sayesinde başarılı olur.

Dicle heval halk içerisinde iki yıl çalışır. Daha sonra parti tarafından Mah-

Uzun süre Behdinan-Botan arasında birçok görevler alır. Çok zorlu süreçlere de tanık olur. Artık tecrübeli bir komutandır.

Dicle heval arkadaşları arasında en çok inatçı özelliğiyle tanınır. Kişiliğindeki bu özellik O'nu görevler karşısında azimli kılar. Olumsuzluklara karşı başeğmez. Bu güzel özelliklerinden ve çabasından dolayı yoldaşları arasında çok sevilir.

1995 yılında kadın ordulaşmasının da gelişimiyle birlikte Dicle heval yeni düzenlemeler sonucu Amed sahası için görevlendirilir. Yeni bir pratiğe çıkmanın azmi ve sevinciyle doludur. Yeni görev sahası için kendini her yönüyle donatır.

Amed Eyaleti'ne gittikten kısa süre sonra Diyarbakır-Hani-Ape Musa mıntıkasında yaşanan bir çatışmada Dicle heval kahramanca savaşarak şahadete ulaşır.

O'nun düşmana ve zorluklara karşı olan inatçılığı, yılmazlığı düşmana karşı savaşımımızda rehberimiz olacaktır. Kürt ve Türk halklarının yiğit kızı Dicle'yi saygıyla anıyor, intikam yeminini bir kez daha yineliyoruz.

Anısı mücadelemize önderdir!

Mücadele arkadaşları

Savaşı yaşam bilerek yüceleşti

Yaşamak, nefes alıp vermek değil sadece. Ya da karın doyurmak değil elbette. Yaşadığını farketmek, yaşamı sahiplenmek insanın en güzel erdemlerindendir. Düşünce hücrelerini, yürek dokularını en ince ayrıntısına dek yaşamla donatmak, onları "yaşamsal" kılmak önemli. İnsanca yaşam, beyinle yüreğin müthiş bir uyumu, bütünlüğüdür. İnsani ruh-irade de onun en güzel çiçeklenmesidir. Yaşamı sevmek, bütün bu güzelliklere sımsıkı sarılmakla, onu büyütmenin, zenginleştirmenin emek savaşçılığıyla kazanılır. Yaşam sevgisi, insanın dünyasına milyonları taşırmasıyla anlam kazanır. Kendi dünyasına bütün insanlığı sığdırabilen yaşamın anlamını da çözebilendir.

Başkan APO Kürt insanının yaşama yeni yeni anlam verdiğini belirtiyor. Evet, yaşama anlam veremeyen, yaşamın nasıl kurulacağına kafa yormayan bir insan ölümle, ezilmekle, yok olmakla iç içedir. Yaşamı kazanma savaşından çok, ölüme koşma savaşı vardır o kişilikte. Yaşamsa Kürdistan'da PKK'yle ölümün pençesinden kurtarılıyor.

Devrim, zoru başarmaktır. En güzele ulaşmak için en büyük bedelleri adamayı göze alarak, bitmeyen bir ruh, yıkılmayan bir irade, an be an büyüyen bir kişilikle en zor olanı aşmak, yaşamı böyle kurmaktır devrim. Eski ve zarar veren her şeyi yerle bir etmektir. Yaşam, en zorlu olanlardandır. Yaşamı insana layık bir hale getirmek tüm devrimlerin temel hareket noktasıdır. Burada karşımıza devrimci kişilik çıkmakta. Yaşamın zafer kazanan komutanlarıdır devrimciler. Yaşamı bedenleriyle, ruhlarıyla, iradeleriyle, inançlarıyla nakış nakış işleyen fedai komutanlardır devrimciler. Yaşam sevgisine, ölümü defalarca yenerek ulaşanlardır onlar. Kendilerini yaşamın inşa taşları haline getirenlerdir.

Kürdistan devrimi yaşam devrimidir. Kemal Pir yoldaşın dediği gibi *"Yaşamı, uğruna ölecek kadar seven"*lerin devrimidir. Bunun için, yani yaşamı yeni baştan halk için, insanlık için inşa etmenin savaşına kendini hazırlayan, bu güce ulaşanların devrimdir. Zorlukları aşma, onları yenme eylemcilerinin devrimidir. Kürdistan şehitleri de bu eylemcilerin, devrimciliğin en onurlu, en yüce mertebesine erişenlerdir. Son sözlerini onurluca verme yeminiyle donanlardır onlar. Verdikleri sözü sonuna kadar yüceltenlerdir onlar. Onlar yaşamı en temiz, en onurlu sevenlerdir. Büyük sevdaya, vatana layık olma yolunda nerede olursa olsunlar yaşam savaşçısı olma onurunu koruyanlardır onlar.

Kürdistan'daki halk savaşımızda, bu yaşam devrimine nice evladını katan, en küçük bir ikircikliğe düşmeden evlatlarının, şehitlerinin yolunda yurtseverlik görevlerini yerine getiren ailelerimiz vardır. Bunlar artık küçük bir aile değil, büyük yurtseverliğin, ülkenin, halkın ailesi olmuşlardır. Vatana yüce savaşçılar veren, onların şahadetlerinde bile bir anlık geride kalmayı kabul etmeyen devrim aileleri Kürdistan devriminin en büyük güç kaynaklarındandır.

Adı, soyadı: **Safura YILDIRIM**
Kod adı: **Hevî**
Doğum yeri ve tarihi: **Nusaybin-Serêkaniyê, …**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şahadet tarihi ve yeri: **31 Ağustos 1994, Mardin**

Hevî (Safura Yıldırım) hevalin ailesi de bu ailelerden biri olmuştur. PKK önderlikli ulusal kurtuluş mücadelemizi her koşul altında kucaklayan, onunla bütünleşen bu ailenin ilk şehidi **Zübeyir Yıldırım**'dır. 1984'ten 1988 yılları arasında Mardin alanında önemli görevler üstlenen **M. Latif Yıldırım (Delil)** heval, bu sahada oldukça derin izler bırakmıştır. 1988 yılı Haziran ayında 49 yaşındayken şehit düşen Delil hevalin ardından çok sayıda Kürt genci saflara katıldı. Saflara katılış adeta bir yarışa dönüşür. Şehitler de verilir: **Celal** heval 1988'de Bagok'ta, **İsa (Husref)** heval Serêkaniye'de, **Rojîn (Halise Yıldırım)** 1991'de şehit düşer. Hevî hevalin iki abisi; **Abdullah (Kazım)** ve **Ezin Yıldırım** 17 Haziran 1993 tarihinde Serekaniye'de şehit düşerler.

Böylesine ulusal kurtuluş mücadelesiyle yoğrulmuş, yurtseverlik duygularıyla biçimlenmiş ve halk savaşının bütün görevleriyle bütünleşmiş bir ortamda büyüdü Hevî heval. 1984 yılından itibaren Hevî heval mücadeleyle omuz omuza özgürlük maratonuna başlar. Faaliyetlere milislik düzeyinde katılır. Alandan geçen bütün gerilla gruplarına milislik eder, onlara öncü olur. O'na verilen tüm görevleri harfiyen yerine getirmeye çalışır. Gizlilik kurallarına, kesinlikle taviz vermeden uyar.

1991 yılında kararını verir ve gerilla saflarına fiili olarak katılır. Saflarda çok çabuk olgunlaşan Hevî heval, temel bir eğitim devresinden sonra pratik faaliyetlerde yer alır. Mardin Eyaleti'nin çeşitli alanlarında faaliyetlere katılır. Mardin'in Bagok mıntıkasında düşman gücünün operasyon çemberinden çıkmaya çalışırken, ayağı kırılır. Bir süre bu haliyle yürümek zorunda kalır. Tedavi olmaya çalışsa da iyileşme olmaz. Ayağındaki yaralar derinleşir. Durumu ağırlaşır. Bunun üzerine Hevî heval şehire tedavi amacıyla gönderilir.

Tedavisi devam ederken, bir an önce dağlara, silahına kavuşma istemi Hevî hevali adeta yakıp kavurur. Tedavisini tamamlamadan kırsala döner. Yaklaşan kış nedeniyle gerilla hazırlıklara başlamıştır. Bu amaçla Hevî heval Mardin'de ova faaliyetlerine gönderilir. Ayağındaki yara tam kapanmadığından ve ayağındaki kırık kemik tamamen kaynamadığı için Hevî hevali çok zorlar. Ama o çalışmalarda asla geri durmama kararlılığıyla görevlere yüklenir.

Ova faaliyetleri sırasında Hevî hevali, iki itirafçı ihbar eder. Kaldığı eve yapılan baskında gözaltına alınır. Düşman güçleri akıl almaz işkenceler uygularlar. Ama Hevî hevalden tek bir kelime bile öğrenemezler. Hevî heval şehitlere bağlılığın düşmanla yüz yüzeyken yüceltilebileceği inancıyla direnir. İtirafçılar Hevi hevalin açık kimliğini söyleseler bile O bunu reddeder.

Kürt kızı, tarihi direniş örneklerine altın bir sayfa ekler. Bütün işkenceler, vahşi yöntemler bu yiğit Kürt kızını büyük sevdası olan özgür vatan yaratma savaşımından uzaklaştıramaz. Onurlu yaşama olan bağlılığı O'nun şahadetini daha bir görkemli kılmıştır. Şehitler ordusuna yiğit bir Kürdistan savaşçısı, yaşam emekçisi olarak katılır.

Siz, ölümü büyük şahadetinizle kahreden şehiterimiz! Sizin yaşamı yaratma kavganızı kavgamıza omuzlayarak, intikam yeminimizi yaratmak için savaşa, umuda, vatana, yaşama koşuyoruz.

Anıları mücadelemize önderdir!

Mücadele arkadaşları

Büyük fedakarlığın mimarı

Adı, soyadı: **… …**
Kod adı: **Hüseyin**
Doğum yeri ve tarihi: **Silopi …**
Mücadeleye katılış tarihi: **… …**
Şahadet tarihi ve yeri: **18 Ekim 1993, Silopi-Cudi arası**

Siz benim gerillalarımsınız. Çünkü talimatları ilk sizler uyguluyorsunuz." Ulusal Önderimiz Başkan APO'nun bu sözü, gece-gündüz, yağmur-çamur demeden parti talimatlarını yerine ulaştırmaya çalışan kurye birliğindeki yoldaşlara hitaben söylenmiştir. Savaşlarda ordu kuryeleri çok önemli bir yere sahiptir. Önemli talimatların, raporların, gerilla gruplarının savaş haberlerin taşınmasında kuryeler hassas bir görev omuzlamışlardır. Dünya tarihinde yaşanan savaşlarda isimsiz kahramanlık sayfalarında kuryelik yaparken ölümsüzlüğe ulaşmış isimlere rastlanılır.

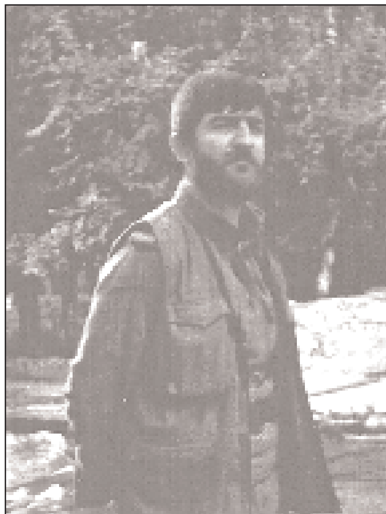
Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelemiz içinde de kurye olan yoldaşlar, tüm zorluk ve imkansızlıklara rağmen görevlerini canları pahasına da olsa yerine getirmişlerdir. 1989 Kasım ayında Parti Önderliği'nin ülkedeki gerilla gruplarına yönelik "halk serhildanlarına kendinizi hazırlayın" talimatı önemli bir sürecin habercisi olmuştur. Bu talimatın bir diğer önemi de şudur: Talimat zamanında yerine ulaşmazsa serhildanlara kalkan halk gibi karşısında gerilla grupları güçsüz kalacak ve halk iktidarlaşmasında tarihi bir mevzi yitirilecektir. Bu hassas nokta ışığında talimatı ülkeye ulaştırmaya çalışan gerilla grubu yol boyunca büyük bir direniş, sabır, fedakarlık örneği sergiledi. Düşman operasyonlarında çıkan çatışmalarda birçok yoldaş şehit düştü. Buna rağmen, verilen talimatı harfiyen yerine getirme yeminiyle dolu olan diğer yoldaşlar hedeflerine yönelmeye devam ettiler. Ve Parti Önderliği'nin talimatını, bedel ödeyerek, kan-can verilerek yaratılan bir direniş destanı ardından gruplara ulaştırdılar. Sonuçta bir tarih bu sayfada kurtarılmış oldu.

Kuryelik görevini başarıyla yürüten ve son nefesine dek bağlılığını, inancını yükselten yoldaşlardan biri de **Hüseyin** hevaldi. Hüseyin heval görev sorumluluklarına ciddi yaklaşan bir yoldaştır. Partiye karşı her zaman saygılı olmayı hedeflemiş, bunu çevresinden de istemiştir. Parti ölçülerini kavramada, uygulamada eğitimin önemini bilmektedir. Yoldaşlarına daima, "sorunlar karşısında daralıyoruz ve bizim tek sorunumuz eğitimsizliğimizdir. Eğitim olursa resmiyet ve yoldaşlık ilişkileri gelişir" der.

Hüseyin heval, bir grup gerillayı Cudi'ye götürürken düşmanla çatışmaya girerler. Grup 35 kişiden oluşmaktadır. Grup sınırı geçtikten sonra Silopi ve Cudi arasında düşman pususuna düşerler. Çatışma sırasında düşman, tanklardan top atışlarıyla grubun bulunduğu alanı bombalar. Bu bombalama sırasında Hüseyin heval şehit düşer.

Hüseyin heval, kuryelik görevinde binlerce gerillayı savaş sahasına aktarmıştır. Yaralanan arkadaşları kilometrelerce sırtında taşımıştır. Böyle bir fedakarlıkla görevine sarılan Hüseyin heval, şahadetiyle görevlere bağlılığın ve onları her koşulda harfiyen yerine getirmenin adı olmuştur. Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

Mücadele arkadaşı

Adı, soyadı: **Talat VARIŞ**
Kod adı: **Baran**
Doğum yeri ve tarihi: **… …**
Mücadeleye katılış tarihi: **Mart 1990**
Şahadet tarihi ve yeri: **19 Haziran 1995, Nusaybin-Kurekê**

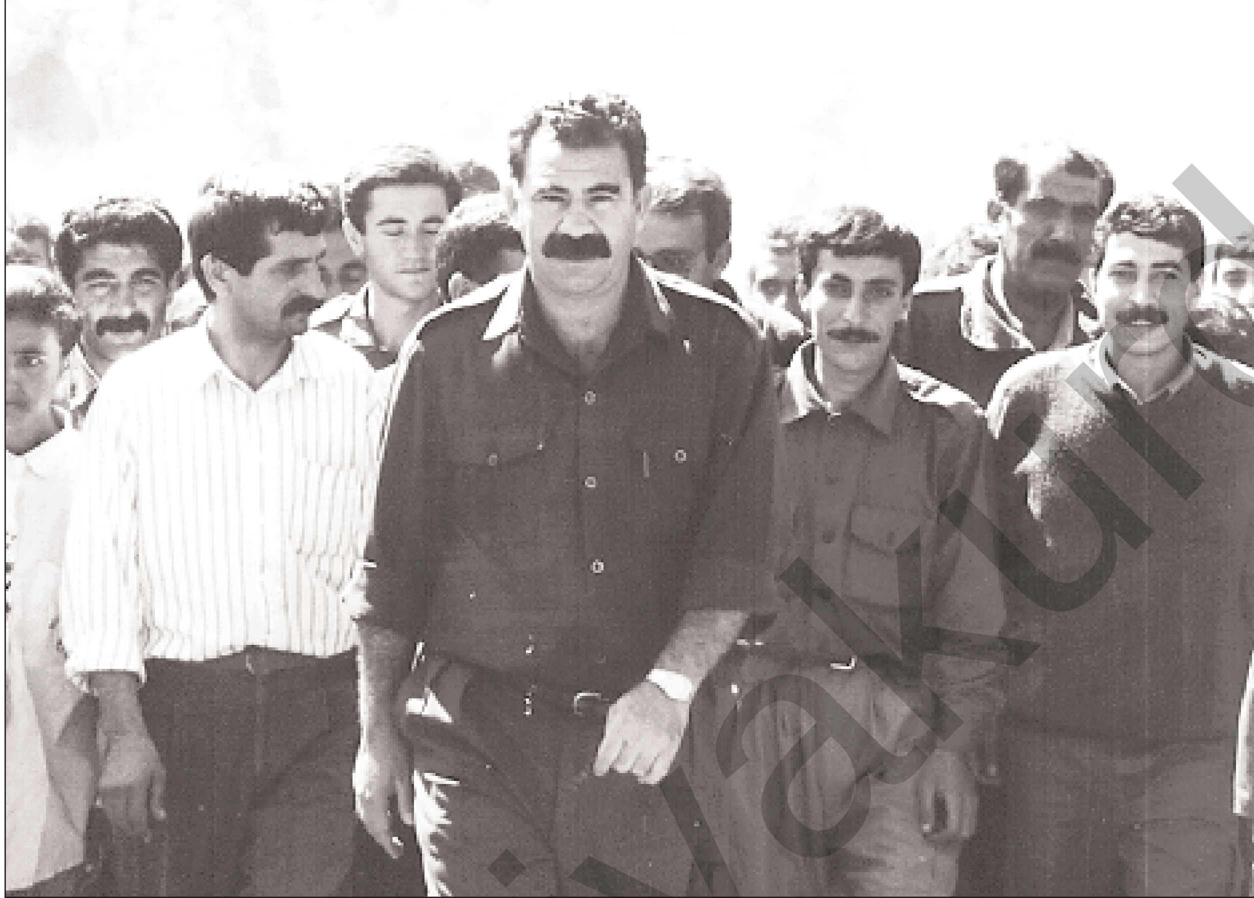
Mart 1990 yılında gerilla saflarına katılan **Baran (Talat VARIŞ)** heval, Bagok ve Serê Avê alanlarında faaliyet yürütür. Bu alanları çok iyi tanıdığı için fazla zorlanmaz. 19 Haziran 1995 tarihinde Nusaybin'in Kurekê köyü yakınlarında çıkan çatışmada **Hacı** kod adlı gerilla ile yaralı olarak düşmana esir düşer. Düşman, özgürlük savaşçısı bu iki yiğit insanın kararlılığı karşısında vahşi yüzünü gösterir ve iki gerillayı tarayarak şehit eder. Anıları mücadelemize ışıktır.

Mücadele arkadaşları

Tarih geleceğin tavrıdır

M. Can Yüce

● **Önderlerin tanrısal bir yaratıcılıkları yok! Yoktan var olmuyorlar, yoktan tarihi var edemiyorlar. Onlar, ürünü oldukları verili tarihsel ve toplumsal koşullara müdahale ederek, tarihsel olaylara imzalarını atıyorlar. Bu etkilerinden dolayı adları, o tarihsel olayla özdeşleşiyor, ikisi birlikte anılıyor.**

Tarihte bireyin rolü, ulusal ve toplumsal mücadeleler tarihinde bireyin oynadığı rol ve tuttuğu yer nedir? Gerçekte böyle bir rolden söz edilebilir mi? Edilse bile bu rolün niteliği, çerçevesi ve sınırları nedir? Bu soruların yanıtlarının çok geniş ve derin bir felsefik tartışmayı gerektirdiğini biliyoruz.

Tarihin tanımı konusunda çok farklı görüşler var. Bu nedenle tarihte bireyin oynadığı rol konusu her felsefik-ideolojik görüşe göre bir anlam kazanıyor. İdealizm okulunun çeşitli versiyonlarına göre tarihi yapan tanrılar, peygamberler, krallar, sultanlar vb. kişiliklerdir. Karşıt okulun tarihsel materyalist akımın bu konudaki görüşleri ise çok farklı; tarihi, sınıf mücadeleleri ile açıklıyor ve anlatıyor.

Peki, tarihi sınıf mücadeleleriyle açıklayanlar, önemli ve "büyük" kişiliklerin tarihsel akış üzerinde yaptıkları etkiyi red mi ediyorlar? Bu sorunun derin çözümlemesine girmiyoruz. Fakat kısa bir yanıt getirmemiz gerekiyor.

Bütün geçmiş tarih, ilkel aşaması ayrı tutulursa, sınıf savaşımları tarihidir.

Mao, *"halk, yalnız halk dünya tarihinin itici gücü ve yaratıcısıdır"* diyor. Bu noktada aklımıza şu sorular geliyor: Tarihin itici ve yaratıcı gücü olan halk, bu tarih yapıcılığını nasıl ve ne şekilde yerine getirdi, getiriyor? Bu tarih yapıcılığı, kendiliğinden mi oluyor? İdeoloji, siyaset, örgüt, önderlik ve diğer mücadele araçlarının bu tarih yapıcılığında hiç mi rolü yok? Ya da bu araçlardan yoksun bir halkın tarih yapıcılığından söz edilebilir mi?

Çok iyi biliyoruz ki, tarihin akışı ve tarihsel sürecin oluşumu, kendiliğinden örgütsüz, bilinçsiz ve önderliksiz halk yığınlarının el yordamıyla olmuyor. Kendiliğinden hareketin tarihin oluşumundaki payı çok önemli boyutlarda değildir.

Toplumsal gelişme sürecinin nesnel hareket yasaları var, fakat salt bu nesnel yasalar, kendiliğinden tarih yapmıyorlar; ancak, tarihin öznelerine nesnel bir zemin sunuyorlar. Burada mutlaka bu nesnelliği yansıtan ve ona denk düşen iradi unsurların devreye girmesi gerekiyor. Onların devreye girmesiyledir ki tarih, şekillenmeye başlıyor.

Tarih, tarih yapıcılığı, sınıf mücadelesini şart kılıyor. Sınıf mücadelesi de, toplumsal bilinç, örgüt, siyaset ve önderlik öğelerini zorunlu kılıyor. Sınıf mücadelesinde doğru bilinç, örgüt ve siyasal önderlik öğeleri, başarının esası ve teminatıdır. Nesnel gerçekliği, tarihsel ve toplumsal hareket yasalarını, zorunlulukları ve ihtiyaçları doğru yansıtmayan, örgütlenme ve önderlik çizgilerinin yenilgi ve başarısızlıklara yol açtığı, tarihin kaydettiği olgular oluyor. Yine bilinçsiz, örgütsüz, yönsüz ve önderliksiz sınıf ve halkların tarihteki yerleri ve konumları, hep başkaları tarafından yönetilmek, tarihleri ve kaderleri başkaları tarafından çizilmekle olmuştur.

Tarihi yapan ve yaratan halk, hiç kuşkusuz, bilinçli, örgütlü ve doğru bir önderliğe sahip halktır!

Evet, tarih, düz ve dimdik bir rota izlemiyor, kaderci bir evrim çizgisini de izlemiyor, önceden belirlenmiş şemalara ve kalıplara, alın yazılarına göre de yol almıyor. Dönemin temel toplumsal ihtiyaçları ve bunları karşılama mücadeleleri, sayısız çıkar çatışmaları tarihsel sürecin oluşumuna damgasını vuruyor ve etkiliyor.

Burada sözü, sömürge halklara getirmek istiyoruz. Sömürge halk demek, tarihi ve kaderi yabancı güçler, sömürgeciler tarafından çizilen halk demektir. Sömürge halkın kendi kaderi ve tarihi üzerindeki söz ve karar hakkı elinden alınmıştır. Tarihleri, sömürgeci merkezlere bağlanmıştır. Sömürge halkın diğer bir tanımı, tarihin dışına itilmek, tarihsiz bırakılmak, öz tarihinden yoksunlaştırılmak oluyor.

Tarihsiz bırakılmak, kendi doğal sürecinin sekteye uğratılması demektir. Bu, bilinçsiz, örgütsüz, siyasetsiz, iradesiz ve önderliksiz bırakılmak anlamına geliyor. Bilinçsiz, örgütsüz ve önderliksiz halk; tarihsiz halk, tarihi başkaları tarafından yapılan halk kategorisine giriyor.

Sömürge halk, aynı zamanda, tarihin nesnesi demek oluyor. Kürtler daha düne kadar tarihin nesnesiydiler.

Bilinç, örgüt ve önderlik kurumları tarihin yazımında oynadığı önemli rolün bilincinde oldukları içindir ki, sömürgecilerin yöneldikleri ilk hedefler bunlar oluyor. Bu, şaşırtıcı değil! Örgütsüz ve önderliksiz bırakılan bir halk artık, her türlü sömürü, baskı ve egemenliğe açık hale getirilmiş halk; beyinsiz bırakılmış ve iskeleti dağıtılmış bir halk oluyor.

Kürtler'in 1970'li yıllara uzanan tarihi, tek taraflı işleyen bir ulusal imha tarihi oluyor. Peki bu tarihi kim yapıyordu?

Tarihi yapanlar tarihsel sürece egemen olup damgasını vuranlar açık ki, bunun yazıcılığını da üstleniyorlar; bunu kimseye kaptırmıyorlar. Tarih yapmak ile bir tarih bilinci, tarih anlayışı oluşturmak için tarih yazıcılığı arasında doğrudan ve şaşmaz bir ilişki var. Ulusal imha tarihimizi yazanlar, yani sömürgeciler, tarih yazıcılığını tekellerinde tuttular. Bizi tarih bilincinden yoksunlaştırdılar, yani tam anlamıyla belleksizleştirdiler. Dahası çarpık, ırkçışoven tarih anlayışlarını bize empoze ettiler. Bizi bizden, kendi gerçekliğimizden uzaklaştırmaya çalıştılar. Bu, ulusal yabancılaşmada, asimilasyonda en etkili silahlardan biri oluyorlar.

Tarih yapmakta rol oynayan sınıf ve sistemin, tarih yazıcılığında da kendi ideolojik anlayışına göre davranacağı kesindir. Bu, egemenlik ve güç yasasının şaşmaz bir sonucu oluyor.

Tarih yazıcılığı, ideolojik bir kategoridir; ulusal ve sınıfsal bir damga taşır. Bu nedenle tarafsız sınıflar üstü ideolojiler dışı bir tarih yazıcılığı yoktur, olamaz. Bu konuda Başkan APO, *"Tarih bilinci, günün ve geleceğin tavrıdır"* demektedir. Dolayısıyla her sınıf kendi bakış açısına göre bir tarih anlayışı oluşturur, bir tarih yazıcılığını geliştirir.

Kürtler 1970'lerin başlarına kadar esas olarak tarihin nesnesiydiler. 1970'li yılların başından itibaren kendi tarihlerini yapmaya niyet ettiler, bunun iradesine ulaştılar ve giderek tarihin öznesi, tarih yapıcılığı konumuna geldiler ve yükseldiler.

Tarih, kendiliğinden ve doğal bir evrimle biçimlenmiyor. Tarih, çok karmaşık, gel-gitleri, iniş-çıkışları, sayısız etkeni olan ve hiçbir zaman tekerrür etmeyen, kendini tekrarlamayan bir süreçtir. Ve öznesi ise, sınıfsal ve ulusal mücadelelerdir. Bu mücadelenin toplumsal bilinç, politika, örgüt, önderlik vb. öğelersiz düşünülemeyeceği çok açık ve kesindir. Siyasal tartışmalarda ve kimi zaman günlük konuşmalarda "tarih yargılar", "tarih affetmez" ya da "tarihin şaşmaz hükmüne bırakıyorum" gibi yargılar, "beylik düşünceler" dile getiriliyor. Bunu hemen hemen herkes, hepimiz yapıyoruz. Anlamı fazla bilinmeyen, içeriği fazla deşilmeyen ve üzerinde fazla düşünülmeyen "yargılar" yansıtan olan bu sözler yanlıştır. Açık ki, bu günlük sözler, kaderciliği ve kendiliğinceliği anlatıyor. Dolayısıyla doğru ve devrimci bilinci köreltiyor.

● **Tarih, tarih yapıcılığı, sınıf mücadelesini şart kılıyor. Sınıf mücadelesi de, toplumsal bilinç, örgüt, siyaset ve önderlik öğelerini zorunlu kılıyor. Sınıf mücadelesinde doğru bilinç, örgüt ve siyasal önderlik öğeleri, başarının esası ve teminatıdır.**

Tarih, kendi başına yol alan, kendi kendine evrilen tanrısal bir süreç mi? Yargılayacağı, hep tekerrür ettiği söylenen tarih, nedir; kim tarafından yapılmıştır, kimler tarafından yapılıyor? Doğru tarih anlayışını belirsizleştiren ve kadercilik içeren bu anlayış aslında doğru değildir. Tarihsel süreci ve onun ideolojik yansıtılması olan tarih yazıcılığını, kendi öznesinden ayrı ve bağımsız düşünmek mümkün değildir. Tarihi kim, hangi güç, hangi sınıf ve halk yapıyorsa yargılayan da odur. Tarihi yapan, tarihi yazar da! Elbette burada ortaya çıkan "tarihsel hüküm" tarih yapanın hükmünden başka bir şey değildir. Dolayısıyla bu hükmün, sınıflar üstü olacağını düşünmek, son derece anlamsızdır.

"Tarihin şaşmaz hükmü", "Tarih yargılar gibi" yargılar, belki de bir haklılığı anlatmak için kullanılıyor. Ama tarih yapanların, tarihe not düşenlerin hep haklı olduklarını kim iddia edebilir?

Tarihsel gelişme sürecine hükmetmeye başladığımızda, kaderimizi ellerimize aldığımızda, ancak o zaman, tarih adına yargı yetkisini de kullanabiliriz. Ve bu anlamda yalnızca bu anlamda "tarihin şaşmaz yargısı"ndan söz edebiliriz. Marks; *"Tarih hiçbir şey yapmaz, büyük servetleri yoktur ve savaşlarda döğüşmez. Her şeyi yapan, sahip olan ve döğüşen insandır, sahici canlı insan"* demektedir.

Tarihsel olayların oluşumunda bireyin rolü, her zaman tartışma konusu olmuştur. Her ideolojik akım, tarih anlayışına, tarih felsefesine göre, bireyin tarihsel ve toplumsal olaylar üzerindeki etkisini ortaya koyar ve açıklamaya çalışır.

Tarihi sınıf mücadelesiyle açıklayan görüş, bilimsel sosyalizm, tarihsel sürecin oluşumunda ve gelişiminde bireyin rolünü inkar etmiyor. Tersine bu rolü, onun gerçek anlamını ve sınırlarını yerli yerine oturtuyor.

Tarih sınıf mücadeleleri tarihidir. Bu anlayışta sınıf mücadelesinin bütün öznel etkenleri, ideoloji, siyaset, örgüt, önderlik vd. bütün bunların hepsi devrededir.

Bu noktada bireyin toplumların kaderi, tarihsel süreçlerin gelişimi üzerinde oynadığı rol üzerinde durmak gerekiyor. Bireyler, önderler, kişiliklerinin özellikleri sayesinde toplumun kaderini etkileyebilmektedirler. Bazen bu etki oldukça güçlü de olabilmektedir. Toplumun kaderi üzerinde bireyin etkisi çok önemli düzeyde olabildiğine göre, bunun sınırları, çerçevesi, içeriği ve bir temeli olmalıdır. Plahanov, *"Büyük bir adam, kişisel özellikleri büyük tarihsel olaylara tikel (kısmi) görünümler kazandırdığı için değil, zamanın toplumsal gereksinimlerini en iyi karşılayacak niteliklere sahip olduğu için büyüktür. (…) Bir büyük adam öncüdür. O toplumun düşünsel gelişiminin önceki evresinin getirdiği bilimsel sorunları çözer; toplumsal ilişkilerin önceki gelişiminin yarattığı yeni toplumsal gereksinimleri gösterir; bu gereksinimleri karşılamak üzere inisiyatifi ele alır. Bir kahramandır o. Ama eşyanın doğal akışını durdurabildiği ya da değiştirebildiği anlamında değil, eyleminin bu kaçınılmaz ve irade dışı akışı bilinçli ve özgür ifadeleri olması anlamında bir kahraman-*

dır. Onun bütün önemi burada yatar" demektedir.

Plahanov, toplumun kaderi üzerinde etkili bir rol oynayan "büyük adamı, kahraman" olarak tanımlıyor. Ancak bu kahramanlığı, tarihin doğal akışını, nesnel yasalarını durdurabilme veya değiştirebilme güç ve eylemine bağlamıyor. Bu noktada kahramanın, büyük adamın gücü ve tarihi etkileyebilme yeteneği, bunun sınırları da ortaya çıkmış oluyor. O, tarihin akışını değiştirmiyor. O, dönemin nesnel koşullarının izin verdiği ölçüde ve bu nesnelliğin çerçevelediği rolü oynayabiliyor. Örneğin bir peygamber, ortaçağda toplumu kapitalizme ve sosyalizme yöneltemezdi; aynı şekilde toplumu, ilkel veya antik köleci düzene de döndüremezdi. Bu, olanaksız! Bir peygamber, ancak yaşadığı dönemin ihtiyaçlarını yansıtan ve gelişme düzeyine denk düşen bir toplumsal sistemin kavgasını verebilir ve bunun oluşumunda önder rolü oynayabilirdi.

Dolayısıyla onun gücünü ve kahramanlığını belirleyen, sahip olduğu tanrısal yaratıcılık, yani yoktan var etmesi değil, düşünce ve eyleminin dönemin toplumsal ihtiyaçlarını, toplumun gelişim ve hareket yasalarını doğru ifade edebilmesidir! Başka bir deyişle, "Büyük adamın" kahramanlık ve tarih yapıcılığındaki rolü, dönemin nesnel koşulları ve zorunluluklarıyla çerçevelenmiştir. Zaten özgürlük bu değil midir? Yani, zorunlulukların bilinci.

Bir kişiliği "Büyük" ve "tarihsel yapan temel özellikler" var. Plahanov'a göre bunlar: *"Büyük adam, herkesten daha çok ve önce ilerisini görür. İstediklerini herkesten daha güçlü ister. Toplumun ihtiyaç duyduğu temel sorunlara çözüm gücü olabilecek görüşlere ve niteliklere sahiptir. Toplumsal sorunları ve ihtiyaçları önce kendi kişiliğinde çözümler ve bu çözümleri bütün topluma taşır. Onun bütün gücü, düşüncelerinin ve eylemlerinin doğruluğundan, yani nesnel zorunlulukları ve ihtiyaçları en doğru biçimde ifade ediyor olmasından kaynaklanır."*

Hemen burada sormak gerekir; 1970'li yılların başında ve ortalarına doğru görüşlerinden, mücadele isteği, azmi ve umudundan başka, Başkan APO'nun neyi vardı? Doğru bir ideolojinin ne kadar büyük ve etkili bir güç olduğu Başkan APO'nun pratiğinde doğrulanmıştır. Başkan APO bu olguyu çözümlemelerde sık sık vurgular. Doğru ideoloji ve toplumun ihtiyaçlarına getirilen düşünsel çözümlerin ne kadar büyük bir güç ve enerjiyi bağrında taşıdığı gerçeğini, Başkan APO'nun yaşam öyküsünü inceleyen herkes görmekte zorlanmayacaktır.

Bu niteliklere sahip önderler tarihin ve toplumun kaderine müdahale eder, öncü düşünce ve eylemleriyle tarihin oluşumunda hatırı sayılır bir rol oynarlar. Öyle oldukları içindir ki adları, ünleri ve eserleri, yüzyılları etkiler; tarihte kalın iz bırakırlar.

Bu noktada Hegel, "büyük adamı" şöyle tanımlıyor: *"Çağın büyük adamı, çağın istemini dile getirebilen, çağına isteminin ne olduğunu söyleyebilen ve bu istemi yerine getirebilen kişidir. Onun yaptığı, çağının yüreği ve özüdür; o çağını gerçek kılar."*

İngiliz tarihçi Carr ise "büyük adam" ile tarihsel süreç arasındaki ilişkiyi şöyle koyuyor: *"Bence en önemlisi, dünyanın şeklini ve insanların düşüncelerini değiştiren toplumsal güçlerin aynı zamanda hem temsilcisi, hem de yaratıcısı olan büyük adamı, tarihi sürecin aynı zamanda hem bir ürünü, hem de bir etmeni olan sivrilmiş bir birey diye görmektedir."*

Başkan APO ise "büyük adamı" şu veciz sözlerle tanımlıyor: *"Önderlik, milyonların özlem, talep ve çıkarlarının bileşkesidir."*

Önderlerin, büyük adamların, peygamberlerin tarihte oynadığı rol, kimi kritik dönüm noktalarında çok yaşamsal bir önem kazanıyor. Örneğin yüzyıllardır milyonlarca insanı; çok sayıda halkın toplumsal, siyasal, kültürel ve manevi yaşamını etkileyen İslam dini, Hz. Muhammed'in yaşam öyküsünden, kişiliğinden ayrı düşünülemez. Dönemin Arabistan'ında tıkanan toplumuna bir çıkış yolu olabildiği, toplumsal gelişmenin önünü açtığı için İslam kitlelerini kavramış, önce Arabistan'da egemen olmuş, sonra diğer ülkelere yayılarak bir dünya dini haline gelebilmiştir. Parti Önderliği'nin de belirttiği gibi çölde patlayan bir volkandır. Hz. Muhammed'in İslamın oluşumu ve yayılışındaki genel rolünün yanısıra, bir de kimi kritik olaylara etkisi söz konusudur. Örneğin Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye "geri çekilmesi", hicreti daha sonraki gelişmelerde yaşamsal bir dönüm noktasını anlatıyor. Mekke, artık kendisine nefes aldırmaz bir duruma gelmiş, Mekke egemenleri çemberi daraltmıştır. Hz. Muhammed'i ortadan kaldırmak artık an meselesidir. Bu büyük tehlike seziliyor ve tedbir olarak hicret, göç kararı alınıyor. Bu, bir tür ricat, geri çekilme taktiği oluyor. Ama İslam dini açısından yaşamsal bir kritik an ve karar anlamına geliyor. Eğer o gün böyle bir hicret, ricat kararı alınıp uygulamasaydı, İslamın geleceği nasıl olurdu? Bunun gibi daha sayısız tarihsel örnek var. Burada tarihsel bir sürecin gelişimi ve kaderi üzerinde çok önemli bir etkide bulunan tarihsel, aynı anlama gelmek üzere "önderce" karar ve eylemlerle karşı karşıya olduğumuzu anlatmaya çalışıyoruz.

Yüzyılımıza damgasını vuran, 20. yüzyılın toplumsal ve ulusal kurtuluş mücadelelerinde bir dönüm noktası olan Büyük Ekim Devrimi Lenin'in ideolojik-politik çizgisinden ve kişiliğinden ayrı düşünülebilir mi? Yoksa Lenin'e hak etmediğinden fazla bir rol ve değer mi atfedilmiş? Hayır, kesinlikle hayır! Bir Lenin olmasaydı, böyle bir Ekim Devrimi gerçekleşebilir miydi? Yanıtımız, yine hayırdır. Bu görüşümüzü kısaca açmak istiyoruz.

Lenin'in Ekim Devrimi'ne genelde yaptığı katkıları bir yana bırakıyoruz. Ancak bazı kritik müdahaleleri var ki, onlar üzerinde kısaca durmak istiyoruz. Rusya'da Şubat 1917 devrimi ile Çarlık otokrasisi yıkılmıştır. Yerine geçici hükümet kurulmuştur. Öte yandan işçi ve köylü Sovyetleri de fiili ikili iktidarın diğer ayağını oluşturmaktadır. Sovyetler'in içinde menşevikler ve sosyalist-devrimciler güçlüdür, Bolşevikler ise azınlıkta bulunuyorlar. Rusya'da, böylece yepyeni bir durum ve güçler ilişkisi oluşmuştur. Yeni durumu değerlendirme ve partinin yönünü tayin etme konusunda belirsizlik ve kararsızlık egemendir. Geçici hükümete karşı tavır; devrimin yönü, hedefleri, niteliği ve görevleri, ayaklanma vb. konularda Bolşevik Partisi'nde tam bir belirsizlik, netsizlik ve politikasızlık söz konusudur.

İşte tam da bu noktada Lenin, devreye giriyor ve ünlü Nisan Tezleri'ni kaleme alıyor. İlk başta tek başınadır. Nisan Tezleri'yle Ekim Devrimi'nin düşünsel ve politik yönünü, taktik araçlarını aydınlatıyor. Ve partiyi, kadroları bu temelde biçimlendiriyor. Lenin bu tezleri parti yönetimine ve partililere kabul ettirmek için bitmez tükenmez ve yılmaz bir mücadele veriyor, emek ve çaba sarf ediyor, sonuçta başarılı oluyor.

İşler sadece, Nisan Tezleri ve bunların partiye benimsetilmesiyle bitmiyor. Lenin ayaklanma anı ve taktikleri konusunda çok zorlanıyor. Devrime erken doğum yaptırmak isteyenler var; bunların önüne geçiyor. Ayaklanmaya yanaşmayanlar ve ertelemeci davrananlar da oluyor. Bunlarla amansız bir mücadeleye tutuşuyor, adeta nefesleri kesen bir mücadele... Ayaklanma anını saptarken, yine hemen hemen yalnızdır. Ayaklanma anı çok önemli. O kritik anın saptanmasında saatlerin bile önemi var. Birkaç saat için erken, birkaç saat için çok geç uyarısında bulunuyor! Olması gereken anı, sonuçta kimi merkez üyelerinin muhalefetine ve ayaklanma anını ifşa etmelerine rağmen, başta merkeze olmak üzere partiye kabul ettiriyor.

Bu noktada biraz düşünmemiz gerekiyor. Lenin Nisan Tezleri'yle döneme müdahale edip devrimin yönünü ve çizgisini aydınlatmasaydı, Bolşevik parti, Leninsiz bir Ekim Devrimi'ni yapabilir miydi? Dahası ayaklanma anının saptanmasında ve "ilk vuruşta" da Lenin, yine tek başına belirleyici konumdadır. İşte Lenin, böyle kritik ve devrim açısından yaşamsal bir rol oynuyor.

O halde Ekim Devrimi'ni Leninsiz düşünmek olanaksızdır.

Sınıf mücadelesinin doruğu olan Ekim Devrimi aynı zamanda ve bir bakıma Lenin'in taktik dehasının ürünüdür.

Lenin'in rolü elbette salt bunlarla sınırlı değildir. Öncesi var. Partinin kuruluşundan, onun ideolojik politik ve örgütsel çizgisinin çizilmesine kadar, Lenin'in rolü ve etkisi belirleyici düzeydedir.

Hiç kuşkusuz, Lenin, Ekim Devrimi'ni tek başına gerçekleştirmemiştir. Bu zaten olanaksız. Devrim, ayaklanan milyonların eseridir. Bu noktada tarihi yapan işçi, köylü ve diğer emekçi yığınlardır. Bunlarsız devrim düşünülemez, hiçbir güç ve deha bu milyonların yerini tutamaz, işlevini göremez. Bunların hepsi doğru. Ya Lenin'in Nisan Tezleri, ayaklanma anı ve yönetimine ilişkin dahice, önderce müdahaleleri olmasaydı, anılan milyonlar, kendi başlarına bir devrim yapabilirler miydi? Bu noktada halk yığınları ile devrimci önderlik arasındaki kopmaz ve şaşmaz ilişkiyi ve önderliğin belli tarihsel kesişme noktalarında oynadığı yaşamsal rolü rahatlıkla görebiliyoruz.

Toplumsal gelişme sürecinde çelişkilerin kesiştiği, düğümlendiği çok kritik noktalar ve anlar vardır. Bu anlar, tarihsel fırsat anları oluyor, aynı zamanda o anı saptamak, o ana gerekli müdahaleyi yapabilmek ve o ana olabildiğince, bütün güç, yetenek ve enerjiyle yüklenmek önderce, kahramanca bir olaydır. Herkesin sıradan ve ortalama her insanın yapabileceği şey değildir. Bu ancak "büyük adamların" yapabileceği bir iştir. Anılan tarihsel ana hükmedici bir müdahalede bulunmak, daha üst boyutlu bir bilinç, öngörü, sezgi, yetenek ve cesaret ister. Ortalama bir bilinç, istek, öngörü, yetenek ve cesaretten söz etmiyoruz. Açık ki, önderlik düzeyindeki özellikler, çok az kişide bir araya geliyor.

Lenin ve Ekim Devrimi ilişkisini, önderlik ve toplumsal mücadeleler ilişkisi açısından biraz daha irdelemekte yarar var. Lenin mi Ekim Devrimi'ni yarattı, yoksa, Ekim Devrimi mi Lenin'i?

Denilebilir ki, bu soru, tavuk-yumurta ilişkisini biraz andırıyor. Aslında ikisi de doğru. Lenin, Ekim Devrimi'ni yarattı. Aynı şekilde Ekim Devrimi Lenin'i yarattı. Devrimin tek başına iradenin, önderlerin, dahilerin usta müdahalelerinin eseri olmadığı bilinmiyor. Bir dizi nesnel ve öznel koşulların, etkenlerin, olanakların tarihsel anda birleşmesi ve kesişmesiyle devrim gerçekleşebiliyor. Bu anlamda Lenin'i yaratan o günkü dünya içindeki Rusya koşulları ve toplumsal mücadelelerin kendisidir. Lenin'in büyüklüğü ve dehası, "zayıf halka" Rusya'yı dünya savaşını ve sonuçlarını doğru değerlendirmesi, bunu herkesten önce başarması ve gerekli iradi müdahaleyi yapabilmesidir. Yükselen sınıf mücadelesinin başına geçip bunu zaferle taçlandırmasıdır. Hiç kuşkusuz, o dönemin dünya ve Rusya koşulları ve gelişen toplumsal mücadele dinamiği olmasaydı bir Lenin olmazdı, olamazdı! Bunlar, bir önderliği koşullayan, çevreleyen ve ona zemin sunan temellerdir. Bu temeller olmadan, deha, yetenek ve cesaretin kendi başına bir anlamı olamıyor, toplumların kaderi üzerinde ciddi bir etki yaratamıyor. Ancak, bu nesnel koşullar, zorunlulukları ve ihtiyaçları doğru değerlendiren ve ona gerekli müdahaleyi yapabilen önderliklerin yokluğu, devrimci fırsatların kaçmasına yol açar. Tarih bunun sayısız örnekleriyle doludur.

Bir 19. yüzyılda veya daha önce bir Lenin çıkabilir miydi? Hayır, Marks, Engels çıktı, ama bir Lenin çıkmadı. Önderler, kendi çağlarının, tarihsel koşullarının ve toplumsal ilişkiler bütününün ürünüdürler.

Sözcüğün tam ve gerçek anlamıyla önderlerin tanrısal bir yaratıcılıkları yok! Yoktan var olmuyorlar, yoktan tarihi var edemiyorlar. Onlar, ürünü oldukları verili tarihsel ve toplumsal koşullara müdahale ederek, tarihsel olaylara imzalarını atıyorlar. Bu etkilerinden dolayı adları, o tarihsel olayla özdeşleşiyor, ikisi birlikte anılıyor. Hz. İsa ve Hıristiyanlık, Hz. Muhammed ve İslamlık, Lenin ve Ekim Devrimi, Castro ve Küba devrimi gibi...

Yine bilindiği gibi 2. Dünya Savaşı sürecinde Yunanistan, İtalya ve Fransa'da toplumsal devrimler, iktidarın eşiğindedir. Hatta birçok alanda iktidar, fiilen ele geçirilmiştir. Yığınlar, toplumsal devrim istiyor, bunun için hiçbir fedakarlıktan kaçınmıyorlar. Ancak ne yazık ki, daha sonra bu ülkelerdeki devrimlerin tasfiye edildiğini görüyoruz. Çin ve Yugoslavya'da ise devrimler zafere ulaşıyor. Neden? Çünkü Yunanistan, İtalya ve Fransa, Sovyetler Birliği liderliğinin müdahalelerine boyun eğiyor. Bu ülkelerin komünist partileri ve liderlikleri, doğru ve bağımsız bir çizgi izlemiyor ve sonuçta devrimi tasfiye ediyorlar. Yugoslavya ve Çin'de ise devrim önderlikleri, boyun eğmeyerek tarihsel gelişmenin gerektirdiği doğru bir çizgide yürüyorlar.

Bu iki örnekte görüldüğü gibi, devrim durumu, onun nesnel koşulları, halk yığınlarının devrimci istek ve direnişleri var, yani devrim için hemen hemen bütün koşullar hazır. Ancak bildiğimiz gibi Çin ve Yugoslavya'da doğru önderlik, devrimi zafere, diğerlerinde yanlış önderlik, devrimi tasfiyeye götürüyor. Böylece önderliklerin belli tarihsel anlardaki belirleyici önemleri ve rolleri bir kez daha çarpıcı bir şekilde ortaya çıkmış ve anlaşılmış oluyor.

Yukarıda anlatılan bütün bu özet değerlendirmeleri Kürdistan'a, devrim ve önderlik ilişkisine uyguladığımızda çok çarpıcı, etkileyici ve çok daha özgün bir durumla karşılaşırız. Şu soru çok önemli ve can alıcı; devrim mi Parti Önderliği'ni yarattı, yoksa Parti Önderliği mi Kürdistan devrimini? Gerçekten Parti Önderliği'nden önce bir Kürdistan devrimi, onun kimi belirtileri, işaretleri ve ipuçları var mıydı?

Önemli ve çarpıcı bir sorumuz daha var. Bugün henüz bir ulusal devleti, özgürlüğü tam yakalamış, bir ülkesi olmasa da bir Kürt ulusundan söz ediliyor. Ama 1970'li yıllara gelindiğinde Kürtlerin uluslaşma bakımından durumları, konumları ve genel gidişleri neydi, nasıldı? O yıllarda işleyen süreç, dört başı mamur bir ulusal imha süreciydi. Egemen olan, kendinden çok yönlü ve çok hızlı bir kaçıştı. Ortada halk adına, ulus adına az çok canlılık belirtilerini gösteren bir cesetten başka bir şey yoktu.

Tekrar sorumuza gelecek olursak, Kürt ulusu mu Parti Önderliği'ni yarattı, yoksa Önderlik mi Kürt ulusunu diriltti ve yarattı? Bu sorular bundan böyle de çeşitli biçimlerde de karşımıza çıkacaktır. Ama burada hemen bir yanlış anlamanın önüne geçmek istiyoruz. Elbette bu iki etken, devrim ve önderlik, uluslaşma ve önderlik, birlikte bir bütünlük oluşturuyor. Birbirinden koparılamazlar, koparıldığında ikisi de gerçek anlamlarını yitirir. Yine bu iki etken, birbirine karşıt değildir. Bunlardan birini tek başına ele aldığımızda konuyu anlamak olanaksızlaşır. Yani devrim ve önderlik, ya da ulus ile önderlik karşı karşıya konulmamalıdır. Soruyu böyle koymamızın amacı, bir bütünlüğü parçalamak değil, ikisinin arasındaki ilişkiyi doğru koyabilmek ve doğru kavrayabilmektir.

Ancak Kürdistan devrim tarihini incelemek isteyenler her fırsatta önderliğin gerçekliği ve yaşam öyküsüyle karşı karşıya geleceklerdir. Çünkü Başkan APO'suz bir Kürdistan devrimi ve modern Kürt uluslaşması yok!

● Tarih yazıcılığı, ideolojik bir kategoridir; ulusal ve sınıfsal bir damga taşır. Bu nedenle tarafsız sınıflar üstü ideolojiler dışı bir tarih yazıcılığı yoktur, olamaz. Başkan APO, "Tarih bilinci, günün ve geleceğin tavrıdır" demektedir. Dolayısıyla her sınıf kendi bakış açısına göre bir tarih anlayışı oluşturur, bir tarih yazıcılığını geliştirir.

PKK Genel Başkanı Abdullah ÖCALAN yoldaş değerlendiriyor

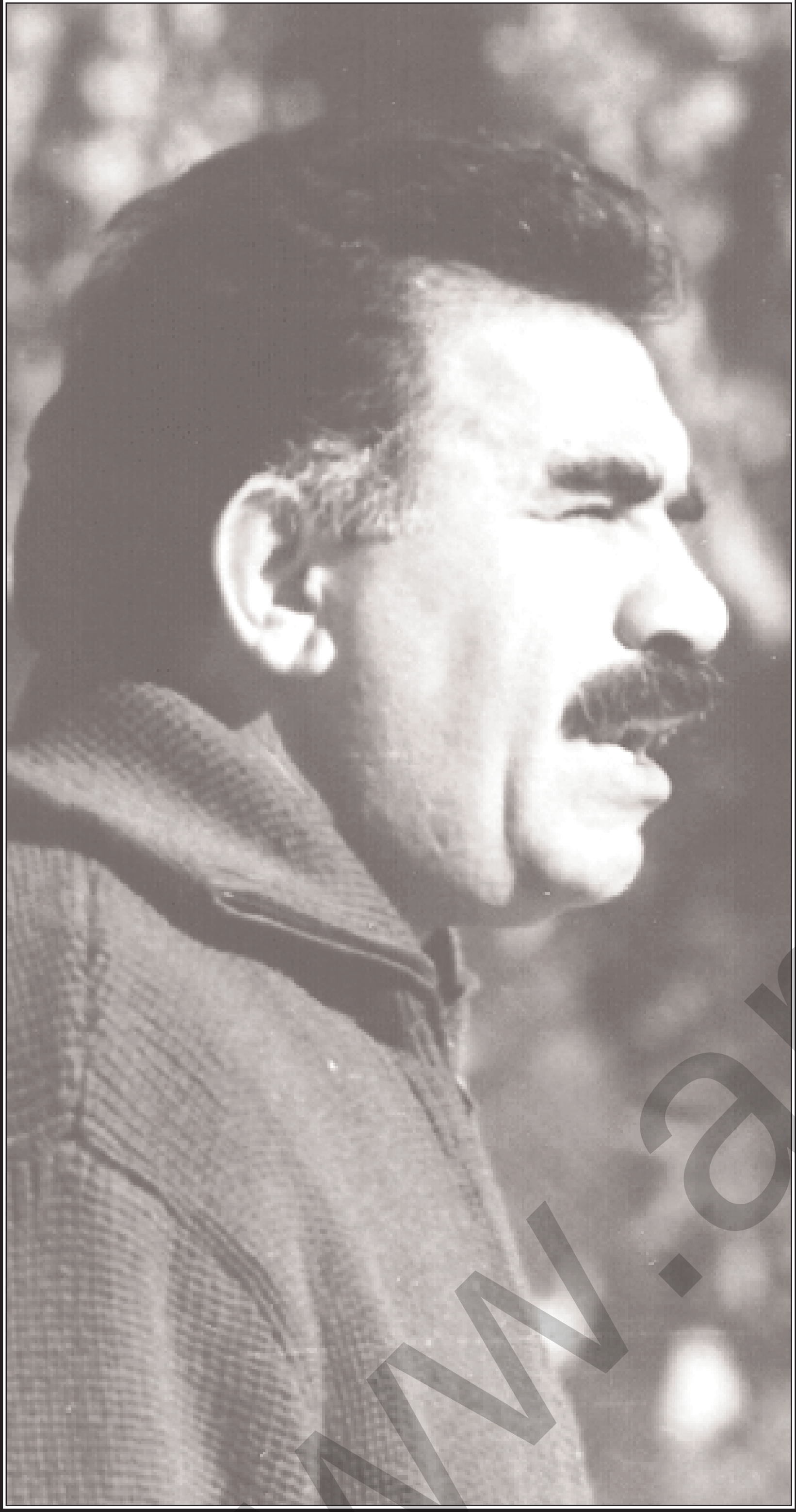
ORTADOĞU'DA PKK'SİZ

ÇÖZÜM VE DEMOKRASİ MÜMKÜN DEĞİLDİR

"Kürdistan savaşı bu ülkede başka bir halkın, başka kültürlerin yaşayabilmesinin son sözü, iradesi olmuştur."

Türk özel savaşının durumu

Türk egemenlerinin yüzyıllardan beri halkımıza soykırım temelinde dayattıkları ve günümüzde de faşist bir vahşet biçi-

minde yürüttükleri özel savaş, önemli bir yılı daha kapsamına alarak her türlü birliklerini savaşa seferber etmektedir. Operasyonları da sistemli olarak devam ettirme niyetlerini açıkça görmekteyiz. Türk özel savaşının kendine has bazı nitelikleri var. Bunun anlaşılmasında gereklilik vardır. Herhangi bir savaş yürütülmüyor, özel savaşın herhangi bir biçimi gibi de gelişmiyor. Karşımıza oldukça gizli bir biçimde çıkıyor. Hatta kendi halkından da gizli yürütülmesi, saptırmalı karakterini uluslararası kamuoyunda ve müttefik olduğu devletlerle olan ilişkilerinde de yansıtmayı esas alan bir biçimdedir. Bu durum belki de çok az bir kesimin içte ve dışta farkına vardığı uygulamalarla yürütülmektedir.

Kararların kimler tarafından alındığı gerçekten belli değildir. Çok gizlidir. Öyle bir gizlilik ki, sanki hükümet, hatta parlamento karar vermiş gibi bir durum yaratılıyor. Yine müttefiklerinin de çok önemli bir kısmının bilgisi dışında, ama onları da kullanarak yürütmek gibi bir taktik ustalığı önemle sürdürüyorlar. Hâlâ bu savaşın gerçek kadrosunun kim olduğu, nasıl toplandıkları, nasıl karar verdikleri tam anlaşılmış değildir. Her ne kadar gizli bir kontrgerillanın varlığından çokça bahsediliyorsa ve birçok değerlendirme yapılıyorsa da işin gerçek özünü ortaya koymakta istenilen açıklığa henüz ulaşılamamıştır. Örneğin son yıllarda özel savaşımın başbakanı bile bu işin ne kadar içindedir, ne kadar maske olarak kullanılıyor, pek anlaşılmış değildir. Parlamento bu işin ne kadar bilincindedir, o daha da muğlaktır. Cumhurbaşkanının rolü burada nedir, o da bir maske midir veya koordinatör müdür? Bizzat bütün kararların içinde midir? Netliğe kavuşmuş değildir. Hatta ordu içinde bile komuta kademelerinde, kuvvet komutanlıklarının payı nedir? O da belli değildir. Türk özel savaşı bir de bu yönüyle dikkat çekiyor.

Uluslararası ve ulusal kamuoyu söz konusu olduğunda bu iş daha gizli ve daha saptırmalı bir hal alıyor. Tam kendilerinin istediği gibi, bir yandan "teröristtirler" diye sunuluyor ve yaptıkları masrafı gizliyorlar. Bütün bu enflasyonun, borçların kaynağında yatan bu savaşın sanki bunda hiç etkisi yokmuş gibi bir gizlemeyi de ihmal etmiyorlar. Yine toplumdaki yoksullaşma, sağlıkta, eğitimde ve bütün ekonomik toplumsal göstergelerdeki düşüşte bu savaşın yeri, rolü örtbas edilerek, yalan-yanlış cevaplarla, bir doğruyu on yanlışla birlikte sunarak veriyorlar ki, halkta muazzam bir kafa karışıklığı ortaya çıkıyor ve iradesi de felç ediliyor.

Siyasi partileri öyle ayarlaması var ki, sadece parlamentodaki sağcılığı, solculuğu değil, onun dışındaki sağcılığı, solculuğu da öyle kullanıyor ki, özel savaşa kararlı, doğru bir biçimde tavır koyacak tek bir muhalif güç bırakmıyor. Bu kadar hepsinin içine girilmiştir ve yönlendirmektedir. Ama kitle farkında değildir. Etkilediği birkaç kişiyle, bütün partileri sağıyla, soluyla kullanmaktadır. Bu konuda da oldukça yetkinleşmiş bir özel savaştan bahsetmek gerekiyor.

Yurt dışını tamamen saptırarak yönlendiriyor. Zaten kullandıkları işbirlikçilerin de birer maşadan farkı yoktur. Bu nedenle dünyada eşine ender rastlanan bir özel savaşın yürütülüş biçimiyle karşı karşıyayız. Bu savaşın böyle yürütülmesinin birçok nedeni vardır. Çünkü sorumluluğu bir kademe sürekli üstlenirse, "Bu savaşı ben yürütüyorum" derse, bütün sorunların kaynağı olarak görülür ve büyük bir hesap sorularak, kendi halkı tarafından alaşağı edilir. Dayanamaz, yıkılır. Yıkılmaması, sorumluluğun kimde olduğunun anlaşılmaması, dolayısıyla hedeflerin saptırılması için bu yöntem tercih edilmektedir. Bu bir avuç üst komuta ve sivilden oluşturulmuştur. Yani sadece asker değil, profesöründen tutalım kızılayına, diyanetine kadar, hepsinin içinde temsilcileri vardır. Çok ayrı iktidar kurmuşlardır ve bu iktidara sahip oldukları halde, sanki iktidar başkalarındaymış gibi birçok ipte birçok kişiyi oynatmaktadırlar. Solcuyu da, sağcıyı da, İslamcıyı da, komünisti de oynatıyorlar. Oynatılan bu kesimler ise bunun farkında bile değiller.

Bu kadar gelişmiş bir özel savaş yöntemiyle karşı karşıyayız. Uyguladığı yöntemler herhangi bir savaştan oldukça farklı. Kadrosunun niteliği, yürüttüğü savaşa da yansıyor. Hiçbir savaşta görülmemiş cinayetleri bu savaşta görmek mümkündür. Adına "faili meçhul" denilen cinayetler, çok sistemli bir biçimde yürütülen bu savaşın bir parçasıdır. Hem de çok bilinçli, çok kirli bir biçimde yürütülmektedir. Binlerce köyün boşaltılması kesinlikle bu savaşın planlı bir parçasıdır. Bütün göç ettirme politikaları Avrupa'ya ve metropollere taşınma, yanlız 15 Ağustos Atılımı'ndan sonra değil, son 20-30 yıldır sürdürülen stratejik yerlerin boşaltılması bu özel savaşın politikasıdır. Dersim, Malatya, Maraş ve giderek Serhat, Bingöl öncelikli boşaltılan alanlar haline getirilmiştir. Ve kimse bunun farkında değil. Halbuki tam bir özel savaş biçimiyle karşı karşıyayız. Ama hiç kimse böyle bir özel savaşın kurbanı olduğunu sanmamakta veya ancak tepkilerini yansıtarak rahatsızlığını ifade ederken, savaşın kurbanı olduklarını hiç anlayamamaktadırlar.

"Ben PKK'liyim, hatta onun bir sempatizanıyım, onun komutası altında yürümek istiyorum" diyen herkes bilmeli ki, artık ölçülerde kendisini göstermek zorundadır. Laf PKK'ciliği, bir anlamda en oportünist PKK'cilik, artık sona ermelidir. Bu PKK'yi aldatma işini artık bir tarafa bırakmalıyız. Hele bu keyfilik, o bayılınan PKK gölgesi altında kendini yaşama son verilmelidir."

Savaşın bu denli gizlenmesi ve bu savaş kurbanlarının kimler tarafından kurban edildiğini anlamaması içindir. "Ekonomik olarak çok sıkıntıdayım" veya "işte metropollerde güzel yaşam var" diyerek ülkesini terk etmektedir. Hem de savaş kurbanı olduğunun farkına varmadan.

Büyük bir saptırmayla da karşı karşıyayız. Öyle ki, en bilinçli kesim olan işadamları bile, özel savaş mekanizmasının kendilerine nasıl pahalıya patladığını tam bilmiyorlar. Ancak yeni yeni "doğu raporları" geliştirmektedirler. Özel savaşta en çok çıkarı olan sermayeyi bile nefes alamaz duruma getiren yine bu özel savaştır. Bu savaş çok gizli ve sinsice yürütüle yürütüle geldiği noktada artık, bu kesimleri bile isyan ettirmekte. Hatta bu kesimlere de cinayetle karşılık vererek susturmaktadır. Aydınları, profesörleri ve üniversiteleri zaten etki altına almışlar.

Parayı çok iyi kontrol etmektedirler. İç borçlanma denilen olay tamamen özel savaşın finansmanıdır. Ve sürekli büyütülmektedir. Birkaç katrilyonu bulmuştur. Bu yıl daha da büyüyecektir. Aşırı faiz veriyor, aslında ileride iflasını ilan edecektir ve hiçbir karşılığını ödemeyecektir. Ama topluma, özel savaşı bu yöntemle, "sana çok faiz veriyorum" diyerek ve karşılığında soyarak finanse ettirmektedir. Aynı tarzı yurt dışına da taşırmış, Türkiye'nin her şeyini tahvil biçiminde uluslararası pazarlarda satışa çıkarmıştır. Onlara da yarın "Türkiye'yi kurtarın, karşılığını alırsınız" diyecektir. Halka da, "Türkiye elden gidiyor, Türkiye'ye sahip çıkın borcunuzu ödeyein" diyecektir. Bu oldukça sinsi bir taktiktir. Bütün yurt içi, yurt dışı kesimleri böyle Türkiye'yi sattırarak ondan sonra da "Gelin malınıza sahip çıkın" diyerek kendisine taraftar haline getirecektir. Yani satılmış Türkiye'yi, bitirilmiş Türkiye'yi bu sefer daha başka bir biçimde pazara sürecektir. Hani böyle iflas etmiş mal sahiplerinin yaptığı gibi, "Gelin malınızı aranızda paylaşın" diyecektir. Aslında paylaşılacak bir şey de yoktur. Çünkü sürekli iflas halindedir.

Türkiye bu duruma getirilmiştir. Ve son kırıntısına kadar da satılmaktadır. Barajları sattı, en son işte sulamaya açılacak GAP'ı da satıyor. "Özelleştirme" denilen olay ile iflas etmiş, çoktan satılmış devletin, sinsice bu sefer dış şirketlere satılmasıdır. Bir de oradan alacak, savaşa kaynak aktaracaktır. Zaten bu gelişme tehlikelidir diye kuşkular da var, ama bir yolunu bulup satacaktır. Satılmışı satmaya benziyor. Tuhaf bir üçkağıtçı yöntemle karşı karşıyayız. Eskiden "Yarın sana Galat köprüsünü satayım" derlerdi. Galat köprüsünü diyelim üçkağıtçılıkla biri aldı, "ben sahibiyim" dedi. Aynen böyle bir durum yaşanıyor. "Gel sana Türkiye'yi satayım. Bütün önemli kuruluşlarını satayım" Türkiye böyle bir duruma geliyor. Bu da özel savaşın ekonomiye yansıyan çok ilginç bir biçimi oluyor. Dış politikadaki tükenmişliğini, ilginç provokasyon ve tehdit yöntemleriyle sürdürmek istiyor. "Türkiye'nin stratejik önemi daha da artmıştır" diyerek, stratejik pazarlama yoluyla dış politikayı yürütmek istiyor. İşte İsrail, Amerika, Almanya gibi ülkeler, yine kendilerine gerekli olduğu oranda stratejisini, stratejik önemini satın almaktadır. Kısacası özel savaş stratejik önemini iyi satmaktadır.

İç politikayı da tamamen faşistlere satmaktadır. Yani kadrolarını, "İnsanları acımasız vur, al sana bin maaş" biçiminde oluşturmaktadır. Bu da ilginçtir, bir taşla birkaç kuş vurmaya benzemektedir. En kirli bir biçimde iç politikayı da MHP gibi faşist partilere ipotek ediyor. Ortada bir hükümetin içişleri bakanlığı yoktur. Özel savaşın iç politikayı bir yandan faşist kadrolaşma, bir yandan her türlü kirli savaşı bunlarla yürütme ve böylece kendini sağlama alması söz konusudur. Ve daha da sıralayabileceğimiz buna benzer örgütlenme ve savaş birimleriyle bu önümüzdeki yılı da karşılayacağa benziyor. Denilebilir ki, özel savaş tam olgunlaşma dönemine girmiştir. Oturmuş bir kadrosu vardır. Dolayısıyla siyasi partiler, yeni hükümetler, yeni parlamentolar, birçok sivil kurumların hiçbir önemi yoktur. Veya önemi gerektiği kadar bunlar da kendi temsilcilerini yetkinleştirmektir. Yapıyorlar da, bunun için ciddi bir engel yoktur. Denedikleri bütün özel savaş biçimlerinin iyi farkındalar. Ve yeni biçimler gerektiğinde bulunur, ama eldekilerini kullandıkları gibi kullanmaktadırlar.

Özel savaş kadrosuyla, işbirlikçilerle, kurumlaşmalarıyla ve çok yönlü savaş biçimleriyle kendini ifade etmektedir. Hiç kimse hükümetin değişmesiyle özel savaş sona erecek veya değişecekmiş gibi bir beklenti içine girmemelidir. Etki çok sıradan olabilir, olumlu mu olumsuz mu, o da pek kestirilemez. Bütün belirtiler gösteriyor ki, bir reform sürecine girmeleri ancak özel savaş kadrosunun yıkılışına bağlıdır. Dolayısıyla yürüttükleri savaşın terkine bağlı oluyor. Şimdilik ufukta buna benzer bir gelişme görülmemektedir. Bazı çürüme belirtileri var; iç-dış politikada, ekonomide, siyasal partilerde ve ordunun

içinde önemli bir yıpranmanın yaşandığı kesin. Tecrit her geçen gün boyutlanıyor. Önümüzdeki süreçte, çöküş daha da hızlanabilir. Özel savaşın çok özel bir karakteri de sonucun kısa sürede alınmasıdır. Kısa sürede istedikleri sonucu alamadılar mı, süre uzadıkça hızla yıpranma, çözülme ve mutlaka aşılma tehdidiyle karşı karşıya gelirler. Bütün belirtiler böyle bir yıpranmanın yoğun yaşandığı, çözülmeyi önlemek için olağanüstü zor yöntemleriyle ayakta kalmaya çalıştıklarını ve günlük cinayetleri ve provokasyonlarla bunu durdurmaya çalıştıklarını göstermektedir. Çözülüşü durdurmak için büyük yalanlarla, saptırmalarla ve medyayı olağanüstü kullanarak, ideolojik egemenliği müthiş geliştirmeye çalışıyorlar.

Medya yoluyla ideolojik bombardıman olmazsa, yine ekonominin tam özel savaş emrinde kullanılması olmazsa, en önemlisi de bu terörist eylem biçimleri, önemli kesimlerin temsilcilerini hep sindirerek, korkutarak, iradesiz bırakma yöntemleri olmazsa aslında bu rejim dayanamaz, hızla çözülür. Varlığını çok özel yöntemlerle sürdürmektedir. Gizlilik, çarpıtma, tehdit, her türlü terörist sindirme yöntemleri, spor, din, sanat hepsi olağanüstü biçimde kullanılmaktadır. Ve yerine göre bütün biçimleri uygulamaktadır. Bu savaşımda savaş cephesindeki özel sallık kılıfı giydirilmiştir. Halkın kendisi bu gerçeğin farkında değildir. Ulusal kimlikte de fazla iddialı değildir. Öyle talepler ileri sürecek düzeyde de değildir. Bilinç, irade olarak çok geridir. Bırakalım halkı, savaşın sempatizanları ve hatta kadroları bile önemli oranda gereken bilinç ve iradeden yoksundurlar. Ama buna rağmen, yine de bir halk savaşı vardır ve kendini nasıl belli etmektedir? Halk göç ettirmelere tabi tutulmuştur. Bir halk savaşında ancak üç binden fazla köy boşaltılır. Binlerce faili meçhul cinayet ancak bir savaşta söz konusu olabilir. Bunlar halk savaşı olduğunun göstergesidir. Yine yasaklamalar var. Bırakalım demokratik hakları, bunların üzerindeki kısıtlamalar, köyler etrafında ekonomik ambargolar var. Muazzam yol denetimleri, doğa tahribatları, ekonomik olarak muazzam bir yoksullaştırma var.

Bütün bunlar halkın bir savaş içinde olduğunu göstermektedir. Pek bilinçli, örgütlü direnemiyor, ama bir savaş veren halk ancak bu durumlara mazur tutulabilir. Silik, muğlak, ama yine de bir halk savaşını yaşamaktadır. Aslında bunu özel savaşın gücü de fazla bilinçli göremiyor veya yürütmüyor. Olayın doğasında bu var. Özel savaşın doğası kendiliğinden şekillenmemiştir. Halk savaşımızın doğasından dolayı böyle bir gelişme gereğini duymaktadır. Halkın tarihi, kültürü, coğlaşmama biçiminde yürütülen bir halk savaşıyla, kurtuluş savaşıyla karşı karşıyayız. Bunun da nedeni şüphesiz özel savaşın acımasızlığı kadar, objektif zeminin geliştiği, tarihi, toplumsal düzeyin habire kişi üzerinde olumsuz etkilerini sürdürmesi, yetişme tarzıdır. Partileşme ve ordulaşma tarzlarında binbir yanılgı, yetmezlik, eğitimsizlik halk savaşını yürüten kadronun net olamamasına yol açmaktadır.

Düşman kendi içinde çok sıkı bir çekirdektir, bile bile muğlaklığı, netsizliği yaymaktadır. Bizde ise tam tersi, bilinçsizlikten, gerilikten dolayı çekirdekleşmeme, yoğunlaşmama ve kendiliğinden, çaresizlikten dolayı muğlaklığa, belirsizliğe girme durumu söz konusudur. Hangi savaş biçimini, ona göre hangi örgütlemeleri devreye sokmak gerekir. Kafası net olan ve yaptığını bilen fazla savaş kadrosu yoktur. Bu konuda muazzam bir kendiliğindenlik, keyfilik durumuyla karşı karşıyayız. Herkes dilediği biçimi sürdürmektedir. Aslında hiçbir biçim yoktur. Gerilla biçimi midir, isyan mıdır, hareketli savaş mıdır? Yine birliklerin savaş kapasitesi nedir, ne kadar savaşabilir? Nasıl savaşabilir? Bu da son derece oluruna, kendiliğindenliğe bırakılmıştır. Daha da temel kavramlarda, kurallarda bir keyfilik yaşanmaktadır. Kurallara bağlı kalmaya büyük bir kısmı sıkılıyor, kuralları çiğniyor. Son

> "Önümüzdeki dönemde savaş tarzımızı son derece netleştiriyoruz. Bunun için birçok kurtarılmış bölge daha şimdiden geliştirilebilir. Hiçbir arazi sorunu, arazilerde birlik, sayı ve nitelik sorunu da yoktur. Mevcut teknik bile bu savaşı önümüzdeki yıl rahatlıkla götürebilir. Bu da gerillanın savaş tarzına doğru oturtulması halinde çok önemli, tayin edici bir kazanımın ortaya çıkması demektir."

vaş birlikleri aslında en az rolü oynayan kesimler olmaktadır. Asıl rolü oynayan basındaki ideolojik bombardıman, ekonomideki sıkıntıların özel savaş lehine kullanılması, yine diplomatik temsilcilerin kullanılması, toplumsal sınıfları, bu savaştan zarar gören kesimlerinin terörle ve satın alınarak iradelerinin felç edilmesidir. Muazzam bir demagoji, bunun bir parçası olarak sağ-sol siyasi partilerin kamuoyu yaratma biçiminde böl-parçala-yönet taktiğiyle etki altında tutmalarıdır. Birçok demagogun türemesi halkın beyin ve yüreğini paramparça etmeleri, birleşme, eyleme geçmesini önlemeleri, özel savaşın ayakta kalmasının en önemli nedenleri oluyor. Dünyada bunun başka bir örneği yoktur. Ama bütün bunları, karşısındaki ezilmesi gereken gücün kısa bir sürede yok olmasıyla tam başarısı mümkündür. Dolayısıyla tam da bu noktada bizim, devrimci savaşın karakterine bir bakmamız gerekiyor.

Devrimci savaşın durumu

Nasıl ki, ulusal ve uluslararası kamuoyu etkisi altında çok olumsuz kesimler, bilinçsiz, iradesiz ve çarpık bırakılmışlarsa bizim devrimci savaşımımızın da benzer bir konumu olduğundan bahsetmekte yarar vardır. Biz bu savaşta açıklığı ön plana aldık. Devrimci savaşımımızın açık gelişmesi için olağanüstü yaklaşımlar geliştirdik. Fakat başta parti öncülüğümüz olmak üzere, ordulaşma düzeyimiz, devrimci savaşın niteliği bir türlü kavranılmamakta ve ona göre örgütlenmesi geliştirilmemektedir. Halbuki bir halk savaşı var ve bu halk savaşının da ne bir eşi, ne de bir benzeri vardır.

Kürdistan'daki halk savaşı ne Vietnam, ne Küba, ne Angola, ne Mozambik, ne Rus isyanı, ne de herhangi bir gerilla hareketine benziyor. Hepsinden farklı yönleri vardır. Farkı soykırım sürecindeki bir halkı esas alıyor olmasıdır. Kültürler, hatta sosyal sınıflar anlamında sağlam bir temelinin olmayışı, yine savaşan başka bir partinin olmayışı vardır. Dikkat edilirse bu özellikler yanlız bize özgüdür, başka ulusların savaşımında yoktur.

Daha da ötesi ulusal varlığı, önemli oranda ulusal ve uluslararası kamuoyunda inkar edilmiştir, hatta buna bir de yarafyası onu böyle bir özel savaşa hedef seçtirmiştir. Tabii burada ulusal kurtuluş güçleri diyeceğiz, ama görünürde PKK'den fazla rol oynayan yoktur. Hatta PKK'nin bile bu devrimci, halk savaşımının gelişiminde, her döneme özgü bir öncülük biçimi vardır. İdeolojik savaş döneminde, kentsel alanlardaki yoğunluklu çalışmalarında, silahlı çatışmalarda 15 Ağustos Atılımı'ndan sonraki süreçlerde yürütülenlerin bile çok az farkında olduğu hep farklı bazı biçimleri denemesi söz konusudur. Öyle çok planlı, çok özenle, herkesin farkında olarak yürüttükleri bir savaş değildir. Son zamanlarda hep söyleniyor, keyfiyet, kendiliğindenlik, herkesin kendine göre yürüttüğü bir savaş, biraz muğlak, net bir değerlendirmeden uzaklık. Bu da doğru veya yanlış onun temel bir özelliği oluyor.

Bu halk savaşının sorumlusu kimdir, kaç kişi sorumluluk duyuyor, bütün yönleriyle belli değildir. Adına bir ulusal önderlik deniliyor, ardından PKK, Artêşa Gel, ERNK, aslında daha da çok adları var, ama içeriği nasıl doldurulmuştur belli değildir. Birinin canı çıkıyor, diğerinin umurunda değildir. Çok vahşi bir katliama tabi tutulan bazı köyler var, ama bazı ERNK'liler var ki, işin havasında cıvasındadır. Bazı savaşçılar var, çok yoğun bu işin çabasını verirken, bazıları işin üstünde numara, sahtekarlık peşindedir. Merkez var, anlamı nedir, önemi nedir, çoğu farkında değildir.

Kısaca objektif durumundan dolayı subjektif plana yansımış, fazla netleşmemiş, oldukça muğlak sorumluluk düzeyleri, görev, yetkiler sağlam ele alınmamış, karmakarışık, kendiliğindenlik yanı ağır basan bir halk savaşının sürdürülmesi söz konusudur. Hedeflerde muğlaklık ve belirleyici önemi olan bir sıralamaya tabi tutamama. Tarzda, tempoda kiminde çok hızlı, kiminde çok geri, kiminde çok yanlış, kiminde doğru, yönetimde, örgütlenmede hakeza bazıları tam bir sabotör gibidir. Bazıları da her şeylerini ortaya koymaktadır. Partinin ölçülerinde bir aşınma var, ordunun kurallarına çok az dikkat edilmektedir. Böyle bir belirsizlikle, muğlaklıkla görev, yetki, sorumluluklarda net olmama, planlı, örgütlü bir biçimde pay-derece kendini bir isyanın bile gerisinde, bir eşkıyanın bile gerisinde bir konumda tutuyor. Canı ne kadar isterse o kadar yapıyor. Hatta bazıları birlikleri sırf kendi keyfi tutumlarını kurtarmak için kullanabiliyor. Kurallara göre yüzde yüz ihanet gibi değerlendirilecek, alay konusu olabilecek bir tutum ve davranışı iyi niyetlice rahatlıkla sürdürebiliyorlar.

Bunlar da bizim devrimci savaş cephemizdeki akıl almaz, son derece geri tutumlar olmaktadır. Ama yine de savaştadırlar, savaşmaktadırlar. Silahlı savaşım cephesinde bu böyle olduğu gibi, halkın içinde bu daha da böyledir. Direniyorlar, kahroluyorlar, ama doğru-dürüst tek bir örgütlenmeleri yok. İçlerine bir provokatör, bir polis giriyor yüzlercesini yakalıyor farkında bile değildirler. Bilinç geriliği, örgütsüzlük, onları da kendi savaşımlarında kırıp geçirmektedir. Bütün düşman taktiklerine geliyorlar. Farkında değiller. Dedim ya ERNK'nin adı var, kendisi yoktur. Öncü pratik için de aynı şeyler söylenebilir. Muazzam bir PKK'lileşme, PKK üyesiyim diyen güç vardır, ama üye nedir, görevleri, işleyiş esasları nelerdir? Bunlar bilinmemekte ve en önemlisi de bilinse bile ne kadar uygulanmaktadır? Bu soruya çok az kişinin olumlu cevap verebileceği bir parti öncü gücüyle karşı karşıyayız. Burada görev, yetki ve sorumluluklarda muğlaklık çok açık bir biçimde sürüp gitmektedir. Yine de PKK, bütün bu savaşın yalnız Kuzey Kürdistan'da değil, Güney'de de yürütücü öncü güçtür. Ulusal savaşımın en itibarlı, en iddialı, en üretken partisidir. Bu nasıl böyle olmuştur? Bu duruma getiren nedenler nelerdir? Onun üzerinde de böyle fazla bir sorumlulukla durulmamaktadır. Doğrular söylense bile lafta kalmaktadır.

Öncü kesindir, PKK'siz Kürtlük mümkün değildir. PKK'siz demokrasi, siyaset, yalnız Kürdistan'da değil, Türkiye'de de, komşu ülkelerde de mümkün değildir. Diğer parçalardaki Kürt hareketleri, tamamen PKK'nin etkisi altında gelişmektedir. Ama nasıl geliyorlar? Yeterince üstün bir politik anlayış, özellikle partinin öncü kadrolarında tam vücut bulmuş değildir. Ama yine de savaş vardır, öncüsü de vardır. Ve halkı da küçümsenemez ölçülerde peşisıradır.

Gerek özel savaş cephesinde, gerekse devrimci savaş cephesinde böyle genel bazı özellikleri tespit etmek zor değildir. Özel savaş Türkiye'ye ne sağlayacaktır? Ulusal kurtuluş savaşını yenebilecek midir? Bütün belirtiler bunun artık mümkün olmadığını göstermektedir. Geliştirilen özel savaş taktiği, özellikle 15 Ağustos Atılımı'na karşı ve bizim de sürekli onu önleme çabalarımıza karşı, bu özel savaşın tam başarısından bahsetmek şurada kalsın, çok önemli bir darboğazı Türkiye'nin önüne getirmektedir. Türkiye'yi muazzam ekonomik, siyasi, sosyal hatta askeri zaaflar içine düşürdüğü kesindir. Diplomatik darboğazları zaten sonuna kadar yaşamaktadır. Ama bir adım bile geri atmak istememektedir. Şu duruma getirilmiştir; "eğer geri adım atılırsa Türkiye yıkılır" türünden bir fobi yaratılmıştır. "Denizdeki gemi gibi, herkes batar, bu gemiden hiçbirimiz sağ kurtulamayız. Onun için herkes özel savaşa kenetlenmek zorundadır." Bunu da herkese inandırmıştır. Kendi rolünü böyle kabul ettirmiştir.

Olası gelişimler ve devrimci savaşımın örgütlendirilmesi

Bunu nasıl bozacağız? Bu rolün deşifre edilmesi ve artık bu özel savaş gemisindekilerin, özellikle bu yolculukta çıkarları olmayanların bu gemiyi terk etmeleri nasıl olabilir? Buna yönelik devrimci taktiklerin geliştirilmesi söz konusudur. Yıllardır bu taktikleri sürekli geliştiriyoruz. Bu devrimci savaşta yer alanların bile farkında olmadıkları bir taktik savaştı.

Özel savaşta çatlaklıklar yaratılmıştır. Bu taktik savaşı biz yürüttük ve buna karşı özel savaş kendisini bir bütün halinde tutmak istiyordu. Öyle anlaşılıyor ki, bundan sonra biraz zor tutabileceklerdir. Türkiye halkı, burjuvazisi, hatta işbirlikçileri, müttefikleri bile bu özel savaşın bütünüyle Türkiye olmadığını kavramışa benziyorlar. "Özel savaş bitse, Türkiye gitmez" diye bir noktaya da hızla gelmektedirler. Bu oldukça önemlidir. Hatta öyle bir noktaya gelinmiştir ki, özel savaş sona ererse, sorunların çözümü imkan dahiline girer. Veya özel savaşın kendisi bütün sorunların kaynağıdır. Bu hızla görülüyor. Ama bunu tam söylemeye cesaret edememektedirler. Cesaret edebilmeleri için daha alınması gereken mesafeler var. Büyük suç ortaklıkları vardır. Bunun için çok korkuyorlar, onun için söyleyemiyorlar. Pişmanlar ama dile getirmiyorlar. Diğerleri bilinçsizdir, iradeleri felç edilmiştir, anlam veremiyorlar. Ama rahatsızlık, homurdanma had safhaya gelmiştir. Neredeyse günde bir gündemi saptırma girişimleri var. Buna rağmen, artık özel savaşta rahatsızlık önlenemez bir duruma gelmiştir. Bu son hükümet numaralarının bile gündemi fazla etkileyemeyeceği, özel savaşımın artık temel tıkanma nedeni olduğunun anlaşılmasını önleyemez. Alacağı bütün palyatif (geçici) tedbirler bile bu yeni hükümet döneminde, sadece özel savaşa ilişkin daha fazla rahatsızlık, daha fazla "gitmelidir" biçiminde kamuoyunu harekete geçirecektir. Hem de en yoğun bir biçimde yaşanacaktır.

Nitekim Refah Partisi'nin tam bir protesto partisi olduğunu herkes görmektedir. Sağ-sol hepsi bu partide birleşmektedir. Veya değişik partiler gelişse de ancak bu protesto biçiminde gelişecektir. Şimdi önümüzdeki süreçte, özel savaşın bütün sorunların kaynağı olduğu ve çözümlenmek isteniliyorsa, bunun aşılması gerektiği genel bir eğilim olarak gelişecektir. Ekonomik nedenler, sosyal bunalım, siyasal çıkmazlar, ordu içindeki rahatsızlıklar, dış ülkelerin, müttefiklerin rahatsızlıkları, bu özel savaşı tehdit etmektedir, daha da edecektir. Çünkü artık hepsine zarar veriyor. Burjuvazinin en tekelci kesimlerine bile zarar veriyor. Bir avuç suç ortağı, bir avuç soyup soğana çevirenin dışında, partiler dışında hemen herkes artık yavaş yavaş aklını başına alma zorunluluğu duymaktadır. Böyle bir sürece girildiği ve giderek hızlanacağı kuşku götürmez bir biçimde önümüzde durmaktadır.

Özel savaş cephesinde gerçek bir perspektif budur. Devrimci savaşımımız gelişmezse bile bu süreç gelişecektir. Dolayısıyla özel savaş rejimi en zor dönemine girmiştir. Çok güçlü vurulmazsa bile öyle eskisi gibi rahat kendisini sürdürmesi düşünülemez. Çünkü sürekli zarar verir. Nasıl ki, sürekli zarar eden bir şirket fazla ayakta kalamazsa, sürekli zarara yol açan bu özel savaş şirketi de uzun ömürlü olamaz. Ama çok örgütlüdürler. Katiller örgütü ancak ya içten bir isyan, ya da dıştan vurularak dağıtılabilirler. Büyük suç ortaklığı onları son anına kadar direnme noktasında tutabilir. Böyle ikili bir karakteri var. Hızla tecrit olma, kabul edilemez duruma girme, ama diğer yandan karşıt gücün bunu sonuna kadar sürdürme inadı önümüzdeki dönemde de daha açık bir biçimde görülecektir.

Hiç şüphesiz bu duruma gelinmesinde devrimci savaşımımızın belirleyici rolü vardır. Çoğunun bilerek veya bilmeyerek katıldığı bu savaş, özel savaşı bu duruma getirmiştir. Örgütlenmesi kadar, kurumlaşmasına, olgunlaşmasına yeterli veya yetersiz devrimci savaşımımız yol açmıştır. Düşmanı uzun süre büyüttük, olgunlaştırdık, öyle bir durumda bıraktık. Veya sömürgeci politikayı, soykırım politikasını yüzyıllar öncesinden yürütülüş biçimi vardı. Bir 1970'lere kadar yürütülüş biçimi var, bir 1985'lere kadarki yürütülüş biçimi var, bir de ondan sonra günümüze kadar yürütülüş biçimi var. Hepsinin değişik nedenleri, güçleri vardır. Ama bu son yılların soykırım politikasının 1980'lerden sonra, ağırlıklı olarak PKK öncülüğüne karşı olarak geliştirildiği ortadadır.

Bizzat bizim geliştirdiğimiz savaş bizlerle bağlantılıdır. Bunu iyi görmek gerekiyor. Kendi savaşımızı iyi tanımak kadar karşı savaşı da iyi tanımak gerekiyor. Çünkü ikisi de bizimdir. Birisi vurarak bizi imha etmek istiyor; birisi de bizimdir, biz vurarak diğerini imha etmek zorundayız. Yaşamın orta yolu artık kalmamıştır. Bütün orta yollar reformizm yolu, her tür küçük-burjuva örgütlerin önerdiği yollar 1980'lerin ortalarından itibaren ortadan kalkmıştır. Hatta düzenin liberal partilerinin önerdiği bütün yollar bu yıllarda tamamen ölmüştür. 12 Eylül faşizmiyle birlikte tarihin çöp sepetine atılmışlardır. Ortada yalın iki yol var; özel savaşın soykırımı ve tehlikeli bir biçimde savaşla götürme yolu, bir de buna karşı bizim direniş savaşımızın bütün yetmezliklerine rağmen sürdürme yolu.

O halde önümüzdeki süreçte bizim devrimci savaş bu rolünü nasıl sürdürecektir? Bu noktaya zor bela geldiğimizden bahsetmek gerekiyor. Diriliş savaşı dedik, şimdi sıra kurtuluştadır. İşte grup aşamasından kent politikleşme grupları, ardından silahlı çatışmalar ve en son 15 Ağustos Atılımı gelişmiştir. Bunun silahlı propaganda, gerilla denemesi ve serhildanlarla birlikte 1990 sonrası dönemi yakalanmıştır. Günümüze doğru geldiğimizde, herkesin artık kabul ettiği bir savaşın içindeyiz. Bir ulusal kurtuluş savaşı vardır. PKK'yi ve her şeyi derinden belirliyor, etkiliyor. Ne kadar dayanacak ve başarılı olacaktır. Bunu çok tartıştık. Dayanabilmesine bağlıdır. Kavramları itibariyle biz devrimci savaşı tanımladık. Bu devrimci savaş doğruydu, gerekliydi ve yaşamın tek yoluydu. **"Kürdistan'da Zorun Rolü"**'nden tutalım, ciltler dolusu çözümleme yaptık, Kürdistan'da halkın kimliğini alt düzeyde kabul etmekten tutalım iradesini kuruluşa götürmesine kadar, bu savaş, esas belirleyiciliği olan tek araçtır. Bunun dışındaki hiçbir biçim ne ekonomik, ne sosyal, ne siyasal, hatta ne değişik başka eylem biçimleri bile kurtuluşta fazla rol oynayamaz.

Bu savaş gereklidir, hem de ekmek, su, hava kadar gereklidir. Bundan kuşku duyulmuyor. Ana hatlarıyla PKK'nin çizgisi temelinde de yürütüleceği açıktır. Yani ne kadar hataları, eksiklikleri olsa da bu devrimci savaş ana hatlarıyla Kürdistan'da ancak böyle olabilir. Başka

yöntemlerle Kürdistan'daki devrimci savaşı geliştirmek mümkün olmadığı gibi, çok zordur. Hatta devrimci savaşa bir adım katkıda bulunmak bile en büyük değerdir. Çizgisinin doğruluğu, yanlışlığı şurada kalsın, devrimci savaş için küçük bir iş yapmak, başlıbaşına son derece diriltici, tarihi, anlamlı olan bir çalışmadır. Savaş sözcüğünü Kürdistan'da geliştirmek, halk savaşının, ulusal savaşımının verildiğini düşmana dosta göstermek, halka da bunu tanıştırmak en büyük devrimci değerdir. Bundan daha etkileyici bir değerden bahsetmek mümkün değildir.

Gerek çizgi olarak, gerek dışında veya içeriğinde uygulama olarak, savaş çok önemlidir. Ana hatlarıyla doğruda bir çizginin çizildiği ve taktik adımların da yerinde olduğunu her zaman söyledik ve bunu bugün daha kararlı bir biçimde söylüyoruz. Grup döneminin savaşçılığı, 15 Ağustos Atılımı'nın öncesi Hilvan-Siverek deneyimi, her atılan adım bir tarihi anlama sahiptir. Ve sonuçta bugüne kadar da getirmiştir. Bugün getirilen aşamada savaştan şikayet etmiyoruz. Bu savaş başımıza "bela" oldu diye de değerlendirmiyoruz, tek kurtuluş aracıydı. Yalnız günümüzün değil, hatta kaç yıl geçirdik, hatta bin yıllardan beri yerine getirilebilir gibi büyük tarihi anlamı vardır. Eğer bu savaş olmasaydı, bu ulus kalmazdı. Bu topraklar, tarihin en eski halkı ve kültürleri, tarihe karışmış olacaktı. Savaşımımız buna "dur" demiştir. Kürdistan savaşı bu ülkede başka bir halkın, başka kültürlerin yaşayabilmesinin son sözü, iradesi olmuştur. Anlamının büyüklüğü buradadır. Yalnız bir sosyal sınıfın önderliğinde ve bir aşamayı özgürleştirmek, kurtuluşa götürmek için değil, bin yılların bütün tarihi birikimlerini, kültürlerini ve Kürt halkının da son tükenmeme, soykırımla (Ermeniler, Asuriler gibi Anadolu'nun diğer halkları gibi) artık umutsuz bir tükeniş içinde yitip gitmemeleri için, yapılması gereken en son hamleydi, ataktı. Ve bu anlamda da mucizeydi, diyoruz.

Bu savaşın böyle bir anlamı var. Kutsallığı tartışılamaz. Gerçeği, zorunluluğu hiç tartışılamaz. Bu savaş tek, en son ve her şeyin bağlı olduğu mücadele biçimidir. Kendisini dosta-düşmana kabul ettirmiştir. Tartışılmaz bir biçimde gereğini hissettirmiştir. Ve özel savaş üzerinde de son derece etkilidir. Onu tam olarak başarısızlığa uğratmasa da büyük bir yük haline getirmiştir. Yöntemlerin dayandıkları toplum üzerinde, ilişkilerinde muazzam bir yük haline getirildiği tartışılamaz. Yani her ne kadar özel savaşın gelişmesine yol açmışsak, onun artık büyük bir tıkanma nedeni olduğu, aşılması gerektiği noktasına da bu devrimci savaş getirmiştir. Yıkmamıştır, çözmemiştir, gereksizliğini, gaddarlığını, anlamsızlığını, Türkiye halkına da artık bir şey vermeyeceğini, hatta Türk ulusuna da öyle söylediği gibi pek kurtuluş seçeneği olmayacağını, tam tersine büyük bir handikap olduğunu, çok az bir iç-dış gerici çevrenin dışında kimsenin artık bundan yarar görmeyeceğini devrimci savaşımımız göstermiştir. Bu anlamda denilebilir ki, tarihin en kirli savaşının son bir sürecine girmesi, Türk egemenlerinin tarih boyunca sürdürdükleri soykırım kültürünün, soykırım tarzının bu son biçiminin aşılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Ve Türk halkının kurtuluşu, bu özel savaşımın son aşamasının yenilgisine bağlıdır. Yani adına "ölüm-kalım savaşıdır" diyerek yürüttükleri bu özel savaş belasından Türk halkını kurtarma imkanı da ilk defa devrimci savaşımımızla ortaya çıkmıştır. Türkiye halkı da artık bunu yavaş yavaş anlama noktasına doğru gelmektedir. Bu da çok önemli bir tarihi gelişmedir.

Devrimci savaşımımızı biz bu haliyle sürdürsek bile belki de tam askeri bir zafer kazanamayız, ama özel savaşın yıpranmasını ve çözülüşünü hızlandırırız. Tam bir askeri zafer beklemek gerçekçi değil veya alışılageldiği bir biçimde askeri zafer beklemek doğru değildir. Ama askeri zaferlerin biçimleri de farklıdır. Bu kadar ekonomiyi, siyaseti tüketen bir özel savaş, aslında her ne kadar cephede yıkılmazsa da, tarihte birçok imparatorluğun yıkılışına benzer bir biçimde yıkılacaktır. Örneğin Sovyet İmparatorluğu ordularla yıkılmadı, Çavuşesku'ya kendi ordusu içinde birkaç silah atıldı, onu daha çok bir gösteri yıktı. İsrail Filistinlilere karşı askeri olarak her zaman çok güçlüydü, ama İsrail şimdi çok zor durumdadır. Güney Afrika'da beyaz ırkın siyah ırka üstünlüğü tartışmasızdı. Ama şimdi siyah ırkın devlete hakimiyeti söz konusudur. Demek ki, başarı her zaman cephelerde bir tarafın açık yenilgisiyle ortaya, açığa çıkmaz. Çok farklı biçimlerde de ortaya çıkar. Ve bütün belirtiler bu Türk özel savaşımının da yıkılacağını göstermektedir. Ekonomik cephede yenilmiştir, siyasi cephede yenilmiştir, askeri olarak da çok yıpranmıştır. Artık ya kendi içinde bir dağılışı, kabul edilmezliği yaşayacak, ya Kardak krizinde olduğu gibi başka güçlerle böyle çatışarak ömrünü uzatmak isteyecek veya bu krizler tarafından yutulacaktır. Birçok belirti özel savaşın, iç ve dış nedenlerle hem de stratejik olarak çözülebileceğidir. Bu haliyle de kendini sürdürmesi çok zor olur.

Bu kendiliğindenlikleri biz bir yana bırakalım. Devrimci savaşımımız ne kadar çözer, bu anlamda olasılık nedir? Önümüzdeki süreç ne vaat ediyor? Gerek savaş tecrübemiz, gerek halihazırdaki hazırlıklar ve mevzilenme durumu devrimci savaşımımızın bir yenilenmeyi, süreci daha güçlü kavramayı, kararlaştırmayı, mevzilerini siyasal olarak güçlendirdiği gibi nitelik olarak da geliştiğini göstermektedir. Savaştaki acemilikleri, kendi içinde adeta yaşatılan tasfiyecilikleri, son derece keyfi tutum ve davranışları önemli oranda teşhis etmiş, mücadeleyi aşmıştır. Bu anlamda derin bir zaafı olan netsizliği, muğlaklığı aştığı, yine çok yoğun olarak yaşadığı kadrosuzluğu ve bu doğrultuda kadro politikasına ters bir güç yetirdiği ve hızla bunların bir kararlılıkla birlikte doğru bir örgütlenmeye ve komutaya doğru seyrettiği rahatlıkla söylenebilir.

Devrimci savaşımımızın çizgisinin doğruluğu ve taktiklerinde zamanında, yeterince zenginlikle devreye sokulduğu kesindir. Ama uygulama düzeyi, özellikle merkezde orta kademe komuta kadro kişiliklerinde muazzam bir keyfiliğe, dolayısıyla bir muğlaklığa terk edilen ve çok zarar veren, önemli kayıplara yol açan geçmiş savaş tecrübemiz bize artık doğruların uygulamada da nasıl oturtulacağını göstermiştir. Olanakları da bu son yıl hazırlıklarıyla bizi önemli bir düzeye vardırmışız. Sıkça da söylediğimiz gibi özel savaş kontrgerillasının yapmadığı zararı veren kendi içimizde neredeyse onların gölgesi gibi oynayan yetmez kadro, tasfiyeci kadro artık deşifre edilmiştir, teşhis edilmiştir, tedbirleri de hızla alınmaktadır.

Demek ki, bu kadro sorunundan, komuta krizinden bu devrimci savaş kurtulursa gerek mevzilenmesi, gerek nicel olarak mevzilenmelerindeki üslenme, dayandığı tecrübe, cesaret ve fedakarlık düzeyi, ayrıca krizin aşılmasıyla birlikte yeniden kadro düzenlemesi, doğru bir komuta hiyerarşisinin belirlenmesi, geliştirilmesi, gerçek bir anakarargah, karargah sisteminin oturtulması, hangi taktiklerle savaşılacağının netliği oranında doğru savaş taktiklerinin ciddiyetle, disiplinli ve kolay kolay tersi yapılamaz bir denetimle uygulanması halinde bütün belirtiler, bu önümüzdeki süreçte devrimci ulusal kurtuluş savaşımımızın genişliğine ve derinliğine bir gerilla savaşımı biçiminde önemli bir gelişmeyi yaşayacağı ve özel savaşı önemli oranda işlemez duruma getireceğini açıkça göstermektedir.

Tutulan alanlar genişliğine gerilla savaşının verileceğini göstermektedir. Hiçbir ordu bu kadar geniş bir alanı kontrol edemez. Bu yaygınlık düzeyine ulaşılmıştır. Bunu önemli bir kazanım, gelişme zemini olarak görmek gerekir. Hatta Türkiye-'ye de rahatlıkla gerillayı taşıracak kadar yaygınlık sağlanmıştır. Karadeniz'e Toroslar'a bu önümüzdeki yıl bile rahatlıkla genişliğine yayılabilir. Kürdistan'ın bütün iç bölgeleri, irili-ufaklı bütün dağları gerilla yaygınlığına kavuşturulmuştur. Yani 50 kişilik birliğin bile bir eyaleti, vilayeti rahatlıkla gerillaya kavuşturabileceği doğruysa burada sorun, artık gerilla derinliğini yakalamaktan kaynaklanıyor. Gerillayı gerçekten uygulayabilecek miyiz? Gerilla savaş stilini, gerillanın üslenmesini, hareketliliğini, ileri-geri çıkışlarını, bölünmesini ve birleşmesini uygulayabilecek miyiz? Sayı genişliği sorun değil, buna nitelik ve derinlik kazandırabilecek miyiz? Bunun da çözümlenmesi için özellikle komutanın rolünü önemle belirledik.

Doğru komuta kişiliği, özellikleri, görevleri, gelişimi, nasıl yerine getirilir, nasıl yaşar, nasıl savaşır? Bu konularda son süreçte muazzam çabalar gösterildi. Her şey çok netleştirildi, sayı olarak da yedekleriyle birlikte hemen her birimde hazır hale getirildi. Tekniğin de biraz imkanlarını (dezavantajları da olsa) kullanarak bu netleşme düzeyini her alana rahatlıkla ulaştırabildik. Derinleştirmenin de birçok imkanı artık mevcuttur. Öyle komuta yetkisini keyfince kullanabilmek, bazen hiç savaşmamak, bazen intiharvari savaştırmak, bazen hiç gerillayla alakası olmayan mevzi savaşını, yanlışlığı, kayıpları çok açık olan bir sürü yanlış savaş biçimlerini denemek artık mümkün değil veya sınırları son derece daraltılmıştır. Hatalar net de olabilir. Ama hiçbirisi artık fazla taktik dışı gelişmeyecektir. Bunun için birliklerin tecrübesi oldukça geliştiği gibi, komuta yenilenmesi de tamamen imkan dahiline sokulmuştur. Komutan olmak isteyen, nelere dikkat etmek, neleri yerine getirmek zorunda olduğunu artık adı gibi bilmektedir.

Taktikler netleştirilmiştir. Savaş taktikleri, birlik ve komuta yönetimi, yani ordulaşma netleştiği gibi savaş biçimleri de netleşmiştir. Kurtarılmış bölgelerde, karışık bölgelerde, düz yerlerde, her coğrafyaya özgü, hatta dağa özgü yaklaşımlar giderek kendisini netleştiriyor. Pusu taktikleri, saldırı taktikleri, baskın taktikleri, yol taktikleri, en önemlisi de hedefleri kendilerine göre artık daha gerçekçi değerlendirmeler yapılarak geliştirilecek birçok taktik, hemen her komuta kademesinde anlam kazanmıştır. Kayıplara da mal olsa doğruya yakın bir kavrayış ortaya çıkmıştır. Çok zengin taktiklerle savaşmanın imkanları her zamankinden daha fazladır. Gerillanın nitel ve nicel düzeyi, yine araziye yerleşmesi, önümüzdeki dönem gerilla savaşında bizi iddialı kılmakta ve özel savaşın çok zorlanacağını, belki de nihai çözülüşe sokacağını göstermektedir.

Buna bir de halkın durumunu eklemek gerekir. Özel savaş kendi deyişiyle "balığı sudan koparak kurutmak" için ne lazımsa onu yaptı. Son yılların en önemli taktiği buydu. Halkı sindirerek ve hatta bütün köyleri boşaltarak, ekonomik ambargo uygulayarak gerillayı açlıkla çözmek istedi ve bu konuda çok ısrarlıydı. Ulaşım hatlarını bütünüyle keserek tecrit etmek istemiştir. Doğru taktiklerle halka yaklaşım halinde her bölgede yeterince halk desteği sağlamıştır. Kuzey'de de, Güney'de de sağlamıştır. Korucularda bile hızla bir çözülme vardır. Kentlerde destek gelişmektedir. Kısaca halk cephesinde eskisinden daha fazla kaybedilen bir durum olmadığı gibi, eskiden daha fazla bir kazanım durumu yakalanmıştır. Son seçimler bunu çok açıkça göstermiştir. Demek ki, gerilla için çok önemli olan halk desteği de esas itibariyle doğru kullanılırsa, eskiden içine düşülen yanlışlıklara düşülmezse çok önemli bir potansiyeldir. Ve her an istenildiği kadar kullanılabilir.

Buna bir de Türkiye'deki kamuoyunun barış yaklaşımlarının objektif olarak elverişli bir konumu yarattığını söylemek gerekir. Yine TC'nin dayandığı müttefiklerin, artık özel savaş yerine bizim siyasal mücadele taktiklerimize kulak kabartmaları söz konusudur veya en azından buna ihtiyaç duyuyorlar. Daha da önemlisi yurt dışından, savaşın beslendiği mevzilerde kesinlikle bir azalma yok, artma vardır. Bu da gerilla savaşımının gelişmesi için özellikle onun dış boruları sürekli güç alıp-vermesi en olgun dönemindedir.

Bütün bunları göz önüne getirdiğimizde önümüzdeki dönemde genelde devrimci savaş, özelde de gerilla savaşı önümüzdeki dönemi belirleyeceğe benziyor. Yalnız Kürdistan'daki savaşta değil, Türkiye'nin demokratik gelişmesinde de, bölgenin birçok politik gelişmesinde de gerilla savaşı belirleyici olacaktır. Örneğin bir Irak'ta bile şu anki gerilla gücümüzün gerek Kürdistan'daki Demokratik Federasyon çabasında, gerek Irak'ın demokrasiye doğru gitmesinde önemli bir rolü olduğu şimdiden görülmektedir. Komşu ülkelerin ilişkilerindeki gelişim düzeyi, demokrasinin gelişimiyle sıkı sıkıya bağlantılıdır. Yine Türkiye'deki demokrasi tamamen verdiğimiz gerilla savaşı tarafından belirlenecektir. Bu önümüzdeki dönemde çok çarpıcı bir biçimde böyle gelişeceği gibi, şimdiden de bütün göstergeler bunu göstermektedir. Önümüzdeki dönem gerilla savaşı, gerek ulusal kurtuluşta, gerek halkların demokratik kurtuluşunda, siya-

"Eğer bu savaş olmasaydı, bu ulus kalmazdı. Bu topraklar, tarihin en eski halkı ve kültürleri, tarihe karışmış olacaktı. Savaşımımız buna 'dur' demiştir. Kürdistan savaşı bu ülkede başka bir halkın, başka kültürlerin yaşayabilmesinin son sözü, iradesi olmuştur. Anlamının büyüklüğü buradadır."

"Devrimci savaşımımızın çizgisinin doğruluğu ve taktiklerinde zamanında, yeterince zenginlikle devreye sokulduğu kesindir. Ama uygulama düzeyi, özellikle merkezde orta kademe komuta kadro kişiliklerinde muazzam bir keyfiliğe, dolayısıyla bir muğlaklığa terk edilen ve çok zarar veren, önemli kayıplara yol açan geçmiş savaş tecrübemiz bize artık doğruların uygulamada da nasıl oturtulacağını göstermiştir."

sal gelişmelerinde muazzam ilerletici bir rolü, anlamı içermektedir. Denilebilir ki, tarihte en anlamlı rolünü ulusal direnişte, ulusal kurtuluşta, halkların demokratik kurtuluşunda şimdi gösterecektir. Bu temelde hemen yerine getirilmesi gereken görevleri de görmekteyiz.

Parti öncülüğü ve görevlerimiz

Bu savaşta partinin rolü tartışmasızdır. Bunu başka türlü değerlendiren de zaten yok. Dost-düşman da PKK'nin tartışmaz önderliğini söylüyor, görüyor. Ama burada en çok üzerinde durulması gereken PKK'nin bizzat kendi eseri olan bu devrimci savaşta, bu tarihi kutsal savaşta ölçülerin hem de akla-hayale gelmez bir biçimde aşınması söz konusudur. Bu nasıl oldu? Karşı-devrimin bile özel ellerle yürütemeyeceği bu aşındırma işini, iç gericilik, iç yetmezlik nasıl bu hale getirdi? Gerçekten yoğunca üzerinde durmamıza rağmen, hâlâ tam anlamış veya gidermiş değiliz. Kürt geriliği, bitirmişliği, tükenmişliği, tahribatını en çok burada göstermektedir. Özel savaşın da son süreçlerde etkilediği ve çok basit nedenlerle düşürdüğü birey, parti ölçülerini tanınmaz hale getirmiştir. Keyfilik, özellikle düzenin etkileri gerçek bir sabotaj görevi görmektedir. Parti ölçülerinden rahatsızlık, parti ölçülerini hiçe sayma, parti ölçülerinin gereklerini bir engel gibi görme genelde soykırımdan geçirilmiş kişilikte olduğu gibi, son dönemde de suni dürtüleriyle, ilgileriyle, yaşam tarzlarıyla tam bir ucube haline gelmiş birey tarafından körüklenmekte, cesaret edilmekte ve en kötüsü de farkında bile olmadan bunlar yapılmaktadır. Bu bireyle çok sıkı savaşmak gerektiği ortadadır. Eğitime gelmiyor, eğitime de karşı. Örgütlenmeye hiç gelmiyor, örgütlenmeyi içine girer girmez tasfiye ediyor. İşte parti öncülüğü, PKK bütün büyüklüğüne, çekiciliğine rağmen, böyle bir iç darbe yiyor. Hiçbir zaman parti öncülüğünün bu kadar aşınacağını sanmıyorduk.

Partinin yüceltici olduğu; eğitici, örgütlendirici ve muazzam savaşın taşıyıcı gücü olduğu ortadayken, bu kadar gözardı edilmesi ve aşındırılmasının kendimize yapabileceğimiz en büyük kötülük olduğunu çok açık söyleyebiliriz. Ama kötüler de karşımızda. Aslında bu kötüler biraz da hepimiz oluyoruz. Dolayısıyla bu önümüzdeki dönemde parti öncülüğünün bütün anlam ve önemiyle, tüzük esaslarıyla ve politik çizgisiyle özümsenmesi, kadro yapısına kendisini özümsetmesi temel görevdir. "Ben PKK'liyim" deyip de, PKK'nin çizgisini özümseme düzeyini, işleyiş esaslarını yaratıcı bir biçimde kendine hakim kılmayan, niyeti ne olursa olsun en büyük kötülüğü yapmış demektir. Öncülükte sağlanamayan düzey savaşta kesinlikle acı kayıptır. Parti öncülüğünü sağlam tutturamayan, merkezinden tutalım en alt düzeydeki temsilciliğine kadar, "ben partiliyim, bu işlerde görevliyim, sorumluyum" diyen her kişi görevlerine bütün yönleriyle sahip çıkmazsa, bilmeli ki, niyeti ne olursa olsun özel savaşın bir temsilcisidir. Bu işin ortayolu yoktur. Partileşmemiş, parti öncülüğüne bağlanmamış bir gerilla birimi, cephe çalışması, ardına kadar düşmana ve yenilmeye açık bir duruma yol açar. Bütün geçmiş kayıplarımızın altında yüzde doksan bu nedenin rol oynadığını çok iyi ortaya koyuyor. Son çözümlemeler, eğitim çabalarımız tamamen bu yönlüydü ve suçluyu ortaya çıkardı. Özellikleriyle, amaçlarıyla, gruplaşmasıyla kimin, neye hizmet ettiğini herkes kendi kişiliğinde çok açık, çarpıcı görmüştür. Tabii, zamanında eğitime dikkat etmeme, partileşme gibi en çok ihtimam gösterilmesi, gereklerinin göz önüne getirilmesi gereken bir çalışmada, bu kadar kendini ihmal eden, hatta bir de savaşımın zorluklarıyla olduğu kadar, ortaya çıkardığı olanaklarıyla kendini sarhoş eden biri, sınıf temeli de göz önüne getirildiğinde ve özel savaşımın günlük etkileriyle birleştirildiğinde bu, partiye kendini çok tehlikeli yansıtacaktır. Artık bunu muazzam çözümlemelerimizle ve aldığımız diğer hazırlık tedbirleriyle önüne geçmek ve bunun için de hiç engel tanımamak, hiç kimseye acımamak göreviyle karşı karşıyayız. "Ben PKK'liyim, hatta onun bir sempatizanıyım, onun komutası altında yürümek istiyorum" diyen herkes bilmeli ki, artık ölçülerde kendisini göstermek zorundadır. Laf PKK'ciliği, bir anlamda en oportünist PKK'cilik, artık sona ermelidir. Bu PKK'yi aldatma işini artık bir tarafa bırakmalıyız. Hele bu keyfilik, o bayılınan PKK gölgesi altında kendini yaşama son verilmelidir.

Önümüzdeki tarihi dönemde, bu anlamlı özelliği açık savaşımda, rolünüzü oynamak istiyorsanız, bu PKK adı altında çok yanlış olan, objektif olarak tasfiyeci, örgütlenmeye gelmeyen, yoldaşça ilişkiyi yaşamaya gelmeyen, en kutsal değerleri bile heder ederek, bir hırsızın, bir eşkıyanın bile çok gerisinde bir duruma düşen, tam bir suç konumundan ibaret olan bu PKK'ciliği bir tarafa bırakacaksınız. Bu kesindir. Bunun üzerinde tartışma da olmaz. Son değerlendirmelerimde çok açıkça söyledim. Her şeyle oynayın, ama asla partinin özellikleriyle, ölçüleriyle oynamayın. Hiç kimse "anlamadık, duymadık" demesin!

Parti öncülüğü bütün gelişmelerin esasıdır. Onu yitirdik mi, her şey yitirilir. Kazanılmış bir savaş bile yitirilir. Bunu anlamayan, anlamamakta ısrar eden bilmeli ki, o en büyük suçludur. Ve gereken cezayı da anında bulacaktır. Önümüzdeki planlama döneminde hepinizin, özellikle kadronun en çok dikkat edeceği husus doğru partileşmedir. Dürüst, iyi niyetli olduğu kadar, akıllı, bilinçli, örgüt ölçülerine olduğu kadar, savaş, yaşam ölçülerine de dikkat eden, yalnız kendisi için değil, bütün birimlerde, bizzat sorumlusu olduğu birimde olduğu kadar, gözünün görebildiği, elinin uzanabildiği bütün parti birimlerine de bu esaslar dahilinde bir partileşmeyi dayatması ve yürütmesidir. Partinin üyeliği ancak ve ancak böyle anlaşılır ve böyle işlerliğe kavuşturulursa büyük anlam ifade eder. Aksi halde parti sıfatı, partinin canına kastetme anlamına gelecektir, bu da tehlikeli bir durumdur. "Ben bu partinin kadrosuyum, ben savaşçısıyım, ben cephecisiyim" diyen birinin ancak bu ölçülere göre içimizde yeri olabilir. "Ben parti kadrosuyum" denildi mi kişi, iliklerine kadar parti ölçüleriyle yaşamalı, partinin ideolojik-siyasi yoğunluğunu, askeri çizgisini tam bir yaratıcılıkla ele almalı, askeri çizgiyi ayrı, ideolojik-siyasi çizgiyi ayrı gibi tehlikeli bir duruma da asla düşmemelidir.

İdeoloji-politika ne kadar gelişirse, askerlik de o kadar gelişir. Politik yoğunluktan uzak bir askerlik asla doğru olmaz. Bu bir aldanmadır ve saptırmadır. Dolayısıyla amaç; geçmişte çokça işlenen bu ucube duruma tekrar düşmemektir. Partileşme görevi, parti ölçülerini bütün savaşıma hakim kılma, önümüzdeki dönemin en temel görevidir. Bunun için merkez ne kadar geliştirilir, bütün savaş ve cephe birimlerinde parti komiteleri, temsilcilikleri sayı ve nitelik olarak ne kadar geliştirilir, gerekleri göz önüne getirilerek cevap bulunabilir.

Merkezin, kadronun her düzeyde rolü ve anlamı çizilmiştir. İddialı olan gereklerini yapar. Merkez olur, bölge komitesi olur, alan temsilcisi, birim temsilcisi olur, kitle içinde olur, savaş içinde olur, diplomaside olur, legal faaliyette olur, parti üyesi kendi biçimlenmesini yaratıcı, doğru bulacaktır. Partileşme konusunda en temel görevleri böyle ele alacağız. Ve önümüzdeki dönemde bütün görevlerin önünde temel bir görev olarak değerlendirip, gereklerini yerine getireceğiz. Hiç kimse "anlamadım, imkanlarım yoktu" demesin. Bütün bunlar yalandır.

Partileşmenin anlamı ve önemi çok net ortaya konulmuştur. Olanakları da herkesin önüne serilmiştir. Gereklerini yerine getirmeyen kişi bir parti düşmanıdır, bir parti oportünistidir, dolayısıyla ulus ve sınıf düşmanıdır. Objektif olarak da özel savaşımın bir temsilcisidir. Niyeti burada fazla anlam ifade etmez. Ama gereklerini doğru bir biçimde yerine getirdi mi, bilmeli ki o kişi, önümüzdeki dönemin devrimci savaşımında en sağlam konumu, dolayısıyla başarı imkanını yakalamış demektir. Birkaç tanesinin bile bir bölge için çok tarihi önemli bir rolü oynayacağı, bu ölçüleri yakalamış bir merkezin artık zaferi yakalamasının işten bile olmadığı, her temsilcisinin olduğu yerde de önemli gelişmeleri kesinlikle sağlayabileceği açıktır.

Böylece de onuru, şerefi büyük olan bizzat maddi olanaklara da (bu güçlü bir zafer de olabilir), ulaşabileceği kadar önemli bir sıfatı yakaladığı rahatlıkla söylenecektir. Partililik budur. Doğru partililik bütün bunları karşılar ve kazandırır. En çok dikkat etmeniz gereken bu özellikleri kendiniz için kazanmak, bütün partiye kazandırmak, savaşa egemen kılmak ve savaşı da kazanmaktır.

Ordulaşma görevleri ve komutalaşma üzerine

Aynı hususlar ordulaşma görevleri için de söylenebilir. Ordulaşma üzerine önemli çözümlemeler yaptık. Geçmiş tüm silahlı birliklerimizin neredeyse her bölge ve mıntıkada nasıl gelişme gösterdiği bütün yönleriyle açığa çıkarılmıştır. Kazanım ve kayıp nedenleri kadar, kazanım ve kayıp bilançoları da ortaya konulmuştur. Kim sorumludur, en önemlisi de doğrusu nedir, bunlar da bütün yönleriyle çözümlenmiştir.

Önümüzdeki dönemin ordulaşması, tipik bir gerilla ordulaşması olacaktır. Gerilla ordulaşmasının sayı ve teknik olarak ciddi sorunları yoktur. Sorunu tıpkı partide olduğu gibi, kadro-komuta sorunudur. Doğru komuta ölçülerine gelecek miyiz, gelmeyecek miyiz? Partili eşittir gerilla ordusunun komutanı olmaktadır. Dolayısıyla bir partili, gerilla komutasında kendisini gerçek bir komutan haline getirecek mi, getirmeyecek mi? Askerleşecek mi, askerileşmeyecek mi? Gerilla ordusunun bütün kurallarına yaratıcı yaklaşma gücünü gösterecek mi, göstermeyecek mi? Önümüzdeki dönemin en temel bir görevi de budur. Bu partileşmek kadar, partileşmenin gerilla ordusuna yansımasıdır.

Parti kadrosunun gerilla komutanlığına dönüşmesi, denilebilir ki, eğer doğru kavranılır ve gerekleri yerine getirilirse göreceğiz ki, dayandığımız mevziler, bütün donanım, halk desteği, coğrafya bu savaşta çok başarılı bir gerilla savaşımına yol açacaktır. Her şey bu savaşı vermek için vardır. Olmayan şey, çok seçkin gerilla komutanlarıdır. Onları da işte bu dönem için hazırladığımız çok sayıda kadroyla sıkı sıkıya eğiterek, beyinlerini ve yüreklerini tamamen bu savaşa göre hazırlayarak ve bunu her cephede birliklerin başında görevlendirerek yürütürsek, bu savaşta büyük gelişmeler yaşanacaktır. Ordulaşmayı böyle sağlama bağladık mı savaş kendiliğinden gelişir.

Komutan kimdir? Komutan, amansız savaşa bağlanmış kişidir. Savaşın bütün taktiklerinde yaratıcı olabilen, iradesiyle gereken yaratıcılığı ve keskinliği gösterendir, örgütleyendir. Alt'ına olduğu kadar, üst'üne de partinin hangi sağlam ölçülerine bağlı olduğunu sürekli gözeten, uygulayan ve uygulatandır. Disiplin ve denetimi hiç eksik etmeyen, savaş taktiklerine üstün bir anlam verendir. Kazandıran, taktikte kaybettireni yerinde gören, yanlışa karşı anında tavır alan ve doğruyu da kimsenin önünde duramayacağı kadar işletendir.

Komutan sürekli savaşır, savaştırır. En az kayıpla savaştırır, en verimli, en kazanımlı savaşmasını bilir. Hedefleri öncelikler sırasına göre çok iyi görür, uygulanacak yöntemleri de ona göre yerinde seçer, tayin eder. Kuvvetini, bir tek damla kanı boşa akıtmamak için, tek bir fişeği boşa atmamak temelinde değerlendirir. Sonuçlarından emindir. Sonuçlarına katlanır. Varsa hatası, yetersizlikleri anında giderir ve böylece işleri sürekli sağlam götürür.

Komutan tek bir kişinin şahsında olduğu gibi, kolektif olarak böyle yürür. "Ben tek başıma da 24 saat bu işi götürürüm" denilebileceği gibi, "ben 18 saat yürütürüm", "ben 12 saat yürütürüm" veya "ben 3 kişiyle bunu yürütürüm" denilebilir. Çünkü hepsi gücünü bilir, neyle ne kadar iş yapabileceğini kestirir, öyle yol alır. Ama hepsinin de bu temelde gözeteceği ana özellikler dahilinde biri olmayı, bir kurum olmayı gözetmesidir.

Başka tür komuta tanımı olmaz. Ana hatlarıyla bazı örnekleri sıraladım. Siz yüze kadar sıralayabilirsiniz. Yemek içmekten, hitabından tutalım bizzat eylemi yapmasına kadar, ahlaki moral değerinden, felsefi anlayışına kadar, ideolojik-siyasi düzeyinden, askeri düzeyine, örgütlülüğe verdiği önemden eylemi çok iyi belirlemesine kadar, halka doğru yaklaşımından araziyi doğru değerlendirmesine, dostu-düşmanı değerlendirmesine kadar, alanların stratejik, taktik önemini değerlendirmesinden düşman için önem arzeden ne varsa hepsine kadar, tam yerinde ve zamanında anlam veren, bir de gereklerini yerine getiren kişi komutandır. Böyleyseniz komutansınız. Gücünüze göre manga komutanısınız, gücünüze göre başkomutansınız. Hepsi anlamaya, iradesiyle yerine getirmeye bağlıdır. Bunun yerine uydurma ölçülerle yürünmemelidir. "Yetkiyi ele geçirdim, keyfime göre canım istedi komutan oldum, çok emeğim vardı, benim de bir mıntıkam olsun" vs. bütün bunlar kesinlikle kabul edilmez ve ısrar edilirse tehlikeli yaklaşımlardır. Gerilla ordulaşmasında özellikle, bu tehlikeli yaklaşım ve ölçülerle kimse asla hareket edemez. Hak, komuta talebinde bulunmak, belirtilen olumlu ölçülerde kim "varım" diyorsa o, sonuna kadar önde yer almalıdır.

Önümüzdeki dönemde en çok bu hususta ısrarlı olacağız. Doğru komuta ölçüleri denilebilir ki, bütün savaşımın kaderini belirleyecektir. Doğru komuta ölçülerini bulmak, bu konuda çalışma yürütmek en temel görevdir. Bu görev başarıldığında göreceksiniz ki bütün işler sağlam gelişir, savaşta kaybetme olmadığı gibi kazanma da gelişir. Gerisi teknik düzenlemedir. Tekrar vurgulayayım nerede takım, nerede bölük, nerede tabur iş yapar komuta bunları kestirir. Komuta veya komuta topluluğu, konsey, bölge olur, eyalet olur, bunun kesinleştirilmesi zor değildir. Bir yerde manga gerekli, bir yerde bölük gerekli, bir yerde pusu gerekli, bir yerde baskın gerekli, bir yerde hızla toparlanma gerekli, bir yerde hızla parçalanma gerekli, bir yerde akşam hareketi, bir yerde gündüz hareketi, bir yerde düşmanla çok yaygın bir gerillayı bir hafta yürütmek gerekli, bir

> Siyasi partileri öyle ayarlaması var ki, sadece parlamentodaki sağcılığı, solculuğu değil, onun dışındaki sağcılığı, solculuğu da öyle kullanıyor ki, özel savaşa kararlı, doğru bir biçimde tavır koyacak
> tek bir muhalif güç bırakmıyor. Bu kadar hepsinin içine girilmiştir ve yönlendirmektedir. Ana kitle farkında değildir. Etkilediği birkaç kişiyle, bütün partileri sağıyla, soluyla kullanmaktadır.”

yerde bir hareketli savaşı bir günde yürütmek gereklidir. Bütün bunları komutan durum değerlendirmesi yaparak, sıradan savaşçısından tutalım en üstüne danışarak parti çizgisini yorumlayarak ve hatta yaratıcı bazı düşünceleri de kendisi ortaya çıkarıp planlayarak, yürütebilen kişidir. Savaş kişiliği böyle gelişir

Bu sorunları son yıllarda çok tartıştık ve çözümü için hayli imkan ve fırsatlar sunduk. Bunları kendinize uygulayarak, bu tanım gereği komutan kimdir, nasıl yetişir, nasıl yaşar, nasıl savaşır sorularına cevap olacaksınız. Bu görev başarıldığında özel savaş sürebilir, ama son derece darbe yer, sınırlandırılır ve şimdi nasıl yük haline gelmişse, yarın onun cenazesini kaldırmak için herkes yarışır. Bu da gerillayı sağlam bir komuta tarzına kavuşturmakla, gerilla savaşının taktiklerini geliştirmekle bağlantılıdır. Gerilla ordusu, onun komutası tanım gereği böyle oluştu mu, birlikler buna göre düzenlendi mi zaferler bizim olur. Bu asli görevinizdir. Hangi dağa ne kadar birlik, yalnız dağa değil, ovaya ve vadilere göre de gerilla **"Ne Yapmalı?"** sorusuna komutan kişiliğinizde cevap vereceksiniz. Ordulaşma sorunları, alt-üst kademe, gerillanın milisle, gerillanın halkla bağlantısı hepsini adınız gibi belleyeceksiniz. Ordulaşma ve komutanlaşma tamıtamına bunu içerir, bunu gerektirir. Ordulaşmamızda nitelik esaslarına yaklaşımı bütün açıklığı ve çıplaklığıyla koyduk. Üzerinde durulması gereken bir sorunumuz da gerilla ordusunun sayısal büyütülmesidir. Bu konuda da hedeflere ulaşmak için gerekli imkanlar çoktan yaratılmıştır. Hemen her alandaki güçlerimiz önümüzdeki dönemde kendi güçlerini en az ikiye katlamayı önlerine hedef olarak koymalıdırlar.

Savaş tarzımız

Bununla bağlantılı diğer sorun, savaş sorunudur. Onda da artık sorun çözüme kavuşturulmuştur. Bizim hangi savaş tarzıyla bu ülkede özel savaşı büyük bir başarısızlığa uğrattığımız ortaya çıkmıştır. Bu ne isyandır, ne bir cephe savaşıdır, ne de bir hareketli savaştır. Yani düşmanın sayı ve teknik üstünlüğü bize ne bir isyanın, ne bir hareketli ve cephe savaşının fazla başarılı olmayacağını açıkça göstermektedir. Mevziye çakılan, "ben buradayım, böyle isyan ediyorum" diyen her savaş, özel savaş karşısında yenilmiştir. Hatta açıkta olan, nerede, ne kadardır, ne yapıyordur belli olan gerilla da, savaşı kaybeden gerilladır.

Bu savaşı kazanmak için, halk ordusunun komutanı, tarzını belirlemesi gerekir. Bir isyancı gibi olmayacak, nerede, ne kadar isyan ediyor, bunu temel bir taktik haline getirmeyecek, bir mevziye çakılmayacaktır. Filan yerde bu kadar güçle dağda da olur, ovada da olur çakıldı ve 24 saattir çatışıyor. Gerilla komutanı bu savaşı kabul edemez. Genel süre belirliyorum, belki de 15 dakika bile tehlikelidir. Komutan bunları hisseder. 24 saat, hele birkaç gün bir yere, bir mevziye çakılıp kalma intihardır. Çünkü düşmanın muazzam tekniği ve büyük sayı gücüyle gelir kuşatır ve en ağır silahlarla imha eder.

Bu demek değildir ki, kurtarılmış alanlarımız olmayacak; olacaktır. Gerillanın denetiminde zaten ülke yarı yarıya bu durumu yaşıyor. Ama bunun bir biçimi vardır. Geçmişte o çokça yaptığımız gibi değil. "Ben buradayım" adeta "lojistiğim şurada, gel kes" bu biçim gerilla savaşı değildir. Bu bir nevi mevzi savaşıdır, cephe savaşıdır. Ve bunu siz yaşattınız. "Gerilla" adı altında yaşadığınız savaş, mevzicephe savaşıdır. Hatta köylü savaşıdır. Bu ülkede köylü ve mevzi savaşı kesinlikle intihardır. Dolayısıyla geçmişi bu anlamıyla bilince çıkaracaksınız. Görünüşte gerilla, özünde kof köylü savaşçısı türündeki savaşçılık felakettir.

Peki ya nasıl olur? Biz çeşitli ilkeler geliştirdik. Önce derinliğine bir gizlilik, neredeyim, ne kadarım, hangi silahlarla donatılmışım bunu gizleyeceksin. Düşmanın bilgisi dışında olacaksın, hatta yanıltacaksın. Ayrıca bir arazideyim, bir dağdayım, neresindeyim, ne kadarım bunu da gizleyeceksin. Nereden saldıracağınızı, nerede pusu atacağınızı da gizleyeceksiniz. Unutmayalım ki, gerilla nerede, nasıl saldıracağı, nerede ne kadar olduğu, dağın neresini tuttuğu, hangi kesiminden eseceği gizlemedikçe ve hatta düşmanı yanıltmadıkça hiçbir eylem başarılı olamaz. Başarı için tersi, yani gizliliği kadar, nereden vuracağı, hangi sayıyla, hangi teknikle vuracağı gizlendi mi düşmanın ordusu felç olur, adım atamaz. Atarsa da başına en büyük felaket gelir. Savaştaki en taktik, temel bir ilke olarak bunu kavrayacaksınız. Bu ilkelerin anlamını esas almayan hiçbir savaşçılık başarı şansı elde edemez.

> "Siyasal eylemlerde büyük bir darlık görülmektedir. Bunun örgütlenmesi Türkiye'nin şartlarına göre her tür demokratik gösteriye imkan verir ve bu saha da çok iş yapar. Çok çeşitli biçimler denenerek muazzam siyasi bir güç kazanılabilir. Eski serihildanlar gibi olmasa da, yeni bir serihildanlar dönemi daha uygun koşullarda geliştirilebilir."

Yakın geçmişe kadar hepiniz, çakıldınız, mevzi belli, sayınız belli, lojistiğiniz belli, ayrıca düşman göz göre göre etrafınıza gelmiş, hatta sizi kendi inisiyatifi altında bir mevzi savaşına çekmiş. Tam istediği, gördüğü gibi sizi savaştırıyor. Bu kaybetmektir, gerilladan mevzi savaşına çekilmektir ve bu da imhadır. Şimdi bu duruma düşmeyeniniz kaldı mı? Hayır, hepsi düştü. Demek ki, bu savaş tarzını kesinlikle aşacaksınız. Aşılması da imkansız değildir. Hatta bu tarza insan cesaret edemez. Çok tehlikelidir. Çünkü sonu imhayla sonuçlanır. Ucunda imha, yenilgi olan tarzdan kaçınılır. Bir keçi bile olsa böyle bir tarza giremez, hemen kaçınır. Diğer tarz yaşatır, kolaydır da, seni emniyet altına aldırır. Ona göre hareket etmeyi bileceksin. Gizlenmek, düşmanı çeşitli taktiklerle yanıltmak zor değildir. Fırsatı buldun mu da indireceksin darbeyi. Örneğin korkarsa üzerine gelemez. Alan sana kalır ve kurtarılmış bölge olur. Düşman geldiğinde sen öyle gizlenmiş ve onu beklenmedik yerde öyle karşılıyorsun ki, büyük darbeyi yiyecek ve çekilecektir. Dolayısıyla kurtarılmış alan politikası en iyi bu savaş tarzıyla uygulanıyor demektir. Kendi yerinde, garnizonunda kalır, böylece baskınları daha başarılı geliştirebiliriz. Bir şurada vururuz, bir burada vururuz, şaşırtırız ve sinirleri felç olur. Belki de kıpırdayamaz hale geldi mi arazinin yüzde doksanı zaten senin denetimindedir. Varsın garnizonda kalsın. Her çıkışta darbe yiyor. Kalınması da bizim yararımızadır. Gerilla savaşını bu tarzıyla bir istem, bir doktrin haline getirdiniz mi, ülkenin yüzde doksanını denetimimize aldırır. Böyle net yaklaşacaksınız. Savaş tarzı konusunda ilkeleriniz, onu uygulayan tutumlarınız olacaktır.

Şimdi burada da artık "anlamadık, tekrar mevziye sürüklendik, tekrar düşmanın dayattığı savaşın içine düştük" diyen ve ona düşen komutan kaybetmiştir. Ve savaşçılara, ilgili herkese söylüyorum ki, bu tehlikeye düşüldüğü her yerde, durdur, komutanın emridir, falan tanımayın. Hiçbir komutan bu temel taktik dışı savaşa kendisini ve birliğini süremez. Onun bütün görevi, böyle bir savaşa sürüklenmemektir; savaşı kendi inisiyatifi dahilinde, düşmanın beklemediği yerde ve zamanda yürütmektir.

Bu tip savaşlarda çatışma günboyu olmaz. Bence saatlerin bile altındadır. Ben katı bir kural getirmiyorum, belki bir saat sürer, bir gün sürer, hatta bir hafta süren gerilla savaşları da vardır. Ama onların da esas özü bu ilkeler çerçevesindedir. Düşman bir dağa girdi, gerilla savaşı bir hafta sürsün, çok kaybeder. Yine gizlilik vardır, nerede nasıl vuracağınız belli değildir ve düşman felç edilir. Varsın on gün sürsün. Bu bir mevzi savaşı değil, gerilla savaşıdır. Sürenin kısalığı, uzunluğu eylemin durumuna bağlıdır. "Ben her eylemi 15 dakikada yaparım, fakat buna elli tane eylemi, yüz tane eylemi sığdırırız." Savaşa böyle yaratıcı yaklaşacaksınız.

Önümüzdeki dönemde savaş tarzımızı son derece netleştiriyoruz. Bunun için birçok kurtarılmış bölge daha şimdiden geliştirilebilir. Hiçbir arazi sorunu, arazilerde birlik, sayı ve nitelik sorunu da yoktur. Mevcut teknik bile, bu savaşı önümüzdeki yıl rahatlıkla götürebilir. Bu da gerillanın savaş tarzına doğru oturtulması halinde çok önemli, tayin edici bir kazanımın ortaya çıkması demektir. Zaten böyle savaştıkça gerilla ordusu da büyür, savaş gelişir. Belki de gerillayı aşan biçimlerde de devreye sokabiliriz.

Bazı yerlerde hareketli savaş biçimlerini deneyebiliriz. Başarılı sonuç veripvermeyeceği zaten hemen bellidir. Bazen mevzi savaşlarına da gireriz. Öyle olur ki, çok iyi tahkim etmişizdir. Orada olduğumuzu bilseler de düşman gelemez. Gelirse çatışırız, mevzi savaşını da veririz, biz kazanırız. Bunun da ölçüleri az çok bellidir. Geçici mevzi savaşı olur, geçici hareketli savaş olur, gerillaya dönüşür; gerilla, geçici olarak hareketli mevzi savaşımına da dönüşebilir. Ama bunun da komutanın sıkı bir durum değerlendirmesine, gelen emir ve talimatları göz önüne getirmesine, denenenlerin başarılı sonuç verip, vermemesine bakarak tayin edeceği de bu kadar açıktır.

Savaş biçimleri konusunda önümüzdeki dönemde fazla zorlanmayacağımızı, tecrübemiz kadar, yeni döneme ilişkin perspektif ve talimatları, bu konuda neyin nasıl yapılacağını, hangi savaşın, ne tür, nasıl, ne kadar süreyle geliştirileceğini çok açıkça göstermektedir. Yanlışı kadar doğrusu da bellidir. Buna uygun ordulaşması da, komutanı da oldukça belirlenmiştir. Geriye savaşın kazanılmaması için hiçbir neden kalmıyor. Olsa olsa savaş biçimine doğru anlam vermeyen, kendini ısrarla yanlış savaş biçimleri, köylü savaşları, her türlü taktik dışılık, gerillayla alakası olmayan birçok biçim dayatıldı mı, o birimin kendisi kaybetmeye neden olur. Buna da derhal karşılık vermemiz gerektiği çok açıktır. Bu temelde bütün savaşçılar ve komuta gücümüz oldukça bilinçlenmiştir ve netleşmiştir. Dolayısıyla savaş tarzı konusunda da öyle ciddi bir hataya girileceği düşünülemez. Girse tedbirleri peşisıra gelecektir ve gereken cezalandırmayı uygulayacaktır. O halde önümüzdeki dönemin savaş tarzını da epey kazandıracağını biz şimdiki hazırlıklarımıza ve karar düzeyimize dayanarak rahatlıkla söyleyebiliriz.

Kitle örgütlenmesi ve cephe çalışmaları

Bu konuda bir de kitle örgütlenmesi veya sıkça söylendiği gibi cephe çalışmasından da bahsetmeliyiz. Kitlemizin hareketli ve cepheye benzer bir konumda olduğu söylenebilir. Ayağa kalkan kitle cephedir. Ve faaliyeti de ağırlıklı olarak siyasaldır. Kentlerde de, köylerde de bu siyasal ağırlıklı kitle vardır. Kürdistan'da neredeyse yarısına yakın bir kısmı sempatizanımız durumundadır. Bütün imha, katliam tehditlerine, uygulamalarına rağmen, bu sempati sürmektedir ama örgütlenmesi zayıftır. Çok yanlış örgütsel anlayışlar uygulanmaktadır. Rahatlıkla legal yapılacak birçok çalışma illegal, askeri yapılacak birçok çalışma siyasal yapılmaktadır. Bizzat gerillanın kitleye doğru yaklaşması kadar, kitlenin de kendisini açık hedef haline getirmesi söz konusudur.

Bu konulardaki yanlışlıkların önümüzdeki dönemde aşılması büyük önem taşıyor. Büyük önemi gizli veya açık örgütlenmededir. Ve eylemi de yine siyasaldır. Siyasal eylemlerde büyük bir darlık görülmektedir. Bunun örgütlenmesi Türkiye'nin şartlarına göre her türlü demokratik gösteriye imkan verir ve bu saha da çok iş yapar. Çok çeşitli biçimler denenerek muazzam siyasi bir güç kazanılabilir. Eski serihildanlar gibi olmasa da, yeni bir serihildanlar dönemi daha uygun koşullarda geliştirilebilir. Bunun için çok az sayıda parti bilinciyle hareket eden örgütleyiciler, yöneticiler gereklidir. Önemli olan bu konuda da deneyimleri gözden geçirmek, yetmeyen, kaybeden örgüt ve eylem tarzı yerine, kazandıran örgüt ve eylem tarzını ortaya çıkarıp uygulatmaktır. Gerilla bu yönlü çalışabilir, partinin bizzat örgüt adamları, cepheciler çalışabilir. Yaygın olarak cephecileri çalıştırmak gerekir. Ne gerilla gitsin cepheci olsun, ne yaygın olarak parti üyeleri bir cepheci olsun. Biraz gerilla katkısı, partinin öncü kadrolarının katkısı, ama esas itibariyle kitlelerin kendi kendini örgütlediği, illegal cephe örgütlenmesi, legal cephe örgütlenmesini, onbinlerin bizzat kendi örgütlemeleri biçiminde, eylemler biçiminde geliştirmek gerekiyor. Bu konuda bütün yükü ne partililere, ne de gerillaya vermemek ve gerillanın da eski işleri bırakıp bir cepheci gibi hareket etmemeleri, gerillayı ucuzca cepheye göndermemeleri, metropollere, kentlere göndermemeleri, parti öncülerinin de kendini çok gizli bir şehir gerillacısıymış gibi değerlendirmemesi gerekiyor.

Demek ki, bu çalışmalar çok legal, açık ve çok geniş yürütülecek çalışmalardır. Şimdiye kadarki yanlışlıklardan dolayı binlercesi tutuklandı, binlercesi katledildi, binlercesi, onbinlercesi göç ettirildi, yanlış yaklaşımların bunda rolü büyüktür. Bunu artık aşmak gerekiyor. Gerilla cepheciliği eğitip örgütleyebilirler. Örgütlendirilmesi gereken onbinler var. Bu çalışmaları küçümsemiyoruz ve hatta bu çalışmaların başlıbaşına gerillanın bir ana kaynağı olduğu ve önümüzdeki dönem savaşımında çok önemli bir rol oynayacağını kesinlikle bilerek, gereken ağırlığı, önemi vermeliyiz. Gerilla bu cephe çalışması ve eyleminden uzak olursa, kendi başına zor başarır ve parti kendi kendini cephe örgütlemesi biçiminde geliştiremezse, öncülüğünü başarıyla sürdürmesi çok zor olur. Kısaca her zaman olduğu gibi kitlemizin doğru bağlanması, eğitip, örgütlendirilmesi ve eyleme geçirilmesine kesin iç içe bir ağırlığı vermek önümüzdeki dönemin de en temel görevlerindendir. Başarısız olanı da yine gerilla başarır. Ve PKK'nin öncülüğü de sağlam olur.

> "Parti öncülüğü bütün gelişmelerin esasıdır. Onu yitirdik mi, her şey yitirilir. Kazanılmış bir savaş bile yitirilir. Bunu anlamayan, anlamamakta ısrar eden bilmeli ki, o en büyük suçludur. Ve gereken cezayı da anında bulacaktır."

Hedefler programı

Bir de hedefler sisteminin belirlenmesi var. Bu konuda da her zaman sıkça yaptığımız gibi askeri, siyasi, sosyal, ekonomik hedefleri sıralamak zor değildir. Her alanın somut koşulları vardır. Hatta ülke genelinde bütün hedeflerini bu ana sıralamaya tabii tutabiliriz.

Burada salt askeri hedefler deyip geçmemek gerekiyor. Bazı askeri hedefler vardır ki, yanına varamazsın, bazı askeri hedefler vardır ki, yok edebilirsin, bazıları var ki, yıpratırsın. Bazı hedefler vardır ki, savaş halinde yok edilir. Hedefleri ele almaktan kastettiğimiz budur.

Askeri hedef deyip, şurada karakol, bu-

rada garnizon, işimiz-gücümüz saldırmak veya düşman operasyonda bizim işimiz-gücümüz sürekli kaçınmak. Böyle askeri hedef değerlendirmemiz olmaz. Askeri hedef değerlendirmemiz neresinde, ne kadarla yaklaşabiliriz, yıpratabiliriz, tahrip-imha edebiliriz; nerede, ne kadarla yaklaşmalıyız, yaklaşım hatalı olur biçiminde geliştirilmemelidir. Bunu tespit etmek askeri hedefi değerlendirmenin özüdür. Kesinlikle doğru

bir askeri hedef belirleme de, gerilla gücümüz ve savaşımımızla düşmana ne yapabiliriz, üzerimize çekerek, baskın düzenleyerek, yıpratarak, yok ederek veya hiçbir şey yapmayıp yerinde bırakarak, hedef belirlemek, yaklaşımımızın özüdür.

Bu temel hedefler üzerinde yoğunlaşmak, silahlanmanın en önemli bir hususudur veya komutan hedeflerde kesin böyle doğru bir anlayışla yoğunlaşmak zorundadır. Birimini, savaş tarzını kesinlikle hedeflerin kapasitesine, sayı, niteliğine ve tekniğine göre belirler. "Karakoldur, askeri hedeftir vuralım." Bu hatayı geçmişte herkes çok işledi. En sıradan bir köylü bile böyle değerlendiremez. Don Kişot'un yel değirmenlerine saldırması gibi hedeflere saldırı olmaz. Don Kişot nasıl kılıçla yeldeğirmenini devirememişse, herhalde biz de bir kılıçla tepeden tırnağa, zırhlarla kuşanmış bir karakolu imha edemeyiz. Ama diğer yandan düşman her zaman hata yapıyor, her zaman araziye dağılıyorlar. Birkaç gerilla birimi bile kendisini gizleyip karşılarsa, bu askeri hedefe belki de şimdiye kadar tanık olmadığı darbeleri indirebilir.

Demek ki, hedefi kesinlikle doğru, kesinlikle gücümüze göre, kesinlikle düşmanın hareket tarzına göre değerlendirmek asıldır. Öküzün trene baktığı gibi hedef belirlenmez. Veya bir isyancı gibi, "kinim vardı saldırdım" böyle de hedef belirlenmez. Yenebileceğin kadar hedef belirlersin, gözünü kestirirsin ve üzerine gidersin. Bazen korumakla kendi kendini hedefe, hedef yaptırmamak önemlidir. Düşman güçlüdür, o seni hedef yapar. Senin görevin kendini hedef yapmamaktır. Hedefler konusunda kendini hedef yapmamayı bir nolu görev olarak göz önüne getireceksiniz. Hedefi doğru kestirmek kadar, kendini de hedef haline getirmemek hedefler meselesinde en önemli yerine getirilmesi gereken bir husustur.

Düşman sonuna kadar hedeftir. Hata yapıyor rahatlıkla vurulup yerle bir edilebilir. Onu da fark etmiyorsunuz. Bazen hedef oluyorsunuz, düşman gelip eziyor ve imha olduğunuzun bile farkında değilsiniz. Bazen hiç vurup başaramayacağınız halde körce saldırıyorsunuz. Böyle hedefe yaklaşım olamaz. Aynı durum siyasi, ekonomik hedefler için de söylenebilir. Siyasal kişiler vardır bölgede, silip süpürürüz. Bazıları vardır gücümüz yetmez veya silip süpürmeye gerek yok, etkimize alırız. Ekonomik hedefler vardır. Bazılarını silip süpürürüz, bazılarını kamulaştırırız. Bir de gücünüzü buna göre doğru kullanmalısınız. "Hedeftir, ekonomiktir, gidip saldıracağız, yoldur keseceğiz" diyerek kocaman bir gerilla birliğini imha ettiriyorsa böyle hedef belirleyemezsiniz.

Ekonomik hedefler için bir gerillayı bile hedef edemeyiz. Ekonomik hedefler ağırlıklı olarak gerillanın kaybının olmadığı hedeflerdir. Belki bomba, silah, fişek kaybı olur, ama gerilla kaybı olmaz. Bunu çok önemli bir ilke olarak hatırlatıyor ve uyarıyorum. Basit bir yol kesme eylemi için onlarca gerillayı şehit verdik. Tutsan iki-üç otobüsü kaç para eder, bir gerillaya değer mi? Neden bunu göze aldınız? Demek ki, hedefi doğru belirlememişsiniz. Sorun bir yolu kesmekse, düşman askeri olmadığı zaman kesersin. Sabotaj yaparsın, bir-iki bomba koyarsın, rolünü oynar. Neden "gel beni vur, buradayım" diye gerillayı tutuyorsun! Ekonomik hedefler temelinde bu yanlışlığa düşmeyeceksiniz. Çok zorlu olursa belki birkaç şahadet yaşanabilir. Siyasal hedeflerden bazı düşmana işbirlikçilik yapan kişiler temizlenebilir. Ama bunlar için de fazla gerilla gözden çıkarılamaz. Taş çatlasa birkaç gerillanın şahadetiyle çok önemli bir işbirlikçi mevziyi, bu bir korucu, bir ağa çevresi, bir işbirlikçi-faşist parti çevresi de olabilir. Kısacası siyasi hedefler için fazla gerilla kaybı göz önüne alınamaz.

Eğer hedefler bu titizlikle seçilirse, gerilla muazzam kurulmuş olur ve çok pahalıya mal olduğu için, çok pahalıya da değer ifade etmiş olur. Vuruşu çok anlamlıdır, niteliklidir, kazanımlıdır. Kaybı çok azdır. Gerillanın kullanılışının hedefler temelinde böyle bir özelliğinin olduğunu bir an bile gözardı edemezsiniz. Bunlar hepsi ilkedir. "Anlamadık" diyerek kocaman bir takım, basit bir ekonomik hedef için tehlikeye atılmamalıdır. Bir işbirlikçi, bir korucu köyü için acı bilançolar ortaya çıkarılmamalıdır. Bir korucu için beş, on gerillanın bile çokça verildiğini biliyorsunuz. Bunu hiçbir savaş mantığıyla izah edemezsiniz. Bunlar hatadan çok suçtur. Kim buna yol açmışsa sadece görevden alınmaz, aynı zamanda yargılanır. Belki de en ağır cezaya çarptırılır. Bunu adınız gibi belleyeceksiniz. Duymadık filan da demeyin. Öğreneceksiniz, bunun anlaşılmayacak hiçbir yanı yok. Düşüncenizi daraltmışsınız, hedefte, hedefin üzerine gidişte yoğunlaşma yok.

"Git, vur" diye emir veriliyor, böyle komutanlık olmaz. Açık söyleyeyim, bundan sonra kimin eyleminde böyle ağır hatalar olursa o savaş mahkemesine çıkarılacaktır. On gerillayı, beş gerillayı böyle kaybetmenin hesabı verilemez. En azından o birim komutanı görevinden alaşağı edilir. Ondan sonra kusur derecesine göre gereken cezalara çarptırılır.

Yine hedefler nerede, ne kadardır, bunu ilgili bölge, eyalet, mıntıka komutanlıkları belirler. Ben burada hiçbir alanın somut hedefini belirleyemem. Bu benim görevim de değildir. Hedefler keşifle eldeki bütün bilgiler kullanılarak öncelik sırasına göre belirlenir. Şuna şu kadar vursam, şu kadar kârı var, şunu şu kadar vursam şu kadar zararı var. Buna göre zararlarını sıralamaya tabii tutar, en kârlı olan hedefe gücü, silahı yöneltir ve bunu sürekli çoğaltır. En az faydalı olana en son ulaşılır. En faydalı olana ilkin ulaşılır. Böyle bir sağlam hedefler sistemine sahip olmanız gerekiyor. Bunun için de çok düşüneceksiniz, çok tartışacaksınız ve gücü de buna göre çok iyi ayarlayacaksınız. Dolayısıyla hedefler sorununu halledeceksiniz.

Hayretler içinde kalıyor insan! Aslında bunları sizler çok önceden benden daha yüksek bir değerlendirmeye tabi tutabilirdiniz, ama en "gerilla komutanıyım" diyenin bir hedefler sıralaması önceliklere bağlanması söz konusu değildir. İlkel, bir vahşi köylü gibi saldırır, bunun dışında hiçbir şeye aklı ermiyor. Böyle gerilla komutanı olunmaz. Milimi milimine hedefleri önem sırasına göre tayin edecektir. Ve gücü de milimi milimine kullanacaktır. En başta gerillanın canı çok değerlidir. Buna göre roketi, silahı, mermiyi yerli yerinde kullanacaktır. Bir roket rastgele bir yere kullanılamaz, pahalıdır. Ayrıca bombayla sonuca gideceğin eylemi roketle halledemezsin. Binlerce bombanın, roketin boşa atıldığını hepiniz biliyorsunuz. Bunları yapamazsınız. Yapıldığında hesabının sorulacağını her komutan adı gibi bilmelidir.

"Düşman geliyor, göreceksin, kendini ayarlayacaksın. Hedef gözünün önündedir, hızını ayarlayıp vuracaksın. Bu kadar sadedir, basittir. Gereken çaba, kendini çalıştırma gücü, o da komutanın, savaşçının vazgeçilmez bir özelliğidir."

Bu temel yaklaşımlar bağlamında herkes kendi somut alanına göre hedefini de çok önceden ve her gün inceleyerek tespit eder, sıralamaya koyar ve gücüne göre hangisine ne zaman yönelir, günün 24 saati çalışarak bunu yapar. Hedeflerden anlamanız gereken temel kavramlar bunlardır. Askeri, siyasi, ekonomik ve başka hedefleri gücünüze, coğrafyaya göre belirleyeceksiniz, düşüneceksiniz ve uygulamaya geçeceksiniz. Bunun anlaşılmayan hiçbir yönü yoktur. Biraz düşünseniz benden daha iyisini, her alanda belirleyebilirsiniz. Hem de çok yaratıcı, çok önemli sonuç alıcı bir biçimde belirleyebilirsiniz.

Planlama esaslarına ilişkin

Planlama bazında söylenebilecek birkaç husus da her zaman vurguladığımız tarz tempo ve çalışma üslubuna ilişkindir. Dikkat ederseniz parti tarihimizde olduğu gibi, günümüzde de tarz çok önemlidir. Tarz nedir? Ne kadar sıklıkta, ne kadar yetkinlikte? Eylemde ve örgütlemede, yani çok gevşek, çok keyfilik, çok uzun süreye yayılmış, kişinin kendi keyfine bağlı kalınmış bir tarzda örgütlenme, eylem olmaz. Bu düşman gerçeğine, bizim talimatlara, olanaklarımıza göre 24 saatte yapılacaksa 24 saat yapılır, tarz budur. 24 saatin işini 24 saatte yapmak, bunu ne bir saat öncesine, ne bir saat sonrasına taşırmak. İkincisi güne sığdırılması gereken eğitim, örgütlenme ve bir de eylemler vardır. Tarzdan anlamanız gereken budur. "Ben bugün bu kadar eğitmeliyim, bu kadar örgütlemeliyim, bu kadar eylem yapmalıyım." 25 saate yayarsan uzatmış olursun. 23 saate sığdırırsan zamanı verimlice kullanmamış olursun, aceleye getirmiş olursun. İkisi de sakıncalıdır. O zaman ideal olan 24 saat aralığında yapmaktır. Ben buna "bir gün, 24 saat" diyorsam, siz bir hafta, bir ayda veya bir ayda bir saat içinde yapılacak işler deyin. Yani bir ana sığdırılması gereken bir işi, o ana sığdırmak, anın devrimcisi olmak, günün devrimcisi olmaktır. Bir devrimci her zaman eğitir, örgütler, eyleme geçirir. Hatta inceler, keşfeder. Bir gün için yapılması gereken bu kadardır, bu konuda ölçüleri tutturmaya tarz diyoruz. Bazıları var ki, altı ayın işini veya bir günün işini altı aya yayıyor, altı ayın işini de bir haftada yapmak istiyorlar. Bu kadar çalışma tarzından yoksunluğu yaşıyorlar. Bunu aşacaksınız.

"Ekonomik hedefler için bir gerillayı bile hedef edemeyiz. Ekonomik hedefler ağırlıklı olarak gerillanın kaybının olmadığı hedeflerdir. Belki bomba, silah, fişek kaybı olur, ama gerilla kaybı olmaz. Bunu çok önemli bir ilke olarak hatırlatıyor ve uyarıyorum."

Önderliğin tarzı, bütünüyle başaran tarzdır. Bunu esas alın. Bununla iç içe olan diğer bir sorun tempodur, tempo da hızdır. Düşmanın ulaşamadığına da çalışma temposu demekteyiz. Örneğin eylemde hızlılık, hemen her konuda düşmanın ulaşamayacağı, tam tersine bizim ulaşıp, onu vuracağımız hızı tutturduk mu, tempoyu tutturduk demektir. Tempodan anlaşılması gereken budur. Düşman saldırınca ulaşamayacak, ona göre hareketlilik ayarlanacak. Bir hedef var, eğer zamanında ulaşırsan vurursun, ulaşmazsan düşman uyanır, tedbir alır. Sonra da "ulaştım yine vurayım" deyip vurmaya çalışırsan, tempoyu tutturamadığın için kaybedersin. Dolayısıyla tempo meselesi çalışma tarzımızla birlikte bir planlamanın veya devrimciliğin en vazgeçilmez özelliği oluyor.

Bizi esasta sadece çalışmamızın içeriği, ağırlığı değil, temposu kurtarmıştır. Tempomuza düşman yetişemediği için geride kaldı ve hızlı hareket ettiğimiz için hedeflere ulaştık ve sonuç aldık. Bu bir temel ilkedir. Herkes kendine, kendi birimine, çalışmalarına, tarzına uygulayacaktır. Bunun anlaşılmaması için hiç neden yoktur. Düşman geliyor, göreceksin, kendini ayarlayacaksın. Hedef gözünün önündedir, hızını ayarlayıp vuracaksın. Bu kadar sadedir, basittir. Gereken çaba, kendini çalıştırma gücü, o da komutanın, savaşçının vazgeçilmez bir özelliğidir. Kendini eğit, hazırla, o hale getir, işe koyul! Hantalsın, o zaman ne geziyorsun gerillada veya herhangi bir çalışmada. Hızlı örgütlemede, propaganda edemiyorsan ne diye görev üslenmişsin, ağzını bile açamıyorsan ne işin var bu çalışmada, git başka işlerle uğraş, devrimin işleri propagandada, örgütlemede, ajitasyonda, eylemde gereken hızı yakalayan bir çalışmadır.

Aynı şey üslup ve hitap için de söylenebilir. Devrimcilerin üslubu, hitabı çekicidir. Ağzı, üslubu olmayan devrimciden bahsedemeyiz. Öyle sandığınız gibi herkesin bir ezop diliyle, yarım yamalak cümleleri döktüren, bir cümleyi üçe bölen, paramparça eden diliyle devrim yürütemez. Devrimin kendisi bir emirdir, hitaptır. O açıdan sözlerinizi net söyleyeceksiniz. Emir net söylenir, çözümleme net yapılır, eğitim net sözcüklerle yerine getirilir. Bütün konuşmalar kendine göre çekici, anlaşılır bir üslupla yürütülmek zorundadır. Bu dilinizi düzelteceksiniz. Türkçe, Kürtçe veya başka bir dil önemli değil. Bildiğinizi çok iyi kullanacaksınız, bilmediğinizi öğreneceksiniz. Bildiğiniz kadar konuşup yapacaksınız, yapmakta olduğunuzu da anlayarak ve hakkında konuşarak yapacaksınız.

Üslup ve hitapta muazzam bir geriliğiniz var. Şimdiye kadar da bir türlü değiştirmek istemiyorsunuz. Artık buna son vereceksiniz. Çünkü başarıyı belirleyen en temel bir husus da hitaptır, dil gücüdür. Ben savaşı dille kazandım. Önderliğin en büyük silahı etkileyici, bilinçli, canalıcı hitaptır. Yerinde vuran hitap hepinizin savaştığından daha fazla sonuç almıştır. Buna da dikkat ederseniz, planlama döneminde mükemmel silahlandınız demektir.

Önümüzdeki döneme bu mükemmel parti, ordu, cephe, onun hedef, çalışma tarzı, temposu ve hitabıyla yürümek istiyoruz. Ben burada bu temel yaklaşımları aylara bağlamak durumunda değilim. Veya bir yerde bu kadar yapılır demek, gibi bir kahinliğe kavuşma gereği duymuyorum. Ama bütün bu hususlarda söylenenler hakkıyla yerine getirilirse, biz bu önümüzdeki yılı mükemmel kazanırız. Şüphesiz yine kayıplar olur, ama hiçbir yılla kıyaslanmayacak kadar bu önümüzdeki yılı bütün sahalarda, başta gerilla sahası olmak üzere, cephede, diplomaside, ekonomik sahada, dost güçlerle ilişkilerde, belki de tarihimizin tanık olmadığı düzeyde kazanabilir ve zaferin eşiğine kadar getirebiliriz. Bunun için hiçbir ciddi eksikliğimiz yok. Eksikliğimiz söylediğim hususlardır. Hiçbir mali, hiçbir iç-dış irtibat sorunumuz yoktur.

Temel eksiklikler ve çözüm yolları vurgulandığı gibidir. Zaten bunun dışında da savaş ele alınamaz, devrimci olunamaz. Şimdiye kadarki, muazzam plansız, sistemsiz, doktrinsiz devrime ve onun savaşına yaklaşımınızı aşmanız gerekiyor. Çözümlemelerle her şeyi dilinize, yüreğinize, beyninize akıttık. Artık hiçbir gerekçeyle "edinemedim, özümseyemedim, dönüşemedim" deme gafletini göstermeyeceksiniz. Hiçbir gerekçeyle kendimizi savunamayız. Bunu hiçbir partili, ister etkili bir askeri komuta, ister bir kitle, cephe örgütleyeni, ister iyi bir diplomat olsun "gereklerini tam yerine getiremedim" deme hakkına sahip değildir. PKK öncülüğü bundan sonra her sahada sağlam rol oynayabilecek, başarabilecek bir öncülüktür. Bütün partimizin karar düzeyleri, son 5. Kongresi, en son merkez toplantısı en kapsamlı kararlara bu temelde ulaşmıştır ve bu kararların büyük bir hazırlıkla hayata geçirilmesinin en önemli bir aşamasına gelinmiştir.

İşte bahara adım attık. Önceleri mucizevi gelen birçok şeyi yarattık ve imkansız denileni gerçekleştirdik. Bu kadar imkanla, doğru karar ve uygulama olanaklarıyla eğer önümüzdeki dönemin üzerine yürünürse mucizeden daha çarpıcı gelişmeler neden olmasın ki! İnsan iradesi bu anlamda en belirleyicidir. Ve bazen en kesilmez denilen karşı-devrimci iradesini kesebilir. Ama bunun için devrimci irade keskinliği olacaktır. Bunun için büyük yaratıcılığı göstereceksiniz. Hiç kimse başka türlü kurtuluş beklemesin.

Buna göre rolünüzü kazandırmak için ne gerekiyorsa öyle oynamanızı, hiçbir engel tanımaksızın yürümenizi, kendinize layık olan başarıyı gerçekleştirmenizi diliyoruz ve sürekli başarılarınızı bekliyoruz.

5 Mart 1996

PKK 1996

KÜRDİSTAN ESKİ KÜRDİSTAN DEĞİLDİR

İsmail Beşikçi

Baştarafı 1. sayfada

Bugün Kürdistan'da toplumsal ve ekonomik ilişkilerde, halkın siyasal kültüründe, ekonomik, toplumsal ve kültürel beklentilerinde büyük bir değişiklik yaşanmaktadır. Toplumda büyük bir hareketlilik göze çarpmaktadır, toplumsal altüst olma durumu göze çarpan en önemli süreçtir. Gerilla hareketi, Kürt toplumunun hem maddi yapısında, hem siyasal ve kültürel yapısında, insanların ve kurumların çeşitli ilişkilerinde çok derin, niteliksel değişiklik yapmıştır. Bu değişiklikleri, insanların zihinsel ve ruhsal yapılarında, değer yargılarında da görmek mümkündür. Kürt toplumu allak bullak olmuştur. Değişimin yönünü ve boyutlarını gösterebilmek için eski Kürt toplumunu ve bu topluma egemen olan bazı ilişkileri ve değerleri kısaca belirtmek gerekir.

ESKİ TOPLUM

Kürtlerin Ortadoğu'daki nüfusunun 35 milyon civarında olduğu söylenebilir. Kaba hesaplarla ve tahminlerle böyle bir saptama yapılabilir. Kürtlerin üzerinde yaşadığı ülkenin, yani Kürdistan'ın ülke olarak genişliği ise 500 bin kilometre karenin üzerindedir. Yapılması gereken başka önemli bir saptama da, uluslararası ilişkilerde, uluslararası kurumların nezdinde, Kürtlerin hiçbir siyasal statüye sahip olmadıklarıdır. Kürt, Kürdistan siyasal bir birimi gösteren, siyasal iradesi ve isteği olan, siyasal bir otoriteyi adlandıran sözcükler değildir. Devletlerarası ilişkilerde, Kürtler sözcüğü, siyasal istekleri ve siyasal iradesi olan bir birimi ifade etmemektedir. Sözcüklerin bu içeriklerinden boşaltılması için çok yoğun çaba gösterildiği besbellidir.

Halbuki, dünyada, çok küçük bir nüfusa, çok küçük bir ülkeye sahip olan pek çok bağımsız devlet vardır. Bugün Birleşmiş Milletler'de temsil edilen bağımsız devlet sayısı 185'tir. Bu devletlerin önemli bir kısmının nüfusu 1 milyondan azdır. Nüfusu 50 binin altında olan devletler bile vardır. Bunların bazılarının ülke topraklarının genişliği, ancak, Kürdistan'ın bir şehri kadardır. Nüfusu 5 milyonun altında olan onlarca devlet vardır. Nüfusu 10 milyon civarında olan devletlerin sayısı, tüm bağımsız devletlerin sayısından fazladır.

Bu kadar büyük bir nüfusa, bu kadar büyük bir ülkeye sahip oldukları halde, Kürtlerin uluslar ailesi içinde böyle **statüsüz**, **kimliksiz** ve **kişiliksiz** bırakılmaları, dikkatle, sabırla irdelenmesi gereken bir durumdur. Devletlerarası ilişkilerde, uluslararası kurumların çalışmalarında, bu konuyla ilgili olarak çok trajik olan bazı siyasal süreçler de kendini hissettirmektedir. Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı gibi bazı kurumlar, zaman zaman Kürt sorunuyla ilgili bazı kararlar almaktadır. 39 üyeli Avrupa Konseyi, 15 üyeli Avrupa Birliği, Kürt sorununun çözümüyle ilgili kararlarına, "Ortadoğu'da bağımsız bir Kürt devletine karşıyız", "Ortadoğu'da mevcut sınırların değişmesi mümkün değildir" diye başlamakta, bu hükümlerine, "... zaten bağımsız Kürt devleti Kürtler için de iyi değildir" şeklinde bir cümle ilave etmeyi de hiç ihmal etmemektedirler. Bağımsızlık Kürtler için neden pozitif bir değer değildir, acaba?

Kürt toplumunun tarihsel gelişiminin, Ortadoğu'nun bugünkü statüsünün kavranması hiç şüphesiz bilimin konusudur. Fakat burada bilim alanının dışında başka bir alan, ahlaki bir konu daha vardır. Yukarıda bazı bağımsız devletlerin nüfusuyla ve ülke genişlikleriyle ilgili bazı değerlendirmeler yapılmıştı. Örneğin 39 üyeli Avrupa Konseyi'nde nüfusu 25 bin olan bağımsız bir devlet bile vardır. Nüfusu 300 binin altında olan 3-4 devlet vardır. Ve bu devletler Kürtlerin geleceğiyle ilgili kararlara imza atmaktadırlar, Kürtlerin geleceğini belirlemektedirler. Nüfusları böylesine küçük olan devletlerin, nüfusu 35 milyon civarında olan Kürtlerin geleceğini belirlemeleri, Kürtlerin geleceğiyle ilgili kararlar almaları trajik bir durumdur, ahlaki olmayan bir durumdur. Bu, devletlerarası ilişkilerin Kürtlerin çok aleyhine kurulduğunu ve sürdürüldüğünü göstermektedir. Bu, başta Kürt aydınları olmak üzere, Kürt toplumu öteki kesimleri tarafından da bilincine varılmış bir konu değildir. Çünkü bir haksızlığın bilincine varanlar, onu düzeltmek için girişimlerde bulunurlar. O konuda düşünce üretirler, o düşüncelerin etrafında örgütlenme başlatırlar.

Kürt toplumunun devletlerarası ilişkilere, uluslararası kurumlara ilişkin boyutu kısaca budur. İç politikadaki, iç ilişkilerdeki görünümü ise çok daha ağırdır. Kürt toplumu **"düşürülmüş"** bir toplumdur. Düşünelim ki, Kürtlerin Türkiye Cumhuriyeti devleti sınırları içindeki nüfusu 20 milyondan fazladır. Fakat adı yasaktır, ülkesinin adı yasaktır, dili yasaktır. Türkleşmediği, Türk olduğunu söylemediği, Kürtlüğü reddetmediği sürece insan olarak hiçbir değere sahip değildir. Kürtlüğü inkar etmesi, öz benliğine, kişiliğine, kendi kendine ihanet etmesi anlamına gelmektedir. Böyle bir dayatma nasıl kabul edilebilmiştir, nasıl doğal karşılanabilmiştir? Bu sürecin maddi temellerinin, toplumsal, politik ve ruhsal sonuçlarının incelenmesi gerekir.

> **"Güney Afrika'da ırkçı beyaz rejimi tarafından yerlilere, zencilere, köle muamelesi yapıldığı söylenmektedir. Türkiye'deki Kürtlerin durumuna göre, Güney Afrika'daki kölelik bile bir statüdür. Çünkü, Türkiye'de Kürtler, Kürt olarak hiçbir değere sahip değildir. Türkleşmeyen, Türk olduğunu söylemeyen, Kürtlüğü inkar etmeyen Kürdün hiçbir değeri yoktur."**

ESKİ TOPLUMU BELİRLEYEN TEMEL POLİTİK SÜREÇLER

Kürtlere ilişkin bu olumsuz süreçlerin temelinde, Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun bölünmesi, parçalanması ve paylaşılması olgusu vardır. Bu da, Birinci Dünya Savaşı süreci içinde Osmanlı İmparatorluğu'na bağlı toprakların, Büyük Britanya, Fransa, Çarlık Rusyası ve daha sonra da İtalya'nın katılımıyla yapılan gizli antlaşmalarla bölünmesiyle başlayan bir süreçtir. 1915'de başlayan ve 1917 Ekim Devrimi'ne kadar devam eden bu süreçte yukarıda adları geçen devletler arasında yapılan gizli antlaşmalarda, Kürtlerin ve Kürdistan ülkesinin her seferinde bölüşüldüğü ve parçalandığı görülmektedir. 1917 Ekim Devrimi'nden sonra, bu gizli antlaşmalar Bolşevikler tarafından deşifre edilmiştir. Buna rağmen, daha sonraki süreçte de Kürtlerin ve Kürdistan'ın bölüşülmesi sürüp gitmiştir. Sovyetler Birliği'nin oluşması, Anadolu'da başlayan kemalist harekete, Büyük Britanya ve Fransa karşısında büyük bir manevra alanı olanağı sağlamıştır. Bu sefer, İngilizler ve Fransızlarla yapılan gizli görüşmelerle kemalistler bu süreçte önemli bir yer almışlardır. 1919-1922 yılları arasında gerçekleşen Türk kurtuluş savaşı, Doğu'da ve Güney'de Ermenilerle, Batı'da Yunanlılarla yapılan bir savaştır. Bu dönemde kemalistler, Kürtlerin desteğini alabilmek için, "gavura karşı kazanılacak zaferden sonra, Kürtler de milli haklarına kavuşacaklardır..." propagandasını yapmışlardır. Bu arada, Koçgiri'de olduğu gibi, Kürtlerin ulusal isteklerini kitle katliamlarıyla ezmeyi de ihmal etmemişlerdir.

Birinci Dünya Savaşı sürecinde ve savaştan sonra, Kürdistan üzerinde, sahip olduğu zengin petrol kaynaklarından dolayı, yoğun bir emperyalist ve sömürgeci bir bölüşüm mücadelesi gerçekleşmiştir. 1922'de başlayan ve 1923'de sonuçlanan Lozan Konferansı'nda en önemli konulardan biri, belki de başta geleni budur. Lozan Konferansı'nda başlayan bu süreç 1925'de noktalanmıştır. 1923'e varıldığında bu sürecin aktörleri de iyice değişmiş, aktörlerin, sürecin belirlenmesindeki ağırlıklarında da değişiklikler olmuştur. Kürdistan'ın bölünmesinde, parçalanmasında ve paylaşılmasında, dönemin, Büyük Britanya, Fransa gibi emperyalist devletlerinin çok büyük rolleri vardır. Bu sürecin Ortadoğu'daki yerli işbirlikçileriyse, başta kemalistler olmak üzere Arap ve Fars monarşileridir. Ekim Devrimi kemalistlerin manevra alanını oldukça genişletmiştir. Bu konumlarıyla kemalistler, Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun bölünmesinde, parçalanmasında ve paylaşılmasında Büyük Britanya ve Fransa gibi devletlerle işbirliği ve güçbirliği yapmışlardır, bu konumlarıyla da ayrıca, güç oluşturmuşlar ve destek elde etmişlerdir.

Bölünmenin, parçalanmanın ve paylaşılmanın sonuçlarının kavranılması çok önemlidir. Örneğin, Türkiye Cumhuriyeti devletinin denetimi altında kalan Kürdistan'da, Kürt adı ve Kürdistan adı yasaklanmıştır. Kürtçe'nin konuşulması ve yazılması yasaklanmıştır. Kürtlerin Türkleştirilmesi için her türlü önlem yürürlüğe konulmuştur. Kürtlerin aslının Türk olduğu, Kürtçe'nin Türk dilinin ilkel bir ağzı olduğu şeklinde yoğun bir devlet propagandası başlamıştır. Kürtlere ve Kürdistan'a ilişkin bu görüşler resmi ideolojinin en önemli boyutu haline gelmiştir. Basın, üniversiteler, siyasal partiler, resmi ideolojiyi doğrulayıcı bir çaba içinde olmuşlar, resmi ideolojinin gereklerine göre tavır ve davranış sergilemişlerdir. Kürtlerin Türkleştirilmeleri için sürgünlerle imha, yurt dışına kaçmaya zorlayarak imha, idamlarla imha, kontrgerilla saldırılarıyla imha gibi yöntemler sistematik bir şekilde, yoğun ve yaygın olarak uygulanmıştır. Kürt dili ve Kürt kültürü üzerinde sistematik bir soykırım yapılması, cumhuriyet tarihi boyunca vazgeçilmez bir devlet politikası olmuştur. Resmi ideolojinin doğruluğundan kuşku duyanlar, resmi ideolojiyi eleştirenler, Kürtlerden, Kürtçe'den, Kürdistan'dan söz edenler, Kürtlerin ulusal ve demokratik haklarından söz edenler, bu hakların gerçekleşmesi için demokratik bir mücadele yürütenler çok ağır cezalarla karşılaşmışlardır. Bu süreçte Türkleşenler, Kürt kimliklerini inkar edenler, Türk olduklarını yüksek sesle söyleyenler, Kürtlük ile kararlı bir mücadele yürütenler, her türlü kamu haklarından yararlanmışlardır, kamuda görev almışlar, görevlerinde hızlı bir şekilde yükselmişlerdir. Kürt kalmak isteyenler, Kürtlerin ulusal ve demokratik hakları için mücadele edenler ise, değil kamuda görev almak, insan olarak bile kabul edilmemişlerdir.

Halkın Emek Partisi, Demokrasi Partisi gibi partilerde, Kürtlerin Kürtler için siyaset yaptıklarını da görüyoruz. Bu nasıl olmaktadır? Çok açık. Çünkü herkesin hüviyet cüzdanlarında "Türk" yazmaktadır. Herkesin "Türk" olduğu, doğar doğmaz hüviyet cüzdanlarına yazılarak belirtilmektedir. Bu konuda, herhangi bir soruya gerek duyulmadan, herkesin "Türk" olduğu kabul edilmektedir. Vatandaşlık bağını belirten "Türk" ile etnik kimliği belirten "Türk" birbirleriyle özdeşleştirilmiştir. Bu bakımdan, sözü edilen siyasal partilerde siyaset yapan Kürtler de "-Türk" oldukları için, "Türk" olarak siyasete atılmışlardır. Fakat, milletvekili olarak, bu partilerin bünyesinde Kürtlüğe vurgulama yaptıkları için, Kürt sorununu gün ışığına çıkarmaya çalıştıkları için, Kürtlerin ulusal ve demokratik haklarından söz ettikleri için çok ağır baskılarla, zulümlerle karşı karşıya kalmışlardır. Bu, devletin verdiği kimliği kabul etmeyip Kürt kimliği için mücadele etmek anlamına gelmektedir. Bu da cezayı gerektirir. Kürtlerin haklarından söz ettikleri için bu partiler Anayasa Mahkemesi tarafından arka arkaya kapatılmışlardır. Milletvekillerinin dokunulmazlıkları kaldırılmıştır. Dokunulmazlıkları kaldırılan milletvekilleri cezaevine konulmuşlardır. Devlet Güvenlik Mahkemelerinde yargılanmışlar ve ağır cezalara mahkum edilmişlerdir. Mardin milletvekili Mehmet Sincar'ın kontrgerilla tarafından katledildiği bilinmektedir.

Son yıllara kadar, 20 milyonun üzerinde bir nüfusa sahip olan Kürtlerin, adının yasaklanması, dilinin yasaklanması, ülkesinin adının yasaklanması ibret verici bir olaydır. Bu olayın üzerinde dikkatle durmak gerekir.

Kürdistan'ın bölünmesi, parçalanması ve paylaşılması, 20. yüzyılın ilk çeyreğinde, Ortadoğu'da cereyan eden önemli siyasal olayların başında yer almaktadır. Kanımca Ortadoğu'da bugünkü siyasal ilişkileri, statükoyu belirleyen en önemli olgu budur. Kürdistan'ın 17. yüzyılın ilk yarısında, Osmanlı-İran savaşları sonunda, Osmanlı İmparatorluğu ve İran İmparatorluğu arasında bölündüğü de bilinmektedir. İran İmparatorluğu sınırları içindeki Kürdistan'ın, Rus-İran savaşları sonunda, 19. yüzyılın ilk çeyreğinde ikiye bölündüğü ve Kuzey bölgelerinin Rus İmparatorluğu'nun denetimi altına girdiği de bilinmektedir.

Kürdistan'ın çeşitli kesimlerinin, kendisini denetleyen devletlerle olan ilişkilerini açıklamakta, sömürge, sömürgecilik gibi kavramlar çok yetersiz kalmaktadır. Sömürge, sömürgecilik gibi kavramlar, Kürtlere ve Kürdistan'a dayatılan ilişkileri açıklayamamaktadır. Kürdistan klasik sömürgelerden çok farklı bir yapıya sahiptir. Kürt kimliğinin ve Kürdistan kimliğinin tanınmaması, Kürdistan'ın sınırlarının çizilmemiş olması, Kürdistan'daki toplumsal, siyasal ve kültürel ilişkileri belirleyen en önemli olgudur. "Sömürge" bir siyasal statüdür. Kürdistan ise, sömürge bile değildir. "Hindistan Büyük Britanya'nın sömürgesidir", "Cezayir Fransa'nın sömürgesidir", "Kongo Belçika'nın sömürgesidir", "Angola Portekiz'in sömürgesidir" önermelerinde, sömürge sözcüğü bir siyasal statüyü göstermektedir. Örneğin Angola isminde bir ülke vardır, bu ülkenin sınırları bellidir, önceden çizilmiştir. Burada yaşayan bir halk vardır, bu halk Portekiz değildir, bu halkı Portekizleştirmek gibi bir çaba da yoktur. Bunları Portekiz devleti de bilmektedir, Angola halkı da bilmektedir. "Sömürge" çok düşük de olsa bir siyasal statüdür. Sınırları belli bir ülkeyi ve bu ülkede, sömürgeciden çok farklı bir halkın yaşadığını gösterir. Kürdistan'daysa durum hiç böyle değildir, çok değişiktir.

Lozan Konferansı'nın en önemli işlerinden biri Kürdistan'ın bölünmesi, parçalanması ve paylaşılması olduğu halde, Kürdistan'dan daha büyük pay kapma konusunda örneğin Büyük Britanya ile Türkiye arasında çok önemli bir mücadele, çok önemli bir diplomatik çatışma olduğu halde, antlaşma metinlerinin hiçbir yerinde, Kürt adı, Kürdistan adı, Kürtçe gibi sözcükler geçmemektedir. Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun bölünmesi, parçalanması ve paylaşılması kulislerde konuşulmuştur. Taraflar ikili üçlü gruplar halinde, bu sorunu kulislerde tartışmışlardır. Kürdistan'ın bölünmesi, parçalanması ve paylaşılması çok büyük bir diplomasidir. Büyük diplomasinin kulislerde yapıldığı söylenir. Hem Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun bölünmesini, parçalanmasını ve paylaşılmasını büyük bir iş olarak belirlemek, hem de yapılan işi büyük bir dikkatle, bilinçli bir şekilde gözlerden ırak tutmaya çalışmak çok büyük bir diplomatik ve politik beceriyi gerektirir. Türk Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, sırf bu özelliğinden dolayı, "Lozan bir dehadır" demektedir. Bunlardan dolayı, "sömürge", "sömürgecilik" kavramları, "Türkiye-Kürdistan", "Irak-Kürdistan", "Suriye-Kürdistan", "İran-Kürdistan" ilişkilerini anlatmakta çok yetersiz kalmaktadır. Kürdistan'ı "alt-sömürge" kavramıyla açıklamak mümkündür. Kürdistan devletlerarası sömürgedir. Kürdistan'ın birden fazla devletin sömürgesi olması sadece nicelikle ilgili bir sorun değildir,

aynı zamanda nitelikle ilgili bir sorundur. Bu durum ancak, **alt-sömürge** kavramıyla açıklanabilir. Kürtlerin, Kürdistan'ın hiçbir statüsü yoktur. Kürtler, siyasi isteği olan, siyasi iradesi olan bir birim olarak kabul edilmemektedir. Kürt ulusu ve Kürdistan, Kürt adı ve Kürdistan adı, yeryüzünden, tarihten ve dillerden silinmek üzere bölünmüş, parçalanmış ve paylaşılmıştır.

Kürdistan'daki durumun, buradaki ilişkilerin klasik sömürgelerden çok farklı olduğunu belirtmeye çalışıyoruz. Klasik sömürgelerde daha çok toprak üzerinde bir sömürgecilik vardır. Sömürgenin doğal zenginlikleri metropole taşınmaktadır. Sömürge, hammadde deposu olarak değerlendirilmektedir. Emperyalist ve sömürgeci devletler hammadde kaynaklarının verimini artırmak için sömürgeye önemli yatırımlar yapmaktadırlar. Yol şebekesini geliştirirler, tarımı geliştirirler, tarımın verimini artırıcı önlemler alırlar. Bu yolla daha çok sömürme olanakları yaratırlar. Bu husus Kürdistan için de kuşkusuz önemledir, fakat bu ilişkileri sonsuza kadar sürdürebilmek için, insanların beyinlerine yoğun bir resmi ideoloji bombardımanı yapılır. Bu bakımdan, Kürdistan'da ön planda **beyinsel sömürgecilik** vardır. İnsanlar, resmi ideolojinin bombardımanıyla, beyinleriyle ve ruhlarıyla teslim alınmaya çalışılır. İnkarcı, imhacı ve asimilasyoncu politikalar sistematik bir şekilde uygulanır.

Klasik sömürgecilikte, sömürgenin sonsuza kadar elde tutulması gibi bir konu yoktur. Emperyalist ve sömürgeci devlet, sömürgeyi ekonomik ve toplumsal yönlerden belirli bir seviyeye getirdiği zaman, sömürgeyi kendi kendini yönetebilir bir aşamaya getirdiği zaman ona siyasal bakımdan bağımsızlık verecektir. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, Milletler Cemiyeti çerçevesinde sömürgeler böyle kurulmuştur. Bu anlayış doğrultusunda, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, sömürgeler, şu veya bu şekilde siyasal bakımdan bağımsızlıklarına kavuşmuşlardır. Kürdistan'daysa sonsuza kadar sürdürülmek istenen bir sömürgecilik vardır. Kürdistan ve Kürt ulusu, Kürt ve Kürdistan adları, yeryüzünden, tarihten ve dillerden silinmek üzere bölünmüş, parçalanmış ve paylaşılmıştır. Bu, Kürtlerin kökünün kazması anlamına gelmektedir. Buysa, beyinsel sömürgeciliği gerekli kılmaktadır. Burada, ulusal kişiliğin, ulusal benliğin yok edilmesi vazgeçilmez bir devlet politikası olarak kendisini dayatmaktadır. Zira, kendi ulusal benliğini koruyan, yeniden kazanan bir ulus, kendi doğal zenginlikleri ve kendi ülke toprakları üzerinde hak iddia eder ve yeniden kazanmaya çalışabilir.

> **"Böl-yönet politikasının hedefi olmuş bir halk, bir ulus aslında, çok büyük bir felaketle karşılaşmış demektir. Böl-yönet politikasının hedefi olmuş bir ulusu beyni dağılmış demektir, iskeleti parçalanmış demektir."**

Bugün, Kürt sorununu belirleyen, Kürt sorununun günümüze kadar gelmesini sağlayan bu ilişkilerdir. Fakat başta Kürt aydınları olmak üzere, Kürtlerin, bu ilişkilerin bilincine vardıkları söylenemez. Çünkü, herhangi bir haksızlığın bilincine varan bir kişi, bunun düzelmesi yolunda çaba sarfeder, haksız olan bu ilişkileri deşifre eder. 1991 yılına kadar, yani Terörle Mücadele Yasası'nın yürürlüğe girdiği 12 Nisan 1991 tarihine kadar, Kürtlerle, Kürt sorunuyla ilgili düşüncelerini açıklayanlar, genel olarak Türk Ceza Yasası'na göre yargılanırdı. TCK 142/3'e göre düzenlenen iddianamelerde, "Türklerin milli duygularını zayıflatmak", "Türklerin milli duygularını zedelemek", "ırkçılık yapmak" gibi fiillerden söz edilirdi. Örneğin bir kişi çocuğuna Kürtçe isim koyarsa, hakkında, "Türklerin milli duygularını zedelemek"ten dolayı dava açılırdı. Kürt köylerinin isimlerinin, Kürt yerleşim birimlerinin Kürtçe isimlerinin söylenmesi, "Türkleri küçük düşürmek", "Türk ulusunun milli duygularını incitmek" şeklinde değerlendirilirdi. Bir kişi, Kürt toplumunun tarihsel geçmişiyle, toplumsal yapısıyla, Kürt dilinin yapısıyla ilgili incelemeler yapsa, hakkında, "Türk milli duygularını zayıflatmak", "ırkçılık yapmak" gibi iddialarla dava açılırdı. Kürtler de, genel olarak ırkçı olmadıklarını, Türklerin milli duygularını zayıflatmadıklarını, zedelemediklerini, böyle bir niyete sahip olmadıklarını vurgularlardı. Bazı arkadaşlar, "biz sosyalistiz, biz enternasyonalistiz, sosyalistler ırkçılık yapmazlar..." şeklinde savunmalar yaparlardı. Bu tür savunmalar, Kürt sorununun temel niteliği hakkında güçlü bir bilince sahip olmamaktan ileri geliyordu. Kürtler elbette ırkçı değildir. Bu, çok açık, besbelli bir gerçektir. Fakat devlet Kürtçe'yi yasaklayarak, Kürt, Kürtçe, Kürdistan gibi sözcüklere yasaklar koyarak, Kürtlere Türk dilini ve kültürünü dayatarak, Kürtleri Türkleştirmeyi vazgeçilmez, sistematik bir devlet politikası olarak uygulayarak ırkçılık yapıyordu. Türkleşmeyenler, Türklerle eşit muamele görmüyordu. Bu durumun karşısında, "biz ırkçı değiliz", "biz sosyalistiz, ırkçı olamayız" demek, anlamlı bir savunma değildi. Önemli olan devletin ırkçı politikalarının ve uygulamalarının deşifre edilmesiydi, devletin ırkçı düşüncesinin eleştirisiydi.

Kürtlerden, Kürt dilinden vs. söz edenler, Kürtçe konuşanlar, Kürtlerin kendi ana dillerini konuşmalarını, yazmalarını hak olarak dile getirenler, "Türk düşmanı" olmakla, Türklere düşmanlık yapmakla suçlanmışlardır. Bu iddialar karşısında, Kürtler, hiçbir zaman Türk düşmanlığı yapmadıklarını vurgulamışlar, "insancılız, sosyalistiz, enternasyonalistiz..." vs. diyerek kendilerini savunma gereğini duymuşlardır. Kürtlerin "Türk düşmanı" olmadıkları, "Türk düşmanlığı" yapmadıkları çok açıktır. Fakat, devlet tarafından, devlet güdümündeki basın tarafından ve benzeri kurumlar tarafından, Kürtlere karşı, Kürt olan her şeye karşı yoğun bir düşmanlık yapılmaktadır. Kürtler, Kürt dili, varlıkları inkar edilerek küçümsenmektedir, aşağılanmaktadır, horlanmaktadır. "Biz Türk düşmanı değiliz" diyerek çok açık bir olguyu dile getirmek, süreci açıklayıcı bir söz, bir savunma olmamaktadır. Süreci açıklayıcı esas savunma, devletin Kürt olan her şeyi inkar ve imha etmesi, asimilasyonu için çaba harcamasıdır. Bu süreçte de Kürt diline ve kültürüne karşı yoğun bir düşmanlık sergilendiğinin vurgulanmasıdır.

Türkiye Cumhuriyeti devleti, Kürtlere karşı, dünyada bir eşi daha bulunmayan ırkçı bir politika uyguladığı halde, hep, Kürtleri ırkçılık yapmakla suçlamaktadır. Türk basını ve bazı Türk aydınları da resmi ideolojinin bu tavrını aynen benimsemektedir. Bu tavrın ve bu uygulamanın da bilincine varmak gerekir. Bu tavrı ve uygulamayı da dikkatli bir şekilde irdelemek gerekir. Kürtlere karşı uygulanan ırkçılık, 1960'larda Amerika Birleşik Devletleri'nde, 1990'lara kadar da Güney Afrika Cumhuriyeti'nde uygulanan ırkçılıktan çok daha gericidir, çok daha vahşidir, çok daha çağdışıdır. Burada, örneğin, Güney Afrika'da uygulanan ırkçılığın daha katlanılabilir olduğu falan söylenmiyor, sadece, Türkiye'de, Kürtlere uygulanan ırkçılığın vahşiliği vurgulanmaya çalışılıyor. Güney Afrika'da, ırkçı beyaz rejim tarafından, yani apartheid rejimi tarafından yerlilere şu söyleniyordu: *"Siz bize benzemiyorsunuz, sizin yerleşim birimleriniz, okullarınız, otelleriniz, sinemalarınız, parklarınız, lokantalarınız, plajlarınız ayrı olmalı, bizim içimize karışmamalısınız..."* Türkiye'deyse, Kürtlere şu söyleniyor: *"Siz Türklerle birlikte yaşamaya mecbursunuz, fakat, Türk'e benzeyerek yaşayacaksınız, kendi benliğinizi unutacaksınız, Türkleşmeye, Türk olmaya, Türk gibi yaşamaya mecbursunuz, başka şansınız yoktur..."* "Bize benzemiyorsunuz, bizden ayrı yerlerde yaşayın, bizim içimize karışmayın" ırkçılığına göre, "bizimle birlikte yaşamaya, fakat bize benzeyerek yaşamaya mecbursunuz" dayatması çok daha vahşidir, çok daha gericidir. Çünkü birinci durumda, yani Güney Afrika'da toplumun iç özerkliği ayakta, diri olarak kalmaktadır. İç özerkliği diri olan toplumda, kişi öz benliğini inkar sürecine girmemektedir. Kürdistan'daysa, devlet Kürtlerden, kendi öz benliklerine ihanet etmelerini, insan muamelesi görmenin en önemli koşulu olarak saymaktadır. Kürtlüğü inkar ve Türkleşme bu anlama gelmektedir. Kişi kendi benliğine, kişiliğine ihanet etmedikçe, Türklerle eşit muamele görmemektedir. Kendi öz benliğine ihanet ise, kişiliği parçalamakta, insanı köleleştirmekte, düşürmekte, hiçleştirmektedir.

Güney Afrika'da ırkçı beyaz rejim, yani apartheid rejimi tarafından yerlilere, zencilere, köle muamelesi yapıldığı söylenmektedir. Türkiye'deki Kürtlerin durumuna göre, Güney Afrika'daki kölelik bile bir statüdür. Çünkü, Türkiye'de Kürtler, Kürt olarak hiçbir değere sahip değildir. Kürtlerin, Türkleşmedikleri sürece insan oldukları bile kabul edilmemektedir. Böylesi doğal bir durum bile kabul edilmemektedir. Türkleşmeyen, Türk olduğunu söylemeyen, Kürtlüğü inkar etmeyen Kürdün hiçbir değeri yoktur.

Yukarıda, Kürtlerin, hüviyet cüzdanlarında "Türk" yazıldığı için "Türk" olarak milletvekili seçildiklerini, resmi ideolojiyi eleştirerek Kürtlüğe vurgulama yapanların, Kürt sorununu ön plana çıkarmaya çalışanların ise, Kürtlerin ulusal ve demokratik haklarından söz edenlerin ise, çok ağır baskılarla ve zulümlerle karşı karşıya bırakıldıklarını belirtmiştik. Kısaca, HEP-DEP süreçlerine değinmiştik...

Kürt toplumuna, Kürt insanlarına karşı sürdürülen bu politika gerek toplumu, gerek insanları olağanüstü bir şekilde düşürmektedir. Bu uygulamanın temelindeki esas süreç ise, Kürdistan'ın bölünmesi, parçalanması ve paylaşılmasıdır. Böl-yönet politikasının hedefi olmuş bir halk, bir ulus aslında, çok büyük bir felaketle karşılaşmış demektir. Böl-yönet politikasının hedefi olmuş bir ulusun **beyni dağılmış** demektir, **iskeleti parçalanmış** demektir. Hele hele Kürtler ve Kürdistan gibi 4-5 devlet tarafından ortaklaşa bir şekilde bölünmüş, parçalanmış ve paylaşılmış bir ülke veya bir ulus, çok daha ağır bir tahribatla karşı karşıya kalmış demektir. Bunun ise, hem Kürtler açısından, hem de emperyalist ve sömürgeci devletler açısından ayrı ayrı incelenmesi gerekir. Kürtler açısından şu söylenebilir: Bir halk tarihinin belirli bir döneminde böl-yönet politikasının hedefi olmuşsa, aslında çok **büyük bir zaaf** içindedir, demektir. Düşman veya düşmanlar bu zaaftan yararlanarak, bu zaafı büyüterek, çoğaltarak, yaygınlaştırarak ve derinleştirerek o toplumu bölmüşler, parçalamışlar ve paylaşmışlardır. Bu zaaftan elbette arınmak gerekir. Fakat bu sürecin bilincine varmadan, bu olumsuzluklardan arınmak mümkün değildir. Çünkü bilmek ve bilincine varmak çok farklı kavramlardır. Bilincine varmak, haksızlıklarla mücadele etmek gibi süreci de başlatmaktadır.

Zaaf söz konusu edildiği zaman, Kürt toplumunun tarihsel ve toplumsal geçmişi, olgusal bir zenginlik içinde yani olgulara dayanılarak ele alınmak durumundadır. Kemalist düşüncenin, kemalist politikaların ve uygulamaların kavranılması elbette önemlidir, fakat bu düşüncelerin, politikaların ve uygulamaların İttihat ve Terakki'ye, Hamidiye Alayları'na, daha derinlere giden bir geçmişinin olduğu da unutulmamalıdır.

Böl-yönet'i düşünmeleri, bu amacı gerçekleştirecek politikalar uygulamaları, emperyalist ve sömürgeci devletlerin doğaları gereğidir. Fakat, Kürdistan, dünyada bir eşi daha görülmeyen bir böl-yönet politikasının hedefi olmuştur. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, örneğin Arap ulusu da parçalanmıştır. Fakat Arapların ayrı ayrı devletler şeklinde örgütlendirildiklerini de görüyoruz. Devlet olmanın ise başlı başına bir değer olduğu kuşkusuzdur. Bu devletlerin çoğu manda (sömürge) devletlerdir. Irak, Ürdün, Filistin Büyük Britanya'ya bağlı sömürge devletlerdir. Suriye, Lübnan ise, Fransa'ya bağlanmıştır. Bu devletlerin kurulmasıyla Ortadoğu'da yeni bir statüko belirlenirken, örneğin, şu veya bu devlete bağımlı bir Kürdistan sömürgesi kurulmasından özenle, dikkatle kaçınılmıştır. Kürtler ve Kürdistan bölünerek ve parçalanarak yeni kurulan devletler arasında paylaştırılmıştır. Bunun, Kürtler için çok haksız bir politika olduğu, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, devletlerarası ilişkiler yeniden kurulurken, Milletler Cemiyeti kurulurken, Kürtlere çok büyük haksızlıklar yapıldığı çok açıktır. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra oluşturulan yeni uluslararası nizamın Kürtlerin çok aleyhine olarak oluşturulduğu kuşkusuzdur. O dönemin bu temel süreçleri günümüzü de belirlemektedir. Klasik sömürgelerde izlenen "böl-yönet" politikası, Kürdistan'da, "böl-yönet-yoket" biçiminde uygulanmıştır. O zaman başta Kürt aydınları olmak üzere Kürtlere birkaç söz daha söylemek gerekir: Böl-yönet politikaları emperyalistler ve sömürgeciler için doğal bir çaba olabilir. Bu devletler, halkın kimliğini ve kişiliğini yok etmek, halkı köleleştirmek için çabalar harcayabilir... Fakat bu süreç Kürtler tarafından nasıl kabul edilebilmiştir? Bu sürece karşı neden ciddi bir mücadele yürütülememiştir? Kürtlerin çok çok aleyhine olan bu sürecin bilincine neden varılamamıştır?

> **"Sömürge çok düşük de olsa bir siyasal statüdür. Sınırları belli bir ülkeyi ve bu ülkede, sömürgeciden çok farklı bir halkın yaşadığını gösterir. Kürdistan'daysa durum hiç böyle değildir, çok değişiktir."**

Burada önemli olan başka bir konu da "bedel" konusudur. Bugün Birleşmiş Milletler'e üye olan pek çok devlet, "düşman"a tek kurşun sıkmadan, anayasal görüşmeler sonucu bağımsızlıklarını kazanmışlardır. Kürtler ise, 20. yüzyılın başından beri en az bir milyonun üzerinde şehit verdikleri halde, değil bağımsız bir devlete sahip olmak, küçücük bir siyasal statüye bile sahip değildir. Adı yasaktır, dili yasaktır, ülkesinin adı yasaktır. Kürtlere, dünyada bir eşi daha bulunmayan bu durum dayatılmıştır. Bu da uluslararası nizamın ne kadar Kürt aleyhtarı bir nizam olarak kurulduğunu gösterir. Bu sürecin bilincine varmak da çok büyük bir önem taşımaktadır.

Yukarıda, gerek nüfus bakımından, gerek sahip olduğu ülke topraklarının genişliği açısından çok küçük ulusların, halkların, bağımsız devlet olarak örgütlendiğini, fakat çok büyük bir nüfusa ve ülke genişliğine sahip olan Kürtlerin bu çok doğal hakkının sistematik bir şekilde engellendiğini belirtmiştik. Burada, şu sorunun sorulması gerekir: Siyaset bilimi açısından, kamu hukuku ve devlet teorisi açısından, devletlerarası ve uluslararası ilişkiler bakımından, bağımsız devlet kurmanın koşulları nelerdir? Ülke, halk, egemenlik, uluslararası tanınma gibi temel koşullar Kürtler açısından neleri ifade ederler? Örneğin, 25 bin nüfuslu Liechetenstein, 300 bin nüfuslu Lüksemburg bağımsız bir devlettir de, 35 milyon civarında nüfusuyla Kürtler neden devlet olamamışlardır? Devlet olanların özelliği nedir? Kürtlerin eksiği nedir? Bu konular elbette tartışılmalıdır.

Yine yukarıdaki anlatımlara ilişkin olarak şu soru da sorulmalıdır: Güney Afrika değişti, Güney Afrika şimdi, demokratik bir devlet. Türkiye'deyse, Kürtlere karşı sürdürülen ırkçılık, olanca yoğunluğuyla devam ediyor. Türkiye, Türk egemenlik sistemi bir türlü değişemiyor, neden? Alpaslan Türkeş, Bülent Ecevit, Mümtaz Soysal, Süleyman Demirel, Yekta Güngör Özden, Nusret Demiral gibi Türk ırkçılığının has isimleri *"Kürtler bizim kardeşimizdir, bin yıldır beraber yaşıyoruz, et-tırnak gibi bir bütünüz, Türkiye'de herkes eşittir, birinci sınıf vatandaştır, fakat Kürtçe televizyon olmaz, Kürtçe eğitim olmaz..."* diyorlar. Sağcıların, "solcu" oldukları söylenenlerin, anti-demokratların, "demokrat" oldukları söylenenlerin, Kürtler karşısında böylesine bir bütünlük oluşturmalarının nedenleri nelerdir, acaba?

ESKİ TOPLUMU RED, ESKİYİ YIKMA, YENİ TOPLUMU KURMA BİLİNCİNİN GELİŞMESİ

Kürtler, kendilerine dayatılan bu süreci kabul etmemişlerdir. Bu dayatmalara karşı zaman zaman ayaklanmışlardır. Fakat, güçlü bir Kürdistan bilincinin olmaması, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra uluslararası ilişkilerin nasıl geliştiğinin kavranmaması, Ekim Devrimi'nin bilincine varılmaması, ayaklanmaların hep yenilgiyle sonuçlanmasına neden olmuştur. Ayaklanma sürecindeki katliamlar, köylerin, öteki yerleşim birimlerinin yakılması yıkılması, her ayaklanma sonunda gerçekleştirilen idamlar, sürgünler, gerek Kürdistan coğrafyasında, gerek Kürt toplumunda, toplumsal ve kültürel kurumlarda ve insan ilişkilerinde çok ağır tahribat yaratmıştır. 1930'lu yılların sonlarında, artık, bütün direniş odakları kırılmış, halk sindirilmiş, başta aydınlar olmak üzere bütün Kürtler yoğun bir Türkleştirme programının hedefi olmuştur. Bu süreçte, bir taraftan Kürtlerin ulusal ve toplumsal varlığı inkar edilmiş, bir taraftan da Kürtlere ait bütün tarihsel ve kültürel izler silinmeye, kazınmaya gayret edilmiştir. 1940'lar, 1950'ler böyle geçmiştir. 1950'li yılların sonlarında, 1958, 1959 yıllarında, Güney Kürdistan'daki gelişmelerden etkilenerek, Kuzey Kürdistan'da da bazı ulusal kıpırdanmalar başlamıştır. "49'lar", "23'ler" davaları, Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi'nin kurulması bu süreçte gerçekleşmiştir. 27 Mayıs darbesinden sonra, inkar, imha ve asimilasyon daha sıkı ve kararlı bir şekilde hayata geçirilmeye çalışılmıştır. 1960'ların başlarında Türkiye İşçi Partisi'nde örgütlenmeye çalışan Kürtlerde, 1960'ların sonlarına doğru, kendi örgütlerini kurma ve geliştirme düşüncesi daha ağır basmaya başlamıştır. 1965'de Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi'nin kurulması, 1967'de gerçekleşen "Doğu Mitingleri", 1969-1971 döneminde, Devrimci Doğu Kültür Ocakları'nın kurulması, ulusal ve toplumsal mücadelede olumlu etkiler yarattı.

Devrimci Doğu Kültür Ocakları'nın kurulması üzerinde önemle durulması gerekir kanısındayım. Önce Ankara ve İstanbul'da, daha sonra da Diyarbakır, Silvan, Batman, Ergani, Kozluk gibi Kürt şehirlerinde kurulan Devrimci Doğu Kültür Ocakları, Kürt toplumunun özellikle, öğrenci ve esnaf kesimlerinde çok etkili oldu. Giderek köylülük üzerinde de etkisini göstermeye başladı. Bu etkileşimi kırmak, ulusal ve toplumsal gelişmeyi engellemek için 1970 baharından itibaren, yoğun ve kapsamlı bir harekat başlatıldı. Silvan, Bismil, Kozluk, Eruh gibi merkezlerde başlayan komando harekatı, kısa bir zamanda, hızla, bütün Kürdistan alanına yaygınlaştırıldı. Halka çok ağır hakaretler ve işkenceler yapılıyordu. Firari aramak ve silah aramak bahanesiyle yapılan bu harekatta esas amaç kişilerin ve kitlelerin onurunu kırmaktı. Erkeklerin, özellikle torun sahibi erkeklerin erkeklik organlarına ip bağlayıp, ipi kadınların eline vermek, onları köyde, kadın-

ların ve çocukların gözü önünde dipçik zoruyla dolaştırmak yaygın, sistematik bir işkence ve hakaret biçimiydi. Bu, erkeklikleriyle çok övünen geleneksel Kürt toplumu için, Kürt insanları için yapılabilecek en ağır hakaretti. Fakat, 1960'lı yılların sonları söz konusu olduğu zaman, sadece, komando harekatının, işkencelerin, hakaretlerin saptanması yeterli olmuyor. Bu hakaretlere, bu onur kırmalara karşı ciddi bir tepkinin oluşmadığının saptanması da gerekiyor. Bir köpeği, bir tavuğu, bir parça toprağı "namus meselesi" sayıp, bir çırpıda üç-dört kişinin ölümüyle sonuçlanan çatışmalar başlatan Kürtler, devletten gelen bu hakaretleri içlerine sindirip yaşıyorlardı. Halbuki, toplumlar, insanlar, dünyanın hiçbir yerinde, ne Kürdistan'da, ne Türkistan'da, ne Arabistan'da ne Güney Afrika'da bu tür hakaretlerle, bunları sindirerek yaşamamalıdırlar. Eğer yönetimler tarafından gerçekleştirilen bu tür hakaretlerle karşı karşıya kalıyorlarsa, o zaman da bunları reva gören otoriteye karşı ayaklanmalıdırlar. 12 Mart Kürdistan'da böyle bir toplumsal ve ruhsal bir zemin üzerine gelmiştir. İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Eskişehir, Kocaeli gibi yörelerin yanında, Diyarbakır'da ve Siirt'te de sıkıyönetim ilan edilmiştir. Diyarbakır'da sıkıyönetim askeri mahkemesi kurulmuştur. Sıkıyönetim ilanından sonra, baskı ve şiddet daha da artmıştır. Kitlesel gözaltılar ve tutuklamalar gerçekleştirilmiştir. Toplu köy aramaları yaygınlaştırılmıştır.

1971 rejiminde, Diyarbakır'da yapılan "Doğu duruşmaları" Kürtlerin tarihinde çok önemli bir yere sahiptir. Sıkıyönetim askeri savcıları, başta Devrimci Doğu Kültür Ocakları ve Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi davalarıyla ilgili iddianamelerde olmak üzere, Kürt sorunundan dolayı haklarında soruşturma açılan herkesin iddianamesinde, Kürtlerin ulusal ve toplumsal varlığını reddediyordu. İddianamelerde, Kürtlerin aslının Türk olduğu, Kürtçe'nin de Türkçe'nin bir şivesi olduğu ısrarla vurgulanıyordu. Kürtlerin ulusal ve demokratik hakları, Kürtçe yok sayılarak, Kürtlerin ulusal varlığı reddedilerek, Kürtler Türk sayılarak reddediliyordu. Mahkeme kararlarıyla, yani mahkumiyet hükümleriyle, yargıtay onamalarıyla bu görüşler kesinleştiriliyordu. İnkarcı, imhacı ve asimilasyoncu tutum sistematik bir şekilde sürdürülüyordu. Kürtlerden, Kürtçe'den söz edildiği zaman, "Kürtler yok, Kürtçe yok, herkes Türk, Kürtçe denen dil de Türkçe'dir. Kürtler ve Kürtçe yok ki hakları olsun..." deniyordu. Görüşlerinizde ısrar ettiğiniz zaman hakkınızda yeni yeni soruşturmalar açılıyordu. Bunların ötesinde baskı ve şiddet de meydana geliyordu. Örgütlenme çalışmalarını ısrarlı bir şekilde sürdürenlere karşı kontrgerilla saldırıları gündeme geliyordu.

> **"Devlet Kürtlerden, kendi öz benliklerine ihanet etmelerini, insan muamelesi görmenin en önemli koşulu olarak saymaktadır. Kürtlüğü inkar ve Türkleşme bu anlama gelmektedir. Kişi kendi benliğine, kişiliğine ihanet etmedikçe, Türklerle eşit muamele görmemektedir. Kendi öz benliğine ihanet ise, kişiliği parçalamakta, insanı köleleştirmekte, düşürmekte, hiçleştirmektedir."**

GERİLLA HAREKETİNİN OLUŞTURULMASI VE YÜKSELMESİ

Devrimci Doğu Kültür Ocakları mensuplarının, başka eylemler ve yazılar dolayısıyla haklarında dava açılmış kişilerin siyasal savunma yapmaları, Kürtlerin ulusal ve toplumsal varlığından ve Kürtçe'den söz etmeleri, gerek sıkıyönetim kademelerinde gerekse devlet yönetiminde çok büyük bir sarsıntı yaratmıştır. Devlet, ulusal gelişmeyi bastırmak, asimilasyonu hızlandırmak için çok daha kapsamlı önlemler almaya başladı. 1971 "Doğu duruşmaları" ve daha sonraki süreç şunu gösterdi: Devletin Kürt sorunu konusunda inkardan, imhadan ve asimilasyondan başka hiçbir düşüncesi ve politikası yoktur. Devletin Kürt politikası bu kavramlar üzerine oturtulmuştur. Bununsa devlet terörünü içerdiği, barışçıl bütün kanalların tıkandığı görülmektedir. İşte bu koşullarda Kürtler arasında yeni bir grubun oluşmaya başladığını görmekteyiz. 1970'lerin başlarında oluşmaya başlayan bu gruba "Apocular" denmektedir. Bu grup silahlı mücadeleyi, gerilla mücadelesini düşünmektedir. Kürtlerin seslerini, isteklerini, ancak bu yolla duyurabileceklerini, ulusal ve demokratik haklarına ancak bu yolla kavuşabileceklerini düşünmektedir; planlarını, projelerini buna göre oluşturmaya çalışmaktadır. Bu grubun, devletin, imhacı, inkarcı ve asimilasyoncu politikalarının zalimlikten başka bir şey olmadığının, zalimlerden de adaletin, eşitliğin, özgürlüğün rica ederek istenmeyeceğinin, onu, silah yoluyla almak gerektiğinin bilincine vardığı anlaşılmaktadır. Bu yıllarda, Apocularla, Kürt örgütlerinden birine mensup kişiler arasında, Ağrı'da yapılan bir tartışma bu grubun düşüncelerini ve programını bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır. Bir kahvehanede yapılan bu tartışmada bir Kürt örgütüne mensup Kürtler, Kürdistan'ın bir sömürge olduğunu, Kürt halkının bu konuda bilinçlendirilmeleri ve örgütlendirilmeleri gerektiğini vurguluyorlar. Apocuların buna verdikleri cevap şudur: *"Kürdistan elbette bir sömürgedir. Fakat bu bilginin gereklerini yerine getirmek de gerekir. Kürdistan'ı sömürge olmaktan kurtarmak gerekir. Biz bu gerekler için mücadele başlattık, siz nerelerdesiniz?.."*

"Apocular" 1978'e kadar gerek Ankara'da, gerek Kürdistan'da çok çeşitli faaliyet yürütmüşlerdir. Propaganda ve örgütlenme faaliyetleri sırasında, devletle, bazı yerel güçlerle, Kürt örgütleriyle, Türk solundan bazı örgütlerle çeşitli çatışmalar gerçekleştirmişlerdir. 27 Kasım 1978'de Kürdistan İşçi Partisi (PKK) adı altında yeniden örgütlenmişlerdir. 27 Kasım 1978 PKK'nin kuruluş tarihidir. Kuruluş sürecinde, Abdullah Öcalan başta olmak üzere, Mazlum Doğan, Hayri Durmuş, Mehmet Karasungur, Kemal Pir, Haki Karer, Duran Kalkan, Ferhat Kurtay, Ali Haydar Kaytan, Cemil Bayık, Mustafa Karasu gibi devrimcilerin çok büyük rolü ve katkısı olmuştur.

27 Kasım 1978 PKK'nin tarihinde kuşkusuz çok önemli bir dönüm noktasıdır. 27 Kasım'ın Kürtlerin tarihinde de çok önemli bir dönüm noktası olduğu açıktır. Lice'ye bağlı Fis köyünde yapılan bu toplantının biraz incelenmesinde yarar vardır.

Fis köyü toplantısına katılanlar 25-27 kişidir. Bunların çok büyük bir kısmı, Ankara'da üniversitede eğitim gören öğrencilerdir. İçlerinde bir-iki memur, öğretmen de vardır. 25-27 kişinin çok büyük bir kısmı Dersimli veya Dersim'e yakın iller olan Bingöl veya Elazığlı'dır. Sivas, Urfa, Mardin, Diyarbakır, Maraş, Adana gibi illerden de birer kişi vardır. Çiftçilik yapan bir-iki kişi olabilir. Hemen hemen tamamı fakir köylü ve işçi çocuklarıdır. 25-27 kişinin bir-ikisinin kadın olduğu sanılmaktadır. Kuruculardan 3-4 kişi Kürt değildir. 25-27 kişinin hemen hemen tamamının, sosyalist dünya görüşüyle donanmış oldukları görülmektedir.

25-27 kişiden 8-10'u günümüze kadar çeşitli çatışmalarda, çeşitli zamanlarda ve mekanlarda şehit olmuşlardır. Bu mekanlar arasında cezaevleri de vardır. 8-9 kişi itirafçı olmuştur. 5-6 kişi PKK'nin düşüncesi ve eylemi doğrultusunda yaşamlarını, çabalarını sürdürmektedir.

27 Kasım 1978 Fis köyü toplantısı, PKK'nin Birinci Kongresi olarak kabul edilmektedir. Daha sonra kongreler dörder yıllık aralıklarla düzenli olarak toplanmıştır. 1982'de İkinci Kongre, 1986'da Üçüncü Kongre, 1990'da Dördüncü Kongre, 1994'de Beşinci Kongre toplanmıştır. İkinci ve Üçüncü Kongre Bekaa'da, Dördüncü ve Beşinci Kongre Güney Kürdistan'da Behdinan'da toplanmıştır. Beşinci Kongre 1994 Aralık ayında toplanması gerekirken, hazırlıklar 1995 Ocak ayına kadar sürmüş, Kongre 1995 Ocak ayının başlarında toplanmıştır. Beşinci Kongre, 8-28 Ocak 1995 tarihleri arasında 20 gün kadar sürmüştür. Dördüncü Kongre ise 1990 yılı Aralık ayı sonlarında 1 hafta kadar sürmüştür. Beşinci Kongre'ye 350 civarında PKK'li katılmıştır. Dördüncü Kongre'ye 200, Üçüncü Kongre'ye 60, İkinci Kongre'ye yine 50 civarında PKK'li katılmıştır.

İhtiyaç duyulduğu zamanlarda Konferanslar da toplanmaktadır. Günümüze kadar üç konferans toplanmıştır. 1981, 1985, 1994.

1993'de de Eyaletler Konferansı toplanmıştır. Birinci Konferans Bekaa'da, Üçüncü Konferans ülkede toplanmıştır.

1970'lerde, PKK'nin kuruluş çalışmalarına, yani 1978'e kadar olan dönemde, önemli bir olgu olarak şunu görüyoruz: Bu çalışmalara, örgütlenme faaliyetlerine katılanlar, Kürdistan'ın asimilasyona en fazla hedef olmuş olan yörelerinden gelmektedirler. Dersim, Elazığ, Sivas... Fakat, PKK'nin düşüncesi, yaşama ilk önce Botan'da ve Hakkari'de geçmiştir. PKK'nin düşüncesi, politikası, eylemi, Botan'da çok yoğun bir halk desteğine kavuşmuştur. 1984'de 15 Ağustos'da başlayan gerilla mücadelesi, Botan'dan sonra da Kürdistan'ın öteki yörelerinde dalga dalga genişleyerek halkla bütünleşmiştir.

Burada, **"ilk kurşun"** olayının irdelenmesi gerekir. İlk kurşun aslında bir andır. Bir başlangıç anıdır, bir sürecin başlangıcıdır, belirli bir birikimin harekete geçirildiği bir andır. İlk kurşunun yaşama geçirilebilmesi büyük bir bilgi birikimini gerektirir. Toplum yapısının, toplumsal çelişkilerin kavranmasını, sağlıklı analizlerin yapılmasını gerekli kılar. Bu, aynı zamanda büyük bir azim ve cesaret gerektirir. "İlk kurşun" için güçlü bir ideoloji ve siyaset planlaması da önemli bir koşuldur. Bu, önemli bir tecrübe birikimini de gerekli kılar. Daha öncelerde cereyan etmiş benzer olayların etraflı bir şekilde değerlendirilmesi gerekir. Biz bütün bu niteliklerin PKK'de gerçekleştiğini görüyoruz. Güçlü bir ideolojinin ve siyaset planlamasının da PKK'de önemli bir gerek olarak ortaya çıktığını, bu bilincin de gelişmeye başladığını görüyoruz. Örneğin, kemalist ideolojiden ciddi bir kopuşun gerçekleştiği görülür.

İlk kurşun olayının çok önemli bir an olduğunu ortaya koymak için 12 Mart 1971 öncesindeki ve sonrasındaki Türk sol hareketinden söz etmek gerekiyor. Siyah Beyaz gazetesinde 12 Mart'ın 25. yıldönümü dolayısıyla Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu (THKO) ve Türkiye Halk Kurtuluş Partisi Cephesi (THKP-C) militanlarından bazılarının anıları yayımlandı. 1996 yılı Mart'ında, 12 Mart günlerinde yayımlanan bu anılarda çarpıcı bir özellik var. THKO militanları dağa çıkmışlar. Amaçları gerilla hareketi başlatmak. Uzun süre dağda kalmışlar. Fakat askerlerle küçücük bir çatışmaya bile girmemişler. Askerlerle çatışmaya girmemek için özen göstermişler. İşte burada, "İlk kurşun" olayı yok, gerçekleşemiyor. En önemli eylem planı Amerikalıları kaçırma, rehin alma üzerine yapılıyor. Hele Deniz Gezmiş ve Yusuf Aslan'ın yakalanmasından sonra, planlar iyice altüst oluyor. Bu sefer Deniz Gezmiş'i kurtarmak önemli bir çaba olarak kendini dayatıyor. Yeniden Amerikan üslerine saldırma, Amerikalıları rehin alma planları yapılıyor... 1970-1971 devrimcilerinde kuşkusuz azim ve cesaret vardı. Fakat başta bilgi ve tecrübe eksikliği, ciddi bir siyaset planlaması yapılmaması, kemalist ideolojiden kopuşun sağlanmaması yeni bir sürecin başlamasına engel oluyor. İlk kurşun gerçekleşmediği için gerilla hareketi başlayamıyor. Kürtlerde de, PKK'den önce veya PKK'nin oluşmaya başladığı dönemde, gerilla mücadelesini düşünen, fakat çeşitli hazırlıklara ve bu hazırlıkları tamamlamasına rağmen, bu kararı veremeyen birkaç örgüt var. Bunun çok önemli bir an olduğunu, bu anı belirleyen çok önemli unsurlar olduğunu belirtmeye çalışıyorum. İlk kurşunun silah sıkmayla, kurşun atmakla başlayabilecek bir olay olmadığını ortaya koymaya çalışıyorum. Yukarıda bunun için çok önemli birikimlerin mevcut olması gereği üzerinde durmaya çalıştık.

Yukarıda sözü edilen anıların üzerinde durulması gereken bir yönü daha var. 1971 devrimcileri, kendilerinden sonra, Kürdistan'da gelişen gerilla mücadelesi konusunda hiçbir şey söylemiyorlar. Kendileri neden başarısız kaldılar, Kürdistan'daki mücadele neden yükselerek bugünlere ulaştı, konularında bir şey söylememeye özen gösteriyorlar.

15 Ağustos 1984'de gerçekleşen Eruh ve Şemdinli baskınlarından sonra, PKK öncülüğünde gelişen Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi, yükselerek bugünlere kadar geldi. Aynı tarihte yapılması planlanan fakat gerçekleşmeyen Çatak baskını konusunda PKK kendini sorguladı. Bu sorgulamalar, eleştiriler ve özeleştiriler, PKK'nin yeni yeni açılımlar yapmasını kolaylaştırdı. Gerilla hareketi Kürdistan'da çok büyük toplumsal dönüşümler gerçekleştirdi. Kürdistan artık eski Kürdistan değildir, Kürt toplumu artı eski Kürt toplumu değildir. Kürt artık eski Kürt değildir. Gerilla hareketinin yarattığı en önemli süreçlerden biri, kadının gerillaya katılması, siyasal faaliyetlerde önemli bir rol üstlenmesidir. Tek başına bu olgu bile, Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinin çok büyük bir aşama kaydettiğini göstermektedir.

> **"Bir halk tarihinin belirli bir döneminde böl-yönet politikasının hedefi olmuşsa, aslında çok büyük bir zaaf içindedir, demektir. Düşman veya düşmanlar bu zaaftan yararlanarak, bu zaafı büyüterek, çoğaltarak, yaygınlaştırarak ve derinleştirerek o toplumu bölmüşler, parçalamışlar ve paylaşmışlardır. Bu zaaftan elbette arınmak gerekir."**

Gerilla, Kürt halk yığınlarıyla çok kolay ve çok sıkı ilişkiler kuruyor. Bunu engellemek için devlet, 1985 yılından itibaren üç önlemi uygulamaya koymaya başladı. Devlet yanlısı tavır sergileyenlere, gerillalara karşı olanlara "teşvik tedbiri" adı altında paralar dağıtılıyordu. İkinci olarak koruculuk geliştirilmeye çalışıldı. Üçüncü olarak itirafçılık gündeme getirildi. Teşvik tedbirleri uygulaması kısa zaman sonra bırakıldı. Paraların bir bölümünün PKK'ye kaydırıldığı düşünülüyordu. Fakat, koruculuk ve itirafçılık daha sistematik bir şekilde uygulanmaya devam edildi. Köylere, köylülere koruculuk dayatılıyordu. Gözaltına alınanlara, cezaevindeki tutuklulara, hükümlülere itirafçılık dayatılıyordu. Koruculuğu cazip kılmak için çok yüklü maaşlar ödeniyordu. Koruculuk Kürtü Kürte kırdırmanın en etkin yoluydu. Korucular özgürlük ve eşitlik için mücadele eden Kürtleri, gerillaları vuruyorlardı. Koruculuk aynı zamanda, toplumun ve kişinin onurunu kırmanın, direncini kırmanın en etkin yoluydu. Kişinin kendi kendine ihanet etmesini, düşkün bir kişi haline gelmesini sağlıyordu. Devlet için koruculuğun güvenlik sağlamadan çok bu yönü daha önemliydi.

Devlet, 1985'de koruculuğun gönüllü olduğu propagandasını yapıyordu. Aslındaysa, köylülerin, köylerin korucu olmaları için çok yoğun bir dayatma vardı. "Köyünüz, korucu olmaya, devletin silahını almaya, eşkıya ile mücadele etmeye mecburdur. Korucu olmadığınız takdirde köyünüz yakılacaktır." "Ya korucu olacaksınız, ya da köyünüz yakılacak." "Ya korucu olacaksınız ya da 5 güne kadar bu köyü boşaltacaksınız", "Korucu olmadığınız takdirde kurşuna dizileceksiniz", "Korucu olmadığınız takdirde PKK'li olduğunuz anlaşılacak..." gibi dayatmalar sık sık kullanılıyor ve hayata geçiriliyordu. Aşiretlere koruculuk dayatıldı. Koruculuğu kabul eden aşiretlere çok geniş maddi ve manevi olanaklar sunuldu. Aşiret, aşiret reisliği, şeyhlik, ağalık gibi geleneksel kurumlar, devletin gücüyle, teşvikiyle ayakta tutulmaya gayret edildi. Aslında, kapitalist gelişmelerle, siyasal kültürdeki gelişmelerle geleneksel kurumlar çözülüyordu. Devlet, koruculuk adı altında, onları toparlamaya, onlara kişilik vermeye çalıştı.

Bugüne kadar koruculuğu kabul etmedikleri için 2500 civarında köy yakıldı, yıkıldı, boşaltıldı. Koruculuğu kabul etmedikleri için, Kürtlerin ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesine sempati duydukları için, PKK ile mücadele etmedikleri için, binlerce kişi "faili meçhul" denen, fakat failinin devlet güçleri olduğu apaçık olan cinayetlerle yok edildi. Köylerin yakılması, yıkılması, boşaltılması, ormanların yakılması, yerleşim birimlerinin sık sık abluka altına alınması, yerleşim birimlerine gıda ambargosu konulması, temel yaşam kaynaklarının tahribi... Kürt toplumunun doğal çevresini büyük oranda değişikliğe uğratmıştır. Köylerin yakılması, yıkılması, yaşam kaynaklarının tahrip edilmesi şehirlere yoğun bir nüfus birikimine neden olmuştur. Kürt nüfusa mecburi göç dayatılmıştır. Kürdistan'da özellikle kırsal alanların insansızlaştırılması, sistematik bir politika olarak uygulanmıştır. Kırsal alanların insansızlaştırılması birinci planda gerillayı lojistik destekten mahrum bırakmak içindir. Kürdistan'daki gerilla sudaki balık gibidir, geniş Kürt halk kesimleriyle böylesine organik bir bağ içindedir. Gerillayı yok etmek için birinci planda denizi kurutmak gereği üzerinde durulmuştur. Aslında, köylerin yakılmasının ve yıkılmasının bundan çok daha önemli olan nedenleri de vardır. Bu, Kürt nüfusun mecburi bir şekilde Batı'ya doğru göç edeceği, oralarda asimile olacağı anlayışına dayanır. Bu bakımdan, örneğin, köyleri yakılanların, yıkılanların Güney Kürdistan'a göç etmelerine şiddetli bir tepki duyulmaktadır. Devlet, evlerini ve köylerini yakıp yıktığı Kürtlerin, Güney Kürdistan'a göçmelerini engellemek için her önlemi alıyor, onları, Çukurova'ya, Akdeniz'e, Ege'ye, Marmara Bölgesi'ne doğru yönlendirmeye çalışıyor. Bütün bunlara rağmen, bütün baskı ve zor uygulamalarına rağmen, devlet, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinin her yıl biraz daha yükselmesine, kurumlaşmasına engel olamamıştır. Ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinin kurumlaşması, Kürt toplumunda, ekonomik, toplumsal ve kültürel hayatın kurumlaşmasını da sağlamıştır.

Sürecek

Başkan APO değerlendiriyor

NASIL SAVAŞMALI?

■ Onur veren, yaşama en imkan hazırlayan benim savaş tarzımdır. Bunu dost, düşman kabul ediyor. Buna gelmekten başka çare yoktur.

Baştarafı 32. sayfada
darmadağın, iflas etmiş kişilik ortaya çıktı. Büyük bir aldanma kişiliği.

Hâlâ çocuklar gibi heyecanlıyım.

Zevklerim, arzularım, alışkanlıklarım, bir çocuğunki gibidir. Rahat değilim, ararım, peşinden koşarım. Dikkat edin adım ünüm bu kadar var, hiç aklımda bile değildir. Kendime göre alışkanlıklarım farklıdır, ruhumun arayışları farklıdır. Hazır olanı hiç kullanmak bile istemem. Ama sizler emekle bir şey elde edemediğiniz halde, rahatlıkla üzerine kuruluyorsunuz. İşte askerlik dersinde tartışıyoruz; ucuz komutanlığı kendine layık görme. Bu halimle hâlâ bir mangaya emir verme gücünü kendimde göremiyorum. Nasıl oldu da siz böyle, hiçbir şey vermediğiniz halde insanları ölüme gönderiyorsunuz. Ve vicdanınız da pek oralı olmuyor. Bu kadar büyük savaşma olanaklarını veriyorum, verdirtiyorum, uygulatıyorum, ama hâlâ sert bir emirle sizleri yürütme gücünde değilim, buna hakkım yok, daha fazla yapmalıyım diyorum.

Yılların büyük bir değer savaşımı var. Şimdi sizlere bakıyorum, canlarınızı öyle ucuz ölüme yatırıyorsunuz ki, hayıflanmamak elde değil. Ne cesaretle? Hepinizin canından önce, kendi canımı düşünüyorum. Bu en doğal hakkımdır, öyle olması gerekir. Ama canımı düşündüğüm kadar, başkalarının da canını düşünerek bunu sağlayacağımı da çok iyi biliyorum. Canını mı korumak istiyorsun, başka canların canını koru; canını mı rahatlatmak istiyorsun, aynısını çevrende, örgüt içinde de geliştir. Ama sizin şu can anlayışınıza bakıyorum; "başkalarının canı çıksın, yalnız benimkisi yaşasın" felsefe budur. Başkalarının ölümü pahasına gerçekleştirilen yaşam, asla saygılı bir yaşam olamaz. Başkalarını çirkinleştirerek kendini yaşatılır kılmak anlam ifade etmez.

Dehşete kapılıyorum. Yaşamda ne ifade ettiğiniz çok açık ortadadır. Hiçbir güzellik, hiçbir umut katma yok ve "yaşamaya hakkım var" diyorsunuz. Bir defa ben, hâlâ bu kadar çabaya rağmen, kendimde yaşama hakkını fazla göremiyorum. Bu anlamda zaten hasta gibiyim. Halk bile hemen her şeyini adayacak kadar "sen çok büyük işler yaptın" diyor. Hayır! Ben hâlâ yaşamayı hak etmedim. Ama yine sizlere bakıyorum, emekler üzerine nasıl ucuz kuruluyorsunuz ve "yaşıyorum, yaşamak hakkımdır" diyorsunuz. Yılların savaşımını vermişim hiç de kendimi yaşamaya değer bulmuyorum. Bana göre daha fazla kazanılması gereken savaşlar var. Yaşam biraz oraya bağlıdır, yani hâlâ bir umuttur. Ama sizler en kritik sorunlar karşısında, bir kontra, bir hain gibi duruyorsunuz. Sigara tutuşunuzdan, oturuşunuza kadar sanki hiçbir sorununuz yokmuş gibi bir hava içindesiniz.

Adı olan kendisi olmayan bir kişilikle karşı karşıyayız. Biçimsel insanlarsınız, hele savaş koşullarında ya bir bela ya da bir kontra gibisiniz. Savaş kişiliği bunu hiç affetmez. Ama o kadar rahatsınız ki, bu rahatlığınız karşısında dehşete düşüyorum. Savaştaki yaşamınız, savaşçılığınız bana kabus gibi geliyor. Tabii sizleri yetiştirenlere yüklenmekle hiçbir işin altından çıkamam. Ben anama epey yüklendim, hem de çok acımasızca. Fakat sizin analarınıza yönelme hakkını kendimde görmüyorum. Benim anamdı, ona ne yaparsam yapabilirdim, ama sizlerin analarınıza hiçbir şey yapamayız. Analarınıza sizlerin yüklenmesi gerekiyor. "Neden beni böyle doğurdun" demeniz gerekiyordu. Ama bu soruyu hiçbir zaman sormadınız. Zaten hiçbir zorunluluğa, hiçbir zarurete karşı tepki de duymadınız. Duyduysanız da bunu hep çarpıtarak duydunuz ve onu giderek düşmana bağlama gücünü gösteremediniz. Anadan başlayıp düşmandan çıkamadınız. Ve bunun yerine işte şu anda örgüte ulaştırıyorsunuz. Ordulaşma diyorum onu bozma işiyle veya gereklerinin çok gerisinde kalmakla uğraşıyorsunuz. Bu kadar yer ve koşulları daraltılmış bir alanda nasıl savaşacaksınız?

Yaşamı çoktan elinden alınmış, yaşam hakkı, ulus olma hakkı, hatta toplum olma hakkı bile elinden alınmış bir halk için siz neyin savaşını vereceksiniz! Bunu zaten görmek bile istemiyorsunuz.

Yaşamaya ve savaşa doğru gelin!

Savaş teorisini, taktiklerini bir tarafa bırakalım; siz bir halkın, yaşam hakkının hâlâ var olup olmadığını daha kabul etmiş değilsiniz. Özünüzde bunu itiraf etmiş değilsiniz. Bu halkın gerçekliğine biraz saygılı olunması gerektiğini içinizde kabul eden olduğunu sanmıyorum. Bana göre hepsi laftır, fazla ciddiye alınamaz. Kaldı ki, onu da arada bir tekrarlıyorsunuz. Ben halk sözcüğünü milyonlarca defa tekrarlamışım, hâlâ gerekeni tam yapmaktan uzağım. Halk olma hakkı, toplum olma hakkı, bir toplumun bireyi olma hakkı aklınızdan bile geçmiyor. Peki onun zorunlu savaşına nasıl güç yetireceksiniz, onun kurtuluşuna nasıl cesaret edeceksiniz?

Kişilik sorunlarınıza anlam verebilmek için daha da derinleşebiliriz. Şunun için söylüyorum; savaşta ancak gereken duyguyu edinerek sağlıklı yaklaşabilirsiniz. Gereken kin gücünü ancak savaşla kazanabilirsiniz. Yaşam tutkusunu, savaş zorluklarının alevlendireceği yüreği, en çaresiz konumda bile çareyi ancak savaşla bulabilirsiniz. Şu anda en büyük sorununuz, bir hayvanın bile zora düştüğünde birkaç deneme sonrasında bulacağı kurtuluş yolunu, sizin denemekten üşenmenizdir. Savaşın gelişim yolu, savaşın başarı yolunu eşelemek bile istemiyorsunuz. Dolap beygiri gibi veya giderek batakluğa batan birisi gibi savaş pratiğiniz sizi boğulmaya, tekrarlamaya götürüyor. Bu da en derin bir gafletle oluyor. Çünkü yaşadığınızı, hatta savaştığınızı sanıyorsunuz. Şimdi düşmanı ne kadar gerilettiniz? Karşınızda bir düşman var. Düşmana karşı bu tarzınızla ne kadar durulabileceksiniz?

İşin tuhaf tarafı korkmuyorsunuz da. Sanki sihir yapılmış gibi. Zaten kaçışları incelediğimizde de şunu görüyoruz; yanılgılı kişilik. Yanılgılar, derin, kendini çözememiş kişilik zorlanınca kaçıyor, kaçmayan da yanlış hayaller peşinde. Savaş birkaç yıl içinde, en sıradan bir kişiliği bile dönüştürebilir, büyük bir ordu kurmayı yapabilir. Benim anlam veremediğim, on yılı aşkın pratiği yaşayanlarınız var. Nasıl dayanabildiler ve hâlâ bir birime bile anlam verecek gücü gösteremiyorlar. Kocakarılar bile bu kadar zavallı olamazlar. Sizin savaş karşısındaki durumlarınıza bakınca çok tuhaf oluyorum. Çığır açan bir kişilik neden çıkmadı diye düşünüyorum. Neden birbirine baka baka böyle savaş serserileri haline geldiler.

Savaş öğretici bir okuldur.

On yıl bizim koşullarımızda savaşı yaşamak ya mutlak yenilmektir, ya da savaşın dahisi olmaktır. Ama kendinizi düşünün ve tanımlayın. Aslında burada hemen yine kendime yöneliyorum. Sizler iki arada bir derede sıkışan güçlere benziyorsunuz. Zaten bunu çok açık dile getiriyorsunuz. Savaşta her şeyinizi, bir benim ayarlamalarım, iki düşmanın ayarlamaları belirliyor. Ama yaratıcılık ve savaşın yetkin kişiliği olma görevleriniz aklınıza bile gelmiyor.

En iyileriniz de dahil şikayetleriyle, bol bol ağlamalarıyla, çaresizlikleriyle yanımıza geldiler. Sıkılmadan hemen herkes bunu söyledi. Kimse "ben yıllardır savaştayım, benim savaş dahisi olmam gerekir, savaş kurmayı olmam gerekir" demedi. "Savaştım ve savaşmayı biliyordum" demesi gerekirdi. Bunu söyleyen, iddia sahibi olan yok! Hâlâ grup gönderelim mi, göndermeyelim mi diye düşünüyorum.

Eskiden çok coşkuluydum, giderler çok müthiş olurlar, yaparlar diyordum. O dağlar, bu düşmanın kendisi günlük olarak öğretir düşüncesindeydim. Şimdi aynı arzuyla, aynı inançla bunu söyleyemiyorum. Bunlar da giderler diğer enayiler gibi bir savaş zavallısı olurlar. İşte bu savaş garibanlarını ne yapalım? Komutanlık iyi bir şey, komutan olmak her zaman mümkündür. Ama komutan adayı, işin ABC'siyle bile ilgilenmiyor, konuşmasını bilmiyor. Günlük olarak hâlâ bu dersleri veriyorum.

Şimdi bunlar bir çocuğa bile söylenmemesi gereken sözlerdir. Veya ilk adımını askerliğe atan adaya bile söylenmez. Ama en üst komutanımıza ben her gün bunları söylüyorum. Diyalogları izliyorsunuz, birbirine en çok güç vermesi gereken bir anakarargah komutanlığımız, birbirlerini işlemez duruma getirmek için fitne-fesatçıların geliştirdikleri bozgunculuğu, ihbarcılığı esas alıp bana kadar bunu yöneltiyorlar. O zaman kendi halinizi düşünün. Bunlar sizsiniz. Ondan sonra da ben sizi, bırakın komutan olarak görmeyi, sıradan bir adamın yerine nasıl koyayım! Savaşçının şanı-şerefi var, bir halk savaşçısının, bir halk militanının mutlaka saygı duyulması gereken yönleri vardır. Şimdi içinizde böyleleri var mı desem, hiçbirisi ses bile çıkarmıyor. En iyisi ucuz bir ölüme koşuyor.

Bu bir kader değil, bu kendi kendine kötü yakıştırmadır. Bütün ömrüm boyunca bunu biraz düzeltmek istedim. Yaşamaya doğru gelin, bunun için gerektiği kadar savaşa doğru gelin! İnsanlık tarihinde, yaşadığı halk gerçekliğinde, nefes nefese koşuşturmakla, kırk yıl yaşama gücünü gösteren birisinin bile sizlere güç yetirememesine karşılık, sizlere kim dayanabilir? Bu durumlarınız ölümden daha beter bir durumdur. Açık söyleyeyim, bu tarzınızla böyle devam ederseniz ölüm bile size fazladır. Zaten düşmanın bu kadar sınırsız özel savaş yöntemleriyle gelişi de, bu yapınız gereği oluyor.

Savaş en keskin gözleri, en az hata yapan bakışları gerektirir

Umutluyum!

Bu dünyada en çok umutla yaşayan yine benim. Ama sizin bu gerçeğiniz eğer çözümlenmezse, eğer kendini doğrultamazsa hiç umut göremem, hiç saygı duyamam. "Ya biz genciz, iyi niyetliyiz, bir çırpıda ölümü de göze alıyoruz" demenize de hiç gerek yok. Hayır! Bu durumlarınıza ben ne sağlam umutlar besleyebilirim, ne de saygılı olabilirim. Benim hislerim var. Bana hep doğruyu söyletirler. Bakışlarım var, hemen gerçekleri gösterirler. Bütün istemlerime rağmen, aslandırlar, kaplandırlar diye değerlendiremiyorum. Sizi büyük bir öfkeyle değerlendirmekten kendimi kurtaramıyorum.

Ne yapalım o zaman? Nereye koyalım sizi? Neden bu işe sizi bulaştırdık? Özgürlükten daha değerli ne olabilir ki, sizlerin başka gidebileceği yer neresi olabilir ki, yine en güzeli budur. Bundan hiç kuşkum yok. Ama anlayan kim? Gerekeni yapan kim? En iyileri bile çok yakışmayan zamansız bir ölümü seçiyor. Varın gidin diğerlerini siz düşünün. Galiba bunu bildiğim için anama yüklendim. Bütün çocukların başına bu felaketin geleceğini daha o günden hissettiğim için, o büyük kavgayı ona karşı yürüttüm. Bu ülkenin analarının hemen hepsinin böyle olduğunu hissedercesine, bu büyük suça bulaştıklarına emin olduğum için yürüttüm.

Sizin gibi, hiç yaşamın kenarından bile geçemedim. Hiç mi hiç! Çok açık söyleyeyim, sizin gibi savaşmam da. Bu büyük çelişkiyi anlayın ve ne yaparsanız yapın. Beni anlayın, hiç yanılmayın.

Kaçana da, en yiğitçe savaşana da yazık olur. "**Nasıl Yaşıyorum?**", "**Nasıl Savaşıyorum?**" Savaş için bazı adımlar atmayı nasıl becerdim? Bu mutlaka anlamanız gereken bir yandır. Zaten kitaplarla bu savaşı biz anlayamayız. Kendi savaşımımızın kitapta yeri yoktur. Halk savaşları üzerine birçok kitap okursunuz, kesinlikle yerinizi orada bulacağınızı sanmayın. Sizi daha da büyük yanlışlara götürebilir. Onun gerçeğini hayatın kendisi içinde bulursunuz. Ama siz gözünüze, at gözlüğü takmış gidiyorsunuz. Hiç gerçekleri görmüyorsunuz. Halbuki savaş en keskin gözleri, en az hata yapan bakışları, yaklaşımları gerektirir. Sizde tam bir at gözlüğü veya hiç bakmasını bilmeyen, bakmaktan hoşlanmayan bir durum söz konusudur. Düşman bunun dibine geliyor gözünüzü bile kaldırıp bakmıyorsunuz. Hiç böyle savaşçılık olur mu?

Savaş, politikanın yoğunlaşmış ifadesidir. Politi-

"Büyük hedef sahibi olmak için büyük ruhunuz olmalı. Ruhunuz büyük duyacak. Özgürlüğü duyacak, toprağı duyacak. Güzel bir yaşamın nasıl olması gerektiğini hissedecek ve bunları böyle hiçbir değerle değiştirmeden amaçlayacak."

ka, düşüncenin en gelişkin yoğunlaşmış ifadesidir. Ama sizlerde düşünce durmuş. Politik yoğunluğa yol açan düşünce yok. Halbuki savaş en yüksek yoğunlaşmadır. İki aşaması yok olduktan sonra, kendisi nasıl gerçek olacak? Eğer yararlı olacaksa, nasıl savaştığıma ilişkin tartışmak, tartıştırmak istiyordum.

Beni sürükleyen büyük bir heyecan kasırgasıdır

Beni tartışmalıyız.

Belki faydası olabilir. Belki çok korkak, savaşla ilgisi olmayan birisi de olabilirim. Belki tartışma bunu günyüzüne çıkarabilir. Veya size çok gerekli olan savaşa yaklaşımda, birçok önemli ipucunu verecek gerçekleri gösterebilir. Zaten şu anda benim yaşamım başlıbaşına dikkat çekiyor. Kimisi "en azılı terörist" diyor. ABD'nin söylemi budur. Kimisi ise, "dönemin peygamberi" diyor. Bu da halkımızın değerlendirmesi oluyor. Zaten güç açıktır. Savaşan düşman ise, "eşine rastlanmamış gözükara, çılgın" diyor.

Bütün bunları bir tarafa bırakalım. Benim kendi kendime savaşçı yorumum; çok zor günleri götürebildiği, bir şeyler yaptığı, ama pek de istediği sonucu alamayan birisi gibi oluyor. Ama yine de neye karşı, nasıl savaştığım, başlıbaşına müthiş bir olaydır. Ve beni sürükleyen büyük bir heyecan kasırgasıdır. Hatta savaşımımı, kızgın sac üzerinde veya büyük bir uçurumun kenarından, bir karışlık yolda tutunarak bir yürüyüşe benzetirsek; yanmamak, uçuruma yuvarlanamamak için (yine o ip cambazları var, biraz onların yürüyüşüne de benziyor) sürükleyip götürüyor. Bunu sizden istemek herhalde çok ağır bir istem oluyor. Ama bu ülkenin savaşımı başka türlü verilemez.

Hayatta benim kadar duyarlı, gerçekçi, çok bilimsel olduğu kadar, çok sanatkarane yaklaşan biri daha yoktur. Buna eminim. Bu dünyada benim kadar ölçülü-biçili adım atan yoktur. Zaten öyle olmasaydı, bu savaş bir gün bile yürütülemezdi. Herkes böyle söylediğine göre mutlaka doğruluk payı vardır. Demek ki, bilimin ve sanatın gereği ne kadar ise ondan daha fazlasını biz bu savaşta yerine getirdik. Ve onun da ortaya çıkardığı gerçeklik ise bu savaşta, kızgın sac üzerinde koşacaksın, oldu. Dikkat ederseniz, sac üzerinde belki saniyenin onda biri ayağını dokundurup kaldırdıysan yanmaz. Saniyenin tamamı veya bir-iki saniye daha ayağımı fazla yormayayım diye kendini bıraktın mı yanarsın. Uçurumun kenarından yürürken bir dakikalık gaflet, belki seni dibe doğru yuvarlar. Orada her şeyi anı anına, dikkatle ve dengeyi müthiş ayarlayarak, tıpkı bir ip cambazının dengeyi tutturması gibi yürüyeceksin. Şimdi bu mümkün müdür? Evet bütün yaşam yıllarımda biraz bu imkan dahiline getirilmiştir.

Bu büyük bir bilim ve sanatın birleştiği kişiliktir.

Şimdi sizin zorluklarınız bu gerçekle de bağlantılıdır. Diyeceksiniz ki, "sen kırk yıldır kendini eğittin, talim ettin, kendine göre bir tarz oluşturdun; onu bizim gibi savaşın daha kenarından bile geçemeyen, sözcüğünü bile daha doğru dürüst ağzına alamayandan nasıl isteyebilirsin?" Anlıyorum, sizden böyle bir savaşçılık istemek insafsızlıktır. Zaten benim en büyük acım da, öfkem de budur. Ama şu da bir gerçektir ki, bu ülkede başka türlü hiç savaşılmaz. Bütün tarih gösteriyor ki, bütün isyanlar açığa çıkarmıştır ki, her şey çok kısa bir sürede yok olur. Yine de en onur veren, yaşama en imkan hazırlayan benim savaş tarzımdır. Bunu dost, düşman kabul ediyor. Buna gelmekten başka çare yoktur. Ya da her an silahları bırakmamız gerekiyor.

Sizi kendi savaş tarzıma nasıl getirebilirim? Bir defa gururunuz, kişilik özellikleriniz var. Bunlar başlıbaşına bir engel. Alçakgönüllülük yok, arzularınız çok zayıf. Halbuki benim tutkularım bir dünya kadar büyüktür. Hatırlardadır, gerek çocukluğumda, gerek şimdi, düşlerim çok büyüktür. En üstte, Özal vardı, o halimle bile "kolay tatmin olmaz" diyordu. Zaten düşman benim tatmin düzeyimi ölçmekle uğraşıyor ve değil böyle bir kişilik sömürgeciliğin bizi tatmin etmesi, ancak yok olacağını düşünerek benim tatmin olacağımı sanıyor. Öyle olmadığımı söylememe rağmen, "bunun başarısı bizim yok olmamızdır" diyor. Belki de öyledir. Halbuki kişi olarak da karşılarında ne kadar az donanımlıyım. Ama o kişiliği görüyor. Çocuk yaşlardayken de böyleydim. Beni karşısına alan, sağı-solu hiç belli olmaz, nereye kadar vuracağı, alacağı da belli değildir, diye biliyorlardı. Ama kendimi çok ayarlamıştım. Bu da onlar için anlaşılmaz bir durumdu. Bu çelişkiyi fark ederlerdi, fakat çözemezlerdi, engelleyemezlerdi de. Hep böyle olurdu. İkisi de doğru. Her şeyi elinden alınan bir halkın özgürlük savaşçısı, kolay tatmin olmaz. Bu bir kanundur. Bu halk gerçeğinden doğal olarak çıkarılması gereken bir şeydir.

Düşünün ki, o halkın sahipleneceği hiçbir şeyi yok, adı bile yok. Siz neden bu kadar serserisiniz, gafilsiniz! Mensup olduğunuz sosyal olayın adı, maddi değeri, üretim gücü, hukuk gücü, siyasi gücü, askeri gücü yok. Nasıl tatmin olabilirsiniz ki! Ama bir kadın, çocuk, alışkanlıklar ve sigarayı buldunuz, hemen tatmin oluyorsunuz. Bundan başka şeylerle tatmin olmuyorsunuz. Bunlar çok değersiz putlarınız oluyor. Hz. Muhammed'in parçaladığı putlar bile, sizin bu taptığınız putlar kadar kötü değildi. Nasıl tatmin oluyorsunuz? Üretim yapacağın bir karış toprağın bile sana ait değil. Zaten düşman "bir çakıl taşı bile vermem" diye bas bas bağırıyor. Bir gerçeği ifade ediyor. Senin bir çakıl taşın bile yok. O zaman nasıl yaşayacaksın? "Kölelik yaparım" dersen, kime kölelik yapacaksın? Adamın zaten kendi kölesi çok. Senin gibi köleleri, hem de beceriksiz köleleri ne yapsın ki? Neden ben bu haldeyim diye dehşete düşmelisiniz. Adeta sarhoş olmuş durumdasınız. İşte sizin sigara tiryakiliğiniz, başka bir sürü alışkanlıklarınız, dedikoduculuğunuz, yüzeysellliğiniz, yaşama düz yaklaşımınız, saygısız, içeriksiz, dengesiz, hafif meşrep; bunların hepsi sarhoş olma biçimleridir.

Tutkularım bir dünya kadar büyüktür

İnsanımız neden böyledir, ağırlıklı olarak sizler neden böylesiniz? Çünkü gerçeği görmek insanı dehşete düşürüyor. Benim bütün gücüm aynı zamanda zorluklarım, gerçeğe bakmaktan korkmamam, gerçeği öğrenme ve onu değiştirme hevesimdir. Bu beni sürükleyen tek dürtüdür. Ama sizler, görmemekte inat etme içindesiniz. Bu size rahatlık veriyor. Ne rahatlığı? Gerçek emrediyor; savaşacaksın! Ama sizler "düşünce gereksizdir" diyorsunuz. Düşünce gereksiz olduktan sonra düşmanı, halkın tarihini göremezsin; göremedin mi, ne için savaşacaksın ki! Onun yerine "komutanlık keyfi" veya "geri savaşçılık" diyorsunuz. Bu savaşın felsefesiyle, amacıyla, kendisiyle çelişiyor. Savaş tatmin olmayanın veya büyük arayışların, tutkuların peşinde koşanın eylemidir. Savaşın kendisi, onun ordusu, büyük değerlere sahiptir. Oysa tutkular, arayışlar bir dünya kadar büyük olmalı.

Amerikan ordusu dünyaya sahiptir. Vietnam ordusuna bakın ülkesini kazanmak istiyordu, Amerika'yı yendi. Onun da amacı büyüktü, ülke kazanmak istiyordu. Giap başlangıçta hiç de savaştan anlamıyordu. Ama halk savaşının önderlik sorumluluğu kendisine verildiğinde dünyanın en büyük tekniğine, sayı gücüne rağmen, Vietnam gibi en yoksul, en zayıf bir halkın, en tekniksiz küçük bir birimiyle Amerika'yı dize getirdi. Amaç, Giap'ı oraya sürükledi, götürdü. Amerika hâlâ dünyanın en güçlü ordusudur ve dünya çapında egemenlik sürdürüyor.

Savaşa vücut veren bunlardır. Ama sizin savaşçılığınızda, amacı görme yok, neye sahip olduğunuz belli değil. "Benim bir sigaram var, yeter, birkaç tane kellok toplarım, onunla yetinirim yeter" diyorsunuz. Hayır, savaşçı böyle tatmin olursa, amacını görmezlikten gelirse, ondan bir her şey çıkar, ama asla savaşçı çıkamaz. Neden sizlerde büyük kişilikler gelişmedi? Büyük hedef sahibi olmak için büyük ruhunuz olmalı.

"Hiçbir şeyi olmayanlar, en bencil olurlar. Zenginler cömert olur, fakirler olmaz. Bir şeyi olmayanlar sadece yalvarır ve onlar da hiçbir zaman saygıyla karşılanamazlar. Fikri, zikri olmayan, kimseye bir şey veremez. Yalvarmak iyi bir meziyet değildir. Ağlamak, sadece düşmüş kadınlara ve çocuklara yaraşır. Şikayet etmek, çaresizlerin mesleğidir, yiğitlere yaraşmaz.

Ruhunuz büyük duyacak.

Özgürlüğü duyacak, toprağı duyacak.

Güzel bir yaşamın nasıl olması gerektiğini hissedecek ve bunları böyle hiçbir değerle değiştirmeden amaçlayacak. Şimdi bu kendi başına o kişiyi sürükler; sürükledi mi beyni de çalışır. İşte o zaman ünlü komutanlar çıkar. Sizlerden çıkmadı, neden çıkmadı? Çünkü sizler çok azla yetindiniz. En değme Kürt ağası şu anda ne yapıyor? Kendini kırk türlü satıyor, düşmana bağlanıyor, işbirlikçilik yapıyor. Bir korucu da bir maaş için aynı şeyi yapıyor. Küçük bir komuta yetkisi, hatta karın doyuran bir savaşçılık için, sizler de aynısını yapıyorsunuz. Bu tehlikelidir. Bu sömürgeciliğin veya düşman savaşçılığının olsa olsa bir işbirlikçiliği olabilir. Halk savaşçılığı kesinlikle böyle olamaz. Peki bunu nasıl yırtacaksınız? İşte düşünme gücünü, amaca bağlanma gücünü, sahip olma gücünü; "bütün halkıma sahip olacağım, bütün güzelliklere sahip olacağım; onlar için büyük bir savaş gerekiyorsa onun da ustalığına soyunacağım" vb. iddialara sahip olun, başaramamanız mümkün değildir.

Ben nasıl başardım? Söylediğim diyalektik gelişmeyle oldu. Neden benim bir ülkem olmasın, sorusunu çokça sordum kendime. Sizler bir sigaraya kırk takla atarken, ben "bir ülke düşüncesi nerede bulunur" dedim. Etrafımdakiler bir kahveye fırlamak için, kahvede ya bir pişpirik oynamak, ya da sigara dumanı içinde boğulmak için yarış ederlerdi. Bir küçük maaşa kendini çok satan arkadaşlarım vardı. Biraz hali vakti yerindeyse, hiçbir amaç büyüklüğüne bakmak bile istemeyen bütün insanlar etrafımızda vardı. Bir karıya, bir kocaya, bir çoluk-çocuğa kavuştu mu, dünyanın bundan ibaret olduğunu sanan, hemen her kesim vardı. Ben bütün bunlara tepki duydum. Daha büyük amaçlar olamaz mı, dedim ve hiçbir şeyi beğenmedim. Bu beni amacın büyüklüğüne, duyguların, arzuların büyüklüğüne götürdü. Bunları arayacaksınız, duyacaksınız! Siz ki bir insansınız, benim gibi halktansınız biraz gerçeklere saygınız olmalıdır.

Bana ilgileriniz var. Hem de ölümüne.

Düşünüyorum da, **"Nasıl Yaşıyorum?"** veya savaşa nasıl yaklaşıyorum? Bana olan bu bağlılığınızı çözmek gerekiyor. Bu, ayıplı olanın, çirkin olanın bağlılığıdır. Bunu reddediyorum, benim böyle arkadaşlarım olamaz. Zaaflarınızı başka şeylerle giderin, benimle değil. Bunu iliklerinize kadar hissetmeniz gerekiyor. Arkadaşlarım için yapayacağım hiçbir şey yoktur. Ama beni böyle kendi zaafları için kullanan zihniyetten nefret ettiğimi de bilmek zorundasınız. Köleler, zavallılar, ağlayanlar, sızlayanlar, çirkinler bana hiç yaklaşamaz. Bunu iliklerinize kadar hissedeceksiniz. Ben oyunun büyüğünü, küçüğünü ayırt etmem. Yaşamın büyüğü, küçüğü benim için yoktur. Basit bir oyun da benim için çok değerlidir. Basit bir tarla işi de çok kutsaldır. Hepsini severim. Ama onu insan gibi yapmak, benim için çok zorunludur. İnsan gibi yapmadı mı döverim, kavga ederim. Gidin bacıma sorun. Hiç kimsenin rezil edemeyeceği kadar rezil ederim. Ne geziyorsun yanımda? İş yapma yeteneğin bu kadar zavallıysa niye geliyorsun? Her zaman, her işte böyle bir seçkinciydim.

Şimdi size bakıyorum, bu kadar kötü halinizle bana nasıl yaklaşıyorsunuz. Hiç oralı bile olmuyorsunuz. Biz yiğitlikten dem vurmak istiyoruz. Bilmelisiniz ki, yiğitlikten dem vurmak kolay değildir. Kolay değil bizim şerefimizle birlikte yaşamak, onu taşımak. Yaşamı, bütünüyle biraz tanıyan arkadaşlarım için yapamayacağım fedakarlık yoktur. Ama bu namerde, fazla yiğitlikle alakası olmayana peşkeş çekmek için değildir. Zavallıya, ağlayana, sızlayana bir bebek maması vermek için değildir. Öyle bir misal, öyle bir yargı ve yaşamı hiç yanlış anlamaya gerek yok. İşinize gelmiyorsa gidin, başka işlerle uğraşın. Benimki deli işi, benimki acayip bir iş, ne derseniz deyin. İliklerinize kadar kendinizi hazır hissedeceksiniz. Müthiş bir arzunuz olacak, güzel olmayı isteyeceksiniz.

Agitler, Kemaller, Hakiler çok güzel bir yaşamın militanlarıydılar

Bazı PKK şehitlerini hatırlayalım.

Örneğin **Agitleri**, **Kemal Pirleri**. Ben tek bir kelime konuşmadığım ve tek bir kelimelik eleştiri de yapmadığım halde Kemal her zaman nasıl yaşamak gerektiğini çok iyi bilirdi, çok iyi hissederdi. **Hakiler** de öyleydi. PKK'nin diğer şehitleri **Mazlumlar**, **Hayriler** de öyleydi, hepsi bilirlerdi. Agit de öyleydi, gerillada da olsa nasıl yaşamak istediğimi biliyordu ve kendini yaşama kesin vermişti. Zaten büyüklükleri de bundandır. Ancak bunlar benim çevremde yer alabilir. Ama son zamanlarda sizlere bakıyorum; beni kullanıyorsunuz, benimle alay ediyorsunuz. Sizde hiç arkadaşlık saygısı yok mu? Bir gün sormadınız mı "ya bu sözümona önder, bu işe başkomuta eden kişilik, bunu kabul eder mi" diye.

İşte Agitler asla kabul etmeyeceğimi bilirlerdi ve onun için de çok güzel bir yaşamın ve savaşımın militanıydılar. Kimse onların büyüklüğünü tartışamaz. Ama büyüklükleri sadece ve sadece benim biraz hissettiğim, hiçbir zaman söylemediğim, ama bir emir gibi telakki ettikleri benim yaşam tarzına biraz anlam vermeleriydi. Kendimi fazla açmak istemem, ama anlayan böyle anlamak zorundadır.

Şimdi sizlerde saygı yok. İstediğiniz gibi arkadaşlık ve parti ilkelerimizle oynuyorsunuz ve bu hoşunuza gidiyor. Nereden çıkardınız, kim öğretti size bunları? Kendi kendine bir bakıyorsun kontra gibi olmuş. Hiç korkmuyor musunuz? Vicdanınız yok mu? Hayretler içinde kalmamak elde mi? Bu, PKK tarihine, hiç yaraşır mı? PKK'nin büyük şehitleri var, bunu hiç kabul ederler mi? Daha bunun gibi, nasıl yaşayıp, savaşımın kenarına geldiğinizi anlatacak

"Benim bütün gücüm aynı zamanda zorluklarım, gerçeğe bakmaktan korkmamam, gerçeği öğrenme ve onu değiştirme hevesimdir. Bu beni sürükleyen tek dürtüdür. Ama sizler, görmemekte inat etme içindesiniz."

bir sürü şey var. Anlattıracağım. Siz ilgi duymuyorsunuz, çünkü çok bencilsiniz.

Yine o kocakarılar aklıma geldi. Köyümüzün en çirkiniydiler, çocukları da öyleydi. Ama kendilerinden başka gözleri hiç kimseyi görmüyordu. Zayıflar her zaman böyle düşünür. Hiçbir şeyi olmayanlar, en bencil olurlar. Zenginler cömert olur, fakirler olmaz. Bir şeyi olmayanlar sadece yalvarır ve onlar da hiçbir zaman saygıyla karşılanamazlar. Fikri, zikri olmayan, kimseye bir şey veremez. Yalvarmak iyi bir meziyet değildir. Ağlamak, sadece düşmüş kadınlara ve çocuklara yaraşır. Şikayet etmek, çaresizlerin mesleğidir, yiğitlere yaraşmaz. Bıktırıcı olmak, itici olmak insana ait özellikler olamaz.

Şimdi bütün bunlar acı, ama çoğununuzun raporlarında bol bol dile getirdiği kişilik özellikleridir. Nasıl cesaret ettiniz de hâlâ böyle yaşayabiliyorsunuz? Bir militana ağlamak, şikayet, çaresizlik yakışmaz. Bütün süreçleri amansız zorluklarla yaşıyorum, hâlâ da her günüm her saatim böyledir, ama ağlamam, sızlamam. Arzularım her zaman büyük, tutkularım, ihtiraslarım her zaman büyük, çabalarım çok büyüktür. Ve çare de buluyorum. Az mı zorluklarla boğuşuyorum? Ama inanılmaz bir güçle yoluma devam ediyorum. Yiğitlik biraz budur. Hiç itici miyim? Bakın hele son zamanlarda olağanüstü çekici olmuşum, neredeyse dünyanın bayağı ilgiyle, ilginçlikle eğildikleri biri durumundayım. Bir konuşmam, bakıyorum ki, herkesi çalkalandırabiliyor. Düşman bile oldukça etkileniyor. Yani sizin iticiliğinize baktığımda dehşete kapılmamak mümkün mü? Önder veya başsorumlu böyle, ama siz tersini yaşayacaksınız. Ne haddinize!

Kendimi ve sizi anlamaya çalışıyorum. Vicdansız mısınız desem, bayağı duygusalsınız. Çaresiz mi desem sözümona savaşa girmişsiniz. Savaşa girmek, çare var demektir. Silahı eline almak, kördüğümü çözmeye geliyorum demektir. Aslında sizler silahı berbat ettiniz. Eline silahı alan, yalnız kaba silahı değil, komuta silahını, önderlik, yöneticilik silahını, baş hesap üzerinden komutan olma yetkisini ele alır. "Ben çözüm gücüyüm. Kördüğümleri çözmeye geldim, engelleri aşmaya, yenmeye geldim" demektir. Bir de savaştığınızı sanıyorsunuz. Değil savaşmak, sizlere yaklaşmak bile mümkün değildir. Komutan çok beğenilen, birimin ruhu ve canı demektir. Ama bizde komutan bastırandır, canı çıkarandır. Ben olsam kendi kendimi yerin dibine koyarım. Bu halimle bile acaba beni kabul ederler mi diye düşünüyorum. Halk kabul ediyor. Ama ben kolay kabul etmem.

Benim kabul etme ölçülerim var, onların beni kabul etme ölçüleri var. Daha fazla ayağa kalkan bir halk, daha fazla halkı çeken bir önderlik, benim için oldukça önemlidir. Kendi kendime her gün bu kadar çekiciyim, beğenilmez durumum var diyorum. Çok seviyorsunuz, bana saygı duyuyorsunuz. Ben çok az, sevip-sayıyorum da, çok arzuluyorum da, ama yine çok yetersiz diyorum. Size bakıyorum, beğenilecek çok az yanlarınız var. Birimini kaçırtıyor, kendine bayılıyor. Herkes şikayet ediyor, zorla "ben en iyisiyim" diyor. Kendine saygıyı yitirmiş, herkesten saygı bekliyor veya kendisini öyle sanıyor.

Benim kendimi beğendirmek için, kırk yıllık bir savaşımım var. Düşmana kabul ettirmek, halka benimsetmek, sizin gibi savaşçılara, savaşçı adaylarına, kızlara, benimsetmek için bitmez tükenmez bir çabam vardır. Hâlâ da çok yetersiz, hâlâ da, "acaba beni biraz beğeniyorlar mı" diye kendime soruyorum.

Ama sizlerin kendinizi beğendirmeniz bebekler gibi, psikolojinizi çok iyi biliyorum. Sizi biraz beğenmi-

yorum desem, hemen moraliniz bozulur. Halbuki ben bunun, günü gününe savaşını yürütüyorum. Çok açık, insanı etkilemek benim hoşuma gider. Zaten yaşam biraz da budur; yönetebilmektir. Ölümüne yönetiyorum, yine çok yetersiz görüyorum. Dikkat edin, son günlerde yönetim anlamında kavga çok şiddetlenmiştir. Bu, yaşama saygıdan dolayıdır. Yaşama o kadar bağlıyım ki, bana bu yaşam, bu insan yaşamı evrende korkunç geliyor. Büyük heyecan duyuyorum. Siz yaşamı bir sigara dumanından ibaret sayıyorsunuz. Ve bunu dehşetle karşılıyorum.

Bu topraklara neden ihanet ediyoruz?

Yaşamın başlıbaşına en büyük heyecan olduğunu, tuhaf olduğunu duymak bile istemiyorsunuz. Onun özgürlüğü, onun bir düşman tarafından boğuluruluşu sizi etkilemiyor bile. Halbuki benim için dehşet verici, bütün insani yetenekleri ayaklandırıyor. Savaşçı biraz böyle ortaya çıkar. Biraz böyle yetiştiğinizi sanıyordum, bekliyordum. Savaş duygularınızın ve onun yüce amaçlarına bağlanışınızın böyle oldukça anlamlı geliştiğini sanıyordum. Fakat öyle değil. Çarpıtmışsınız, daraltmışsınız ve sonuçta tıkanmakla yüz yüze gelmişsiniz. Bu kesinlikle sizi etkili bir asker ve komutan yapamaz. Ben istiyorum ki, artık bu yanıltma işine son verilsin. Bu yaşamınızın bir kader olmadığı kanısındayım. Ben kaderi, alışkanlıkları her gün kendi ellerimle öldürüyorum. En büyük alışkanlık savaşçılıktır. En büyük kader yenilıktir, her gün yenilik! Başka türlü bu boğucu gerçekliğinizden insan kurtulamaz ki!

Haklısınız, bu ülkenin edebiyatını, türküsünü fazla yapan yok, yüreğinize öyle fazla değerler yerleştirilmemiş. Ama ben kendi kendime ediniyorum, seslerden etkilenme, renklerden etkilenme, olumlu olumsuz yönleriyle kendime göredir. Dili olmayan bir halktan anlama, yüreği toptan durdurulmuş bir insanlar ortamında yüreğini saklama, yine ruhunu her şeye satanların mutlak olduğu bir toplum içinde ruhunu satmama, bütün bunlar bende gizlidir ve bir savaş konusudur. Şimdi bütün bunlardan "bizde eser yok" diyeceksiniz.

Anlıyorum!

Sizi anlıyorum! Ama bütün bunlara rağmen, yine ruhunu satmama, bütün renkleri, bütün sesleri bir sanatkar inceliğiyle hissetme, anlam verme benim

> ***"Korkuyla, yaşam arasındaki bağı bu kadar müthiş değerlendiririm. Yaşamanın gerektirdiği kadar korku, gerektirdiği kadar cesaret sahibiyim. Yaşam çok korkulu olursa kendini korumayı esas alır, ama saygılı bir yaşam, kabul edilebilecek bir yaşam için de müthiş cesaret gerekir. Yaşamı, cesaret ile korku tahteravallisi arasındaki bir denge noktası olarak değerlendireceksiniz."***

için önemlidir. Size göre bir harabeden ibaret olan, hep kaçılması gereken o topraklardan bir kutsallığı görmeye kadar götürmek; çok bağlı olmak, kısaca benim için ülke topraklarında dolaşmak, başlı başına bir zevktir. Harabeler beni çok heyecanlandırır, mağaralar, kuyular, kayalar, hatta ufak ufak taşlar, kıraç topraklar, derin topraklar, meşe ağaçları, kendini güzel korumuş yeşil parçalar, hepsinin başlıbaşına bir heyecanı, tahrik edişi vardır. Heyecan verici, bir uğultusu bile insana bir roman gibi gelebilecek yerler vardır. Şimdiye kadar "ülke dağlarında şu kadar heyecanlandım ve bunu da savaşıma şöyle nakşettim" diyen bir tutumu hiç görmedim. Halbuki ben kırk yıldır onun ruhuyla yaşadım. Bulutların süzülüşü, benim için başlıbaşına bir manzaradır. Yağmurların yağışı tamamen yüreklere su serpmedir. Suların akışı bir hayattır. İnsanlar da bunu hep böyle görmüşlerdir, ama bizde bu şimdi durdurulmuştur.

Yaşam nedir? Yaşam düşmanın çöplüğünde bir basit kırıntıya kırk takla atmaktır. Bu felsefeye inandırılmışsınız. Bu yüzden duygular ölmüş. Yoksa, ülkede halkın güçleri birleşse elde edemeyecekleri hiçbir zenginlik yoktur. Hatırladığım en eski bir duygumdu: Neden bunlar kendi içlerinde birleşemiyorlar? Neden herkes kaçıyor ve dünyanın en ücra köşesinde iş buluyor? Hayretler içinde kalıyordum. Adana'da, daha sonra Avrupa'da, dünyanın dört bir tarafına savrulmuşlar iş arıyorlar; iş bulmuşlar da, para gönderiyorlar. Hep merakımı çekti ve kendi etrafıma acıyla bakıyordum. Bu topraklar ihanet mi etti bize veya biz neden bu topraklara ihanet ediyoruz? Hiçbir şey elimizden gelmez mi? Çar naçar ben kendi çocukluk işlerimi yapıyordum. Kendinize bir bakın hemen durumlarınızı anlarsınız.

Topraktan ilginiz çoktan kesildi. Hatta size bir karabasan gibi geliyor ve hep arkanızı dönüyorsunuz. Daha inkara gelmedik. İnsanımız olarak birbirinize baktığınızda, düşmanlık başladı. Asıl savaşınız, birbirine bakmakla başlar. En üst komutanlarımız arasındaki son tartışmaları görüyorsunuz. Kendi kendilerini müthiş bir birliktenliğe götürme yerine, boşa çıkartmayı geliştiriyorlar. İşte Kürdün kendi kendini düşman kılması! Halk olarak her gün birbirlerini katlederler. Yalnız kaba anlamdaki bir katletmeden bahsetmiyorum, birbirinizi çirkinleştiriyorsunuz. Örgütlenme zor gelişiyor, eylemlilik hiç gelişmiyor, kendi düşmanlıkları kendi kendilerine yeterlidir.

Benim olması gerekenler düşmandadır, düşmanın olması gerekenler ise benimdir. Veya düşmana çok hizmet edecek her şey yaptığınız şeylerdir. Ama tapınılması gereken değerler ise sonuna kadar terk edilmişlerdir.

Bütün bunlar bize büyük acı veriyor. İnsanlara bu temelde yaklaşım gösterdik. Dünyada benden daha amansız bu halkı eleştiren, sizleri eleştiren olmamıştır. Ama şunu çok iyi biliyorsunuz ki, bütün bunlar sizi biraz kendinize getirebilmek içindir. Bir küfür uğruna cinayet işleyen bir halk gerçeğinden geliyorsunuz. "Birbirinizi bu kadar vurmamalısınız, bu kadar birbirinizi hiçe saymamalısınız, bu kadar kendi kendinizi çirkinleştirmemelisiniz" dediğimin farkında olduğunuz için çar naçar her şeye evet diyorsunuz. Ama insan birbirine bu kadar kötülük edemez. Parti içinde yürütülen savaşa, ordulaşmaya gösterilen karşı direnci en değme düşman bile gösteremez. Düşman ajanı bile daha uygun çalıştırılabilir. Ama objektif ajan sınır tanımıyor.

Yaşam hakkı için savaş

O zaman nasıl yaşayacaksınız, savaşa nasıl yaklaşacaksınız? Hiç moralinizi bozmak istemem. Ama savaş yiğitlerin işidir. Bu halinizle savaşa hiç yaklaşmayın ve kirletmeyin. Doğru bir sözü bile heyecanla söyleyemiyorsunuz, silahı peki nasıl kullanacaksınız? Bu silaha yazık değil mi? Ters vurur, yanlış vurur, seni vurur, çevreni vurur. Olan da budur. Gel de dehşete kapılma! Ayrıca nasıl bir yaşam için savaşı farketmiyorsunuz, savaş mutlaka yaşam gerçeği olmazsa, ancak kara karşı-devrimcilerin işi olur. Onlara faşist, bilmem despotlar denilir; onların en insanlık dışı işidir. İnsan öldürme en tehlikeli, en zor iştir. Ne zaman kabul edilebilir? Yaşam ölümden daha beter olduğu zaman, yaşam hakkına mutlak gereksinim, yaşam hakkını mutlak kullanmamız gerektiği zaman. Ki, yaşıyorsak bu böyledir.

Anamla savaşımım neden şiddetliydi?

Beni yaşatacak gücü yoktu. Anamı toplum yerine de koyabilirsiniz. Beni yaşatacak gücü olmadığı halde, beni yaşar gibi yaptı. "Sen adamsın işte." Zaten sonra da anam neden, "pek adama benzemiyorsun" dedi. Mevcut ölçülere göre "bunun adam olacağı yok" diye düşünüyordu. Sürekli tartışmalı ve mücadeleciydim, kavgalıydım. Bir yanlışlık var bu işte, dedim. Bu çocuk böyle yaşayamaz, yaşama hakkını kullanamaz. O "yaşa" diyordu. Nasıl yaşayacağım? Onun altüst yapısı yok. Bunu tespit etmemiz çok önemliydi ve önce, beni yaşamaya zorlayan anama karşı savaşmaya başladım. Neden beni böyle, yaşamayacağım halde bu yaşam sorunlarıyla yüz yüze getirdin, dediğimde fukara başını kaldıramadı. Çok kavgacı bir kadın olduğu halde bunu yapamazdı. Bana göre bir suçluydu. Çocuklar böyle doğmamalıydı. Sonra kaderdir denildi. Civcivler meselesi oldu bir kere. O zaman savaşa yüklendim, başka çarem yoktu. Tüm yaşam hakkımı kullanmak için savaş. Savaştan başka hiçbir şey seni yaşama saygılı olmaya götürmez. Zaten savaş felsefesi bende böyle vücut buldu. Onun için her şeyi bu temel amaca bağladım. Anam bile "bu adam olamaz" diyorsa. Ben nasıl saygıdeğer biri olarak yaşayacağım. Bilmem şöyle-böyle bir sürü köylüler zaten her gün dalga geçiyorlar. Şehre adım atıyorum, şehir çocukları daha da alayları geliştirmişler.

Her yerde ve her şeyde ben bir zavallı gibiyim. Şimdi burada yaşam hakkını, yaşama saygıyı bilmem gerekir. Sizin gibi saygısız olamam, öldürseniz bile sizin gibi bir gün yaşayamam. Bu benim felsefemdir. Öyle çirkin olmak, sevgisiz, saygısız yaşamak, kendini dayatarak, biraz da elinde yetki, para veya gücün oldu mu kendini dayatmayı, en aşağılık yaşam olarak değerlendiriyorum. Peki saygılı yaşamayı nasıl başaracağım? Herkes alay ediyor. Hatırlıyorum, kendimi böyle çuvalların altına sokardım. Şehir içinden geçerken beni görmesinler diye arabaların, yine çuvalları ayakların dibine atardım. Herkes beni görünce alay eder diye. Halbuki öyle bir durum da yoktu. Ama yaşayamadım, olmaz diyordum.

İyi olmak zorunluluğunu duydum. Öğretmenlerimin gözüne girmek için, olağanüstü karşılarında dururdum. Hep en öndeydim. Bu bana biraz güç verirdi. Neden? Çocuklar içinde, kadınlar karşısında hemen hepsini de iyi yaşayabilirsin. Çünkü çoğu insan yerine koyacak durumda değiller. Koyamazlar, çok zor. Ama savaşa başlamışım; savaş da okuma savaşı, konuşma savaşı, etkileme savaşıdır. Hemen her gün, her yerde bir şey koparma savaşıdır. Oyun savaşı, hırsızlık savaşıdır. Hemen hepsinde, işte bak yapabiliyorsun, olabiliyor diyordum. Sosyalizm savaşı daha sonra gelişti ve hâlâ bunu dünyaya kabul ettirmeye çalışıyorum. Amerikalı'ya, bilmem Avrupalı'ya, Ortadoğulu'ya kabul ettirmezsek saygıyı bulamayız.

Bana göre Kürt denilince, en hor görülen, en eşekçe kullanılmak istenilen halk akla geliyor. Sizler belki bundan dehşet duymayabilirsiniz, ama ben müthiş dehşet duyuyorum. Çünkü kendime saygıyı yitirmemişim. Daha doğrusu yaşama "evet" dediğim zaman, aşağılık biçimlerini kabul etmemeyi de prensip edindim.

Anamla kavgamın bana öğrettiği, madem ananın kollarına veya teslim olmuş kollarına kendini terk etmek istemiyorsun, özgürlük, yeni yaşam istiyorsun, o zaman başarabilirsen savaş. Zaten onun için herkes "çılgınsın" diyordu. Ama bana göre yaşamak ancak böyle olabilirdi. Hâlâ yaşam kaygısı veriliyor. Size "ben yaşıyorum" diyebiliyor muyum! Şimdi sizler yaşam konusunda oldukça rahatsınız. Ama ben dikenli koltuk üzerindeyim. Bir gün bile kendimi kaybetsem, "oh rahat yaşayayım" desem, benim için bütün rahat günler bitti-gitti demektir.

TC'den değer koparmak bir savaş gerekçesidir

Sizin anladığınız anlamda yaşamak, ancak çocukluk yıllarına doğru gittikçe imkan dahiline girebilir. Bana doğru, bugüne doğru gelmedikçe yok olur. O eski tarz yaşam gitti, bir daha olamaz, olmaması gerekir. İşte bu, savaşın gelişimidir. Savaş-ordu dersi diyorsunuz ya, işte bu felsefe, bu yaşam hakkını kullanmam oldu bu savaş. Ve bu ordu oldu. Başka türlü kendimi insan edemezdim. Herkes alay ediyor, kimse beğenmiyor, kalacağım bir yer yok. Ben sizin gibi gidip başkalarının memleketinde, bilmem evinde rahat edemem ki! Çok rahat köylere gidiyorsunuz, başkalarının evine istediğiniz gibi yayılıyorsunuz. Ama bu bana çok zor geliyor. Çok hürmet ederler, çok misafir etmek isterler. Ben de çok şey veririm ki, benim misafirliğim onlara mutlaka bir şeyler kazandırsın. Onun için misafir ederler, ama yine de çok zorlanırım. Bir an önce oradan kurtulmak, kurtuluştur. "Köye giriyoruz, şehri seviyoruz. Bilmem işte bol bol şeyler hediye ediyorlar" diyorlar. Ben bundan nefret ediyorum. Ucuz hediyeler, yemekler üzerine, misafirlikler üzerine kurulmak, en sıkıldığım bir durumdur. Kendi emeğimle yaptığım bir yemek benim için en lezzetli yemektir. Başkalarının elinden çıkmış bir şeyi çok zorunlu olmadıkça veya dolaylı olarak "benim emeğim onun bazı gereksinimlerini karşılıyor, onunki de benimkini karşılıyor" felsefesine uygun olmazsa kesin yemem.

Başkalarının malından almayı, örneğin TC'den veya hakkı olmayan zenginlerden değer koparmayı ben bir savaş gerekçesi sayıyorum. Ama başka türlü, bir kişinin bir ufak bulgur tanesi kadar, tırnak kadar parça ekmeğini bile haksız yiyemem, el atamam. Her şey emekle kazanıldıktan sonra, ancak senin hakkını emekle, yani sosyalizm savaşıyla böyle bağlantılı kıldık. Askeri savaş başka, şimdi savaş başkadır. Bir de emek savaşı var. Kendinize uygulayın, başkalarının emeğine ucuz konmayan içinizde tek bir kişi yok. Hatta bu sizde kurnazlık, "işte bak nasıl iyi komutanlık yapıyorum" diyorsunuz. Sen bir emek hırsızısın. Çoğunuzun tarzı, ya emek hırsızı ya da hırsızın emeğini gasp ettiği bir köle, hamal tarzıdır. Ben buna yaşam der miyim? Yaşam için, savaşçılık için büyük bir saygısızlık ve rezalettir. Hemen sille-tokat girip vurmak, atmak gerekir.

Daha buna benzer binlerce duygularım, yaptıklarım var. Nereden, nasıl anlatayım veya sizin kadar kıt anlayışlılar olduktan sonra insan fazla anlatma gereği de duyamıyor. Çünkü istemesini, anlamasını bilmiyorsunuz. Bilseniz, iradeye indirgeyemiyorsunuz, inanılmaz yoğunlukta bir cücelikte ısrarlısınız. Güzellik savaşı, artistik savaş çok denecek kadar azdır. Bu da çekilmez kişiliğinizi ortaya koyuyor. Ben bu konuda da son derece artistik olduğumu söyleyebilirim. Nereye gidiyorsam herkes en esaslı filmi gördüğü kadar heyecanlanıyor. "Seni seyretmek istemiyoruz" diyen hiçbir kişi yok. Bu, savaşçı kişiliğin artistik değeridir. Yani heyecanla yürür, heyecanla konuşur, heyecanla iş yapar. Güzel yapar, etkileyici yapar. Kendinize uygulayın: "Geldi başbelası, kaşmer geldi, geldi bilmem ne" denilmeyen bir kişi var mı? Ama vicdanlarınız bunu rahatlıkla kabul ediyor. Acaba o dost, o kitle, o çalışma birimi beni nasıl karşılar diye düşünmüyorsunuz. Ben bu halimle bile bir yere gittim mi en büyük sıkıntılarım, histerik derecesinde, nasıl karşılanacağım diyedir. Ve hepsi de çok güzel karşılamaya hazırdır. Ama yine de büyük sıkıntısını duymamam imkansızdır.

> ***"Savaşa müthiş yaklaşıyorum, büyük bir azimle, müthiş biriken kinlerimle ve sevgilerimle yaklaşıyorum. Çünkü bu savaş bana seveceklerimi kazandıracak, çocukluk rüyalarımı gerçekleştirecek, bunun için bu savaş çok tutkulu bir iştir."***

Şimdi sizler, bastırmaya, yürekleri parçalamaya gidiyorsunuz. Her şey kendini çirkince hissettiriyor. "Daha daha kabul et! Ağan, paşan geldi, önümü açın" diyorsunuz. Yüreklere basıyorsun, gözleri çıkarıyorsun, ama bizim komutanın umurunda mı? Etkileyici bir kişiliğiniz yok. Ben anarkargaha da söyledim. Kendi aralarında "Nereye koşuşturuyorlar?" dediklerinde, "keşke ileri sıralara koşuşturabilselerdi" dedim. Şu an bıraksam, kimse birisine merhaba bile demez. Doğru değerlendirin, örgüt sayesinde kendinizi sahte kahramanlar yerine koymayın. Bu büyük bir yanlışlıktır. Tekrar vurguluyorum, bu kadar emeğin sahibi olmama rağmen, kendimi hâlâ sizin kadar etkili kabul ettirmeyi yakıştıramıyorum.

Yaşam, cesaret ile korku tahteravallisi arasındaki dengedir

Bütün hünerim şudur: Güzel bir iş yapayım, çok etkili bir yaklaşım göstereyim, zamanında; gelen-giden, beni hep zamanında görür. Bekleneni görür ve kesin olumlu etkilenir. Bu benim için tek kurtuluş çaresi oluyor. Bunu kendinize uygulayın. Gelen pişman, giden pişman. Gelen rahatsız, giden rahatsız. Peki siz, bırakın komutanlığı, sıradan bir arkadaş olmayı becerebilir misiniz, mümkün müdür? Bastırma teorileri sizindir. İlgisizlik, ikircliklik, hemen hemen hepinizin raporunda, hatta değerlendirmelerinizde ortak özelliklerinizdir. Savaşa ve yaşama doğru bir felsefeyle yaklaşamadığınızdan dolayı bu böyledir.

Dünyanın en korkak insanı olduğumu da söyleyebilirim. Korkuyla yaşam arasında bir bağlantı olduğu için ciddiye aldım. Nasıl bir cesaret? Benim için çok zor bir şeydi. Niçin cesaret? Vurmaya kalkacağım, ama her şey elden gidecek, can elden gidecek diye kalkmıyorum. Bu da benim için yaşama saygısızlıktır. Yaşam mutlaka saygı duyulması ve ölümsüzce yürütülmesi gereken bir eylemdir. Sözümona cesaret adına, ya kendimi ya da haksız bir biçimde etrafımı, bir çırpıda birliklerinin veya savaşçılarının canına son verdirmek, beni müthiş etkiler.

İşte korkuyla, yaşam arasındaki bağı bu kadar müthiş değerlendiririm. Yaşamanın gerektirdiği kadar korku, gerektirdiği kadar cesaret sahibiyim. Yaşam çok korkulu olursa kendini korumayı esas alır, ama saygılı bir yaşam, kabul edilebilecek bir yaşam için de müthiş cesaret gerekir. Demek ki yaşamı, cesaret ile korku tahteravallisi arasındaki bir denge noktası olarak değerlendireceksiniz.

Özgürlüğün, özgürlük savaşının en amansızının gerektirdiği kadar cesur olmayı, her yerde ve her zaman bileceksiniz. Ama bunu hemen kaybetmemek için, çok korumak için müthiş endişeli ve korkuyla karışık yürüteceksiniz. Ama şimdi sizin cesaret faktörünüze de, korku faktörünüze de bakıyorum, yürekler acısı. Cesaret çok körce, korku çok yersizcedir. Ani dengeyi kuramamışsınız. Bir komutan için de yaşam endişesi, korkusu kadar, yaşam cesareti kesinlikle başta gelen özelliklerdir. Siz daha kendinizde bunları ölçmemişsiniz bile. Ben ise nefes nefese cesaret ve korkuyu, yaşamın tahteravallisinde

Devamı 31. sayfada

Uçurum çiçeklerinin filizlendiği vakit

Bir başkadır Ağrı'ya sevdalanmak... Acıdır, kandır bedeli, büyük sevidir, umuttur yüreği ve doruğunda saklıdır özgürlüğün el değmemiş çiçeği. Uçurum çiçeğidir o, büyük bedeller ister, büyük dirençler, tutku ve aşklar ister. Ve kimseler görmemiştir doruktaki o uçurum çiçeğini. Başı sislidir Ağrı'nın, başı dumanlı... Kar bulutlarının gölgesini andıran kurşuni sis korur onu fırtınalardan, delice rüzgarlardan, şiddetli kasırgaların ahından. Kimseler görmemiştir Ağrı'nın zirvesini, kimbilir belki de sonsuzdur Ağrı, göklerin ötesindedir.

Serhat'ta bütün evler ve evlerdeki bütün pencereler Ağrı'ya dönüktür. Sabahları ilk ışıkla gözler başı dumanlı efsaneye açılır, geceleri yine son söz Ağrı'ya söylenir. Son dualar, son umutlar, son türküler, son düşler, son sevinçler, son aşklar, son gerilla hikayeleri Ağrı'ya anlatılır. Kimsenin ulaşamadığı zirveye gece düşlerinde çıkılır, Ağrı'ya dönük yatılır bu yüzden. Ağrı sevdalısı düşlerinde tırmanır başı dumanlı efsaneye; kimi bir geyiğin esmer gözlerinin peşisıra, kimi sevdalısının aşkıyla bağırır, duyurur sesini, olmadı mı atar kendini görkemli dağın uçurumundan. Kimi analar bebelerinin ağlayışıyla tırmanır Ağrı'ya, kimi bebeler de analarının ninnileriyle...

Bir de düşlerini gerçekleştirenler vardır; Ağrı'nın yoldaşlarıdır onlar, gözlerini asla kırpmayan, düşlere dalmaya mecali olmayan yoldaşlarıdır. Her şeyi dinginleştiren, ay doğduğunda geceye, kalan bir Ağrı'dır, bir de gözünü kırpmayan gerilla. Gece gözlü ceylanlar bir görünüp bir kaybolur. Yıldızlar bir sönüp bir yanar. Rüzgar bir esip bir diner. Ve su bakışlı bülbüller gece senfonilerine daldıkları o dingin ay saatinde, çiçekler açar gözlerini, solukları karışır poyraza ve doğa ayaklanır gece çöktüğünde Ağrı'ya. Bunu bir duyan, bir dinleyen gerilladır. Ağrı'nın sırrına erişen gerilladır. Ve minnetle açar yüreğini Ağrı'ya, açar kendi sırlarını, bütün savaş hikayelerini, başarılarını. Sonra karı anlatır, Ağrı hiç bilmezmiş gibi, karda yürümeyi anlatır, kara sevgisini ve öfkesini anlatır ve "Gılgamış" der, tarihin büyük savaşçısıydı, büyük tanrılara karşı durdu ve savaştı. Bugün tarihin ikinci büyük savaşçısı da bizim önderimizdir. Gılgamış'a eş değerdedir. Yüzyılın savaş tanrısıdır o, yüzyılın Zerdüştüdür. Yeni yaşam öğretisinin kaynağı da dağlardır işte, en yüksek, en ihtişamlı dağlardır, sensin Ağrı...

Her şeyi dinginleştiren dolunay, yerini güneşe bırakana dek anlatılır sırlar. Gece, söndürüp ışıklarını, poyraz uykuya çekildiği vakit bütün sırları ayaklarında taşıyan ürkek bakışlı alacageyik, bir görünüp bir kaybolur tılsımlı çevikliğiyle...

Ağlamayı kanıksayan analar, bir gün gelmiş, silmişler nemli göz yataklarını, Ağrı'nın doruklarından yeni bir güneşin yükseldiği o gün. Analar zılgıta durarak Ağrı'ya dönmüşler yüzlerini, güneşe çevirmişler bakışlarını. Büyük kervanın Ağrı'ya tırmandığı gün. Ve yürüyüşe türkülerle, halaylarla, zılgıtlarla katılmış halk, umutla katılmış. Aydan, sessiz geceden de sükun adımlarıyla yürüyen gerilla, uçurum çiçekleri olmuş Ağrı'nın. Kızıl, başı dik, mağrur...

PKK, Kürdistan tarihinde başlıbaşına bir yeniden doğuşun adı olmuştur. İsyanlardan, direnişlerden, katliamlardan sonra kana bulanan toprak ana, başı dik uçurum çiçeklerini doğurmuştur sonunda.

* * *

Yeni yaşam için dağlardaki savaşa henüz katılan Leyla, eğitim süresini tamamladıktan sonra Tendürek alanına gönderilir. Özgürlük savaşının ilk aylarını anlatırken, "ilk göz ağrısı" Ağrı'dan, ilk yoldaşlarından ayrılmanın zor geldiğini söylediğinde, gözleri bulunduğu mekandan çok uzaklara, belki de Ağrı'nın eteklerine kadar gitmişti.

❝Başı sislidir Ağrı'nın, başı dumanlı... Kar bulutlarının gölgesini andıran kurşuni sis korur onu fırtınalardan, delice rüzgarlardan, şiddetli kasırgaların ahından. Kimseler görmemiştir Ağrı'nın zirvesini, kimbilir belki de sonsuzdur Ağrı, göklerin ötesindedir.❞

"Eğitim grubunun önünde, iştimaya geçip yoldaşlarla tek tek vedalaştığımda, gözyaşlarımı daha fazla tutamayacağımı anladım ve salıverdim onları. Utanmayı bir kenara bıraktım, belki de unuttum o an. Bölük komutanımız Gever yoldaş, Tendürek'te eğitimin çok iyi geçeceğini, daha güçlü bir savaşçı olabilmem için, bunun gerektiğini söylemesi üzerine, hıçkırıklarım kesilmiş fakat gözyaşlarım önüne geçilmez bir hal almıştı."

Gerillaya henüz birkaç ay önce katılan Leyla, doğup büyüdüğü Serhat'tan pek çok Kürdistanlı gibi göç etmek zorunda kalmış. Fakat İstanbul'un o köhne semtinde hep Ağrı'yı düşlemiş ve boğucu kentte nefesinin kesildiğini anladığı gün geriye, kaynağa dönmeye karar vermiş. Aynı gün büyük andını da içmiş Leyla, bütün halkının özgür bir yaşam sürmek üzere kaynağına döneceği güne kadar dağların doruklarından inmeyeceğine, savaşacağına...

Ağrı'daki eğitim süreci ardından yapılan düzenlemelerle kış eğitim sürecini Tendürek'te geçirmek üzere, 33 kurşunun Ağrı'nın eteklerine inmeye başladığı günü anımsamıştım. Leyla: "Dört saat boyunca hep inişteydik, yarım saatte bir dönüp Ağrı dağına bakıyordum. Öz annem yok benim, ama koynunda yattığım, fısıldaştığım, şiirler, türküler dizdiğim Ağrı Dağı bana öylesi bir duyguyu hissettirmişti. Öylesine ıslaktı hâlâ gözlerim. Yüreğim bir volkana döndü ve dağın doruğuna ulaştı. İçimdeki sessiz çığlıklar, gözlerimden boşaldı."

Kasım'a gün sayan sabırsız bir Ekim ayıydı. Bahar ve yaz pratiği değerlendirmelerinin kış sürecine yönelik plan ve programlarının hazırlandığı Ağrı'daki eyalet toplantısına bütün bölgelerin temsilcileri katılmıştı. Toplantı sonunda bölgelere dağıtılmak üzere güç düzenlenmesi yapılarak, üslenme hazırlık çalışmaları başlatıldı. O uğursuz kış, başlarına geleceklerden habersiz kamplarda yoğun eğitim çalışmalarının yapılması kararlaştırılırken, Tendürek'e doğru yol almakta olan Leyla; gözlerinin önünde Ağrı'nın henüz canlı resmi olan ayrılık anını düşünüyordu: "Ayrıldığımda yalnız yoldaşlar değil, Ağrı Dağı da bir uğurlama havası içinde, bembeyaz kar taneleriyle yolcu etmişti beni."

Kar, gözyaşlarını örttüğünde, Gever'in sureti geçmişti gözlerinin önünden. Ağrı'nın baharda çiçeğe duran vadileri gibi sonsuz uzanan yeşil gözleriyle bölük komutanı Gever'le vedalaştığı an düşmüştü usuna. Gever'in güç veren sözleri çınlıyordu kulaklarında. "Tendürek'te güçleneceksin yoldaşım ve ben başarılarınla anacağım seni."

Leyla o gün Tendürek'e gittiği sırada yaklaşık bir yıl sonra, soğuk bir Mart sabahının kanlı bir pazartesi gününde, Gever'in kanının beyaz kara karışacağını bilmeden ağlıyordu. Bilemezdi de, ama o gün gelip çattığında, serin ırmağı bir baştan diğer başa sekerek geçtiği sırada kulağına fısıldandığı o uğursuz pazartesi günü dizleri tutulacak, yürüyemeyecek, yalnızca Gever yoldaşına bir ağıt yakacaktı;

"Lê Serhatê şer giran e
De were Gever de were
Çiyayê Agirî sor bûye
De were Gever de were
Xwina şerê dirêj e
De were Gever de were..."

Bir yıl sonra o uğursuz Mart sabahında. Tendürek'in serin ırmağında Gever'e yakılan ağıt, Ağrı'nın zirvesindeki uçurum çiçeğinin kulağına kadar gidecekti. Orada öylece uzanmış boylu boyunca, Leyla'nın henüz başarı haberini duymadan ağıtını duyacaktı uçurum çiçeği...

"İki gün süren yolculuk sonrası, Tendürek kırının aşağısında bulunan bir köye ulaşan grupta benimle birlikte Beritan arkadaş da vardı. Ulaştığımız köyde bütün arkadaşlar, banyo yaptık. Benle Beritan yoldaşın banyosu çok geciktiğinden, yola çıktığımızda saçlarımız ıslaktı. Kaldığımız evdeki ana, bizi bu halde gönderdiği için ağlıyordu durmadan. Sisli bir kar havasıydı, ama durmaksızın yağan kar, sisin bunalımını da bastırıyordu. Kar durmadan dinlenmeden yağıyordu ve ıslak saçlarımız don tutmuştu. En çok da parmaklarımla savaşıyordum. Kıpırdamayan parmaklarıma yalvarıyordum. Arkadaşlar, çantamı, silahımı taşımak istediklerinde vermiyordum, çünkü durumları benimkinden farklı değildi. Ayrıca yeni savaşçıydım ve gururuma da yediremiyordum. Karda düşe kalka ilerliyordum, çoraplarımdan ve şalvarımdan sular süzülüyordu. Titriyordum ve beraberinde lanetler yağdırıyordum. Bu daha çok düştüğüm zamanlar oluyordu, ama düşmeden yürüdüğüm zamanlarda keyfime diyecek yoktu doğrusu. Akşam geç saatlerde bir grup arkadaşın bulunduğu noktaya varmıştık. Bir takımlık gücün kaldığı naylon çadırdan içeri girdiğimizde gözüme ilk çarpan, zayıf mum ışığının gölgesinde asılı duran bağlama olmuştu. İliklerime kadar ıslanmıştım ve tek adım atacak gücüm yoktu. Bütün bunlara karşın çadırda asılı duran sazı dinlemekten başka bir şey istememiştim o an. Fakat orada kalmadık. Çünkü birbuçuk saat uzaklıktaki bayan arkadaşların yanına gitmemiz gerekiyordu. Dinlenmeksizin yeniden yola koyulmuştuk. Yokuş yukarı çıkıyorduk ve bizi asıl zorlayan kar tipisiydi. Tipinin gür nefesi kulaklarıma, boğazıma, gözlerime giriyor ve kahrolası astımım yüzünden nefes alamıyordum, sonunda kar fırtınası beni yere yatırmayı başarmıştı. Uzandım, yenik düşmüştüm artık. Islak soğukluğa, üşümeye rağmen, kuştüyü bir yatakta uzanmışçasına rahattım ve gözlerime sıcak bir ağırlık çöküyordu. Bir uyku ağırlığıydı bu, ya da ölümün aldatıcı tatlılığı. Arkadaşların sesleri geliyordu, duyuyordum ama kalkamıyordum. Hiçbir şey beni kaldıramazdı. Az sonra iki suret gördüm, belli belirsiz beni izleyen yukarıdan. Beritan'la Sipan yoldaşın suretleriydi gördüğüm, beni kaldırmaya gelmişlerdi anlaşılan. Dil dökmeye başladıklarında bundan emin oldum ama boşunaydı çünkü aldırmıyordum, kalkmayacaktım. Sipan yoldaşın söylediklerine kadar; "Arkadaşlar senin için kendini yere atmış diyecekler." Şimşek gibi çakan bu sözler beni anında ayağa kaldırmıştı. Bu tanımlamaları çok duymuştum katıldığımdan beri ve bu, bir çeşit teşhirdi.

Bir an bir şeyi anımsar gibi oluşu ve gözlerinden tebessüm ve hüznün belirsiz izinin geçtiği anın ne anlama geldiği, sözü bıraktığı yerden tekrar aldığında ayrımsanıyor.

Sipan yoldaş 1994 baharında Tendürek'te şehit düştü.

"Köylü bir arkadaştı, teorisi pratikçilikti. Dinamikti, anladığı anda uygulardı. Çok konuşmayı sevmezdi ya da işgücüyle konuşurdu ve ben onu anlardım."

Kalkıp yürüdükten bir saat sonra 35 bayanın kaldığı o hiç unutamayacağı sığınağa ulaşmıştı.

Geldiğimizde arkadaşlar uyumuşlardı. Birer bardak çay içtikten sonra biz de yatmaya gittik. Ve işte onlarca gövdenin arasında ilk kez yatıyordum. Kolların, bacakların, saçların arasında uyuyamadan sabaha kadar dönüp dolaştım olduğum yerde. Güneşin ilk ışıkları ile uyandıklarında ise karşılarındaki uykusuzluktan şişmiş gözlerime, bana şaşkınlıkla bakıyorlardı. Yalnızca birkaç saniye süren mahmurluklarını üzerlerinden attıklarında ise coşkulu bir tanışma faslı yaşandı. Karla ellerimizi yıkadık. Kar yaşamı zorlaştıran olduğu kadar vazgeçilmez bir parçasıydı da.

Kar çayı içilirdi gerillada, kara pekmez dökülür, yenirdi, kar suyundan yemek yapılırdı. Ve Ağrı'dan sonra Tendürek'teki ilk sabahıydı Leyla'nın. Karşıda boyluboyunca uzanan karlı vadinin ardından Aladağlar yükseliyordu, Tendürek uzanıyordu. Sağ yanında ise başı dumanlı Ağrı selam veriyordu.

Tendürek'te üslenme hazırlıkları yapıldıktan sonra yeni alana gidilecekti. Kar iki metre kadar yığılmış, inatla daha da katlanacağa benziyordu.

ÇEMÇÊ

Madur; dört yanı peri bacalarını andıran yüksek kayaları ile yabani geyiklerin mesken yeridir. Gözlerinin tılsımına sevdalanan yüzlerce masal kahramanına acı çektiren, umutsuzca kayalardan attıran ya da ömür boyu kara sevdasıyla çılgına çeviren alageyiklerin tılsımı uğruna pek çok kahraman esrarengiz bir biçimde kaybolmuştur burada. Kimbilir belki de her bir kahraman bir alacageyik olmuştur

sonunda. Tılsımları belki de yiğitlerin bakışlarıdır, geride belirsiz bir rüzgar gölgesi bırakarak bir kez olsun dönüp bakmadan geriye kaçışları bundandır. Serhat'ın Çemçê bölgesine dahil olan Madur da büyük bir eylem yapma hazırlığı içinde olan, aralarında Sidar'ın da bulunduğu grup, 300 metrelik kayalıkları arşınlarken, yalnızca burada verilen düşman kayıplarını düşünürken daha önce gelmedikleri bu alanı keşfetmenin hazzını da tadıyorlardı. Beraberinde uçurum korkusu da veriyordu, ama belirsiz, açılmayan bir korku, önemsiz... Gerillaya Serhat'ta senelerce önce katılan, henüz 19 yaşındaki Sidar, alandan hiç kayıp vermeden geçtiklerini söylerken mütevazice, inceden böbürlenmişti.

Daha önce 1992'de bir grubumuz Madur'dan geçmişti. Tanımadığımız bir alan olan Madur'dan geçerken zorlanmadığımızı söyleyemem. Çünkü hiç durmadan uçurum kayalıklarına tırmanıyorduk ve en küçük bir dikkatsizlik ölüm demekti. Eylemimiz Sarıkamış-Kağızman yoluna pusu atarak düşman konvoylarını imha etmekti. Madur vadisinden Kartal'a ulaştıktan sonra, keşif grubu Sarıkamış-Kağızman yolunu eylem öncesi keşfe çıktı. Eylemin diğer özelliği, gündüz yapılacak olmasıydı. Bu zor olduğu kadar tehlikeliydi de. Keşif grubunun dört günlük hazırlıklarıyla beraber eylem planı için toplantıya oturduk. Öncümüz Seyfi arkadaş, partinin kuruluş yıllarından beri saflardaydı ve siyasi tecrübesi askeri tarzına da yansıyordu. Madur gibi zor bir alanda yol boyunca hiçbir sorunun çıkmamasında belirleyici olan, onun öncülüğünde olmamızdı. Seyfi arkadaş, toprak üzerinde hazırladığı maketle eylem planını anlatmaya başlamıştı ki, birden karşı tepeden yükselen silah sesleriyle hepimiz ayağa fırladık. Büyük cihazı dinlediğimizde, seslerin sahiplerinin bizim arkadaşlarımız olduğunu ayrımsadık. Zerevan arkadaşın grubuydu gelen ve Seyfi arkadaş planlamayı yaparken bu yeni grubu da eyleme dahil etti. Yapılan düzenlemelerden sonra "serkeftin" haykırışlarıyla eylem yerine gitmek üzere yola koyulduk. Bir bölüklük güçten oluşan grubumuz yolun üzerinde araziyi çok geniş tutarak akşam gidilen yerde sabaha kadar gözümüzü kırpmadan bekledik. Konvoyun geçiş saati gelip çattığında, yani saat sabahın yedisini vurduğunda, pür dikkat beklediğimiz roket sesi gelmemişti. Saat dokuzu vurduğunda deşifre olduğumuza neredeyse emin olacaktık ki, ilk roket sesi orkestrayı başlatan ani çan gibi bekleyen sessizliği bir anda bozdu ve büyük orkestrada, kurşun sesleri var olan bütün seslere egemen oldu. Silahlarımız dört bir yandan yükseliyordu. Tuttuğumuz yol, Aras nehrinin yukarısında olduğundan, patlayan ilk roketin isabet ettiği konvoy, nehre uçmuştu ve bir cemse asker gücünden kurtulan olmadı. İlkbaharla delice kabaran Aras suyunun derinliklerinde konvoy, sessizce ölüme gömüldü. Düşman panik halindeydi, cihazlarından birbirlerine küfrederek yardım istiyorlardı. Ölüm, beklenmedik bir anda karşılarına çıkmıştı. Korku ve çaresizlik içinde birbirlerine giriyorlardı.

Geride olan savunma grubu saldırı grubuna katılmıştı. Savunma grubundan Mardinli Felat arkadaş, silahı biksisiyle ayağa kalkarak yoldan geçmekte olan askeri otobüsü taramaya başladı. Kurtulan olmamıştı araçtan. Savaş işte en yoğun biçimiyle sürüyordu, kazanmanın coşkusu bizi daha da güçlendiriyordu.

Irmak bedenleri silahları gibi uzanıyordu. Korku unutulmuş bir duyguydu, çok gerilerde kalmış, şimdi yalnızca zafer vardı. Her şeyin üstündeydi zafer duygusu. Büyük gövdesiyle biksisini kılıç gibi çekerek düşmanı taramaya başlamıştı Agit. Bu haliyle ortaçağ şovalyelerinin asaletini andırıyordu. Eskiden özel tim olan Agit yoldaş, firar ederek gerillaya katılmış ve istediği safta olmanın sevinciyle, özel tim olan bedeni ve coşkulu gerilla ruhuyla savaşmıştı. Agit'in 1994 yılı baharında Şenkaya'da şehit düştüğünü öğrendiği vakit Sidar'ın aklına o asil şovalye silueti gelecekti. Biksisini kılıç gibi çektiği o büyük günü anımsayacaktı.

Eylem sırasında yaralanan Rubar arkadaşı bir süre sırtımızda taşıdık. Kan kaybını önleyemiyorduk. Doktor da kendisiydi, hepimize derman olan, yaralarımıza ilaç olan Rubar arkadaş, Çemçe'nin ikinci şehidi olmuştu o gün. Aras nehri bunu duyduğunda yatağından taşmış vadilere akmıştı, bir süre sonra yorulmuş, bir süre durulmuş, dinginleşmişti usulca, tıpkı taşan yüreklerimiz gibi. Eylemin çoşkusuyla zafer sarhoşluğuna kapılan iki deli yürek, iki taze can Ahmet ve Çiya, panzerlerin açtığı ateş sonucu yaralanmışlardı. Çemçê tarihinde ilk defa gündüz gözüyle böylesi kapsamlı bir eylem yapılmış, ayrıca düşmanın silahlarına da el konulmuştu. Çatışma sonucunda düşmanın kaybı 40'tı. Çoşku ve moralimiz yüksekti. Saldırı grubu geri çekildiği sırada bir helikopter içimize indirme yaptı. Özel timlerle iç içe girmiştik. Kısa süren çatışma sırasında henüz 18 yaşına girmiş olan Zozan arkadaşımızı da kaybetmiştik. Nefesiyle, gülüşüyle ve canlılığıyla yaşama renk katan, canlılık katan yoldaşımız şehadete de aynı çoşkuyla gitti. Tez canıyla savaştı, türküsüyle, halayıyla savaştı. Nişan yüzüğünün tılsımını o gün ayrımsadık. Dağlara gelin oldu, o günün gecesinde Kürdistan'la birleşti. Zozan arkadaşın şahadetiyle öfkemiz, kinimiz arttı, savaş coşkusuna dönüştü. 6 özel tim öldürüldü, diğerleri kaçtı. Düşman, cihazda ağlıyordu. İki gün boyunca düşmanın tank atışlarına karşın mevzide bekledik. İkinci günün sabahında yeniden indirme yapmak isteyen helikopteri vurduk. Kara dumana bulanan helikopter, Aras kıyılarına hızla düştü. Düşmanın kaçışıydı artık. Akşam üzeri iki yaralı ve yorgun düşen gücümüzle sert kayalardan şutıkla sabaha kadar ancak inebildik. Sabah olduğunda Seyfi arkadaş, komutan Berxwedan arkadaşa bir takımlık güçle, olası bir düşman saldırısına karşı boş kalan Çemçê alanına gitmesini söyledi. Biz de Seyfi arkadaşın öncülüğünde, güçlü bir takım oluşturarak Geliyê Gale alanına gittik. Düşmanın iki uçağı Madur üzerinde geziyordu; bu bir zaferdi. O güne dek düşman uçakları bu bölgeye gelmemişti. Şimdi gerillanın hakimiyeti vardı ve savaş işte buraya taşırılmıştı. Uçakların alanı bombalaması gün sonuna kadar sürdü. Zelê'den gönderilen grupla beraber bütün güç, Çemçê'de bir araya gelmiştik. Çemçê'nin bütün gücü bir anda toplanmıştı. Yapılan belirlemeyle Berxwedan arkadaşın takımı Çemçê'de kaldı. Eğitim grubu daha önceden hazır bulunan Eleşkirt alanına, biz de Seyfi arkadaş öncülüğünde üslenme öncesi güçleri denetleme ve yeni düzenlemeler yapmak için, 18 kişilik bir grup alarak Digor, Sarıkamış ve Şenkaya alanlarına gitmek üzere yola çıktık. Seyfi arkadaş öncülüğünde uzun bir yürüyüşten sonra kızgın Aras'ı geçerek Digor'a vardık. Digor, düzlük, ovalık bir yer olduğu için cephe faaliyetleri küçük birimler halinde yürütülüyordu. Halkın bize çok yakın olduğu Digor, o yıl saflara en büyük katılımı gerçekleştirmişti. Bundaki en büyük etken de, o yıl yaşadığı kanlı Ağustos ayıydı.

Yurtsever Digor halkı, 15 Ağustos eylemlerinde beş gerillanın şehit düşmesi üzerine serhildana durmuştu. Özellikle genç kızların, kadınların, çocukların katıldığı serhildan da özel timin panzerleri, tanklarına bedenleri ile etten duvar ördüler ve geri çekilmediler. Zılgıtlarıyla, halaylarıyla ürküttüler düşmanı ve o korkan yürekler, onca silahsız halkı vahşice katletti. O sıcak Ağustos gününde ilkin güneş çekti eteklerini, sonra dört bir yanı uğultu sardı. Bulutlar küme küme, durmaksızın gelip geçtiler 58 yüreğin Ağrı'nın doruklarına yükseldiği o gün. Rivayet odur ki, her gün ikindi saatinde zılgıtları duyulur şehit düşen genç kızların Ağrı'nın eteklerinde. Ve o günden sonra dağlara sevdalanır Digor'lular. Digor'da arkadaşlarla kış sürecine ilişkin yeni düzenlemeler, atamaların yapıldığı toplantılar alındı. Daha sonra Sarıkamış'a gitmek üzere yola koyulduk. Sık çam ağaçlarından oluşan Sarıkamış ormanları oldukça büyüktür ve burası gerilla için elverişlidir. Ancak, ormanın dört bir yanının yollara açılması beraberinde tehlikeyi de getiriyordu. Ormana girdikten sonra arkadaşlarımızı bulmak tam iki günümüzü almıştı. Burada da yeni düzenlemelerle birlikte arkadaşlar daha takviye edildi. Sarıkamış bölgesindeki çalışmalara yönelik de arkadaşlarla toplantı yapıldı. O sıralarda Eleşkirt bölgesine giden eğitim grubunun çalışmaları bitmiş, Çemçê'ye dönmek üzereyken düşmanla çıkan çatışmada beş bayan arkadaş şehit düşmüştü. Şenkaya'da da son düzenlemeler yapıldıktan sonra Çemçê'ye geri döndük. Düşmanın üslenmelerimize yönelik sonbahar operasyonları başlamıştı. Üslenmelerimizi engellemek için yapılacak operasyonların istihbaratını önceden aldığımız için tepeleri tutmuş ve bütün hazırlıklarımızı yapmıştık. Operasyon günü sabahın ilk ışıklarıyla mevzilendik. Düşman Çemçê alanına çıkmıştı. Dağın eteklerine kadar geldiğinde gölgeleri gibi peşi sıra seğirten güneş, silahlarında parlıyor, onları deşifre ediyordu. Karşı tepeye ulaştıklarında dürbünlerimizle izlemeye koyulduk ve aylarca sarfedilen emekle hazırladığımız erzak depolarımızı parçaladıklarını gördüğümüzde, büyük bir öfke duyduk. Bu kış bizi erzaksız bırakarak açlıkla ölüme mahkum etmekti amaçları ve bunu gözlerimizin önünde yapıyorlardı, izlediğimizi biliyorlardı. Çirkin gülüşlerinden ve davranışlarından anlıyorduk bunu. Cihazda birbirlerine kutlama mesajları gönderiyorlardı. Moral çöküntüsüne uğradığımız sekiz gün, çatışma yaşanmadı, alana geri döndük. Yapılan düzenlemeyle takımlar genelinde alanlara dağıldık. İki takım Ağrı yakasında operasyonun sonuna kadar bekledik. Havalar soğumaya başlamıştı, özellikle kar soğuğu bizi donduruyordu. Bir haftalık bekleyişten sonra düşman alandan geri çekildi. Son günün sabahı uyandığımızda kar içinde kalmış, sırıl sıklam olmuştuk. Hepimiz titriyorduk, aşağıdaki köye zorunlu iniş yaptık, giysilerimizi kuruttuk ve Çemçê'ye geri döndük.

ŞENKAYA

Komutan Seyfi öncülüğünde Çemçê'den ayrılan 72 kişilik güç, kış süreci için Şenkaya alanında üslenmişti. Ocak ayında Şenkaya'da üslenen güç içerisinde 10 yılını aşmış savaşçılar da vardı. Bir ay sonra kampta belli bir düzen oturmuş, sistemli bir çalışma yürütülüyordu. Eğitimde parti tarihini işleyen yapı, eski savaşçıların da tecrübeleriyle savaşa hazırlanıyordu. Serhat'ın bitmek-tükenmek bilmez kara kışının, kanlı kışının en zorlu ayında henüz her şey yolundaydı. Ta ki, o kara kışta gücü yollara düşürmeye neden olacak o güne, o olaya kadar.

Şenkaya'ya komutan Seyfi öncülüğünde gelen henüz 18 yaşındaki genç savaşçı Çayan, yaşadıkları yaşam ötesi yürüyüşe neden geçtiklerini anlatıyor; "O gün eğitimden çıktıktan sonra bir arkadaş silahının olmadığını söyledi. Ardından BKC mermilerinin yerde olması, düşünmek istemediğimiz bir şeylerin ifadesiydi. Çevreyi ve arkadaşları kontrol ettiğimizde, bir kişinin olmadığını farkettik ve düşündüğümüz şeyin, yani birinin kaçtığını anladık. Hemen arkasından bir grup arkadaşı kaçan kişiyi aramaya göndererek biz de yer değiştirmek üzere, hazırlıklara başladık. Seyfi arkadaş, üç dört günlük erzağın hazırlanmasını, kalan erzağın depolanmasını söyledikten sonra giden grubu beklemeye başladık. Arkadaşlar, köyden gelmişler fakat kaçan kişiyi bulamamışlardı. Kaçan kişi bir köyde ajan olan muhtar tarafından saklanıyordu. Bu kaçışın örgütlü olduğunu anlamıştık. Çünkü düşman bu alanda kalmamızı istemiyordu. Böyle bir taktikle üzerimize gelerek bizi imha etmeyi planlıyordu. Hazırlıklarımızı tamamladık ve sabahın ilk ışıklarıyla Sarıkamış alanındaki üslenme yerimize gitmek üzere yola koyulduk. Bu oldukça zordu ama başka da çaremiz yoktu, kampı hemen terk etmek zorundaydık.

Şenkaya yeni bir alandı, burada tutunsaydık baharda çok güçlü gelişmelerle çıkış yapabilirdik. Düşman bunu biliyordu ve bu yüzden kampı açığa çıkaracak, grubu üç metre kar ve kara kışta vahşileşen doğayla karşı karşıya bırakacaktı. Üç metre kar ve karşımızda Allahu Ekber dağları, her taraf bembeyaz ve biz yollardaydık.

Düşmanın amacı, tasfiye etmekti, çevre köylerin korucu olduğunu da çok iyi hesaplamıştı. Grubun yola çıktığı günün sabahında yalnızca birkaç saat arayla kampa ulaşmış ve izleri sürerek, takibe geçmişlerdi."

Serhat'ta aylarca sürecek olan yürüyüşe hazırlanan düşmanın, beklemedikleri kadar hızlı olduğunu anlatıyor Çayan: "Bir yerde düşmanla karşılaştık, çatışma olmadı ama helikopterler sürekli çalışıyor, bomba yağdırıyordu. Kayıp vermedik. Çok zorlanmıştık ama kayıp vermemiştik ve bu düşmana bir darbe anlamına geliyordu. Bizi asıl etkileyen şey, grubun moralsizliğiydi. İki kişi daha kaçmıştı ve biz henüz yolun başındaydık. Bu kadar kolay bırakmaları, bu kadar ucuz savaşmaları hepimizi rahatsız etmişti."

Operasyondan sonuç alamayınca bir daha dönmek üzere düşman geri çekilir, ama bu kez de grubun erzaksız kaldığını bildiği için bütün köyleri de tutar. Yola çıktıklarının beşinci gününü doldurmak üzereydiler ve nefeslerinden açlıkla gelen ölümün ekşimsi tadı yükseldiğinde, sekiz kişilik bir grup oluşturarak köyden erzak almaya gönderdiler.

"Henüz yolun başındaydık ama şimdiden Sarıkamış'a ulaşacağımıza inancımız kalmamıştı" diye, yüz çizgilerinde de umutsuzluğu mimleyen Çayan devam ediyor: "Arkadaşlar köye indiklerinde onları önceden bekleyen düşmanla çatışmaya girmişler. Köyün üst tarafına çekilerek akşamı bekliyorlar. Geri dönmüyorlar çünkü, bütün grubun kendilerini beklediklerini biliyorlar. Erzak götürmezsek, dağ bizi götürecek diye düşünüyorlar. Akşam üzeri düşmanın çekildiğini sanarak tekrar köye indiklerinde pusuya düşerek hepsi birden şehit düşüyorlar."

Bunu öğrendiklerinde açlıktan, soğuktan nefret etmişlerdi. Hatta insan olmaktan nefret etmişlerdi. Çünkü, arkadaşları erzak uğruna şehit düşmüşlerdi. İnanç tükenmişti. Kardan, soğuktan, açlıktan, düşmandan öte bir şey vardı güçten düşüren; o da inancın tükenişiydi. Bununla birlikte ağlamalar, inanılmaz baygınlıklar geçiriliyordu. Çayan: "Ulaşacak mıyız, ulaşmayacak mıyız, kurtulacak mıyız, imha mı olacağız? Gruba bakınca bu ürküntüyü yaşıyordum. Yüküm ağırdı, büyük cihazı taşıyordum. Henüz kardan bir yerim yanmamıştı. Fiziksel olarak

da fazla zorluk çekmiyordum, ama ürküntü ile gelen kararsızlığım arkadaşlara güç vermeme engel oluyordu. Ancak içimde benim de anlayamadığım bir umut vardı, belki de beni yürüten o küçük ışıktı."

Kar üç metreyi çoktan aşmış, inadına durmaksızın yağıyordu. Düşmanın oyununun bir parçasıymışçasına pervasızca yağıyordu. Buna açlık karışıyordu, buna sert kayalar, dağlar, yamaçlar karışıyordu. Yürüyüş sekizinci gününe girdiğinde grup Bülbülan alanında bulunan depolara ulaşmaya karar verdi. Önceki yıl Bülbülan'da bulunan 22 kişilik gerilla grubu, bir anda şahadete ulaşacaklarını ve ter dökerek, türkü söyleyerek, hikayeler anlatarak hazırladıkları erzak depolarının bir yıl sonra arka-

daşlarının ulaşmak isteyecekleri bir umut olacağını tahmin bile edemezlerdi.

"Şehit düşen arkadaşların katıldığı çatışmadan kurtulan Delil ve Ferman arkadaşlar bize yolu gösteriyorlardı. Yürüyüş öncesi yaptığımız toplantıda ben ve Bedri arkadaş asfalt yoluna çıkarak burada birkaç arabayı gaspedip grubun yarısını Digor'a aktarmayı, diğer yarısıyla da ormanda düşmanı oyalamayı önermiştik. Fakat Seyfi arkadaş planımızı kabul etmemişti. Yürüyüşe normal yoldan devam ettikten bir süre sonra bitkin düştük ve mola vermek zorunda kaldık. Hasta arkadaşlar sırtımızda, açlık ve soğuğun ölümcül ısılığıyla ancak iki saat yürüyebildik ve mola vermeye karar verdik. Düşmanın peşimizde olduğundan habersiz ateşimizi yaktık. Daha ateşe ısınmamıştık ki birden yükselen roketler, ağır silah mege üçler ve daha sesinden ne olduğunu tanıyamadığım binlerce öldürücü kurşun bize doğru atılmaya başlamıştı. Ateşle ısınamamıştık, ama düşmanın bizi görmesini sağlamıştık. Akşam üzeriydi ve düşman yanımıza yaklaşmıyor, yalnızca uzaktan ateş açıyordu. Saat akşamın dokuzuydu ve düşmandan bin beter ayaz altında ben ve Bedri arkadaş savunmada durarak düşmana karşılık ateş açtık. Bizim silah seslerimizle düşmanın susması bir oldu. Bu savunma altında arkadaşlar düşe kalka yürümeye koyuldular. Bir kilometre yol aldığımızda şafak söküyordu. Burada bir mola daha verdik; bundan sonra sık sık mola vermek zorunda kalacaktık. Yürüyüşümüzü daha da ağırlaştıran çantalarımızı, battaniyelerimizi atıyor, cephane ve silahlarımızı gömerek saklıyorduk. Kendimize yer açmaya halimiz yoktu, öylece yığıldık mola yerinde. Yalnız Seyfi arkadaş her zamanki çevikliği ve tükenmeyen çoşkusuyla koşup ağaç topladı ve bize büyük bir ateş yaktı."

Onüçüncü günün sabahında dilsizleşen topluluk yola devam etmek üzere tekrar ayağa kalkmıştı. Ağrıyan, sızlayan, ağlayan bir topluluk. Kar bütün ölüm beyazlığıyla, lanetiyle yağıyordu. Soğuğuyla yakarak geliyordu, giriyordu bedenlere. Dondurucu soğuğun bedende ateş yanıklarına dönüşmesinin derin çelişkisini izledikçe daha da susuyordu her şey. Yalnız ağlama sesleri... Acı veren hıçkırıklar, iniltiler konuşuyordu yalnız. Ve dolunayı bile susturuyordu bu acı...

"Birçok arkadaş ayakkabısızdı. Her nedense doğa beni zorlamıyordu. Bu ana kadar herhangi bir yerim yanmamıştı. Seyfi arkadaş parkasını çıkarıp ayağı yanan arkadaşların yanıklarına sardı, öylece hareket ettik. Önümüzde bir sırt vardı onu aşmamız gerekiyordu. Grup ilerlerken biz Reşo arkadaşla izlerimizin üzerine bomba yerleştirerek arkadaşların ardından ilerliyorduk. O sırada düşmanın yaklaşımını fark eden Seyfi arkadaş iki ardadaşla bize haber gönderdi. İlerlediğimizde, düşman görünüyordu. Bizi gördüklerinde hemen mevzilendiler, biz de mevzilenmek üzere çalıların arkasına geçtik. Mermiler orta yerde birbirine çarpıyordu ve düşman sayısı oldukça fazlaydı. O anda ne olduğunu anlayamadım, yalnızca birdenbire yanımda boylu boyunca uzanan Reşo yoldaşa bakakaldım. Büyük 'Sarıkamış Canavarı'nın gövdesi yerdeydi. Kan, işte yine karlara karışmıştı. Düşman, 'Sarıkamış Canavarı' diyordu Reşo yoldaş için. O korktukları bir savaşçıydı. Güçlü bedeni ve beyniyle hepimizde güven simgesiydi. O anda çok etkilendim. Yanımdaki Şeref arkadaşa Reşo arkadaşı çekmesini söyledim ve dondum. Çünkü birkaç saniye sonra Şeref arkadaş da düşman ateşlerine hedef olacaktı. İşte bir gövde daha düşecekti, düşmüştü. Çok süratli olmasa da yaklaşık iki saat süren bir çatışma yaşadık. Arkadaşlara haber vermemiz gerekiyordu, ama yanımdaki iki arkadaşın da ayakları yandığı için hızlı koşamazlardı. Bu durumda onları bırakıp hızla uzaklaşacak ve gruba ulaştıktan sonra tekrar dönüp arkadaşları alacaktım. Mevziden kalkıp koştuğumda uçtuğumu sandım bir an. Mermiler etrafıma halkalar çiziyorlardı, elimi, gövdemi, dizlerimi sıyırarak geçiyorlardı ve sanki bir oyundu çocukluktan kalan. Bir silah, savaş oyunuydu, öyle bir duygu vardı içimde. Çıplak ağaçların arkasına mevzilene mevzilene sırta ulaştım. Artık çatışma, silah, mevzi olağanüstü gelmiyordu. Hatta ölüme bile alışmaya başlamıştım. Gruba ulaştıktan sonra şehitleri, yaralı arkadaşları ve malzemeleri almak üzere altı arkadaşla beraber tekrar çatışma yerine döndük. Tepede iki arkadaş savunma yaparken üç kişi aşağıya indik. Düşman bizi bekliyordu. Silahlarından püsküren ateşleriyle bizi karşıladılar. Cenazelerin üzerine gitmemize izin vermiyor, sürekli suikast yapıyorlardı. Arkadaşlarımızın cenazelerini orada bırakmak zorundaydık, yaralı arkadaşlarımızı da sırtlayarak, erzakları alıp gruba ulaştık.

Düşmanın peşimizden gelmeyişine, daha sonra, ilerlediğimizde karşımıza kara taşıtı çıktığında, anlam verecektik. Taktik değiştirerek önümüze çıkmaya karar vermişlerdi. 28'e yakın asker karşımızda mevzilenmişti."

Ateş yerine, psikolojik savaş yürütüyorlardı şimdi. Bir düşman komutanı; elindeki megafonla grubun güdülerine ve düşmansı yanlarına, açlıklarına, gövdelerine hitap ediyordu. Telsizle de yapılan bu çağrılar zor koşullar altında kimi zaman etkili olabiliyordu. Bu yüzden telsizi kapatmışlardı. Ama şimdi, karşılarında şu, bas bas bağıran aleti susturamıyorlardı. Ya da susturabilirlerdi. Evet açlıklarına sesleniyorlardı megafon. Öyleyse saldırıp erzaklarına el konulabilirdi. Evet, karar verilmişti, çatışılacaktı.

"Yaşamak için savaşmak" bunu daha önce de çok söylemiştik, ama sarfettiğimiz bu sözlerin gerçekliğini o zaman ayrımsadık. Bir saat süren çatışma sırasında kara ve doğaya alışkın olmayan düşman fazla direnemedi. Kara takılıp düşüyorlar, ülkemizde, dağlarımızda ne kadar da yabancı duruyorlardı. On dokuz askeri vurmuştuk çatışma sırasında. Erzaklarını almak için dört arkadaşla saldırıya geçecektik. Sabırsızlanıyorduk, bu erzakları almak bizim için çok önemliydi. İşte bütün hedef erzaklardı, sevinçle ilerliyorduk. Havada, başımızın üstünde kara bulutlar gibi dönen ve bir anda bombalamaya başlayan dört helikopterin gelişine kadar. Yerimiz açık olduğu için ormana çekilmek zorunda kaldık. Helikopterler ölü askerlerinin üzerine gitmemize izin vermiyorlardı. İlerleyen grubun izlerini takip ederek bir süre sonra arkadaşlara ellerimiz boş ulaşmıştık. Ama ileride bir köy vardı ve bu korucu köyüne girip erzak almak zorundaydık. Başka seçeneğimiz yoktu. Karanlık çöktüğünde altı arkadaş önden gidip köyün alt mahallesine yerleşti, biz de köyün üst mahallesine girdik. Köyü tanımıyorduk, yalnızca korucu köyü olduğunu biliyorduk. Ama erzaktan başka bir şey düşünemiyorduk. Girdiğimiz ilk ev düşmanın mevzisiydi ve işte böylece günün üçüncü çatışması, apansız başlamış oldu.

Bizim için çatışmalar olağanüstü bir şey değildi. Olağanüstü olan, erzak bulmaktı, ona kilitlenmiştik. Ölümüne de olsa bir eve girip erzak alacaktık. Üç arkadaş önümüzdeki eve saldırdı. Evin kapıları demirdendi. Silah kullanarak kapıları kıran arkadaşlar içeride bulunan ekmeği ve onbeş kilogramlık unu alıp geldiler. Buradan bir an önce uzaklaşmamız gerekiyordu, geri çekildik. Fakat aşağı mahalleye giden altı arkadaş köye ulaşamamışlardı. Hiçbir haber alamadık."

Kayıp arkadaşların şehit düştüklerini çok sonra cihazdan öğrendiklerini söyleyen Çayan'ın, altı kişiden yalnız Agit, Berxwedan ve Delil'in isimlerini anımsaması başta şaşkınlık yaratsa da ileride anlaşılacaktı. Gerçekte suretleri gözlerinin önündedir, ama büyük bir ızdırapla isimlerini anımsadığını söyler durur Çayan. O gün altı şahadet haberi ile yüreklerinde öyle zamanların kahredici sızısıyla devam ettiler yollarına.

"Bir ormanın içine girdik. Sabaha kadar yol aldıktan sonra aşırı güçsüzlüğümüzden dolayı mola vermek zorunda kaldık. Yola çıkışımızın onuncu günüydü. Çatışmalara katılıyor, aynı zamanda büyük cihazı taşıyordum. Açlıktan, yorgunluktan ve hava koşullarından yıpranmış olmama karşın kendimi bırakmıyordum. Zorluklardan, açlıktan, yorgunluktan çok bir an önce operasyon alanından uzaklaşmayı düşünüyordum. Bu yüzden çok sık mola vermekten yana değildim, ama yürüyemeyecek durumda olan arkadaşlar vardı. Onların durumu, öte yandan hızla alandan uzaklaşma zorunluluğu. Çaresiz buluyorduk zaman zaman durumumuzu. Ama Seyfi arkadaşın zayıflayan (zaten eskiden de çelimsiz) gövdesine karşın çoşkusu, temposu hepimize güç veriyordu. Ona baktığımız zamanlar, partiyi görüyorduk, partiye güveniyorduk, her koşulda her şeye rağmen güçlüydü... İşte yine oradan oraya koşturuyor, odun topluyordu. Çalı çırpının alevi değil, yüreğinin alevlerini yükseltiyordu. Ve hepimiz bunun ortak bilinciyle ateşi izliyorduk. Pişirdiği un çorbasını hepimize dağıttığında onüç gündür aç olduğumuzu birden anımsadım. Çorbayla biraz ısındıktan sonra Bedri arkadaşla birlikte yemek hazırladık. Yemeği dağıttıktan sonra, bir köşeye oturup arkadaşları izlemeye koyuldum."

Kadın savaşçılardı izlediği, neden gelip de girmişlerdi ki bu işin içine sanki? Onları izlerken acıyor ve kendi içinden söyleniyordu sürekli. Bedenleri, o ilk katıldıklarındaki esmer güzellikleri, yanık, yara içindeydi şimdi. Neden gelmişlerdi ki sanki, neden katılmışlardı? İşte ağlayıp sızlıyorlardı da aynı zamanda. Düşüncelere daldığında acıdığı kadar kızıyordu da onlara, evlerinden neden çıkıp da gelmişlerdi... Birden gözlerinin asılı kaldığı gözlerden belirsiz bir ışık geçti. Bedenlerine biraz direnç gelmiş, kendiliğinden ayağa kalkanlar olmuştu. İşte o zaman Çayan, gözlerindeki belirsiz umut ışığının belirginleştiğine inandı. Kalkıp ateşi gürleştirenleri de gördükten sonra bunun kanıtlandığına karar kıldı ve huzurla otuzsekiz saniyelik uykusuna daldı.

Düşünde ise sırtında büyük cihaz, günlerdir yürüyorlardı. İniltiler, uğuldayan bulutlar gibi çöküyordu üzerine ve günlerdir uykusuzdu, iniltiler eşliğinde yürürken uyuyordu. Otuzsekiz saniyelik yarı düşsel, yarı gerçek iniltiler gerçekti çünkü, düş gördüğü sırada duyuluyordu. Uykudan uyandırıldığında saat sabahın onuydu. Düşman izlerimizin üzerinden bize doğru geliyordu. Yıllardır uyumuşçasına güçlü ve zinde hissediyordum kendimi. Bedri arkadaşla düşmana pusu atmaya gittiğimiz sırada, komutan Seyfi de arkadaşları uyandırmaya çalışıyordu. Şu bir gerçekti ki, arkadaşları uyandırmak düşmana pusu atmaktan daha zordu.

Pusu attıktan biraz sonra düşman yaklaştı. Artık ne kadar düşmanı vururuz, ne kadar kayıp veririzden ziyade aklımızda tek şey vardı: "Bunların çantalarını nasıl alabiliriz?" Açlıkla gelen bu düşünce saldırı ruhumuzu geliştiriyordu.

Şu netti; yaşamak için saldırmak ve koparmak gerekiyordu. Konumumuzu, durumumuzu, düşüncelerimizi, duygularımızı ihtiyaçlar belirliyordu.

Dokuz-on asker, önden mayın bulma aracıyla bize doğru ilerliyordu. Aramızda onbeş metre mesafe kaldığında ateş etmeye başladık. Yedi askeri vurduk, kalan üç asker de kaçtı. Hiç beklemeden koşup çantalara yetiştim, elime geçen ilk çantayı açtığımda bulduğum bisküviyi sabırsızca yemeye başladım. Aklımdan başka bir şey geçmemişti. Birden arkadan silah sesleri duydum, ateş açmışlardı. Savunmada olan Bedri arkadaş çantaları alıp koşmam için bağırıyordu. Hemen çantaları alarak arkadaşların yanına koştum. Daha sonra silah ve cephaneleri aldık. Kaçan üç askerin ağlayan seslerini duyuyordum, ama dediğim gibi erzak dışındaki her şey normaldi. Üç askerin silah ve erzağını alabilmiştik fakat diğer dördününkini alamıyorduk; savunmaya geçen düşman ateş ediyor, izin vermiyordu. Bedri arkadaşın talimatıyla geri çekildik. 'Sanki fazla yürüyebiliyorduk da bu silahları aldık' diye düşünüyordum. Kendimizi taşıyamıyorduk. Aldığımız çantalardan biri, depolarımızı patlatmak üzere hazırlanmış TNT doluydu. Diğer iki çantada ise konserve, bisküvi ve ekmek vardı. Yiyecekleri yaralı arkadaşlara ayırdık. Çatışma sırasında iki arkadaşımız ellerinden yaralanmışlardı. Yaraları fazla ağır değildi, ama yorgunluk, açlık ve susuzluğa, kar soğuğu da eklenince kanları donmuştu, akmıyordu. Yanımızda hiç ilaç yoktu. Buna rağmen arkadaşlar çok iyi direniyorlardı. Düşman depolara gideceğimizi anlamıştı, bu yüzden yönümüzü yeniden Sarıkamış'a verdik.

Bülbülan'a giden bütün yollar kapatılmıştı. Artık hiçbir alanın diğerinden farkı yoktu, her yerde düşman vardı. Erzaksız ve günlerdir açlardı. Bunun için de düşmanı vuracaklardı. Sarıkamış hattına varmak için geri döndüklerinde, arkalarında düşmanın ayak sesleri ayaza karışıp enselerine dayanıyordu. Düşmanın grubu kaybetme kaygısı yoktu çünkü, hepsi yaralı ve hastaydı. Kar zaten aşılamazdı, arazinin her tarafı da sarılmıştı. Bütün köylerde asker vardı ve erzak için de olsa eninde sonunda düşmana gideceklerdi.

Kervanlar gibi ağır ağır yürüyorduk. Kardan ayakları yanan arkadaşların etleri dökülüyordu.

Ayakları yanan gerillanın etleri, bıraktıkları izlere karışıyordu, kardaki ayak izlerine gövdelerinden dökülen parçalar ekleniyordu.

Artık bu bir irade değildi. Hiçbir şeye benzemiyordu.

İradenin de ötesinde, anlaşılmaz bir yaşam savaşıydı. "Nasıl daha iyi yaşayalım" değildi bu savaş; ölümü erteleme savaşıydı. Ve ölüm her gün erteleniyordu.

Bu, ölümü erteleme savaşının yirmi üçüncü günüydü. Gruptan dört kişi kopmuştu, erteleyemeyenler bir soğuk kış günü yitip gidenlerdi. Arkadaşları ölmeden önce yanlarına gittiklerinde ellerinden hiçbir şey gelmemişti. Çünkü hafızalarını kaybetmiş ve bayılmışlardı. Kar gibi bembeyazdı hafızaları ve hiçbir şeyi anımsatmayan bu duruluk, onları ölüme götürmüştü. Ve ölüm çeşitleri burada çoğalıyordu işte.

"Karanlık çöktüğünde düşman hâlâ peşimizdeydi. Fakat düşmanın varlığı, peşimizde oluşu, çatışma, silah sesleri ve şahadetler yaşamın bir parçasıydı artık."

Çayan'ı düşündüren, düşmanın onlardan en az on kat daha fazla kayıp vermesine rağmen, neden bu kadar direttikleriydi. Bunun cevabını daha sonra komutan Seyfi'den öğrenecekti. Düşman, gücü imha etmek için bir milyon askerini feda edebilirdi. İkinci savaş da partiye ulaşmaya çalışan gücü cihazda dahi olsa engellemekti. Ayrıca grupta önemli, seçkin savaşçılar da vardı; düşmanı yıllarca uğraştıran usta savaşçılar. Partinin hiç haberi olmadan imha edilmeleri, parti içinde kuşkuculuğa, karışıklığa yol açacak ve böylece içte parçalanma yaşanacaktı.

Haberleşmeyi engellemek için her karış araziye, köylere hatta her eve asker doldurulmuştu.

Bir tek kişinin kurtulması onların yenilgisiydi...

ZAFERE AÇILAN BİR SÜREÇTEN...

Baştarafı 3. sayfada

sımaları olduğu bilinmektedir. Benzer bir çelişki Suriye ile de öteden beri yaşana gelmektedir. TC'nin Kürdistan sularını bir "koz" olarak kullanma çabası karşısında, Suriye de sessiz kalmamakta ve Arap ülkeleri üzerindeki etkinliğini kullanarak, TC'yi sınırlamaya çalışmaktadır. Bunun yanında, Hatay sorunu ve TC'nin bölgede emperyalizmin çıkarlarını temsil eden konumu da, diğer sorun ve çelişkileri yaratan ihtilaf konuları olmaya devam etmektedir. Bu sorunlar yer yer tali plana düşen, yer yer de öne çıkan, ilişkileri gerginleştiren ve kısa bir süreçte de çözümü olanaksız niteliktedir. Aynı şekilde, TC'nin Türki cumhuriyetler üzerinde ekonomik ve siyasi nüfus sağlama içerisinde olması, bu çerçevede Çeçen sorununda kışkırtıcı bir tutum alması gibi nedenler, Rusya ile sorunlu bir dış politika ilişkisine yol açmış durumdadır. Rusya'nın, TC'nin hesaplarına göz yummayacağı açıktır. İlişkiler belli bir denge de tutulmaya çalışmakla beraber, özünde gün geçtikçe daha derinleşen bir kapsamdadır. Balkan ülkeleriyle olan ilişkilerden daha az sorunlu değildir. Fazla öne çıkarılmamaya çalışılıyorsa da TC-Bulgaristan ilişkileri sorunludur. TC'nin Türk azınlıkları üzerinde yapmakta olduğu hesaplar ve MİT kökenli girişimleri, Bulgaristan ile ilişkilerini oldukça hassas bir duruma getirmiştir. Yunanistan ile bilinen sorun ve çelişkiler gündemdeki yerini ve ağırlığını zaten hiç yitirmemiştir. Kıbrıs sorunu, Ege'deki egemenlik çelişkileri, Rum Fener Patrihanesi'ne yönelik baskılar, son olarak patlak veren Kardak Krizi, Yunanistan'daki Müslüman azınlığın MİT tarafından provoke edilme çabaları vb. birçok sorun, Yunanistan ile TC ilişkilerini öteden beri koşullandıran niteliktedir. Böyle bir çember içerisinde bocalayan özel savaş rejiminin bulabildiği tek çıkış noktası, İsrail ile süregelen ilişki ve işbirliğini bir tehdit unsuru olarak, stratejik bir işbirliği durumuna getirmesidir. Karşılıklı teyid edilen siyasi ve askeri anlaşmalarla, Suriye ve İran başta olmak üzere, bölge üzerinde tehditkar bir güç sahibi olabilmek hesaplanmaktadır. Açık ki, bu suç ortaklığının böylesine gün ışığına çıkmış olması, TC'nin dış politika alanındaki tecrit olma konumunu daha da derinleştirmekten ve bölge halklarının nezdinde açık bir teşhir durumuna düşmekten başka bir işe yaramayacaktır. Bulunabilen tek çıkış noktasının, bu anlamda kendi çıkmazını derinleştiren bir anlamı vardır.

Kendi bünyesindeki durumu da, dış politikasına bağlı olarak tamamıyla bir sefalet tablosu arzetmektedir. Savaşa aktarılan kaynaklar nedeniyle, toplumsal çelişkilerde son derece belirgin bir sivrilme yaşanmaktadır. Gelir dağılımındaki eşitsizlik uçurum derecesindedir. Enflasyon, işsizlik, sefalet vb. sorunlar artık tahammül edilemez bir düzeye gelmiş ve toplum giderek politik öncülük ve örgütlülük bakımında önemli ölçüde yetersizlikler yaşıyor olsa da, rahatsızlıklarını çeşitli biçimlerde dışa vurabilen bir noktaya varmıştır. Önünü alınabilmesi de olanaksız gözükmektedir. Öte yandan yozlaşma ve ahlaki çöküntü, kanserli bir ur gibi toplumu kemirmektedir. Egemen sınıflardan başlayan ve giderek yaygınlaşan, olağanlaşan rüşvet, yolsuzluk, fuhuş, uyuşturucu vb. toplumsal bataklıklar, devlet otoritesini en belirgin ölçütlerinden biri olan, adalet ve yargı sistemini tartışılan bir duruma getirmiştir. Her alanda "Bir mafyalaşma" vardır. Ekonomik durum, yaşanan bunalım en açık kendisini gösterdiği bir alan olmaktadır. Dış borçlanma yüz milyar dolar sınırına gelip dayanmıştır. Yeni borçlanmalara yönelinmekte, fakat bu kez de istikrarsızlığın doğal ve kaçınılmaz bir sonucu olarak kredilettenin düşmesi buna bile imkan vermemektedir. İç borçlanmada trilyonlarla ifade edilmekte ve bu borçların faizleri bile ödenememesi durumu yaşanmaktadır. Yatırımlar durmuştur. Rantiyeci bir ekonomi ortaya çıkmıştır. Ve vurgunculuk, fırsatçılık, dolandırıcılık, "serbest piyasa ekonomisi" diye yutturulmak istenmektedir. Kendi memurlarına dahi maaşları ödemekte zorlanan bir ekonomik sefalet söz konusudur. Özelleştirme adı altında başlatılan süreç ise, şimdiye kadar çeşitli vurgunların konusu olmaktan öteye bir anlam ifade etmemiştir. Bu durumdan çıkış yolu da bulunamamaktadır. Siyasal iktidarsızlığın nişanesi ise, zaten bir bulanım hükümeti olarak ortaya çıkan ANAYOL hükümetinin kendisidir.

En kaba hatlarıyla mevcut siyasi iktidaran karşı karşıya bulunduğu tablo budur. Bütün bu sorun ve bunalım nedenlerinin kaynağında ise, Kürt sorunu ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bulunduğu tartışılmayan bir gerçektir. Sorunların düğüm noktası budur. O halde MGK hükümetinin de tam de bu alandaki durumuna bakmak gerekiyor.

Şunu açıklıkla vurgulamak gerekir ki, mevcut hükümet hukuksal anlamda bir azınlık hükümeti olması nedeniyle zayıf gibi görünse de, aslında rejimin tam da kendisini doğrudan temsil eden bir hükümettir. Ve bu yanıyla zayıf sayılamaz. Zayıflayan, temelleri sarsılan rejimin kendisidir. Rejim de bundan daha doğru temsil gücüne sahip bir siyasal oluşum çıkaramazdı. Ancak süreç hızlı bir gelişim seyrine kavuşmuştur. Bu hükümetin ömrünü tayin edecek olan da tamamen Kürt sorunu karşısında alacağı tutumlarla doğrudan ilgilidir. Bu tutum da aslında ortaya konulmuştur: Savaşı sürdürmek tercihi yapılmıştır. Bununla birlikte, klasik inkarcı politikaları, çözümsüzlüğü ve çözülüşü derinleştiren yapısı nedeniyle, kısmi düzeyde de olsa bazı "açılımlar" yapmak gerektiğini dile getirenlerin varlığı da söz konusudur. Devletin bütün kurum ve kademelerinde, bu bir çatlak olarak artık hissedilir boyutlarda açığa çıkmıştır. Bu çatlakların varlığına işaret etmekle birlikte, savaş yönünde bir irade konulduğu da elbette ki görmezden gelinemez. Son gündeme getirilen operasyon ve saldırılar, ulaşım bu kararın ifadesidir.

Savaşı ve şiddeti tırmandırmak isteyenlerle, kısmi de olsa bazı "açılımlar" yapmanın kaçınılmazlığını savunanlar öyle görülüyor ki, aslında psikolojik yönü ağır basan ucuz bir "başarı" sağlamak konusunda uzlaşmışlardır. Sözde PKK öncülüğündeki gerilla güçlerine etkili bir darbe vurulacak, "belleri kırıldı" edebiyatı yeniden tırmandırılacak, Kürtçe TV, eğitim, OHAL'in kaldırılması, çeteciliğin yeniden düzenlemesi gibi, bazı "açılımlar" bu "başarı"nın peşinden gelecek. Son saldırılar, bu planın uygulanmaya sokulmasıdır. Ancak boşa çıkarılmıştır. Planlananın aksine özel savaş güçleri darbe yemiş, kurtuluş güçleri, gerilla savaş tarzını ustaca geliştirerek, aktif bir savunma pozisyonunda yönelimleri püskürtmesini bilmiştir. Rakamlar ve "zaiyat"ları konusunda kamuoyunun ne denli yanlış bilgilendirselerde bu kirli planın boşa çıkmasını engelleyememişlerdir. Saldırılar ve ortaya çıkan sonuç, "başarı" beklentilerini boşa çıkarmakla kalmamış, aynı zamanda PKK'nin, ülkenin derinliklerine kadar nüfus eden güç ve etkinliğini bir kez daha kanıtlamaya yol açmıştır. Basındaki köşe yazarlarının büyük çoğunluğu neredeyse sözleşmişcesine bu durum nezdinde özel savaş politikalarına karşı eleştirel bir tutum içerisine girmeleri, yaşadıkları hüsranı daha da derinleştiren bir etki yaratmıştır.

Şu çok açıktır: Kürt sorununda herhangi bir düzeyde adım atılacaksa, bunun muhatabı bellidir. Ve yürtülecek politikalar her şeyden önce bunu esas almaları gerektirir. Kürdistan'da adım atmak isteyen, öncelikle bu gerçekliği teslim etmek zorundadır. Yanlış hesaplar, bugüne kadar olduğu gibi, bugünden sonra iflas etmeye mahkumdur. Kürt halkının iradesinin tasfiyesi ve ancak bu şekilde sahte "reform"lar, "çözüm"ün mümkün olabileceği hesabı yanlış bir hesaptır. Bu kanıtlanmıştır ve PKK bunu daha da kanıtlayabilecek güçte olduğunu her zaman gösterebilecek durumdadır.

Bu nokta da bir yandan savaş kararı verilirken, bir yandan da gündemde tutulmaya çalışılan ve "reform" olarak sunulmak istenen hususlara da kısaca değinmekte yarar vardır. OHAL'in kaldırılacağından sözediliyor; ancak bu sömürge valiliğinin kaldırılmasıyla beraber, onu aratmayacak arayışlar içerisine girilmekten de geri durulmuyor. Yine koruculuk sisteminin düzenlenmesinden kastettikleri, aslında giderek bir çapulculuğa dönüşmüş olan bu çeteci-işbirlikçi oluşumun askeri bir disiplin altına alınmasıdır. Bu plan, kendi içerisinde giderek aşama aşama çeteciliğin uygun koşullarda tasfiye edilmesini de öngörülür. Buradaki amaç, kendi içerisinde kokuşmuş olan ve artık etkisini yitirmiş durumdaki çeteciliği, disiplin altına almaktan başka bir şey değildir. Özel savaş kuvvetleriyle çetecilerin uyuşturucu kaçakçılığı başta olmak üzere birçok kirli işi birlikte yürütüyor duruma gelmeleri, bu karara ulaşmalarındaki diğer bir etkendir. Zaten çete başlarının uyuşturucu kaçakçısı, eşkıya ve halk tarafından tecrit edilmiş şahsiyetlerden başkaları olmadıkları bilinmeyen bir gerçeklik de değildir. Bunun yanında GAP-TV'nin Kürtçe yayın yapması da söz konusu ediliyor. MED-TV'nin halkça benimsenmesinin yaratmış olduğu bu plan da, boş ve anlamsızdır. Bir kontra TV kanalının, Kürtçe yayın yapmasının halkımız açısından hiçbir anlam ifade edemeyeceği bugünden bellidir. Aynı durum özel okullarda Kürtçe eğitim açısında da geçerlidir. Görülüyor ki "reform" diye gündeme getirdikleri adımlar boş aldatmacalardan ibarettir. PKK'nin bu "reform"lar eliyle daralatılabileceğine, etkisini alçaltabileceğine yönelik beklenti ve hesaplar rejimin şaşkınlığını ele vermekten öteye bir değer taşımayacaktır.

Söz konusu edilen bu "açılımlar" sürece yeni bir ivme de kazandıracaktır. Herkes şunu çok iyi bilmelidir ki, bunlar PKK önderliğindeki mücadelenin özel savaş rejimine attırdığı geri adımlardır. Zaten söz konusu ucuz "başarı" kazanma hesapları da tümüyle bu gerçekliği muğlaklaştırma amacından kaynaklanmaktadır. Kuşkusuz sorunun siyasal bir çözüm sürecine sokulması mümkündür. Ama bu da artık mücadelenin çoktan aştığı bazı "reform" aldatmacalarını gündeme getirmekten değil, öncelikle sorunun muhatabıyla görüşme noktasına gelmekten geçmektedir.

Gelinen noktada, PKK varlığına yönelik saldırıları püskürtmüş olmakla birlikte, hali hazırda aktif bir savunma pozisyonunda ateşkes kararının en azından belli bir süre daha geçerli olacağını açıklamıştır. Bu savaş tercihinin bir kez daha kesinleşmesiyle birlikte, içine girilecek olan sürecin son derece sert olacağının da bir göstergesi olarak değerlendirilmelidir. PKK'nin, savaş ve siyasal çözüm seçenekleri karşısındaki duruşu oldukça net ve açıktır. Onurlu bir siyasal çözüm kadar, savaş tercihinin de gereklerini sonuna kadar yerine getirecek, temsil edecek kapsamlı ve büyüyen bir gücün sahibidir. Bu kez savaş, bugüne kadar yaşanan düzeyi geride bırakacak derecede büyüyeceği gibi, insansızlaştırılmaya çalışılan Kürdistan coğrafyasının da aşarak, Türkiye metropollerinde de yakıcı sıcaklığını çok açık hissettirecek bir gelişme gösterecektir.

NASIL SAVAŞMALI?...

Baştarafı 27. sayfada

an be an götürüyorum. Sizde ise cesaret nerede, büyük endişe nerede? Siz korkuyu daha ölçmemişsiniz. Ama biraz beni anlasanız, bu dengenin nasıl müthiş seyrettiğini görürsünüz.

Daha **"Nasıl Yaşıyorum?"**, "Savaşa nasıl yaklaşıyorum?" sorusuna kadar birçok husus söylenebilir. Umarım ileride **"Nasıl Savaşmalı?"** ciltler dolusu değerlendirme halinde sunulur. Bu konuda veriler çoktur.

Savaşla bağlantılarım günlüktür ve sıcak savaşıma da bir adım kala yaklaşıyoruz. Ben hâlâ savaşa en temel duygular ve felsefik boyutlar temelinde yaklaşma gereğini duyuyorum. Çünkü bu olmadan günlük savaş taktiklerine anlam vermek mümkün değildir. Dağ "beni böyle kullan", etraftaki, doğadaki her şey "şöyle savaş" diye bağır bağır bağırdığı halde siz hâlâ oralı olmuyorsunuz. Bu yüzden durumunuzu, böyle basit savaş duygularının gerçekliğinden, onun felsefesine kadar, bizde nasıl geliştiği üzerinde durarak göstermek gereğini duydum. Bu mevcut savaş halinizi aşacaksınız. Savaş ve yaşam bağlantısı, parti ve ordu yaşamının mücadele tarzıdır. Doğru esaslarda ele almayı sağlayabilirsiniz. En azından bir incelemeci olarak gereken yapın, daha sonra karar verin. Ama inceledi̇yseniz, biraz da karar verdiyseniz, asla bir daha, bu içine düştüğünüz durumlara düşmeyin. Böyle raporlar yazmayın ve karşımıza da çıkmayın.

Müthiş kinlerimle ve büyük sevgilerimle savaşa yaklaşıyorum

Ben kendimi, sandığınız gibi asla bir komutan olarak görmüyorum. Ama savaşın bazı işleriyle uğraşıyorum. Karşınızdayım ve bazı işleri yapmaya çalışıyorum. Dikkat edin, bu sıradan işlerin bile ne kadar ciddiyet, ne kadar anlam ve disiplin istediğini de taktir etmelisiniz. Mümkünse bu temelde kendi savaş felsefenizi, savaş duygularınızı değişikliğe uğratmalısınız. Öncelikle yaşama saygıyı, savaşa yaklaşımınızı gereken düzeyde cevap vermeyi, kabul edilebilecek ölçüler dahilinde sergilemelisiniz. Aksi halde, asla bizimle yürüyemezsiniz ve çok zorda kalırsınız. Hiçbir şey düz, kendini aldatma ve yalancılık kadar tehlikeli değildir.

Elinizden her tür kötülük, yaramaz iş gelsin, ama asla savaş gibi, yaşam gibi en dikkatli olunması gereken hususlarda, düz, ikircikli, tıkanmış, bunalımlı yaklaşım gösterilmesin. Dünyanın en çirkin mesleğini yapın, yeri vardır. Ama savaş gibi kutsal ve her şeyin artık bağlandığı bir eyleme girerken, şimdiye kadar çokça söylediğiniz gibi "Yanılgılıydım, her gün bu kadar taktik dışılığa düştüm. Savaş yaşamıyla bağdaşmayan her şey bende gelişti. Tıkandım, bunaldım, yüzeysel kaldım" diyemezsiniz. Hayır! Her şeyi yapın, ama savaşa bu kelimelerle ve altındaki kişilik nedenleriyle yaklaşmayın.

Henüz kendimi etkili bir komutan olarak görmüyorum. Görseydim, bunu söyleyenin dilini keserdim. Ve inşallah bir gün böyle bir komutan da olurum. Bir ana ki, çocuğu için kıyamet koparır. Elinde kala kala bir çocuğu, yirmisinde bir delikanlısı, bir kızı kalmış, siz de onu dikkatsizlikten dolayı kaybettiriyorsunuz. Bu hiç affedilir mi? Onu bir kahraman gibi savaştırırsanız, belki bir komutanlık yetkiniz doğar. Kahramanca savaştırmak için gereken gücü verdiğinizde sizin komutanlığınızdan bahsetmek mümkündür.

Hâlâ bu gücü kendimde göremiyorum. Ama çok çalışıyorum. Savaşa müthiş yaklaşıyorum, büyük bir azimle, müthiş biriken kinlerimle ve sevgilerimle yaklaşıyorum. Çünkü bu savaş bana seveceklerimi kazandıracak, çocukluk rüyalarımı gerçekleştirecek, bunun için bu savaş çok tutkulu bir iştir. Ama çok düşünce, çok ölçü ve müthiş irade istiyor. Biraz öyle olmaya çalışıyorum. Belki herkes çok ayıplar, ama olanaklarımız dahilinde **"Nasıl Savaşmalı?"**ya cevap vermeye çalışıyorum. Hiç kimse bana "al sana bu kadar savaş olanakları" diye bir şey sunmadı. Her şeyi kendi ellerimle çıkarıyorum. Neredeyse ot bitmeyen kıraç topraklarda, değer yeşertmeye çalışıyorum. Bu ülkede savaş gibi bir olaya hiç kimse hazır tek bir kuruşunu, tek bir evladını bile veremez. Yılların büyük dilini dökmeseydim, büyük örgütçülüğünü sergilemeseydim, bırakalım bugünkü savaş olanaklarını, siz düşmana karşı "ben varım" diyebilme gücünü bile gösteremezdiniz. Bütün bunları iliklerinize kadar hissetmezseniz, bizim gerçekliğimizdeki savaş tarzına asla anlam veremezsiniz. Yaşam uğruna gösterdiğiniz büyük direnci anlamalısınız. Kabul edilebilir, temel değerlerle, toprakla, özgürlükle bağlantılı ele alınması gereken bir yaşam için neler düşündük, neler yaptık? Bunları bilmeden, savaşmanın büyük gereğini kendinize kabul ettiremezsiniz. Savaş çok gerekli görüldüğünde, düşünce mutlak emrettiğinde ancak, sizde gereken cesareti ortaya çıkarabilir ve o da sizi yürütebilir.

Vurguluyorum, hiç alay edilmeyecek, hiç yüzeysel, düz, ikircikli ele alınamayacak en temel eylem, savaş eylemidir. Ama sizler şimdiye kadar, tam tersi bir biçimde savaş gerçeğine yaklaştınız. Büyük hata, affedilmez yaklaşım burada, bunu aşmanız gerekiyor. Ne yaparsanız yapın kendinizi, bu gayri-ciddiyeti, bu yüzeyselliği, bu inançsızlığı, bu ikircikliği, bu düşünceden yoksunluğu aşın. Yine savaş bütün bir halkı temelden bağlayacak, kutsal bir amaca bağlanmadıkça verilemez. Savaşta amaçsız kalmak, kendini en büyük felakete hazırlamak demektir. Bir anınız bile amaçsız geçemez. Müthiş amaca bağlanış, savaşı her koşulda yürüten saygıyı ve diğer nedenleri kişiliğinizde kışkırtır. Amaç deyip geçmeyin, ona bağlanmadıkça, hiçbir savaş yeteneğiniz açığa çıkmaz.

"Nasıl Yaşamalı?" sorusuna ilişkin söylenen her şey, bizi **"Nasıl savaşmalı?"** sorusuna ve cevaplarına da götürüyor. Çok mütevazi bir şekilde, belki de çok alayla karşılanacak yaşam ve onun kavgasında kendimizi bugüne kadar getirdik. Üzerinde yoğunca durursanız sizin için de öğrenilecek çok şey vardır ve kendi savaşçılığınıza da güç verecek çok şey var. Mutlaka değerlendirin, yaşamınızla ve savaşınızla birleştirin.

27 Şubat 1996

V.i.S.d.P.

Ayşe Çetinkaya
Stadion Alle 59, 2 th
7430 İkast / Danmark

Yazışma adresi:

Serxwebûn
Postfach 10 31 13
50471 Köln

Hesap numarası

Kreissparkasse Köln
Konto Nr.: 31 97 2
BLZ: 370 502 99

NASIL SAVAŞMALI?

"Her şeyi elinden alınan bir halkın özgürlük savaşçısı, kolay tatmin olamaz. Bu bir kanundur."

Bizden ne istiyorsunuz?
Nasıl savaşmalıyız?
Yaşam gerçeğini tanımayanların en çok zorlanacakları bir husus da, yaşam için gereken savaşı verme bilincini, yüreğini ve tarzını göstermeleridir. Yaşamda büyük çözümsüzlüğü yaşayanların, savaş gibi bilinçle, örgütle ve günü gününe taktiklerle yürütülmesi gereken bir sanatı, kolayca sökecekleri, gerekeni yapacakları söylenemez.

Yaşam büyük bir sorun.

Onun savaşımı daha da sorunlarla yüklü olarak önümüzde durmaktadır. Yağmurdan kurtulmaya çalışırken, doluya tutulmak gibi bir durumla karşı karşıyayız. Yaşam sorunlarından kurtulmak için devrim, devrimci savaş bir araçtır. Devrimci yaşamın kendisi müthiş bir olay, olağanüstü bir yaşamı gerektirdiği gibi, dayanabilmek ve hatta ilerleyebilmek, bu yaşam gerçekliğimizde kimsenin yaklaşmak bile istemediği bir durum oluyor.

Yaşamdan duyulan öfkenin, düşmana yöneltilmesini geliştirdik. Fakat şu anda içine girdiğiniz bu kutsal savaşımı öyle tanınmaz hale getirdiniz ki, büyük öfkeyi sizlere yöneltmemek mümkün değil. **"Nasıl Yaşamalı?"** sorusuna biraz cevap vermeyi geliştirirken, bunun kenarından bile geçemeyenler nasıl savaşacak? Halbuki savaş bize ne kadar gerekli ve bu bitmiş, tükenmiş kişiliğinizin tek diriltici aracı, ilacıyken; bununla nasıl kendinizi öldürüyorsunuz, dersek yerindedir. Savaşı vermezsek yaşamın kenarından bile geçilmez. Savaşı vermeye çalışıyoruz, ama en büyük engeli sizler teşkil ediyorsunuz.

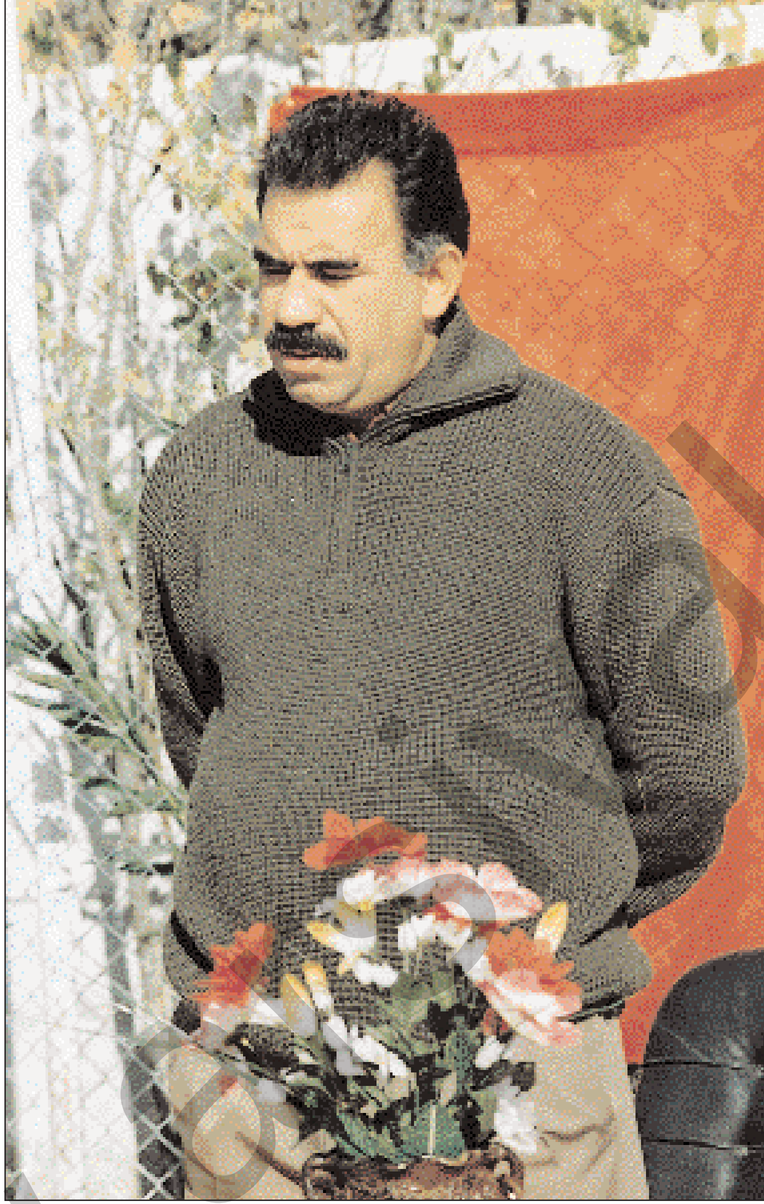
Ne bir kültürü var, ne bir kişiliği var.

Her gün kendime soruyorum: O zaman bunlar kendilerini ne yapacak, hiç mi kendilerine saygıları yok, bunların hiç mi böyle peşine takıldıkları bir amaçları yok, bunlar kendilerini ne sanıyorlar?

Düşmanınıza gücünüz yetmeyince, yaşayabileceğinizi mi sanıyorsunuz? Düşmana karşı yürümemek için binbir kılıf uyduran kişilikler kendilerini bu değerlendirme içinde ölçüp-biçsinler. Binbir yalanla kendini aldatmak, hep düşmana karşı başarılı yürümemelerinin bahanelerini aramaktan başka bir şey yapabiliyor musunuz? Acaba düşmanı tanıyor musunuz? Ona karşı yürüme duyarlılığını gösteriyor musunuz? İkirciksiz, aldatmasız, bunalımsız, oldukça iddialı, özverili bunu yapabiliyor musunuz? "Ben kimim, neyim? Neye karşı şekilleneceğim, neye karşı kişilik bulacağım?"

Kendini doğal koşulların en aptallaştırıcı etkisine bırakan, ilkel kabileler, aşiretler gibi, istikameti belli olmayan, esen her rüzgara göre çark eden, her şeye "kaderdir" deyip geçen veya bir fırsatını buldu mu, "yaşam budur" deyip kendini aldatan basit bir yaşam peşinde koşuluyor. Günümüzün iddialı insanı olmanın çok ötesinde, hep kaybeden, köleliğin kölesi, düşmüşün düşmüşü, tükenmişin tükenmişini oynayan bir rolü kendinize yakıştırıyorsunuz. Bahanesi de "çok bunaldım, tıkandım, yüzeysel kaldım." Öyle kelimeler kullanıyorsunuz ki, son zamanlarda artık başıma tokmak gibi iniyor. Yaşamı bu kelimelerle anlamsızlaştırdıkça anlamsızlaştırıyorsunuz.

İnsan birtakım temel yaşam gereklerine göre kendine çekidüzen vermeyi bilmelidir. Yaşamın maddi altyapı koşulları, üstyapı koşulları vardır. Yaşamın üretim ilişkileri, üretim güçleri vardır. Üretim güçleri, yaşamın maddi olanaklarını ortaya çıkaran topraktır, insanın emeğidir. Üretim ilişkileri bunların ne kadarına sahip olduğundur. Ne kadar toprak sevdiğin, ne kadar emek, ürün sahibi olduğun, ne kadar paylaştırdığındır. Bunun bir de üstyapısı var, yani hukuku, siyaseti, askerliği. Zaten bunlar da üretim ilişkilerini korur. Bunlardan da hiç haber yok. Siyaset çok gerekli, hukuk çok gerekli, hele askerlik günümüzde her halk için gereklidir. Bunlardan da haber yok. Ve "Ben yaşamak istiyorum" diyor. En ucube, en anlaşılmaz söz. Üretim ilişkilerinden haberi yok, üretimin üstyapısından, hukukundan, siyasetinden, askeri şiddetinden haberi yok ve "gel keyfim gel, yaşamak istiyorum" diyor. Şimdi sizler bunu oynuyorsunuz.

"Bulutların süzülüşü, benim için başlıbaşına bir manzaradır. Yağmurların yağışı tamamen yüreklere su serpmedir. Suların akışı bir hayattır. İnsanlar da bunu hep böyle görmüşlerdir, ama bizde bu şimdi durdurulmuştur."

Yaşamın ne alt, ne de üstyapısıyla ilişkiniz var

İmana gelin!

Hemen burada Hz. Muhammed'in "ya imana gel kafir, ya da kahrolacaksın" demesi aklıma geliyor. Demek ki, boşuna söylenmemiş bu söz. O dönemin insanını, üretim gücü, ilişkisi haline getirmek, hukuk ve siyaset sahibi yapmak için imana getirmek gerekiyor. Büyük bir inançsızlık durumu sergiliyorsunuz. O zaman büyük dehşet duymak zorundasınız. Çünkü yaşamın ne altyapısıyla, ne de üstyapısıyla ilişkiniz var. Şu anda benim en temel sorunum size bu yaşamın alt ve üstyapısında gereken gerçeği göstermektir. Göstermeye çalışıyorum, ama direniyorsunuz, anlamak istemiyorsunuz. Tutturulan çizgi, iki derede bir arada çizgisidir. Anlamanın kenarından teğet geçmektir. Bunu kırmaya çalışıyoruz; merkeze, öze yöneliyoruz, büyük karşı koyma hareketleri başlıyor. İşte içteki düşman, geliştirilmiş kölelik, teslim olmuş kişilik, toptan yenilmiş, neye nasıl araç olduğunu bile anlamaz duruma getirilmiş bir halk gerçeği.

"Nasıl Savaşmalı?"'yı da sizlere öğretmek için, bizi büyük mücadeleye yönelten her şeyi nasıl kişiliğimizde duyduk, onu göstermeye çalışıyorum. Bir insan düşmeye görsün, ruhunu satmaya görsün, yenilmeye görsün, onu diriltmek, onu cesarete kavuşturmak bile büyük bir sorundur. Nasıl düşmüşsünüz, yenilmeye nasıl gitmişsiniz, bütün yaşam değerlerinden nasıl kopartılmışsınız ve en kötüsü de kırıntılarla idare eden köleler gibi, belki de ilkçağ kölelerinden daha kötü bir duruma nasıl düşmüşsünüz. İşte ben sizlere bunları anlatıp, doğru yolu göstermeye çalışıyorum. Düşmanın yaşam kırıntılarıyla mı desem, oltaya takılan balık misali mi desem, bir yem ile idare edilmeyi nasıl sizde uygulamış, hep düşünmeye çalışıyorum. Çünkü bütün belirtiler şunu gösteriyor ki, yaşamın özüne de indirgesek koklamasını bilmiyorsunuz.

Dehşet duyuyorum, esef ediyorum. Özgür yaşamı içinize kadar getirdik, parasından tut silahına kadar, toprağından tut ruhuna kadar, hepsi size sunuldu, ama rezil ettiniz. Gel de esef etme! Yaşamayı bilmiyorsanız, ne yapacaksınız? Hiç vicdan yok mu? Karakter diye bir sorununuz yok mu? Hemen aklıma kocakarılık geliyor. Bu pratiği anlıyorum. Onların dedikodusunu, onların sadece çiklet çiğner gibi konuşmalarını, çok boş geçirilen kocaman ömürleri anlıyorum. Ama siz neden böyle olmaya izin veriyorsunuz? Siz ki, 18-20-30 yaşlarında, hayatın en kudretli çağında, o kocakarılardan daha beter bir yaşamı nasıl meslek ediniyorsunuz? Bunun size ne yararı var? Sizi buna kim alıştırdı?

Şimdi en temel Kürt problemi budur.

Artık öyle ulusal, sosyal, sınıfsal, şöyle bir sorun demeye dilim varmıyor. Kemikleşmiş sorunlarınız beni oldukça zorluyor, dehşet veriyor. Bir yandan, "müthiş yaşam kavgacısıyım, yaşamın imkanlarını ortaya çıkarmanın çok büyük savaşını veriyorum, bir yandan da düşmandan daha çok bu yaşamdan nefret ediyorum" diyorsunuz. Ben kendimi de beğenmiyorum, en büyük savaşı kendime karşı veriyorum. Ve hâlâ bu savaşım çok şiddetli devam ediyor. En son kendime söylediğim, tam başarıyı elde edemeyen ve bu konuda, bu kadar sıkıntısı olan biri zordadır. Dikkat edin birey olarak fazla başarısız değilim. Dayanabileceğim yaşam olanakları oldukça fazla, ama onlara hiç eğilmek bile istemiyorum. Yaşamı orada görmüyorum. Öyle bir bireyciliğe hiç düşmek bile istemem. Çünkü sonuçta her şeyi kaybettireceğini biliyorum. Oysa örgütün sunduğu ufak bir imkanı sizler bir çırpıda kendinizle birlikte tüketiyorsunuz. Buna rağmen, yaşam için savaş vermek zorundayız. Giderek bütün tecrübelerimi bir araya getirerek, daha yenisine daha beni rahatlatanına ulaşmak istiyorum.

Bütün o çocukluk sürecimde de, sizin gibileri ben tanımıyor değildim. O zamanlar da "bunlar neden çok iyi koşmuyorlar" diyordum. Bitkiler, kuşlar, yılanlar, tarlalar var, hatta okul var, "neden koşmuyorlar" diyordum. Tutuyordum sizin gibi çocukları, şimdiki halim gibi, koştur ha koştur. Bu büyük bir tutkuydu. Evinden alıp bir dağa çıkarmaya, bir kuş avcılığına, bir yılan avcılığına götürmeye, bir ata, bir dereye, bir su kenarına, bir bitki toplamaya bayılırdım, ama onlar gelmezlerdi. Bahane buldular mı, hele aileleri tarafından biraz da, "gitme boş işlerle uğraşma" denildiğinde en büyük acıyı duyardım. "Yine arkadaş bulamadım, yine olmadı" diyordum. Ve hep koşmaya, bir yerlerden bir şeyler aramaya koyulmaktan vazgeçmedim. Oraya fırla, gözünü şuraya dik, mutlaka bir hedef bul, peşine takıl.

Acılar, öfkeler, umutlar.

O zamanki savaşımım böyleydi. Benim birkaç kuruş param olsa, bir kalemim olsa, haftada, ayda kesilen etlerden bir kavurması olsa, sabahları dilediğim kadar yoğurt yesem, yine akşamları çorba içsem, çok soğuk bir tas su içsem, bunlar hep arzularımdı. O günün koşullarına göre, bunlar hep tutkulardı. Daha fazlasını, daha gelişkin, daha sosyal, hatta okumakla yükselme imkanı düşünüldüğünde, en geri koşullardan gittiğimiz halde birinciliğe oynamak yine bir tutkuydu. Çok zorlandığımız halde, sanki en zor bir problemi çözüyormuş gibi ilkokul derslerini görmekteydim. Hâlâ öyledir, hayatı zorluklardan ibaret görmek ve kolay bir şeyin olmadığı, hep savaşla kazanılacağını sanmak.

Alışkanlıklarım, ruhumun arayışları farklıdır

Şimdi bütün anıları anlatabilirim. Her anı büyük bir koşuşturma, büyük bir savaşla ele geçirme. Bunların birçok yönlerini anlattım.

Büyük öfke anlarını,
büyük kavga anılarını anlattım.

Düşünüyorum da sizde hiç mi böyle bir ruh yoktu? Siz nasıl büyüdünüz? Sizi nasıl büyüttüler? Herhalde en temel hata buradan başladı. Kendinizi ana kucağına, akrabaya, kabileye teslim etmişsiniz, biraz yaşam olanaklarınız varsa, onların üzerine ucuz yatmanız, beslenmeniz, kişiliğinizi çarpıtmanın başlangıcıdır. Ardından devlete yönelmeyi yine kurtuluş bilmeniz, düzenin kırıntılarından biraz tat almanız, sizi daha da yanılttı ve yaşamı hep yanlış ele aldınız. Kolayından, köşesinden, kıytırığından tuttunuz. Sonuçta bu

Devamı 25. sayfada